ZATERDAG 15 EN ZONDAG 16 NOVEMBER 1913. No. 8744.

ABONNEMENT PER DRIE MAANDEN.
Voor Den Haag, Scheveningen, Loosduinen, Rijswijk en Voorburg f 1.25. Delft f 1.40; andere plaatsen in Nederland f 1.65; België f 2.75; Landen Intern. postverk. 3.55; (Postabonnement Inlandrijk agent) 6.- en W.-Indië per jaar f 15.—. Nieuwe abonn. worden alleen tegen vooruitbetaling aangenomen. Afz. nummers en bewijsexemplaar . . . f 0.03 met Zondagsblad . . . - 0.05. De Avondpost verschijnt in 2 edities, te 4 uur en 6 uur n.m. De 1e bevat de beurs van den vorigen dag; de 2e de beurs van den dag van verschijning; benevens de laatste officieele berichten uit de Staatscourant.

# DE AVONDPOST

BUREAUX: HOOGE WESTEINDE 20

DAGBLAD VOOR STAD EN LAND.

's-GRAVENHAGE. (Telephoonnummer 2749).

PRIJS DER ADVERTENTIËN.
Van 1—4 regels (met inbegrip van bewijsexemplaar) . . . . f 0.60
Elke regel meer . . . . -0.12½
Per regel voor het buitenland . . -0.15
Liefdadigheids- en boekann. p. regel -0.07½
Kleine Advertentiën . . . . -0.25
Ingez. mededeelingen per regel . . -0.40
Incasseeren buiten de stad volgens posttarief.
De Advertenties afkomstig uit Frankrijk worden uitsluitend aangenomen door de Compagnie Générale de Publicité John F. Jones & Cie. te Parijs, 31bis Faubourg Montmartre, en te Londen 1 & 2 Snow Hill, E. C. enz.
KANTOORUREN van 8½ v.m. tot 7 u. 's av.
DIRECTEUR F. J. VAN PAASSCHEN.

Dit nummer bestaat uit 5 bladen.

## EERSTE BLAD.

### VAN DEN BALKAN.

—o—

Turkije en Griekenland.

De Constantinopelsche corr. der „Köl. Ztg." verneemt van gezaghebbende ministerieele zijde, dat Turkije in de onderhandelingen met Griekenland op geen enkel punt van gewicht heeft toegegeven. Men moet den Roemeenschen minister Jonescu ongetwijfeld dankbaar zijn, dat hij de rol van eerlijk makelaar op zich genomen heeft en deswege zal hem te Constantinopel een hartelijke ontvangst ten deel vallen.

Over de betrekkingen tusschen Turkije en Griekenland na het sluiten van den vrede valt niets bepaalds te zeggen, vóór de quaestie der Egeïsche eilanden tot tevredenheid van beide partijen zal zijn geregeld. Het is wel jammer, dat men deze aangelegenheid niet meteen heeft kunnen afdoen.

De Atheensche corr. van hetzelfde blad zegt, dat deze laatste quaestie als een dreigend spook op den achtergrond blijft staan en het gevaar voor nieuwe wrijvingen doet voortbestaan. Voorts meldt hij, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen beide landen binnenkort hervat zullen worden. Ghalib bey, die zich door zijn houding tijdens de onderhandelingen in Athene zeer bemind heeft gemaakt, zal daar vermoedelijk gezant worden.

Koning Peter van Servië en de minister-president Pasjits hebben den koning van Griekenland telegrafisch gelukgewenscht met het sluiten van den vrede.

Een commissie van Turksche officieren onder generaal Dzjewad pasja is in Athene aangekomen om de Turksche krijgsgevangenen over te nemen.

De Albaneesche grens.

Het voorstel van Engeland tot wijziging van het beginsel volgens 't welk de grensbepaling in Zuid-Albanië geschiedde, is te Weenen zeer gunstig ontvangen. De Oostenrijksche Regeering zal er zeer waarschijnlijk haar goedkeuring aan hechten. De gedachtenwisseling met Italië betreft uitsluitend detailpunten.

Bosjderitsa.

De Servisch-Bulgaarsche commissie, belast met de regeling van het geschil over de grenspost Bosjderitsa, heeft een demarcatielijn getrokken langs het oude, vernielde Turksche fort en bepaald, dat Bulgaren en Serviërs niet binnen 100 pas van de grenspaal versterkingen mogen aanleggen. Door deze beslissing blijft de vroegere Turksche stelling, welke de Serviërs onlangs hadden vermeesterd, onzijdig.

Take Jonescu.

Take Jonescu, de Roemeensche minister van Binnenlandsche Zaken, is op de terugreis van Athene gisteren te Constantinopel aangekomen. De Turksche minister van Buitenl. Zaken Talaat bey ging hem aan boord van de „Romania" begroeten. Beiden brachten later den grootvizier 'n bezoek. Ook heeft de sultan den vredesbemiddelaar met zijn echtgenoote en Talaat bey in audiëntie ontvangen.

Korte berichten.

Te Larnaca, op Cyprus, is de vroegere grootvizier Kiamil pasja overleden, meldt de „Agenzia Stefani".

De Grieksche minister van Oorlog heeft de demobilisatie van negen lichtingen der reserve gelast.

De Porte verwacht dat de onderhandelingen van Turkije met Servië en Montenegro binnen 14 dagen tot vrede zullen leiden.

### BUITENLANDSCHE BERICHTEN.

**Bonar Law over Home Rule.**

Bonar Law, de leider der unionisten, heeft te Norwich een rede gehouden, waarin hij de plannen zijner partij, als zij aan het bewind komt, besprak en voorts kritiek oefende op het beleid der liberale Regeering.

Hij deelde in de eerste plaats mede, dat de unionisten geen invoerrechten op levensmiddelen voorstaan, op nijverheidsproducten en een inkomend recht van ong. 10 pct. met een preferentieel recht voor het geheele Britsche Rijk. Een deel der opbrengst van zulk tarief zal kunnen dienen om het landbouwbedrijf tegemoet te komen, in verband met de stijgende kosten van gereedschappen.

De verzekeringswet zullen zij wijzigen in een vrijwillige verzekering; inzake de landpolitiek wenschen zij een staatscomissie te belasten met een onderzoek; als de wenschelijkheid van een minium-loon in het landbouwbedrijf blijkt, zullen zij daartoe geredelijk meewerken.

Home Rule voor Ierland mag niet worden ingevoerd dan na een algemeene verkiezing. Indien de Regeering zonder machtiging van de kiezers ook Ulster wil dwingen, zich in Home-Rule te schikken, zullen de unionisten de Ulsterianen in hun verzet steunen.

Taminian's Jam
Adv. de beste. 9
ELST bij ARNHEM.

Bij deze verklaring juichte de vergadering den spreker zoo uitbundig toe, dat Bonar Law zijn woorden meende te moeten verduidelijken: „Ik bedoel, dat wij het ons tot een eerezaak moeten rekenen, met alle middelen te beletten dat trouwe Engelsche onderdanen door Engelsche troepen worden neergeschoten. Het is de plicht der Regeering om òf om een beroep op het land te doen, òf te trachten tot een minnelijke schikking te komen".

Tot zoover Bonar Law. Naar de „Times" verneemt, is de Regeering met de leiders der Iersche nationalistische partij in gedachtewisseling getreden over de wenschelijkheid, overleg te plegen met de oppositie tegen de Home-Rule. Wanneer de nationalisten hun bezwaren daarentegen laten varen, denk men dat bedoeld overleg zich voorhands zal bepalen tot een bespreking tusschen Asquith en Bonar Law.

**Larkins dreigementen.**

De Engelsche bladen hebben de leiders van vakvereenigingen om opheldering gevraagd over Larkins dreigement, dat er „binnen enkele uren een algemeene staking zal zijn niet alleen te Dublin, doch over geheel Engeland".

Bowerman, lid van het Lagerhuis en secretaris van het parlementaire congres van vakvereenigingen wist van niets. J. H. Thomas, secretaris der vereeniging van spoorwegpersoneel, evenmin.

Carthery, secretaris der vereeniging van zeelieden en stokers, zeide: „In de eerstvolgende dagen, waarschijnlijk reeds binnen enkele uren, zal men wel nader omtrent algemeene staking hooren." De leiders der dokwerkers- en transportarbeidersvereenigingen wilden niets loslaten.

Intusschen gaat Larkin voort met het uiten van bedreigingen; hij wil Dublin isoleeren, zoodat er niets dan levensmiddelen kan binnenkomen en verzekert dat de staking desnoods den heelen winter zal duren. Waarschijnlijk zal de Regeering een krachtige poging doen om het geschil bij te leggen.

**De landverhuizersschandalen.**

In de Oostenrijksche begrootingscommissie heeft gisteren de afgevaardigde Diamant Stabinski verdedigd, in tegenwoordigheid van de ministers van Binnenlandsche Zaken en Handel. Hij begon met er op te wijzen, dat het ontwerp der emigratie-wet zich niet aanpast aan de oeconomische toestanden in vredestijd, maar enkel acht slaat op de eischen der militaire belangen. Daarna kwam hij te spreken over de aanvallen op den afgev. Stabinski en vroeg: „Hoe vernietigt men een staatsman in Oostenrijk? Men ontneemt hem zijn eer en stempelt hem tot een dief, en zoo werd Stabinski als de betaalde agent der Canadian-maatschappij voorgesteld, die zich tot de Regeering gewend heette te hebben, om het verdrag met haar te steunen. En in spijt van de verklaring van den afdeelingschef Riedl, dat niemand vóór de verleening der concessie bij hem gepleit had, heeft graaf Lasotzki toch Stabinski zijn verontschuldigingen niet aangeboden. Wat de quaestie der agenten aangaat, het is de Regeering, die het agentenstelsel bevordert en bijna noodzakelijk maakt. Want door de politie-maatregelen wordt de landverhuizer in de armen van den agent gedreven.

**De crisis in Mexico.**

In officieele kringen te Washington is men geneigd aan te nemen, dat president Huerta eerst zal aftreden wanneer een bevredigende regeling voor de verkiezing van een voorloopigen opvolger is getroffen.

Bryan heeft verklaard, dat Lind in zijn instructies geen opdracht ontvangen heeft om Huerta vóór een alternatief te plaatsen, wanneer hij mocht weigeren aan de Amerikaansche eischen tegemoet te komen. Bryan voegde er bij, dat tot dusver geen enkele mogendheid bezwaar heeft ingebracht tegen de houding der Ver. Staten bij hun poging om de rust te herstellen.

Volgens de „New York Herald" heeft Bryan door bemiddeling van Hale, den regeeringsvertegenwoordiger, aan Carranza doen mededeelen, dat de Ver. Staten het verbod op den uitvoer van wapenen en munitie naar Mexico niet kunnen opheffen, aangezien zulks de aanhangers van Huerta tot maatregelen zou prikkelen, welke onverwijlde gewapende tusschenkomst der Unie noodig zouden maken.

De „Times" verneemt, dat Huerta verleden Zaterdag reeds besloten was af te treden en zelfs reeds een trein en een hut op een stoomschip besteld had om af te reizen. Op het allerlaatste oogenblik veranderde hij echter van plan en Zondagsmorgens vaardigde hij een haastig geschreven manifest uit en verklaarde aan een vriend, dat hij besloten was tot de e.v. verkiezingen aan te blijven, welke binnen drie jaren zouden plaats hebben. Tegelijkertijd verklaarde hij zich echter bereid Lind, op diens voorstel, Woensdagmiddag vier uur op neutraal gebied te ontmoeten. Wilson's vertegenwoordiger was stipt op tijd ter plaatse, maar Huera was, als gemeld, stilletjes naar een der voorsteden getrokken.

Uit Tuxon, in Arizona, wordt gemeld, dat de constitutionalisten van generaal Carranza Culican, de hoofdstad van den Staat Sinoloa, hebben ingenomen. De haven Mazatlan, aan de Stille Zuidzee, is de eenige stad van Sinaloa, welke nu nog in de macht der bondsregeering is. Bryan heeft zoowel de Regeering van Huerta als de constitutionalisten gewaarschuwd geen enkele Amerikaansche of Engelsche oliebronnen in de nabijheid van Tuxpan in brand te steken.

**De bevoegdheid der Doema.**

Bij de bespreking in de Russische Doema van het wetsontwerp op het stichten van scholen voor militaire artsen, ontspon zich gisteren een debat over het recht der Doema om te beslissen over de onderdeelen der begrootingen voor militaire instellingen.

Het ministerie van Oorlog verklaarde, dat de Doema alleen recht heeft te beslissen over het totale bedrag. Woordvoerders der Oktobristen kwamen daartegen op en betoogden, dat de Doema zich geen beperking harer rechten kon laten welgevallen. Hun voorstel, het geheele wetsontwerp te verwerpen, werd daarop met groote meerderheid aangenomen.

**Markof vraagt excuus.**

Het lid der uiterste rechterzijde, Markof, die in de vorige zitting der Doema bij de begrootingsdebatten tot den minister van Financiën geroepen had „Niet stelen!" — wat ten gevolge had, dat de ministers niet meer in de Doema verschenen, — heeft in de zitting van gisteren van de tribune af verklaard, dat de bedoeling om de leden der Regeering te beleedigen absoluut niet bij hem had voorgezeten! Hij sprak er zijn diepste leedwezen over uit, dat die rede zulk een volkomen met zijn bedoeling in strijd zijnde uitlegging gevonden had.

Deze woorden vonden veel bijval bij de leden der rechterzijde en bij de nationalisten. De soc.-democraat Petrowski, die het woord gekregen had voor een interpellatie over de spoorwegongelukken, bezigde tegenover den minister van Verkeerswezen een hoogst beleedigende uitdrukking en werd deswege voor vijf zittingen uitgesloten.

**De praktijken van Tammany.**

In verband met de onlangs door Sulzer gedane onthullingen over de praktijken van Tammany-hall heeft mr. Whiteman, de advocaat-generaal te New-York, een onderzoek doen instellen, als gevolg waarvan eerlang enkele voormannen van Tammany in staat van beschuldiging zullen worden gesteld. Zoo is dit reeds geschied met E. P. Fowler, die beschuldigd wordt van afpersing bij het inzamelen van gelden voor Tammany, onder aannemers van publieke werken.

De te Brussel vergaderde int. conferentie voor het brengen van eenheid in de handelsstatistieken is het eens geworden over den tekst eener overeenkomst en over de statuten van het int. bureau, tot welks stichting besloten is.

De afdeeling der Vooruitstrevende Volkspartij te Munchen heeft der liberale groep in den Beierschen Landdag verzocht in verband met den slechten toestand der schatkist en de noodzakelijke sociale hervormingen tegen de voorgestelde verhooging der civiele lijst van den koning te stemmen.

De koning van Saksen is gisteren aan een spoorwegongeluk ontsnapt. Even voordat de hoftrein het station Garmisch binnenliep, ontspoorde een goederenwagen tusschen de machine en het hofrijtuig en viel om. De machinist liet den trein stoppen. De koning stapte uit en liep te voet naar het station, waar hij door zijn broeder, prins Max, werd ontvangen.

In Zanow, bij Stettin, zijn over jaren loopende diefstallen op groote schaal van lucifers ontdekt. Ongeveer 30 personen hebben zich deels wegens diefstal, deels wegens belastingontduiking te verantwoorden.

Hoog water. — Ook uit Zwitserland en W.-Duitschland komen berichten van buitengewoon hoogen waterstand. Bij Mannheim is de Neckar tot 2.40 M., de Rijn tot 1.90 M. gestegen; de Moezel staat bij Metz 4.80 m. hoog.

PERRY & Co.
20 Hoogstraat -:-
-:- (Adv.) 15 13 Plein
St. Nicolaas-geschenken.

De veroordeelden in het tweede Krupp-proces, Eccius en Brandt zullen géén revisie van het vonnis vragen.

Van de bij het Fransche leger ingelijfde dienstplichtigen van 20 jaar zijn 63 à 65 %, met inbegrip van de vrijwilligers 71 à 83 % goedgekeurd.

De werlieden der Parijsche fabriek voor militaire uitrustingen hebben het werk neergelegd, daar hun niet de Engelsche week (vrije Zaterdagmiddag) is toegestaan.

In een trein van den Russischen Zuider-spoorweg hebben gisternacht acht gewapende roovers tusschen Krasnopawlawsk en Gersewanowski een banklooper 60.000 roebel afhandig gemaakt. Daarna lieten zij den trein stoppen en ontkwamen ongehinderd.

De burgemeester en twee raadsleden van Willmannstrand, bij Wiborg, zijn wegens verzet tegen de wet op de gelijkheid voor de wet der Russen in Finland, tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld en voor den tijd van zes jaar ongeschikt verklaard om staatsambten te bekleeden.

In de kopermijnen te Artwin (Erzeroem, Aziat. Turkije) zijn door een aardstorting zes arbeiders gedood en 28 verwond.

De aardbeving in het Perulington (Nieuw Zeeland), die weer aan het werk gaan, neemt toe. Drie interoceanische booten hebben hun vracht geladen en de in de haven liggende booten hebben deze voor de gewone reizen verlaten.

De Fransche zegelbewaarder heeft een onderzoek doen instellen naar de verspreiders van onjuiste geruchten op de Parijsche beurs, dat er moeilijkheden tusschen Frankrijk en Duitschland zouden zijn gerezen over den Congo en Marokko.

De Fransche Senaat heeft de door de Kamer aangenomen wet over den duur van den arbeidstijd in mijnen goedgekeurd waarbij de hier en daar reeds ingevoerde achturige werkdag algemeen voorgeschreven wordt.

De staking in het Rio Tinto-gebied is volgens particuliere berichten geëindigd.

In Casablanca zijn van 1 Juli tot 15 Oct. j.l., afgezien van de militairen, 12594 Europeanen aan wal gegaan, o.w. 1574 Spanjaarden, 1331 Italianen, 134 Engelschen en 65 Duitschers.

Ernstig spoorwegongeluk. — Een trein van den Central Georgia Railroad is eergisteren door het onderstel van de spoorwegbrug bij Clayton, in Alabama, gevallen, waardoor 20 personen gedood en 250 gewond werden. In den trein bevond zich een groot aantal pleizierreizigers, die op weg waren naar de kermis te Eufaula.

Uit Houston, in Texas, wordt bericht, dat 2500 machinisten, stokers en conducteurs van de „Southern Pacific Railroad" tusschen El Paso en New-Orleans in staking zijn gegaan.

Aartshertog Frans Ferdinand, de Oostenrijksche troonopvolger, is gistermiddag met zijn gemalin naar Engeland vertrokken.

Scheepsongevallen. — De stoomboot „Marienbad", van de Oostenrijksche Lloyd, is eergisteren ter hoogte van Korfoe aan den grond geraakt en moest wegens de beloopen schade de haven van Santa Maura aandoen. De passagiers zijn aan boord van het Alexandrijnsche stoomschip „Heloean" naar Triëst gebracht.

In de haven van Casablanca zijn gisternacht de „Passe Terre", van de Compagnie Transatlantique, en de Duitsche boot „Las Palmas" op elkaar gevaren. De eerste kreeg ernstige averij, maar zal toch de vaart naar Gibraltar nog wel kunnen voortzetten.

Rectificatie. — De in het telegram van gisteren: „Smaadschrift gestraft" genoemde uitgever heet niet Steinhall, maar Steinthal, de generaal-intendant niet von Hoeffen Hessler, maar Hülsen-Häseler.

### KUNST- EN LETTERNIEUWS.

**Italiaansche Opera.**

Aïda.

Verrassingen en teleurstellingen bood deze opvoering. Teleurstellingen althans voor wie verwacht hadden hier een modelvoorstelling te zullen zien en hooren.

Rekenmachine f 75.—. Puike Perforeermachine f 35.—. Twee jaar garantie. „Imperial Stores", Javastraat 108. (Adv.) 3

Door de ondervinding geleerd, hadden wij onze verwachtingen voorzichtigheidshalve maar niet te hoog gespannen en 't bleek, dat wij daar wèl aan gedaan hadden.

„Aïda" is een opera, waarbij 't niet alleen op goede solisten aankomt, maar ook in aanzienlijke mate op flinke, degelijk geoefende koren. En ach, wij weten wel, hoe 't daarmee gesteld is.

Maar dat wij, dit wetende, nog een heel eind beneden de meest bescheiden eischen zouden moeten gaan en veel, heel veel met den mantel der liefde bedekken, willen wij niet te streng in ons oordeel schijnen, dit hadden we niet vermoed.

We willen dan van de koren ook maar niet meer zeggen dan dat er van hun prestaties maar 'n poover beetje terecht kwam. Het ensemble aan 't einde der 2e acte rustte nagenoeg geheel op de solisten, die ondanks heroïeke inspanning totaal overschetterd werden door de schelle en niet zuivere kopermuziek op 't tooneel achter en de kracht van het orkest vóór hen. Op die manier werd de situatie brutaal gered. 't Publiek liet zich vangen en had er een extra applaus voor over.

Van den zegetocht (optocht) gesproken, ik zou wel eens willen zien of één regisseur ter wereld in staat zou zijn, daarvan op dit tooneel iets te maken. Ook hier moeten we ons dus maar tevreden stellen met een: 't leek er wel wat naar.

Overigens gaven verschillende decors, ofschoon veelal wat criant van kleur en belichting, te waardeeren. De tempel van Vulcanus, het landschap aan den Nijl, en het dubbel-tooneel in 't slotbedrijf maakten een goed figuur. Kleine onhandigheden bij de tooneelveranderingen, als in 't eerste bedrijf, waar in plaats van een scherm een paar pilaren kwamen neerzweven — hetgeen heel wat hilariteit verwekte — kunnen buiten beschouwing blijven.

Verrassingen werden ons bereid door de uitmuntende prestaties van enkele der hoofdpersonen. Om met de dames te beginnen, door signorina Rosita Cesaretti, een slanke, koninklijke Amneris-figuur, die haar rol met prachtig dramatisch talent zong en speelde, en met haar klankvolle, krachtige mezzo vaak imponeerde. Van af haar eerste verschijnen tot het einde van haar optreden wist zij te boeien. De scène vóór de rechtszaal was van een dramatische bewogenheid en zoo vol aangrijpende uitdrukking, dat zij 't publiek in ademlooze spanning hield. Ook de wisselende aandoeningen bij haar laatste ontmoeting met Radames (duo begin 4e acte) werden meesterlijk weergegeven.

Van de heeren was 't vooral Mazzoleni, die voortreffelijke kunst gaf. De figuur, de rol en 't karakter van den half wilden Ethiopiër-koning Amonasro konden niet treffender en levendiger worden uitgebeeld dan door dezen acteur. Met de pracht van zijn bariton-geluid vierde hij als zanger triomfen. Ook Atilio Perico, mag er wezen. De Radames-partij vond althans in deze heldentenor een waardig vertolker. In den beginne klonk zijn krachtig, helder geluid nog wel eens wat stroef, maar 't won gaandeweg aan souplesse en klank, later zelfs in de weeke tinten, heel mooi o.a. in de vierde acte. Van de beide bassen — koning en opperpriester — won de laatste, Mario Baldelli, 't stellig in krachtige sonoriteit, als acteur ook in houding en spel. Bice Formen kweet zich van de Aïda-partij met meer succes als actrice dan als zangeres. Een overmatig vibreeren ontsierde vooral in de eerste bedrijven haar zang. Maar ook hàar geluid won aan charme. In de 3e acte klonk haar sopraan veel malscher en zuiverder. Heel mooi zong zij de duo's met Amonasro en Radames, zeer gevoelig de slotscène (4e bedrijf).

't Orkest, onder Fulgenzio Guerrieri, bleek over 't geheel in deze schoone Verdi-partituur reeds aanzienlijk bedreven. Enkele minder zuivere oogenblikken daargelaten, ontwikkelde het een meestal zeer beschaafd en welluidend ensemble.

Het op alle rangen zeer talrijk publiek toonde zich herhaaldelijk zeer ingenomen. Terugroepingen na elk bedrijf. Na het 2e verschenen ook de heeren De Hondt en Guerrieri op de planken om hun aandeel in de hulde te nemen. E.J.B.

— De Italiaansche Regeering heeft uit de collectie-Crespi te Milaan gekocht Morone's „De verdrijving der Bonacolfis uit Mantua", en Granacci's „Intocht van Karel VIII in Florence". Het eerste doek is voor het hertogenpaleis te Mantua bestemd, dat geheel gerestaureerd wordt en een museum voor stedelijke kunst en historie wordt. De Staat heeft voor de beide schilderijen slechts 100000 lire betaald en de familie Crespi kan bewijzen van particuliere zijde een bod van 't viervoudige gekregen te hebben, alleen al voor de Morone.

Daar de Staat de beroemde „Christus' geboorte" van Coreggio, voor Brera cadeau heeft gekregen, en 200.000 lire als uitvoerbelasting ontving voor de naar 't buitenland gegane doeken, heeft hij een voordeelig zaakje gehad.

## Ingezonden Mededeelingen

Prijs per regel 40 cent.

*Buiten de verantwoordelijkheid der Redactie.*

**De meeste menschen zijn slaaf hunner spijsverteringsorgaan!**

Wie aan slechten stoelgang lijdt, moest als zeker, zacht afvoermiddel het sinds lang beproefd gebleken Frans Josef-bitterwater gebruiken, dat maag en darm zonder pijn reinigt en daarenboven zeer aangenaam is om in te nemen. Door zijn buitengewone rijkdom aan zwavelzure zouten verdient het gebruik van het echte „Franz Josef"-bitterwater aanbeveling, vooral in gevallen waar 't geldt den zieken slechts geringe hoeveelheden vloeistof te doen innemen. Dr. Löw, oprichter van het beroemde Weener Sanatorium, schrijft: Met het natuurlijke Franz Josef-bitterwater heb ik steeds goede resultaten bereikt en wel reeds met kleinere doses dan van andere soortgelijke laxeerwateren; de werking was snel, zonder onaangename nevenverschijnselen. — Verkocht in apotheken, drogisterijen en door mineraalwaterhandelaren.

## RESIDENTIENIEUWS.

### Het Onafhankelijkheidsfeest.

Ter gelegenheid van de viering van het Eeuwfeest onzer onafhankelijkheid op Maandag a.s. zullen de klokken van alle kerken alhier worden geluid.

De ingezetenen worden uitgenoodigd te vlaggen.

Het programma voor de populaire orgelbespeling op a.s. Maandagmiddag, 3 uur, in de Groote Kerk, is geheel ingericht met het oog op den nationalen feestdag. De heer De Zwaan, zal aanvangen met het Koraal: „Dankt, dankt nu allen God". Het programma noemt verder, eene fantasie over: „Een vaste Burg is onze God", het „Onze Vader" van Reger, een thema met veranderingen van Händel en een feestmarsch van Lemmens.

De heer Renaud zingt Oud-Hollandsche liederen, en Vaderlandsche liederen uit later tijd, waaronder „1813", een lied in den volkstoon, van J. A. de Zwaan.

Mej. Swaene zal o.a. liederen zingen van Verhulst en Cath. van Rennes.

De inschrijving voor de onafhankelijkheidsfeesten, te Scheveningen op 9 Dec. e. k., heeft door de bewoners der Keizerstraat ongeveer f 1850.—. opgebracht.

Aan de leerlingen van de hoogste klassen der scholen hier ter stede is een gekleurde plaat uitgereikt als herinnering aan de viering van Neêrlands Onafhankelijkheid.

Hedennamiddag had in de synagoge van de Ned. Portugeesch-Israëlietische gemeente een plechtige herdenkingsdienst plaats. Bij deze gelegenheid werden o.a. de psalmen 117 en 118 (hallèl) gezongen en het gebed voor de Koningin.

Het kerkgebouw was ongewoon vol en onder de aanwezigen bevond zich o.a. loco-burgemeester J. C. Jansen.

Na afloop van den dienst dankte de heer Jansen in de parnassijnskamer het kerkbestuur voor de uitnoodiging en verklaarde met ingenomenheid te hebben gezien, dat de parnassijns aan den oproep van het Comité gehoor gaven.

— De Bond en ons onderwijs. In de huishoudelijke vergadering van de afd. Den Haag van den „Bond van Ned. Onderwijzers" is ook de zaak Posthumus—Lewijt ter sprake gebracht. Met algemeene stemmen werd de volgende motie aangenomen, uiting gevende aan de gevoelens, welke thans onder de bondsleden leven.

„De afd. 's-Gravenhage van den „Bond van Ned. Onderwijzers,

„kennis genomen hebbende uit de verslagen in de verschillende dagbladen „van de wijze, waarop het passeeren „door B. en W. van de collega's Post„humus en Lewijt als plaatsvervangend „hoofd aan de school a/d. Badhuisstraat, „door de meerderheid van den Raad is „goedgekeurd geworden,

„gevoelt die goedkeuring zeer pijnlijk „als de bestendiging van een grievend „onrecht den genoemden collega's aan„gedaan;

„terwijl de onomwonden verklaring „van B. en W., dat het passeeren van „collega Posthumus geschiedde omdat „het werken der Bondsafdeeling waarvan „collega Posthumus voorzitter is, niet de „goedkeuring van B. en W. mocht weg„dragen, door de Bondsafdeeling ge„voeld wordt als een zeer ernstige en in „zijn gevolgen voor het vakvereenigings„leven hoogst-bedenkelijke aanranding „van de vrijheid van vereeniging en vrij„heid van uiting welke aan ieder staats„burger binnen de perken der wet „grondwettelijk toegestaan is;

„protesteert tegen wat haars inziens „een ernstig machtmisbruik is van B. „en W.

„en betreurt ten zeerste dat B. en W. „door 's Raads meerderheid daarin wer„den gesteund."

— In de afgeloopen week werd het Vredespaleis bezocht door 1500 personen.

— De Algemeene Jongelieden-Organisatie „die Haghe", (secretariaat Sweelinckstraat 115), houdt op a.s. Zondag 16 dezer, een gezellige bijeenkomst, des avonds half 8, in de groote bovenzaal van het hotel „Sans Souci", Regentesselaan, met welwillende medewerking van een orkest, terwijl de avond verder zal worden aangevuld met voordrachten.

— Hier ter stede is opgericht de mannenzangvereeniging „Onder Ons", onder leiding van den heer J. A. Kagie.

/ Te Scheveningen is op 84-jarigen leeftijd overleden de heer H. J. J. N. L. Siegmund, lid van de bekende makelaarsfirma Muller & Siegmund, te Amsterdam. De heer Siegmund vertoefde tijdelijk te Scheveningen. Het stoffelijk overschot zal heden naar Amsterdam worden overgebracht.

— De heer T. G. de Jong, adj.-directeur op het Rijkstelegraafkantoor alhier, herdacht heden onder vele blijken van belangstelling en waardeering den dag waarop hij 40 jaar geleden in dienst trad bij de Rijkstelegraaf.

Ter nauwernood hersteld van een ernstig operatie kon van een officieele herdenking helaas geen sprake zijn, maar werd den jubilaris door directeur en ambtenaren een bloemenhulde gebracht, terwijl eerstgenoemde met twee commiezen hem ten zijnen huize de gelukwenschen van allen overbracht.

— 37. — Hedenochtend 11 uur geraakte op het Valkenboschplein een slagersjongen, die met zijn fiets viel, onder een wagen van de firma Karel Roos. De wielen gingen hem over de borst en zwaar gekneusd werd de arme jongen door den E. H.-dienst naar het Gem. Ziekenhuis vervoerd.

— Hedenochtend heeft in het gebouw aan de Javastraat, wethouder De Wilde een bespreking gehouden met de directeuren der bedrijven en andere hoofden van dienst ter verkrijging van een uniforme toepassing van het weldra in werking tredende ambtenarenreglement.

— H. M. de Koningin komt Maandagochtend te 9 u. 51 hier aan en zal na de vaandels uitgereikt te hebben, en te 2.30 uur een déjeuner voor militaire autoriteiten te hebben gegeven, met de S.S. ten 4.45 naar „Het Loo" terugkeeren. Zij gaat per rijtuig naar het Malieveld, te paard vergezeld van de leden van Hr. Ms. Militaire Huis.

Vrijdag ontvangt zij de 40 leden van de alhier bijeenzijnde vergadering van het Voortzettings-comité der Wereld-Zendingsconferentie Edinburgh 1910 op „Het Loo".

— In de Waalsche kerk treedt morgen te 10.30 op ds. Bernard de Perrot, te Florac; — in de Badkapel, te 10.30 u. ds. J. Groeneweg, te Doetinchem; — in den Prot. Bond (Kinderkerk) te 10.30 mej. W. Snellen, te Leiden.

— De Kerkeraad der Ned.Herv.Gem. alhier, heeft, naar de „'s Grav. Kerkbode" mededeelt, benoemd: tot lid van de Commissie voor Restauratie enz. van kerken, ds. Welter, en tot voorlezer en voorzanger in de Bethlehemskerk den onderwijzer P. A. Jaeger.

— Morgenavond in het „Gebouw" een enkele opvoering in dit seizoen van „De Vrouw in 't Spel" door „Het Tooneel".

— Onlangs werd bij de politie aangifte gedaan, dat een 14-jarige jongen door een automobilist zou zijn meegelokt. Thans is de automobilist door de politie opgespoord en door den jongen herkend. Een nader aanhangig onderzoek zal moeten uitmaken of er van een strafbaar feit sprake is.

## Reuter en Particuliere Telegrammen

JONESCU's BEMIDDELING.

Constantinopel, 15 Nov. (part.). De verdiensten van Take Jonescu worden door de gansche pers sterk in twijfel getrokken, althans slechts schoorvoetend erkend. Men beweert, dat de vrede ook wel zou zijn afgesloten zonder zijn bemiddeling. Jonescu is naar Roemenië teruggekeerd.

MUITENDE SERVISCHE TROEPEN.

/ Belgrado, 14 Nov. („Reuter"). Officieel wordt ontkend, dat er muiterij is voorgekomen in het Servische leger en dat een spoorwegaanslag werd ontdekt op den trein, waarmede de kroonprins zou terugkeeren.

DE ALBANEESCHE GRENS.

Weenen, 15 Nov. („Reuter"). Volgens de „Reichspost" moeten de mogendheden hun goedkeuring gehecht hebben aan het voorstel van Engeland met betrekking tot de afbakening van de Z.-Albaneesche grens. De internationale commissie zal waarschijnlijk vandaag haar werkzaamheden voortzetten.

TURKSCHE PERSSTEMMEN.

Constantinopel, 15 Nov. („Reuter"). Sprekende over de hervatting van de vredelievende betrekkingen tusschen Turkije en Griekenland, leggen de Turksche dagbladen een zeker scepticisme aan den dag ten aanzien van den duur van het besluit. De duur der vriendschappelijke betrekkingen hangt af van de houding van Griekenland ten opzichte van de Muzelmannen en van het gedrag der Grieken, die in Turkije verblijf houden.

Het officieuse orgaan de „Jeune Turc" keurt het vredesverdrag goed en zegt dat het voldoening schenkt.

SNEEUWSTORMEN IN AMERIKA.

Chicago, 15 Nov. (part.). Een tweede sneeuwstorm, even heftig als de blizzard in het begin van de week, heeft in den afgeloopen nacht over het Huronmeer gewoed. Drie schepen, welke aan den eersten storm wisten te ontkomen, zijs door den tweeden orkaan in volle zee overvallen en vergaan. Alle manschappen zijn verdronken. Het was onmogelijk de schepen te hulp te komen; het aantal menschen, dat bij den eersten sneeuwstorm om het leven is gekomen, wordt op 275 geschat.

DE CRISIS IN MEXICO.

Londen, 15 Nov. (part.). In Washington is men nog steeds van oordeel, dat Huerta zal besluiten zich terug te trekken opdat de Ver. Staten van de noodzakelijkheid om tusschenbeiden te komen ontslagen worden. Welke definitieve maatregelen door Amerika zullen worden genomen in geval Huerta zich koppig blijft toonen, daarover laten Wilson noch Bryan zich uit.

Vera Cruz, 15 Nov. (part.). De speciale afgezant van president Wilson, Lind, heeft zijn koffers van het hotel, waar hij afgestegen is, naar het Amerikaansche consulaat laten brengen. Daar woont hij tegenwoordig. Aan journalisten, die hem wenschen te interviewen, laat hij weten, dat hij niets zeggen kan. Alle uit Vera Cruz komende stoombooten zijn overvol met passagiers. De Amerikanen verlaten nl. in grooten getale het land.

Londen, 15 Nov. (part.). De mededeeling van het verdwijnen van Huerta blijkt achteraf niet juist. Hij heeft zich op zijn buitengoed teruggetrokken, om van de vermoeienissen en overspanning der laatste weken te bekomen. In de Amerikaansche pers en ook aan de New-Yorksche beurs wordt met zekerheid verklaard, dat Huerta de eisch zal worden gesteld Mexico-City te verlaten. Krijgt men van Huerta geen genoegdoening, dan zal de Amerikaansche zaakgelastigde Mexico verlaten, en de belangen der Amerikanen aan den Duitschen gezant verlaten.

Parijs, 15 Nov. (part.). De Fransche gezant te New-York, Jisserand, heeft de opdracht bekomen aan staatssecretaris Bryan te verklaren, dat Frankrijk vast besloten is Huerta in geen enkel opzicht te ondersteunen.

New-York, 15 Nov. („Reuter"). Een telegram uit Nogales meldt: Generaal Caranza heeft na een conferentie met dr. Hale, den vertegenwoordiger van president Wilson, verklaard, dat hij géén schikking of inmenging wil aanvaarden van éénige natie, onverschillig welke, welke beoogt de binnenlandsche aangelegenheden van Mexico te regelen. Hij herhaalde voorts, dat al wat hij verlangt is, dat het wapenverbod zal worden opgeheven.

Washington, 15 Nov. („Reuter"). Instructies zijn gezonden aan O'Hanghuessy, welke aangeven hoever de Ver. Staten zullen gaan bij het heropenen van de onderhandelingen met de ambtenaren van Huerta, die getracht hebben de gedachtenwisseling te doen hervatten. Het gezichtspunt der Ver. Staten is, dat tenzij eenige definitieve belofte gedaan worde, een hervatting van de onderhandelingen nutteloos zou zijn.

Washington, 15 Nov. („Reuter"). Een telegram uit Mexico meldt: De Engelsche gezant heeft Huerta doen weten dat de Ver. Staten het ernstig meenen. Hij moet Huerta ook gezegd hebben dat Groot-Brittannië bereid was de Ver. Staten moreel te steunen. Huerta was diep bewogen, toen hij hoorde dat de natie, welke hij aan zijn zijde meende te hebben, tegen hem partij gekozen had.

MUITENDE GEVANGENEN.

Perpignan, 15 Nov. („Reuter"). Men meldt dat gedurenden den laatsten overtocht van de post- en paketboot „Medjerda" tusschen Port Vendres en Algiers aan boord muiterij ontstaan is onder het convooi militaire gevangenen, die afkomstig waren uit het depôt van discipline op het eiland Madame en weg naar Algiers. Zes arrestanten verbraken hun ketenen en bedreigden de bemanning en de passagiers. Na een vrij hevige worsteling werden de muiters eindelijk vermand door gendarmes, die sindsdien nacht en dag met de revolver in de hand de wacht houden.

Bij hun aankomst te Algiers zullen de muiters aan de militaire autoriteiten worden overgeleverd, die een onderzoek zullen instellen.

BRIEVEN MET BOMMEN.

Calcutta, 15 Nov. (part.). Ook aan andere Europeesche persoonlijkheden zijn brieven met ontplofbare stoffen toegezonden, en wel van dezelfde soort als de inspecteur van den scheikundigen onderzoekingsdienst heeft vastgesteld. Men heeft de zending van brieven voorbereid, daar men vreest, dat de verzending der brieven, welke de ontplofbare stoffen inhouden, als het voorteeken van opstand kan worden beschouwd.

ONLUSTEN IN HUELVA.

/ Huelva, 14 November, („Reuter"). Tijdens een meeting van mijnwerkers ontstonden tlarijke incidenten tusschen die van Rio Tinto en van Huelva, tusschen wie meeningsverschillen heerschen over de voortzetting der staking. De vergadering besloot tot het laatste. De opgewondenheid is zeer groot.

HET KRUPP-PROCES.

/ Berlijn, 15 Nov. („Reuter"). Brandt en Eccius worden bij hun besluit om geen revisie in te roepen, geleid door de overweging, dat deze in het gunstigste geval tot terugwijzing naar de eerste instantie zou leiden. Daar echter een nieuwe behandeling in hooge mate strijdig zou zijn met de belangen der Duitsche industrie, vooral tegenover het buitenland, meenen de beschuldigden te moeten afzien van appèl tegen de naar hun opvatting ongegronde veroordeeling.

DE SPION MENOZZI.

Rome, 15 Nov., (part.) De spionnagezaak-Menozzi dreigt een grooteren omvang aan te nemen. Er zijn papieren gevonden, welke de medeplichtigen van Menozzi aanwijzen. De meeste wonen in het buitenland. Men voorziet voor heden nieuwe arrestaties.

TRAM—AUTO-BOTSING.

Nizza, 15 Nov., (part.) Een auto, welke gebezigd wordt voor uitstapjes en volgeladen was, is in botsing gekomen met de electrische tram. Er zijn 5 personen zwaar en 100 lichter gewond. Dooden zijn er gelukkig niet te betreuren. De automobiel werd geheel verbrijzeld, de tramwagen zwaar beschadigd.

ITALIAANSCH ESKADER BIJ RHODUS

Rhodus, 15 Nov. („Reuter"). Het Italiaansch eskader onder bevel van den hertog der Abruzzen heeft zoo juist het anker uitgeworpen op de reede van Rhodus.

PéGOUD MAAKT SCHOOL.

Buc, 15 Nov. („Reuter"). De Engelsche aviateur Hicks heeft gisteren twee vluchten gemaakt met talrijke spiralen in verticale richting. Vanochtend liet hij zijn toestel tweemaal omslaan en vloog 30 s. lang met het hoofd naar beneden, ondanks den wind, welke den regen opzwiepte.

HOOG WATER.

/ Keulen, 15 Nov. (Reuter"). De Rijnhoogte is thans 3.83 M.; de was bedraagt 1.82 M. in 24 uur.

Parijs, 15 Nov. (part.). De Marne, Saone en Aisne zijn buiten de oevers getreden. Chalons staat onder water. Vele fabrieken moesten gesloten worden, omdat men vreest dat de overstroomingen groote schade zullen aanrichten. Ook uit de Vogesen worden overstroomingen gemeld.

DE DUITSCHE HOOGZEEVLOOT.

/ Kiel, 15 Nov. („Reuter") De viceadmiraal Ingenohl is tot admiraal en commandant der hoogzeevloot benoemd.

FRANKRIJK EN DUITSCHLAND.

Parijs, 15 Nov. (part.) De „Matin" schrijft over de gisteren openbaar gemaakte officieele nota, dat er tusschen Frankrijk en Duitschland niet de minste geschillen bestaan. Op dit oogenblik worden tusschen beide Staten onderhandelingen over Klein-Azië gevoerd, en wel tot de grootste tevredenheid aan beide zijden. De onderhandelingen hebben reeds een stadium bereikt, dat voor beide landen de voorstellen zeer aannemelijk doet zijn.

## EERSTE HUWELIJKSAFKONDIGING.

Zaterdag, 15 November.

F. H. V. Middelaer en C. K. Lindhout. — M. W. A. L. v. d. Barselaer en G. A. 't Hart. — F. Bouwmeester en P. F. v. Dalen. — J. J. v. Drecht en A. M. W. v. Dijk. — J. G. Gerritsen en N. H. C. Lotz. — W. J. de Leeuw en C. C. Munster. — N. Maatman en H. J. M. Looijinga. — J. M. Roland en A. M. J. Ruivenkamp. — E. F. Schiff en T. Kroon. — S. v. Wezel en A. v. d. Ploeg. — T. M. Struikman en C. J. Willems. — A. Poons en V. Cohen. — J. T. Pex en C. J. L. v. Straaten. — A. J. Krens en H. C. E. v. d. Berg. — L. Koppen en H. A. J. Brummelkamp. — E. v. Dam en J. Rutgrink. — J. W. Eijlbregt en A. E. Marbus. — A. Oosterveer en S. M. Schouten. — M. Brant en M. Bavius. — A. Diependaal en H. Malipaard. — R. Jansen en A. Kramer. — F. Gerlings en E. Jansen. — C. D. Seuneke en W. M. Pijnenburg. — L. K. A. Hoppenbrouwer en H. J. M. ter Horst. — J. 's-Gravendijk en A. C. Vijverberg. — J. J. P. H. W. Berkhout en S. A. Notting. — J. J. P. H. W. Berkhout en S. A. Notting. — J. v. Straaten en W. C. v. d. Veen. — A. v. d. Lee en C. A. Hofkens. — C. F. Krijgsman en J. E. W. Zwennes. — C. J. Schroot en A. M. Oostindië. — J. Schreuder en H. Eeuwijk. — H. G. Ierschot en M. E. J. Liesting. — G. B. Bus en J. C. T. Remmerswaal. — L. J. N. v. d. Braak en C. M. Kool. — A. W. J. Goosen en G. J. A. v. Kooten. — L. H. Spillemes en C. M. M. Trouwborst. — L. de Haan en I. C. Zevenbergen. — J. A. Kortekaas en M. C. Schravemade. — W. v. 't Hoff en P.F. Ouborg. — J. Vennik en E. W. H. Hendriks. — M. L. C. v. d. Els en M. C. Wijnstok. — F. de Wit en F. Oostendorp. — H. H. Keuker en C. M. Termond. — F. H. Meihuizen en A. M. J. Lijkles. — S. J. Veen en J. D. P. Broekhuizen. — C. J. v. d. Burgt en A. M. Willems. — A. Drost en E. Zeeman. — K. Groos en A. den Drijver. — J. P. P. de Gruijter en M. J. Voskuijl. — P. de Jel en J. Rijke. — J. W. Bermann en B. Roza. — A. de Jonge en C. D. v. Beveren. — L. Dekker en A. v. d. Bijl. — C. S. Pisuisse en H. Kleine. — L. Daniels en J. M. Severins. — J. W. Hekkelman en J. Dijkman. — G. Slagman en J. Jonkman.

## BURGERLIJKE STAND.

15 November.

BEVALLEN: H. L. Niggebrugge—Fuchs, d. — B. Bal—Krommenhoek, z. — M. Dijkhuizen—Westerluijn, d. — C. J. A. Moolenaar—Rijneveld, z. — M. Th. Versteeg—v. d. Est, d. — C. J. Heerings—Rombeek, d. — G. Koerssen—Mons, z. — C. M. Castelein—Gylswijk, z. — D. Storm—Dijkhuizen, d. en z. — A. M. Boonekamp—Wessels, d. — E. Jonas—v. Drunen, z. — M. J. C. v. Melsen—Stevens, z. — E. C. Muller—Jouvenaar, z. — B. Seekles—Deubel, z. — J. v. Raaij—Hengeveld, z. — J. Ch. P. Heeneman—v. Lijnschooten, d. — A. J. v. Mourik—v. d. Vijver, z. — A. M. Andriessen—v. Kralingen, d. — C. de Hees—Olie, d. — W. J. Gosselaar—Grootenboer, d. — E. W. Koenraads—v. d. Beukel, d. — A. H. de Bie—Leenheer, d. — C. J. Duykers—Smeele, z. — C. J. Kops—Broman, d.

OVERLEDEN: H. J. J. N. L. Siegmund, m. v. G. J. Zurmuhlen, 43 j. — H. D. Beekhuijzen, wede. v. J. v. d. Harst, 78 j. — H. F. Abspoel, m. v. A. P. Groenendijk, 42 j. — C. v. d. Krogt, vr. v. J. v. Noort, 50 j.

## OFFICIEELE BERICHTEN.

Bij K. B. is benoemd bij het reg. genietroepen tot 2en luit., de cadet T. B. Huurman.

## MARKTBERICHTEN.

† Schiedam, 14 Nov.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Moutwijn | p. H.L. z. f. ot bel. | | f 12.50 |
| Jenever | „ | „ | - 16.50 |
| Amst.proef | „ | „ | - 18.— |
| Moutw. beurscomm. | „ | „ | - 10.50 |
| Spoeling-Vereeniging | per ketel | | - 2.— |

### Beurs van New-York.

15 November.

| | Slotkoers | 1e ± 4 uur | 2e ± 5 um. |
|---|---|---|---|
| Topeka | 92 | — | 92 |
| Rock Island | 14 1/2 | — | — |
| Erie | 26 3/4 | 27 1/4 | 26 3/4 |
| Missouri | 19 1/2 | — | — |
| Ontario | 25 1/2 | — | — |
| Am.-Cans | 28 5/8 | 28 3/4 | 28 3/8 |
| South. Pacific | 85 5/8 | 85 7/8 | 85 3/4 |
| South. Railway | 21 5/8 | — | — |
| Union | 150 3/4 | 150 3/4 | 151 |
| Steel | 56 | 56 3/8 | 56 1/4 |
| K. C. Southern | 24 1/2 | — | — |
| Amals | 70 3/4 | 71 1/8 | 70 3/8 |
| Denver | 17 3/8 | — | — |

Stemming te 4 uur: prijsh.; te 5 uur: nauw. prijsh

### Beurs van Londen.

15 November.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Topeka | 95 1/8 | Union | 155 7/8 |
| Denver | 18 | Pr. Marine | — |
| Erie | 29 3/4 | Rock Isl. | 15 |
| Missouri | 20 1/2 | Cobar | 1 1/8 |
| Ontario | 26 3/8 | C. Peru | 8 1/4 |
| S. Pacific | 88 5/8 | Pref. Peru | 46 3/4 |
| S. Railw. | 22 1/2 | Amals | 73 3/8 |
| Steel | 58 1/8 | Shell | 101.2 |

Stemming: vast.

## LAATSTE NIEUWSTIJDINGEN.

### Engeland—Nederland.

Uit Hull wordt ons geseind:

Met rust is de stand 1—0 voor Engeland.

De uitslag was 2—1 voor Engeland.

— Voor Midd. Geschiedenis slaagde heden onze stadgenoot de heer Chr. J. R. Both; voor wiskunde L. O. de heer H. A. R. N. Dart, alhier.

/ De Landsdrukkerij. — Zoo als men zich herinnert, werd op de laatste vergadering van den Ned. Bond van Boekdrukkers, te Arnhem gehouden, een motie aangenomen, waarin den min. van Binnenl. Zaken wordt verzocht om het rapport inzake de Landsdrukkerij openbaar te maken. De Minister heeft aan dit verzoek voldaan en het rapport is in druk verschenen.

— Naar het „Utr. Dbl." vernemt, zal op Vrijdag 21 Nov., des voormiddags te 11 uur, de aanbieding plaats vinden van het monument, dat door vrienden en kennissen is opgericht op het graf van prof. dr. P. H. Ritter, in leven hoogleeraar aan de Utrechtsche Universiteit.

Bij deze plechtigheid zal worden gesproken door ds. Hoevers, Evangel. Luth. predikant te Rotterdam, waarna prof. mr. d'Aulnis de Bourouill, voorzitter van het comité, het monument zal overdragen aan mevr. de wed. Ritter

// Wijlen de heer W. A. graaf van Lijnden, die in Sept. te Koudekerke overleed, heeft, behalve reeds vroeger gepubliceerde legaten, ook f 2500 vermaakt aan de „Ver. tot het bezoeken der Armen", te Middelburg, onder voorwaarde dat dit bedrag alleen mag dienen tot vergrooting van het kapitaal der vereeniging.

/ Heden zijn ongeveer 300 werklieden op de verschillende smederijen, nettenmakerijen en andere werkplaatsen te IJmuiden ontslagen, omdat er gebrek aan werk is. De Alg. Ned. Zeemansbond had vanmiddag met de reeders een onderhoud.

*** Hedenmorgen is te Wageningen door de Oosterstoomtram op den Berg overreden de 63-jarige fruitkoopman W. Nagell, die bij zijn kar stond. De man was zeer doof en heeft de tram niet gehoord. Hij was dadelijk dood.

)( Tot inspecteur van politie te Groningen is benoemd de heer A. M. Moolenaar, adj. inspecteur te Vlissingen.

+ Op de voordracht ter benoeming van een hoofd van school D. te Schiedam zijn geplaatst, in alphab. volgorde, de heeren J. Baak Jz., h. e. s. te Hillegersberg; J. H. Klein, onderw. te Rotterdam; G. van der Most, id. te Schiedam; J. Schuurmans, h. e. s. te Leerdam.

/ Wegens poging tot moord op zijn gescheiden vrouw en schoonzoon is een Oostenrijksch mijnwerker te Heerlen, na hevig verzet, door de politie gearresteerd.

/ De heer P. Zwart, sinds 1912 te Noordwijk directeur van het post- en telegraafkantoor, herdacht heden zijn 40-jarig jubileum.

* Door de geneesk. Staatscommissie te Amsterdam zijn bevorderd tot arts de heeren J. H. Cordes en C. T. Franck, beiden geb. te Amsterdam; geslaagd voor het 1e ged. arts-ex. de heeren J. P. Hofste en A. P. Koremans; — te Leiden slaagde voor het doct. ex. rechten de heer H. Diephuis; — te Utrecht zijn bevorderd: tot arts mej. M. A. A. Wolters en tot tandarts de heer J. A. Jacobsen.

(Groote plantenkeuring te Leiden. — Het hoofdbestuur van de „Ned. Mpij. van Tuinbouw en Plantkunde" heeft zijn goedkeuring gehecht aan het besluit der vaste keuringscommissie om in de eerste week van September 1914 de groote planten-keuring te Leiden te houden. In een bijeenkomst van de voornaamste kweekers van Leiden en omgeving is dit plan met veel sympathie begroet en allen zeiden krachtige medewerking toe.

De afdeeling Leiden besloot reeds in beginsel de Stadsgehoorzaal met al de kleinere zalen daarvoor te huren.

Daar Leiden een middelpunt is van dahlia's en gladiolus-cultuur en ook het kweeken van chrysanthemums en tal van andere bloemplanten, alsmede van groenten en van vruchten er op hoogen trap staat, valt aan het welslagen niet te twijfelen.

* De off. v. gez. 1e kl. dr. H. Aldershoff te Assen, die met ing. 1 Febr. wordt overgeplaatst naar Utrecht, zal tegen genoemden datum den dienst verlaten.

### Buitenlandsche Berichten.

**De Fransche ministerraad.**

In den gisteren op het Elysée gehouden ministerraad heeft de minister van Financiën een wetsontwerp ingediend betreffende de uitgifte van 1300 millioen frcs. 3 pct. perpetueele rente. In Februari zal de amortisatiekas elk jaar een som van 75 millioen ontvangen, welke bestemd is tot het betalen van de rente der nieuwe leeningen en om op de beurs terug te koopen. Deze 75 millioen zullen gevonden worden uit de inkomsten der alg. begrooting door een successiebelasting op het kapitaal.

De minister van Oorlog deed mededeeling van de uitspraak der enquête-commissie over de beschuldiging van indiscipline, ingesteld tegen generaal Faurie, Op voorstel van Etienne besloot de ministerraad den generaal op pensioen te stellen wegens dit ernstig vergrijp tegen de discipline.

Bij de beraadslaging over 't wetsontw. bepalende wat wel en wat niet champagnewijn is, heeft de minister van Landbouw de voornaamste artikelen van het ontwerp krachtig verdedigd. Hij verklaarde, dat hij zou moeten aftreden als deze verworpen mochten worden en bepleitte verder een overeenkomst met Duitschland in welks wetgeving op dit gebied hij gevaar zag.

**De aaardbeving in het Peruaansche** dep. Apurinac heeft 10 vlekken verwoest. Er zijn 25 dooden; 1500 gezinnen zijn zonder onderdak. De laatste berichten zeggen dat de schokken voortduren en maken melding van waterhoozen.

### PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN,

**Lange Voorhout.** Maandag 17 Nov. Middagconcert door de stafmuziek van het 3e reg. huzaren, onder leiding van den heer Joh. Fabriaan.

Programma: 1. Volksliederen. 2. Oranjeliederen-Marsch, Karels. 3. Ouverture „Bona Fortuna", Canivez. 4. „Wenn die Fusschen sie heben", wals, Gilbert. 5. Fantaisie „Faust", Gounod. 6. Ouverture „La Poupée de Nurenberg", Adam. 7. „Geburtstagsständchen", Lincke. 8. „That Mysterious Rag, Snijder. 9. „Berlin bei Nacht", potpourri, Lincke. 10. Volksliederen.

**Maliebaan.** Maandag 17 Nov. (bij gelegenheid van het vuurwerk), muziekuitv. door de Jagerkapel, onder leiding van den heer W. Hendriks.

Programma: 1. Volksliederen. 2. Oranjefeestmarsch, Hendriks. 3. „Zigeunerliebe", wals, Lehár. 4. „Puppchen, du bist mein Augenstern", Gilbert. 5. „Teletuncken", potpourri, Morena. 6. Marche finale, Jouvenaar.

**Haagsche Bosch.** Zondag 16 Nov. Matinée in het gebouw der Nieuwe of Littéraire Sociëteit, door het strijkorkest van het 3e reg huzaren, onder leiding van den heer Joh. Fabriaan. 3 uur.

Programma: 1. „Hand in Hand", marsch, v. Blon. 2. Ouverture „Felsenmühle", Reissiger. 3. Walzer a. d. Operette „Der liebe Augustin", Fall. 4. „Martha", Aria M'Appari, v. Flotow. 5. Fantaisie „L'Etoile du Nord", Romance: O jours heureux, Meijerbeer. 6. „Recht naar 't doel", marsch, Karels. 7. Czardas No. 2, Michiels. 8. „Il Trovator", Miserère, Verdi. 9. Gavotte tendre, Ganne. 10. „Dur und Moll", potpourri, Schreiner.

## ADVERTENTIËN.

**Getrouwd:**

J. Bresser,
*Kapitein-Magazijnmeester der Artillerie,*
en
J. la Rose,

die, mede namens de familie hunnen hartelijken dank betuigen voor de talrijke blijken van belangstelling vóór en bij hun huwelijk ondervonden. 13

's-Hage, 14 Nov. '13.

---

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ten huize zijner Zusters, Piet Heinstraat 91, onze geliefde Broeder, Behuwdbroeder en Oom

Frans Hoek,

in den ouderdom van 49 jaar.

A. M. van Ellinkhuizen—den Hodter.
Th. C. van Ellinkhuizen en Kinderen.
Z. Hoek.
J. M. Hoek—van Santen en Kinderen.
C. Hoek.
J. J. Hoek.
M. Hoek—Rotgans en Kinderen.
M. F. Hoek.
J. D. Hoek.
C. Hoek—van Asperen en Kinderen.
E. C. Hoek.
D. J. Hoek.
J. H. van de Graaf—Hoek.
D. G. van de Graaf.

's Gravenhage, 14 November 1913.
Plein 15. 31

---

Heden overleed plotseling mijn geliefde Vader

Lodewijk Stift,

Weduwnaar van Mejuffrouw D. Snijders,
in den ouderdom van ruim 61 jaar.

W. A. L. STIFT en familie.

's-Gravenhage, 14 November 1913.
Trekweg 73. 11

---

Heden overleed in den ouderdom van 89 jaar, onze geliefde Moeder en Grootmoeder, Mevr. de Wed.

L. Camp
geb. v. d. Hoop.

Nice, 10 Nov. 1913. 10

---

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, ondervonden tijdens de ziekte en bij het overlijden van onze lieve Zuster, Behuwdzuster en Tante Mejuffrouw T. RUIJS, betuigen wij onzen hartelijken dank.

Uit aller naam,
J. E. RUIJS,

Hilversum, Nov. 1913.
Eikbosscherweg 19,
Villa Thiessy. 12

---

Het PHOTOGRAFISCH ATELIER
VAN
M. A. BLOMMERS-BLERSCH
is gevestigd: 10
70, PRINSEGRACHT 70.

---

Garage met Kelder
zeer droog
te huur aangeboden.
Adres: Hooge Zand 1a. 10

---

Zuid-Holl. Venduhuis Lange Beestenm. 1.

**Wegens sterfgeval** zal MAANDAG a.s. ten 12 uur **publiek** worden verkocht: 20

De Inventaris van een deft. Inboedel, o. m. **Bronskeel Bad en Geyser, Fornuis, Kachels, Linnenkast, Speeltafel, Stoelen; Tafels, Spiegels, Gas- en electr. Kronen, Rijwiel, Kleeden, Schilderijen, Louis XVI Salon-Ameublement, Veeren Bedden, Linoleum, eenig Antiek,** als **Pullen, Nachtkast, enz. Louis XVI Secretaire, pr. Jap. Porcelein, nikkel Aardewerk, en vele Luxe Artikelen.**

Te zien van 10—12 v.d. Verkoop.

---

# Nieuwe taalcursussen

kunnen op iederen dag en op een willekeurig uur aangevangen worden. Condities billijk. Leeraren uit het buitenland. Leermethode aangenaam en vlug. Voor meergevorderden **Conversatie-, Correspondentie-, Literatuurlessen, Klassenlessen** tot 10 leerlingen in DUITSCH, FRANSCH, ENGELSCH

**10 lessen f 2.50.**

The Berlitz School of Languages

**(Officiëele naam)** 50

**Hoofdschool: Noordeinde 58a** TEL. 2234.
**Klassenfiliaal: „ 20.**

Oogen open: niet boven Krul.

---

Tegen begin December in Duinoord **te huur aangeb.** à f 32. p. maand 7 keurig gemeubileerd 1e étage, bev. ruime **Suite met Serre kabinet** en gebruik van keuken. Voor net klein gezin. Br. lett. G. boekhandel H. J. BERKHOUT, Valeriusstraat 22.

---

GEVRAAGD een
**FLINKE BEDIENDE,**
bekend met Meubelmagazijn, Kantoor- en Beleenwerkzaamheden Onnoodig zonder goede getuigen aan te melden. 7
Br. no. 2887 bur. v. d. blad.

---

**Buitenhuisje.**

Te huur of te koop gevraagd een lief **BUITENHUISJE** voor klein gezin, in Den Haag.

Brieven met prijsopg. onder no. 2830 bur. v. d. blad. 8

---

Vrije gemeubileerde Kamers
TE HUUR. 4
Br. fr. no. 7020 bur. v. d. blad.

---

Verkoophuis Bellevue.
GROOTHERTOGINNELAAN 99.
Voortzett. der Winter-Uitverkoop

Eiken Dames-Bureautje *f* 21.50; noten Dames Cyl.-Bureau *f* 35.—; Heeren Schrijftafel *f* 27.50; eik. Boekenkasten *f* 21.50, *f* 26.50, *f* 29.50, *f* 36.—; eiken Bureau-Ministre *f* 35.—; Amer. Bureaux *f* 53.50, *f* 57.50; eiken Theetafels *f* 9.50, *f* 12.50, *f* 14.50, *f* 16.50; mah. Theetafels *f* 18.50, *f* 24.50; not. Salonameublementen *f* 85.—, *f* 95.—, *f* 115.—; eik. Ameublementen *f* 95.—, *f* 105.—, *f* 125; eiken Buffetten *f* 40.—, *f* 45.—, *f* 49.—, *f* 65.—; not. Salonkasten *f* 52.50, *f* 65.—, *f* 85.—; mah. Salonkasten *f* 75.—, *f* 90.—, *f* 95.—, *f* 115.—; pracht sorteeringen mah. Salonstellen *f* 145, *f* 175.—, *f* 185.—, *f* 195.—; Gaslampen met zijden kappen *f* 13.50, *f* 15.50, *f* 17.50; Eetserviezen, porselein *f* 36.50, *f* 39.—; Geh. glazen Gaskroon *f* 57.50, heeft gekost *f* 95.—; Schilderstukken *f* 16.50, *f* 22.50, *f* 26.50, de twee stuks; Vouwstoelen *f* 2.90, *f* 3.25, *f* 3.90; Japansche Schermen *f* 5.90, *f* 6.25, *f* 6.50; Eetkamerameublement *f* 55.—; Salontafels *f* 12.50, *f* 14.50, *f* 16.50; Pluchette Gordijnen op koperen roeden m. plaatsing *f* 14.50 p. raam; Vloerzeilen en Lincleums worden gratis gelegd; Springveeren Matrassen *f* 5.50; Staaldraad-Auping's Matrassen *f* 6.50; Slaapkamerameublementen in 't eiken *f* 125.—; in 't pitch-pine *f* 127.50 met Lit-jumeaux, dito met Waschcommode *f* 167.50, in 't mahonie *f* 275.—; Losse moquette Crapauds *f* 17.40 en *f* 17.75; Kapok- en Zeegras-Matrassen; Dienstbodenbedden, compleet *f* 11.50; Waschstellen *f* 1.90, *f* 2.50, *f* 3.25; Mailstoelen *f* 7.50; Serrestellen *f* 16.50, *f* 17.50; Prima Haard Perfect *f* 44.50; verder Loopers, 9 M. *f* 4.50, *f* 5.50, *f* 6.50, *f* 7.50, *f* 10.80; Tapis Belge en Axminster Karpetten; 6 Stoelen, rood leer *f* 21.50; 6 dito, bl. leerdoek *f* 22.50; 6 Stoelen *f* 30 — en *f* 33; gebeeldh. Buffet *f* 57.50.

Let wel! het voordeeligste adres om zich te installeeren.

DE DIRECTIE:
Groothertoginnelaan 99
70 **Verkoophuis BELLEVUE**

---

VERLOREN:
Donderdag tusschen 4—6 uur een **gouden SCHAKELARMBAND,** platte schakels. Tegen goede bel. terug te bezorgen: Van Swietenstraat 99. 6

---

INRICHTING VOOR
Magnetische Therapie
15
van Loostraat 75.
SPREEKUUR VAN 9-11½.

---

Thermophoren
Waterzakken
Windkussens
30
Hospitaallinnen
IJsblazen.
Wed. G. Streitwolf
Noordeinde 105
Telephoon 2413.

---

404de NED. STAATSLOTERIJ.

Bij de Collecteurs VAN STOCKUM, PIERA & MARONIER, VanGalenstraat *10*, bij de Piet Heinstraat, zijn

**nog Loten verkrijgbaar**

Trekking MAANDAG 24 NOV. e.k.

---

ST. NICOLAAS-
GESCHENKEN
voor
KINDEREN EN VOLWASSENEN.
BIOSCOPEN!
NIEUW! REFLEX-LANTAARNS.
KINORA'S.
FOTOTOESTELLEN.
ZEISS PRISMA-
TOONEELKIJKERS.
BAROMETERS,
FACES-A-MAIN.
GRAMOPHONES. 32
BOSMAN Opticien Fotohandel
Hoogstraat 8. Tel. 2485

---

Afbraak Schouwburg

**Een partij Hout**

uit bovenstaande afbraak afkomstig, wordt **te koop** aangeboden.

Te bezichtigen **Zaterdag en Dinsdag 15 en 18 November v.m. van 11 tot 12 uur** op de binnenplaats van den Schouwburg, ingang Schouwburgstraat, alwaar inlichtingen te bekomen zijn.

Verkooping Dinsdagmiddag **18 Nov. om 2 uur** bij opbod. 20

---

Vereeniging voor
VROUWENKIESRECHT
**Afdeeling 's-Gravenhage.**

Openbare Vergadering

op **Dinsdag 18 November 1913.** in de ORANJE-SOCIETEIT (*Prins Hendrikplein*), des avonds **8** uur.

Spreker: de heer **A. J. Brouwer,** Hoofdredacteur-Directeur van de Arnhemsche Courant.

Onderwerp: **De volksvertegenwoordiging en hare ontwikkeling in den loop der tijden.** 20

Entrée voor NIET-LEDEN **10 ct.**

---

FAMILIE BIOSCOOP.
**(Onder controle).**
PRINSESTRAAT 40, TEL. 7477.
**DEN HAAG.** 35

**Van 14 tot 20 November**
nieuw Elite-Programma.

**Als hoofdfilm van het uitgebreid programma**

ZIJN VROUW

**Prachtig drama in 2 deelen.**

Van af 21 November a.s. avondvoorstellingen van 8—11 uur,

Explicateur: **André de Jong.**

---

Rein Leven-Beweging
Groep DEN HAAG.
—o—

Openbare Vergadering

op **Donderdag 20 November** 's avonds **half negen** in 't Gebouw **„Unitas", Prinsestraat 44.**

Spreekster: 20

Mej. J. F. D. MOSSEL
uit Amsterdam.

Onderwerp:

De Fiere Vrouw.

Toegangsprijs naar verkiezing.

HET BESTUUR.

---

Leger des Heils
SPUI 50.

Heden Zondag
**v.m. 10, n.m. 3 en 8 uur**

BUITENGEWONE
OPENBARE MEETINGS

Kommandant W. RIDSDEL

**vergezeld van Muziek en Zangkoren en een Staf van Officieren in bevel.**

**Honderden trekken morgen op naar het SPUI.**

**GIJ OOK!** 25

---

2e-Hands VERKOOPHUIS 2e-Hands.

Van goud en zilver, dames en heeren rem. horloges, ringen, armbanden, munten-kettingen, parures, couverts, glaswerk, diamant en brillant, is

4e huis v.af **87 Helmersstr. 87. R. K. Kerk Elandstr.**

Van orig. Singer's, Wilhelmina's, Victoria's, Simplex, Vlorren, Seidel Naumans, Koningskind Naaimachines van *f* 20 tot *f* 33.

**bovenhuis. 83 Helmersstraat 83. bovenhuis**

Van Heeren-Rijwielen, Gruno *f* 37.50, Brennabor *f* 27.50, prima transport-rijwiel *f* 40, Violen, Pianino's *f* 180, *f* 200 en *f* 225, Pianola met 74 zang-, opera's- en fantasie-rollen en muziekkast *f* 300, is

**benedenhuis 81 Helmersstraat 81. benedenhuis.**

Van Kleeden in Koehaar, Axminster Persia van *f* 0.50 tot *f* 27.50. Loopers, Vachten *f* 1.50—*f* 2.50, wollen en gestikte Dekens *f* 4.50—*f* 7.00, Bontjas *f* 45, Handmof en Bontje *f* 7.50, Linoleum *f* 1.75 per meter, is

**boven 83 Helmersstraat 83. boven**

Van Gramophonen met platen *f* 17.50, *f* 25 en *f* 32.50, 1 Mignon-Orgel, 9 rollen *f* 17.50, Pendules met Candelabres met Coupeeklokken Regulateurs, oude Stoeltjes en Friesche Klokken, oude staande noten Klok *f* 300, Muziekdoozen, Zeekijker, Binocles, is

**beneden 85 Helmersstraat 85, beneden**

En nu komen de meubelen. Leest s.v.p. 1 geheel mass. noten, bekleed met terra-cotta, ameublem., Canapé, 2 Crapauds, 6 Stoelen en Tafel *f* 95; 1 bijbehoorende Etagèrespiegel *f* 35.—; 1 thee gall. Tafel *f* 15; 1 Speeltafel *f* 12.50; 5 diverse Schilderijen *f* 7.50 of te zamen *f* 150; nu verder: 1 Velours de Naples-Ameublement *f* 140; 1 brons-Ameublement *f* 85; 1 groen moquet *f* 125 en 1 wijnrood *f* 130; 1 mah. Bonheur de jour *f* 45; 1 mah. Linnenkast *f* 36; 1 mah. ovale Tafel *f* 9.50; 1 ronde Tafel *f* 5.50; 1 mah. Buffet met verstelb. opzet *f* 60; 1 antiek mah. Bureau-Buffet *f* 60; 1 oude Secretaire met koperen poppen *f* 75; 1 mah. in de was salon gall. Buffet *f* 70; 1 noten mass. Linnenkast *f* 36; 1 noten Buffet *f* 36; 1 oud gebogen Kabinet *f* 65; eik. Buffetten *f* 45, *f* 50 en *f* 55; eenige bekende Schilderstukken; en nu vergulden, mah., eiken en noten Spiegels in prijzen van *f* 8.50 tot *f* 30; Schilderijen vanaf 1 gulden per paar. Nu mijn diversen en dat is wat.

**81—83 Helmersstraat 85—87.**

Dames-handtasschen, kleine Mailkoffer *f* 7.50; 2 City-bags *f* 6.50; 1 Brieventasch *f* 2.50; 1 oude Sjaal *f* 6.50; 1 mah. draai-Spiegel *f* 35; 1 kleine Brandkast *f* 30; 1 Fornuis *f* 12.50; 1 Insteekhaard *f* 22.50; 1 Salemander-Kachel *f* 3.75; 1 eiken Portemanteaux *f* 6.25, 1 Japansche Theetafel *f* 3.75; 1 prachtvol cylinder eiken Bureau-Ministre *f* 90; 1 Bureau-Ministre *f* 35; 4 eiken Stoelen met moquette *f* 15; 2 Serre-Stoelen *f* 3; 1 Japansche Tafel *f* 1.50; 1 Remington-Schrijfmachine *f* 65; verder Breukbanden, Delftsche Vazen, Eet- en Theeserviezen, Waschstellen, enz., enz., enz. Niet goed, geld terug.

Geopend van 's morgens 9 uur tot 9 uur 's avonds. 126

**Deze zaak heeft GEEN Filialen.**

---

Winkeljuffr. b. z. a., 4 jaar als zood.werkz. geweest, onverschillig welke branche, v. g. g. v. Br. fr. no. 7025, bur. v. d. blad.

Goedkoopst Adres v. vermak. en plaatsen ower gordijnen, Tapijten en Linoleums. Alle soorten matrassen en gestoff. Meubelen. Netjes behangen vanaf 15 ct. p. rol. Aanbevelend: G. P. Warmenhoven, Tasmanstraat 50 en 13a.

Let s.v.p. op het adres Pastoorswarande 70a, het oudste en bekendste adres. De helderziende Mej. van 't Lindenhout is dagelijks te spreken voor opheldering in duistere zaken, en die het karakter van het mensch. lev. schetst.

Een eenv. dame vr. in net gezin gem. kabinet met ontbijt. Br. no. 7014, b. v. d. bl.

Rokkenwerkster. Een rokkennaaister zoekt voor magazijnen of Dameskleermaaksters werk aan huis. Gerard Reynststraat 54.

Juffrouw Agatha, m. gez. planeetlezeres hier ter stede, g. oph. in alle duist. zaken, enz. Dag. consult v. 10—10, ook Zondags. Groot succes. Adres: Noordstraat 151.

Er b. z. a. een nette jonge werkvrouw v. 3 halve dagen, Dinsdag, Donderdag en Vrijdag. v. g. g. v. Adr. Lage Nieuwstr. 261.

Er b. z. a. een net R.K. meisje, voor noodh., liefst voor alleen. Br. fr. onder lett. L. B., Paramaribostraat 25.

Gevraagd 15 Dec. in een gezin van 3 personen een eenvoudige dienstbode, van g. g. v. Anna van Saxenstraat 28.

Een wed. zoekt een ongemeub. kamer à *f* 1 of *f* 1.10 p. week. Omtr. Zwarteweg of Bezuidenhout. Br. fr. no. 6959, b. v. d. bl.

Een heldere Waschvrouw vr. beleefd een paar wasschen, 2 ct. droog v. d. lijn. Noorderbeekstr. no. 100. P. Middendorp.

Dagmeisje.
Gevr. aank. Meisje v. lichte bezigh. van 's m. 9 tot 's av. 7 u. Loon *f* 1.25. Malakkastraat 92.

Het wonder dezer eeuw is Mej. FENNA de eenige in geheel ons land en werkt ruim 40 jaren als Madame Leonard; die Keizer Napoleon's toekomst heeft voorspeld Sterrenk., Somnabulische Overz. onthull. en droomuitlegster.

Adres Oude Hekkelaan 6, bovenh., 2 m. b. Aan huis te ontb.

Mej. A. L., planeetk. astrol. lijnk., is in 't bezit v. nieuwste methode, uitst. uitk. Te spreken v. 10—10 u. Alleen voor Dames. Ook aan huis te ontbieden. Adres: Korte Molenstr. 40, over Visschersdijk. Let s.v.p. op het adresnummer.

Een gem. Kamertje te huur v. net pers., ook met kost en bewassching, naar verk. Adres: Noorderbeekstraat 18.

Gevr. in kl. ges. fl. Meisje, n. ben. 18 j., van half 8 tot 2 uur. Zondags vrij. Loon *f* 2.50 p. w. Aanm. Obrechtstr. 448, voor 12 of na 5 uur.

Er b. z. a. een eenv. Burgerdochter, 23 j., v. de huish. bij een deft. Heer of Dame. Br. no. 6973 b.v.d.bl.

Er b. z. a. een Meisje, 21 j. oud, v. halve dagen in een kl. gezin. Javalaan 15.

Er b. z. a. een net Meisje, 23 j., k. k. en netjes werken voor Noodhulp nu of later. Br. no. 6969 b.v.d.bl.

Er b. z. a. een net Burgermeisje uit Leiden voor hulp in de huish., ook niet ongenegen om behulpzaam te zijn in een winkel. Br. no. 6960 b.v.d.bl.

**TE KOOP:**
eenigszins beschadigde **Hutkoffer,** 100 cM. l. 50 cM. br., 38 cM. hoog, voor f **9.50.**
Adres:
**W. POPPINK,**
Prins Hendrikstr. 141-'43

Er b. z. a. een Linnennaaister. Adres: Teylerstraat 91.

Te huur een gem. Slaapk. v. nette heer of juffrouw m. of z. kost. Adres: Teylerstraat 91.

Een bleeker vraagt beleefd nog
**EENIGE WASSCHEN.**
De prijs is als volgt: droog *f* 0.20, gemangeld *f* 0.30 en opgedaan *f* 0.60 de persoon p. week. Huishoudgoed wordt voor een persoon berekend. Heldere bewassching en accurate bediening. 9
Br. no. 7024 bur. v. d. blad.

Gevraagd door Jongmensch 1 Dec. gem. **ZIT- en SLAAPKAMER,** met voll. pension à f 40 p. m. Duinoord of Centr. Br. bur. van dit blad no. 7016. 5

**TE HUUR:**
In het Bezuidenhoutkw. te huur 1 à 2 **engem. KAMERS,** indien gew. m. pension en bediening. 5
Br. no. 7017 bur. v. d. blad.

WILLEM VAN HOUT,
Kleermakerij eerste rang.
TEL. 2824.
DEN HAAG.
PRIMA STOFFEN.
Middelmatige Prijzen.
PIET HEINSTRAAT 19.
Reiziger aan huis te ontbieden.

Conc. & Theat. Bur. M. J. de Haan
**Gebouw voor K. & W.**
*N. V. „Het Rotterdamsch Tooneelgezelschap"*, Dir. P. D. VAN ELSDEN
**Donderdag 20 Nov., 8 uur**
**Eerste Opvoering alhier van de**
**GRENSBAAN-KLUCHT IN 3 RITTEN**
**777|10**
**van OTTO SCHWARZ en CARL MATHERN.** 25
*Succes stuk van het Grootste aantal* **theaters in Duitschland.**
Prijzen en plaatsbesp. als gewoon.

Conc. & Theatbur. M. J. de Haan.
**Tournée Cora Lapargerie.**
Directrice du Théâtre de la Renaissance.
**K. Z. B. G. (Dierentuin).**
**Mercredi 19 Nov, 8 heures.**
Représentation extra-ordinaire
**Le Minaret.**
Comédie à spectacle en 3 actes de Jacques Richel. — Musiques de scène Tiarko Richepin.
A Paris joué plus que 200 fois.
**Optreden van:**
CORA LAPARGERIE, JEAN WORMS, LEONORA LA BELLA
Prijzen der plaatsen: Zaal I f 3.—, Zaal II f 2.—, Zaal III f 1.—, Balcon I f 1.50, Balcon II f 0.75. — Voor leden van K. Z. B. G. en leden van de Alliance Française f 2.50, f 1.50, f 1.—, f 0.75. f 0.50, verhoogd met 10 pCt. Auteursrechten. Plaatsbespr. vanaf Dinsdag half 10.

Conc. & Theat. Bur. M. J. de Haan
**Gebouw v. K. en W.**
N.V. „HET TOONEEL".
Dir. Willem Royaards.
**Zondag 16 November, 8 u.**
EERSTE OPTREDEN VAN
Caroline van Dommelen
*na hare ernstige ongesteldheid.*
**De Vrouw in 't Spel.**
Caroline van Dommelen's glansrol.
Regie: WILLEM ROYAARDS.
**Enorm succes.**
**Zondagsprijzen.** 30

„CONCERT DILIGENTIA".
2e Concert op 19 November 1913,
door het **Residentie Orkest.**
Soliste: Mevrouw DEBOGIS.
Toegangsbewijzen voor de tien Concerten (*f* 10.—) aan te vragen bij den Administrateur, Weimarstraat 110. (Tel. Haag 5847).
Toegangsbewijzen voor één Concert (*f* 2.50) te verkrijgen aan het Gebouw voor K. en W. 15

**HUISHOUDSTER.**
Gevraagd een hulp voor de huishouding, P. G., goed kunnende koken en geneigd met behulp van een dagmeisje alle huis. werk te verr. Loon f 150. Br. fr. onder no. 7012 bur. van dit blad. 7

Wegens stergeval ter overname aangeboden en goed loopend
**BILLART,**
pas geleden nog van nieuwe banden voorz., benevens 6 queue's en een stel ivoren ballen voor f 85.—
Te zien: Westeinde 29. 7

Verkoophuis Insulinde
**Groothertoginnelaan 182.**
**Zondag en volgende dagen te zien en over te nemen van 10—5 uur:**
Salonameubl. 4 Stoelen, 2 Fauteuils, Canapé bekl. m. Manchester f 166.
Mah. ameubl. bekl. m. velours de Naples rayé f 160.
Ameubl. velours d'Utrecht f 90.
Ameubl., rood trijp *f* 90.
Ameubl. Louis XVI, blauw velours f 125.
Mah. Salonkast f 135.
Eiken Salonkast f 75, f 65, f 60, f 50.
Eiken Buffetten f 42.50, f46, f 50 f 55.
Eiken Tafels f 12.50, f 14.50.
Eiken Tafel 2 inlegbladen f 25, f 27.
6 Stoelen m. leer, f 26, f 28.
Mah. Salontafel f 12.50.
Mah. Linnenkastje f 12.50.
Eiken Linnenkastje f 27.50, f 50.
Dames eiken Cilinder-bureau f 47.50.
Dames noten Cilinderbureau, f 52.50.
Groote eiken Hangkast f 57.50.
Eiken Boekenkast f 27.50, f 45.
Bureau-ministre f 34, f 45.
Piano-stoeltje f 6.
Eiken Theetafel m. vitrine f 7, f 15 f 17.50.
Cilinder-bureau f 60.
Slaapkamer-Ameublement, eiken, best. uit: lit-jumeaux, spiegelkast, waschkast, 2 nachtkasten, tafel, 2 stoelen, 2 spiraal-, 2 kapokmatrassen, 2 kussens, 2 peluws, 2 waschstellen, te zamen *f* 240.—
2-persoons eiken Ledikant, spiraal- en kapokmatras, 2 kussens, peluw, f 55.—
Ged. porcelein Eetservies voor 12 personen, 66-deelig, f 32.—
Servies, 12 pers., *f* 15.50
Servies, 6 pers., *f* 5.50
Mooie Vulhaard *f* 39.50, *f* 37.50
Vulkachel *f* 25, *f* 20.
Vulkachel (Crown) m. tegel *f* 17.50
Kolenkit *f* 0.40, *f* 0.80
Gerepasseerde Wekker *f* 0.95.
12 Tafel-, 12 Desertmessen met buffelhoornheften, merk Herder *f* 14.—
Stel potosizilver Lepels en Vorken 48 stuks *f* 18.—
Ledikant m. spiraal *f* 16.50
Dienstbodekastje *f* 8.—
Clubfauteuils *f* 32.50, *f* 26.50 *f* 16.50
Voltaire *f* 8, *f* 11, *f* 16.
Japansch geiakt Kamerscherm *f* 40
4-slags Kamerscherm *f* 6.
Mah. Zuil m. Vaas *f* 27.50
Warmwaterstoof *f* 5.50
Overgordijnen, geheel wol, per raam *f* 10.—
1 stel pluchette Gordijnen m. kop. garnituur *f* 13.50
Eikenhout 2-pers. waschcommode met wit marmer opzet en spiegel *f* 52.50
Eiken Spiegelkast (legkast) *f* 57.50
Japansch mat karpet *f* 2.25
Naturel karpet 3 bij 4 *f* 6.
Tapis-Belge *f* 8.—
1 pr. mooie Schilderstukjes in lijst *f* 14.— per paar.
Mah., eiken en vergulde Spiegels.
5 mooie blauwe Chineesche Bordjes *f* 10.—
Oud-Holl. Vestibulebank *f* 16.50.
Oud-Holl. Tafeltje *f* 7.—
en nog een massa andere Artikelen
Inkoop van geheele INBOEDELS.
Complete Meubileering. 119
Groothertoginnelaan 182,
**hoek Schuijtstraat.**
**Teleph. Interc. 5799.**

Gebouw voor K. en W.
Kon. Vereen. Het Ned. Tooneel
Dinsdag 18 Nov. No. 8 v.h. abt.
**Het Geheim.**
(LE SECRET)
Tooneelspel in 3 bedr. v. H. Bernstein, vertaald door J. L. Walch.
Plaatsbespr. Abonné's en Couponh. Maandag van 9½—5, overige publiek Dinsdag van 9½—5 uur.

# Ulster!!

**In het artikel Ulster brengen wij een onovertroffen collectie, zoowel in stoffen, kleuren als modellen. De nieuwste façons zijn met kimono of raglan mouw en doorgesneden stuk, maar ook in de eenvoudige modellen, open en gesloten te dragen of met revers, zooals nevenstaand cliché, hebben wij steeds groot in voorraad.**
**Ulsters brengen wij in iedere prijslaag tot *f* 50.— vanaf**

# 3.90

Deze Paletot, 120 cM. lang, in apenhuidstof, kost
**fl. 14.75**

Gebr. Lampe
**Den Haag,**
**8 Spuistraat 8.**

# P. J. VAN LEEUWEN & Zoon
## Veenestraat 41 - Koningsplein 5

# Papierhandel-Lederwaren-Luxe artikelen

90

**Berichten dat hunne St. Nicolaas ETALAGES gereed zijn.**

CURSUS VOOR POSTERIJEN EN TELEGRAPHIE, DE DEPARTEMENTEN EN DE GEMEENTE
**Da Costastraat 129, Den Haag.** 10
In Aug. j.l. slaagden mijne **2** eenige cand. voor **Adsp.-Commies** P. en T. met nummer **3** en **7**.
In Sept. l.l. 2 van de 3 cand. voor den Postdienst in Indië.
Aanmelding voor den Nieuwen Cursus vóór *1* Dec.
15 Nov. '13 A. A. VAN DER HORST.

## Men gaat met zijn tijd mede

door den **aankoop van een Piano, waarin een PHONOLA gebouwd is.** Binnen eenige jaren zal dit instrument onmisbaar zijn in ieder gezin. Zelden hoort men dragelijk pianospel, doch door de **PHONOLA-PIANO** is iedereen pianist en met behulp der onovertreffbare **PHONOLA-ARTISTEN-ROLLEN** is men verzekerd de PHONOLA-PIANO op werkelijk muzikale wijze te bespelen. Men wachte zich voor den aankoop van minderwaardig fabrikaat op dit gebied. De **PHONOLA-PIANO,** het resultaat van Duitsche Kunst-Industrie, is een instrument, waaraan de hoogste eischen kunnen worden gesteld.

**Prijzen vanaf . . . . . f 900.**
**Phonola-Piano LIPP, Model U f 1300,**
**HUPFELD's FILIAAL**
**DIRECTIE:** 60
**DUWAER & NALSSENS,**
Amsterdam, Stadhouderskade 19-20. 's-Gravenhage, Kneuterdijk 20

# SCALA.
**Vanaf Zondag 16 Nov.**
**Slechts enkele**
Buitengewone Opvoeringen
van de 43
Succes-Operette
**De Dans-Advocaat**
Operette-klucht in 3 bedrijven.
Gevolgd door:
**De Naakte Waarheid**
Origineele Klucht in één bedrijf.
**Eerste** optreden in de operette van
**Nap de la Mar.**
Groot Lach-Succes
De „**Telegraaf**" van 2 Nov. j.l. schrijft over **DE Dans-Advocaat:**
„Wij hebben **Nap de la Mar** nog nooit zoo prachtig op dreef gezien als in deze operette, waarin de hoofdrol als voor hem geschreven lijkt.
Is er wel een tooneelspeler in ons land, die deze komische situatie zoo geestig naar voren kan brengen als deze ster van het Variété.".
Zie verder de aanplakbiljetten.
Dag. plaatsbespr. v. **10-6** uur.
**Zondag's Matinée**
**Halve prijzen.**
**Eveneens opvoering van**
**DE DANS-ADVOCAAT.**

**GEBOUW VOOR K. EN W.**
Opera Italiana,
Direttore Cav. M. DE HONDT.
**Zondagmiddag 16 Nov. 2 uur.**
Onherroepelijk laatste opvoering van
**Madame Butterfly**
**Sigra. Cottino, Gigglio.**
**Sigr. Ingar, Innocenti, Guasqui**
Maestro Concertatore GUERRIERI.
**Matinéeprijzen.**
Bur. Zondag v. 9½—12. 14

**Kon. Zoöl. Bot. Gen. Dierentuin**
Wegens het enorme succes
**Zondagmiddag 16 Nov., 2 uur,**
nog een opvoering van de
**Kinderoperette**
door de leerlingen van de
**SCHEVENINGSCHE MUZIEKSCHOOL**
Directrice: **Josephine Winter,**
o. a. **Kinderorkest,** uitgevoerd doo. 50 kinderen onder leiding van een **13-jarige Dirigente. Klepper-** en **Trommelmarsch** onder leiding van een 14-jarigen dirigent.
**Het Oproer in de Meisjeskostschool**
Bakvisch operette. — Pr. zie affiche.
Bureau dagelijks. 20
Ingang niet-leden Benoordenh. weg, ingang leden hoofdingang.

Theater Bouwmeester,
Wagenstraat 79. Telef. 5719.
**Elken avond**
*Het onovertroffen Lachsucces*
**FLORETTE**
30 EN
**PATAPON.**
*FLORETTE . . J. Ph. KELLY.*
**Zondag 16 November, 2 uur**
***Matinée***
Het Pad der Deugd.
**Matinéeprijzen.**
*Zie de groote biljetten.*
*Dinsdag en Vrijdag NIET rooken.*

Kon. Zoöl. Bot. Genootschap
**(Dierentuin).**
N.V. TOONEELVEREENIGING
**Directeur:**
**HERMAN HEIJERMANS.**
**Zondag 16 November, 8 uur**
301ste Opvoering van:
**Allerzielen.**
**Zinnebeeldig spel van Herm. Heyermans.**
**RITA . . . Julia Cuypers.**
Prijzen der plaatsen Zaal I f 1.25 (leden f 1.—), Zaal II f 1.— (leden f 0.75) Balcon I f 0.75 (leden f 0.50) Balcon II f 0.50. 25
Plaatsbespreking Vrijdag en Zaterdag 10—3 en Zondag van 10—12 uur aan het kantoor van den Dierentuin.

Alberts Frères.
RESIDENTIE-BIOSCOOP.
**Van af heden**
**Nieuw Repertoire**
tot vóór de Pauze,
en nog slechts enkele opvoeringen na de Pauze van het overweldigend succes
L'ENFANT DE PARIS.
Ook in deze Serie **tot 20 November**
**Vliegt Pégoud.**
Men leze de dagbladen *Vaderland, Haagsche Courant.*
**Het kind van Parijs blijft extra op 't Nieuwe Programma tot en met Donderdag 20 November.**
Plaatsbespreken van 10 tot 5 u.
Teleqhoon is 5713. Plaatsen per telephoon besproken moeten vóór **5 uur namiddags afgehaald zijn.**
ZATERDAG namidd. } om 3 u.
ZONDAG namiddag }
**Matineé de Familles.**
EXTRA:
Pégoud zijn vlucht in R'dam.
**GROOT**
TURNER- en DANSFEEST.
**van het Weeshuis e Reedham Nov. 1913.**
Bijgewoond door de Lord Mayor van Londen.
Dit hoogst inter. beeld wordt ook 's avonds vertoond. 50

# TWEEDE BLAD.

's-GRAVENHAGE, 15 Nov.

### Het Kamerlid Otto.

Naar het „Hdbl." meldt zal in de vergadering van den Raad van Woensdag a.s. aldaar aan de orde komen een voordracht van B. en W. om aan den heer P. Otto, gekozen tot lid van de Tweede Kamer voor Amsterdam III, op diens verzoek eervol ontslag te verleenen als hoofd eener school en hem te benoemen tot onderwijzer.

### De middelen.

De middelen hebben over October opgebracht f 18.118.462 tegen f 17.794.702 in dezelfde maand van 1912.

De opbrengst over de eerste tien maanden van 1913 bedroeg f 160.311.077 tegen f 152.218.367 over dezelfde maanden van 1912.

### Handelswarenwet.

Naar de „Dordt. Ct." verneemt, is door het ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Kamers van Koophandel en Fabrieken een voorontwerp voor een „Handelswarenwet" (een wet ter beteugeling van de vervalsching van handelswaren en daarmede samenhangende oneerlijke concurrentie) toegezonden ter fine van advies.

### Vrijz.-Democr. Bond.

Het 11de jaarverslag van den Vrijz.-Democr. Bond, meldt, volgens de „Wereld", dat het getal afdeelingen van den bond is gestegen van 58 tot 60, het aantal afdeelingsleden van 4348 tot 4685, en het aantal personeele leden van 501 tot 529.

— Het lid van de Tweede Kamer, mr. H. P. Marchant, zal op 10 December in een openbare vergadering van de Vrijz.-Democr. Kiesvereeniging alhier spreken over de weigering door de sociaal-democraten van de aangeboden minister-portefeuilles.

### Eischen Voorgeoefendheid.

* Reeds meermalen werd betoogd, dat de gestelde eischen tot verkrijging van het brevet van voorgeoefendheid te hoog zijn, wat ook blijkt uit de overal slechte uitkomsten.

De examen-commissie uit een onzer Noordelijke garnizoenen heeft na afloop van het examen, dat dezer dagen is gehouden, aan den minister van Oorlog gerapporteerd, dat verscheidene adspiranten gymnastisch voldoende ontwikkeld waren om in aanmerking te komen voor een kortere indeeling van 6½ maand, doch niet konden voldoen aan de — bij de wet — te hoog gstelde eischen.

Wellicht dat nu binnenkort deze eischen zullen worden herzien.

— **Examens Stenografie-Pont.** — De uitslag van de te 'sGravenhage, Etten en Maastricht gehouden examens van den Stenografenbond „Pont", is als volgt:

Voor Vergaderingen-Stenograaf 1e klasse (250 lettergrepen per minuut gedurende 10 achtereenv. minuten): Opgekomen 1 cand., geslaagd de heer M. Bessems, te Maastricht.

Voor Onderwijzer(es)-Stenografie-Pont (100 lettergrepen per minuut gedurende 10 achtereenvolgende minuten): Opgekomen 2 cand. Geslaagd: mej. G. Boezel te 's-Gravenhage; en de heer J. van Geelen te Dordrecht.

Voor Kantoor-stenograaf (130 lettergrepen per minuut, gedurende 10 achtereenv. minuten): Opgekomen 50 cand. Gesl.: de dames L. Anten, H. Godschalk, J. Konert, J. Smit, M. Soetens, C. van der Veen, J. Visbach, E. Weersma, G. Wortman, mevr. H. Engel—Epke, en de heeren S. Blok, T. Haayer, J. Inderbitzen, G. Laarman, C. van Schaick, J. Verveer, allen te 's-Gravenhage; de dames J. Loomans, te Breda; W. Kerkhoff en E. Kerkhoff, te Haarlem; J. Graus, A. Lustermans, E. Tuinstra, en de heeren R. Ensinck, E. Kösters, L. Loyens, J. Mousset, R. Nijst, L. Vermeeren, M. Waber, J. Willems, allen te Maastricht; mej. P. in 't Veld en de heer J. van Geelen, te Dordrecht; mej. M. Welters te Echt (L.); de heeren C. Hintzbergen en J. Perion te Enschedé; J. Potjer en R. Kiers te Groningen; de dames E. Harms te Loosduinen; K. van Dam, G. Dollée, R. van Dijk, J. Smits, S. Westergren, en de heeren P. van den Berg, H. Gerzee, P. Snoek, J. Swinkels, allen te Rotterdam; J. Ingelse, te Schiedam, en mej. A. Vasteravendts, te Tilburg.

Voor Kantoor-stenograaf Fransch (130 lettergrepen per minuut ged. 10 achtereenv. minuten.) Opgekomen 9 cand., 1 teruggetrokken. Geslaagd: mej. C. Nuyt te 's-Gravenhage; mej. J. Graus en de heeren R. Nijst, J. Willems, A. van Aubel, G. Sonneville, M. Bessems, H. Aerts, allen te Maastricht.

Voor Kantoor-stenograaf Duitsch (130 lettergrepen per minuut ged. achtereenv. minuten). Opgekomen 8 cand. Geslaagd: mej. L. van Gendt, te 's-Gravenhage; de heeren J. Willems, P. Gielen, G. Sonneville, M. Bessems, allen te Maastricht; en mej. S. Westergren, te Rotterdam.

Een aanteekening voor 150 lettergrepen verwierf mej. E. Harms te Loosduinen.

Een aanteekening voor 170 lettergrepen verwierf de heer G. Sonneville, te Maastricht.

Aanteekening voor 170 lettergrepen Duitsch. Opgekomen 2 cand., beiden afgewezen.

— Bij de in het hotel „Oud-Wassenaer" gehouden 3de vergadering van het Voortzettingscomité der Wereld Zendings-conferentie Edinburgh 1910, las, na de gebruikelijke opening, ingevolge opdracht van H. M. de Koningin, ds. Gunning het volgende begroetingswoord van H. M. voor, dat door de leden staande werd aangehoord:

„Ik acht Mij gelukkig U een hartelijk welkom in Mijn land toe te roepen. Ik wensch daarbij uit te spreken, dat ik van harte deel de beginselen, die uw Comité bezielen bij zijn heilig werk, en dat Ik Mij geestverwant gevoel van hen, die den verheven arbeid, in Edinburgh begonnen, trachten voort te zetten.

Ook in Nederland streven wij naar eenheid en samenwerking op het gebied der Zending en trachten wij andere volken in hun ons vreemde toestanden liefdevol te verstaan als getrouwe dicipelen van Hem, Die kwam om te dienen. Uw komst alhier en uw tegenwoordigheid op de Nederlandsche Zendingsconferentie beschouw Ik als een verblijdend teeken, dat diegenen Mijner landgenooten, die de Zending dienen, zullen volharden bij deze beginselen.

Het is Mijn ernstige wensch, dat de eenheid van alle volgelingen van Christus, leden van Zijn onzichtbare gemeenschap, steeds dieper gevoeld worde, en dat onze Heiland onze harten bestiere tot steeds inniger gemeenschappelijk gebed.

Moge onze ijver worden aangevuurd en geheiligd, en mogen allen arbeiders in Gods wijngaard worden bekwaam gemaakt voor de taak, waartoe zij persoonlijk geroepen worden. Moge de waarheid die in Christus is, de duisternis der menschelijke ellende beschijnen, en moge de onnaspeurlijke rijkdom Zijner Goddelijke liefde onvergankelijke blijdschap wekken in de harten van alle schepselen Gods".

De voorzitter sprak namens de vergadering haar warme dankbaarheid uit voor deze Koninklijke boodschap, die op zoo treffende wijze de vergadering in haar streven ondersteunt.

Een commissie is gevormd, die het antwoord zal opstellen.

— **Uniform assistent Posterijen.** — Door den Alg. Bond van Post-, Telegraaf- en Telefoon-personeel is, naar het „N. v. d. D." meldt, in verband met de vraag, gericht tot de assistenten der Posterijen en Telegrafie inzake al of niet afschaffing van de uniform, aan den directeur-generaal een adres gericht, waarin er op wordt gewezen, dat de niet uniform dragende assistenten, niet aan het referendum behooren deel te nemen, dat een bedrag ad f 40 per jaar voor kleedinggeld te laag wordt geacht en deze vergoeding zeker f 60 zou moeten bedragen.

— Bij res. van den min. van Financiën zijn benoemd tot leden der commissie voor het examen van teekenaar van het kadaster, welk examen op een nader te bepalen dag in Jan. 1914 zal aanvangen, de heeren: H. van den Briel, landmeter van het kadaster, werkzaam aan het departement van Financiën, lid en voorzitter; P. Poot, hoofd eener school te 's-Gravenhage; C. J. Colpa, landmeter van het kadaster te 's-Gravenhage, lid en secretaris.

— Als uitgave der „Bibliotheek voor Reiner Leven" ontvingen we „De groote volksziekten van onzen tijd" (tuberculose, syphilis en alcoholisme). 't Is de in druk verschenen academische voordracht van dr. Th. Christen, te Bern gehouden.

## RESIDENTIENIEUWS.

### Een welverdiende hulde.

Een comité gevormd uit de heeren prof. dr. L. van Itallie te Leiden, prof. P. van der Wielen te Amsterdam, W. J. H. Gantvoort te Rotterdam, G. H. van der Wal, dr. W. van der Slooten, M. den Heyer en A. H. Schirm te 's-Gravenhage, bood gistermiddag namens een groot aantal leden der „Ned. Mpij. ter bevord. der Pharmacie", den heer J. J. Hofman, apotheker alhier en voorzitter dezer maatschappij, te zijnen huize een fraai geschenk aan om hem te huldigen voor de vele en gewichtige diensten die hij den Nederlandschen apothekersstand had bewezen in zijne hoedanigheid als voorzitter der „Ned. Mpij. ter bev. der Pharmacie" en als secretaris-generaal van het 11de intern. pharmaceutisch congres te 's-Gravenhage, in September j.l.

Het huldeblijk bestond uit een prachtig bronzen beeld van Drouot, „De eggende Landman", en twee kleinere bronzen beelden.

Bij de aanbieding zeide prof. Van der Wielen dat de Nederlandsche apothekers de behoefte hadden gevoeld den heer Hofman een blijvende herinnering aan te bieden als blijk van waardeering voor zijn verdienstelijken arbeid en herinnerde hij er aan hoe hard de heer Hofman had gewerkt ter voorbereiding van het Pharmaceutisch congres, dat zoo schitterend geslaagd is.

Mevrouw Hofman, die haar echtgenoot zoo vele uren had moeten missen voor den arbeid, die hem zooveel tijd gekost heeft, bood prof. v. d. Wielen een gouden ring met diamanten steen aan.

Bij de geschenken was een album gevoegd met de handteekeningen der 27 deelnemers en met gecalligrafeerde opdracht.

— De Ned. mail wordt hedenavond te 9 u. 25 alhier verwacht.


## Ingezonden Mededeelingen.

*(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)*

# Groote Prijsvraag,

**uitgeschreven voor de lezers van „De Avondpost".**

Schrijf op onderstaand formulier de benamingen van zooveel der meest belangrijke uitvindingen van de laatste 25 jaren als gij bedenken kunt.

Gij moogt uitvindingen noemen op onverschillig welk gebied, mits zij in de laatste 25 jaar hun practische toepassing en verbreiding hebben gevonden.

Gij moogt zooveel uitvindingen opschrijven als gij maar weet; weet gij er 10, dan schrijft gij de namen van die 10 uitvindingen op; weet gij er 6, dan schrijft gij er 6 op.; weet gij er meer, dan schrijft gij er zooveel op als gij weet, mits zij slechts van de laatste 25 jaren zijn.

Wij hebben een lijst opgemaakt van al de voornaamste uitvindingen der laatste 25 jaren. Wie al die uitvindingen overeenkomstig onze eigen lijst invult, ontvangt als

# Eerste Prijs:

Het volledige standaardwerk: **„DE WONDEREN DER TECHNIEK"**, in zes keurige prachtbanden.

Als **tweede prijs** wordt uitgereikt: **EEN ZILVEREN HORLOGE.**

Als **derde prijs: een gramofoon.**

Als **vierde prijs: een kostbare Gravure.**

Als **vijfde prijs: een groot Jongens- of Meisjesboek**, in prachtband, ter waarde van f 2.90,

en verder ontvangen allen, die minstens drie uitvindingen weten in te vullen, **gratis** het nieuwe

# „Boek der Uitvindingen".

Gedrukt op fraai papier met tal van platen, worden hierin 25 uitvindingen en ontdekkingen beschreven en afgebeeld.

De mededinging staat **gratis** open voor alle lezers van *DE AVONDPOST.* Alleen moeten voor franco toezending van het **„Boek der Uitvindingen"** vier postzegels van één cent voor porto worden ingesloten.

Schrijf Uwe oplossing op onderstaande lijst. Niet meer dan één uitvinding op een regel schrijven. (Alles schrijven **met inkt).**

................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................
................................................................

Naam........................................................

Volledig....................................................

Adres........................................................

Bovenstaande lijst knipt gij nu uit, en voegt er vier postzegels van één cent bij om het „Boek der Uitvindingen" franco te ontvangen; dan doet gij de lijst met de postzegels in een envelop, voegt er **niets anders** bij, **plakt die envelop dicht,** schrijft er duidelijk buitenop: **„Prijsvraag Uitvindingen"** en bezorgt of zendt hem aan het bureau van dit blad Westeinde **20**, Den Haag. 130

Niet later inzenden dan aanstaanden Dinsdag. Correspondentie hierover wordt **niet** beantwoord. **Niets anders** in de envelop doen dan de lijst en de **4 postzegels.** De volledige lijst der goede **oplossingen** wordt **afgedrukt** in het **nummer van Zaterdag 22 November.**


## UIT DE KOLONIEN.

### Oost-Indië.

Duitsche Mail.

Batavia, 17 Oct.

### Benoemingen en Besluiten.

CIVIEL DEPARTEMENT.

**Benoemd:** tot onderw. 3de kl. en gepl. bij de Holl.-Chn. sch. te Singaradja R. de Jong, ter besch. van den G.G.; tot leeraar in de wiskunde bij de H.B.S. te Soerabaja, E. W. Broekman, van verl. uit Eur. terugverw., laatst. die betr. bekleed hebb.; de ambt. ter besch. van den landr.voorz. te Semarang J. C. Tokaya, tot butengew. subst. griffier aldaar; tot secr. der res. Madioen, de contr. J. C. Brinks; tot ass.res. van Lebong (Benkoelen), J. D. L. le Febvre, th. tijd.; tot griffier van den landr. te Demak (Semarang) de adj.-griffier van de landr. te Kediri en Ngandjoek (Kediri), H. C. J. Schiffer; tot adj.-griffier van de landr. te Kediri en Ngandjoek, de ambt. ter beschikk. van den voorzitt. van de landr. te Grisee en Lamongan, L. F. van Kempen. tot lid van den gew. Raad van Pasoeroean de directeur der N. I. spaarbank te Lawang, mr. Van Aken; tot asp.-cont., de ambten. Van Leeuwen, Kastelijn, Van der Cappellen, Beets en Uljee, bij terugk van de bestuursacademie tot contr. te Kediri Th. A. Meister, te Batavia F. J. Couwenberg, bij zijn terugk. van verlof, te Madioen, C. H. Douwes Dekker.

**Tijdelijk benoemd:** tot ond.-opz. W. en B.O.W., R. van der Woude, werkbaas bij de Sindopradja en Doetamatie-werken in de res. Cheribon; L. de Bruyn, C. E. van Leuven.

**Ontslagen:** op verz., eerv., de adj.-inspect. van den burg. geneeskundigen dienst in de geneesk. afd. West-Java C. ten Bosch; op verz., eerv., de onderw. mej. S. E. Géraud; weg. volbr. dienstt., eerv. de ond.opz. bij de Sumatra-staatsspoorw., J. B. Gevelhof; eerv. de gew. klerk bij de griffie van den landraad te Pamekasan H. R. van den Nieuwenhof en de gew. klerken bij de weeskamer te Batavia, Padang en Soerabaja, E. A. Abraham de Melverda, R. L. Holtzapfel en N. E. W. Emor.

**Verleend:** weg. langd. dienst 1 j. verl. n. Eur. aan den ass.res. van Lebong (Benkoelen), J. D. L. le Febure, met bep. dat hij zijne betr. zal neerl. 15 Nov., en 8 mnd. aan den dir. van gouvern.bedr. H. J. E. Wenckebach, met 5 Jan.

**Belast:** met den dag waarop E. W. Broekman zijn funct. als leeraar bij de H.B.S. te Soerabaja zal aanv. met de waarn. der betr. van tijd. leeraar in de wiskunde de 1ste luit. der art. voor mem. E. H. Puckel, thans tijd.; de comm. voor den stat.dienst bij de S.S. ter Sumatra's Westk. K. J. Simon met het beheer van het stat. Emmahaven; W. L. Feijtes met de waarn. der betr. van opz. in- en uitv. te Batavia; met aanst. tot burg. ambt., met de waarn. der betr. van tijd. onderw. in de houtbew. b ijde Koningin-Emmaschool te Soerabaja, N. van Wijk, ter besch. van den G.G.

**Tijdelijk belast:** met de waarnem. van de funct. van o.a.w. stadsgeneesh. te Batavia, dr. F. G. Cornelis, th. bel. met werkz. in het bel. van den burg. geneesk. dienst, in het bijz. ten beh. van het geneesk. toez. in de haven Batavia (Tandjongpriok); met de waarn. der betr. van den landr. te Soemenep (Madoera), de griff. van den landr. te Amoentai (Z. en O.afd. van Borneo), M. F. Akkerman.

**Ontheven:** met ing. van den dag waarop E. W. Broekman zijn funct. als leeraar bij de H.B.S. te Soerabaja zal aanv., eerv. van de waarn. der betr. van tijd. leeraar in de wiskunde, J. C. F. Caspari, onderw. 3de kl.

**Gesteld:** met aanst. tot adm. ambt. ter besch. van den dir. B.B. t. e. door dien t. w. toegev. aan een ass.res. of contr. B.B. op Java en Madoera, W. Stort en J.J. Weijn en op de buiten-bez. D. J. Meuld..k, allen ter besch. van den G.G.

**Tijdelijk gesteld:** ter besch. van den hoofdinspect., chef van de S.S. op Java, de ambt. op nonact., J. M. van Zeventer, laatst ambt. ter besch. van dien hoofdinspecteur.

**Toegevoegd:** aan den tijd. direct. van de haven Belawan, de tijd. onderopz. H. Rantung Soemolang, aan den chef der 1e waterst.-afd. de tijd. ond.-opz. E. Meyer, aan den tijd. direct. van de haven te Tandjong Priok, de tijd. ond.-opz. R. van der Wouden en C. E. van Leuven, aan den chef der 4e waterst.-afd., de tijd. ond.-opz. E. de Bruyn, aan den inspect. voor de verk.-weg. op de buitenbezitt. van Kota Baroe over Bangkinang naar Parit (Sumatra's Westkust en Oostkust van Sumatra, de tijd. ond.-opz. Rais, aan den chef der 2e waterst.-afd., de tijd ond.-opz. Th. Hoeke; aan den in de res. Palembang gepl. contr. B. B., J. Tideman, de adm. ambt. W. H. E. Scheuer.

**Tijdelijk werkzaam gesteld:** bij den burg. geneesk. dienst als gedipl. Eur. verpleger en gepl. te Boengoas, (Sumatra's Westkust) jhr. A. G. Alewijn, tijd. te Kadipaten (Cheribon).

**Geplaatst:** aan den opl. cursus v. h. kadaster te Bandoeng de ben. tijd. adj.-landmeter J. Trip; te Batavia en toegev. aan den adj.-chef der 2e afd. S. S. op Java de opz. W. F. van der Veen.

**Overgeplaatst:** van Bandoeng naar Djokjakarta de tijd. stat.klerk G. F. H. de Koord; van Bandoeng naar Buitenzorg de bur.klerk J. L. Samson; van het locom.depôt te Maos naar dat te Tjibatoe de mach. E. A. Hooper; van het loc.depôt te Tjibatoe naar dat te Maos de mach. A. van der Geugten; de opz. in- en uitv. te Langsa E. F. Jacobs naar Batavia; de id. Lheué V. O. Th. van Alphen naar Langsa; van het boschdistr. West Toeban naar het id. Todanan de opz. A. C. Soentaen.

**Bepaald** dat de ben. adj.-landmeters W. J. Valkenhoff en J. L. Schrader gepl. bl. aan den opl. cursus van het kad. te Bandoeng.

**Toegelaten** tot de uitoef. der artsenijbereidkunst als apothek.bed. K. van Leeuwen, te Batavia.

**Verleend:** weg. ziekte 1 jaar verl. n. Eur. aan de 1ste luits. der inf., B. A. W. Schlimmer en A. A. D. Bouwhof.

**Bepaald:** dat de bij de inf. tot majaar bev. kapt. R. ten Seldam, ook in zijn rang voor den verd. duur zijner detach. bij den gen. staf gepl. blijft.

**Hersteld:** bij aank. in Indië, bij de inf., boven de form. in act., de van verl. uit Nederl. verw. w. majoors G. J. Verstegen en A. Tetenburg.

**Geplaatst:** te Makassar als kwm. van het garn., de 1e luit. der adm. A. Storm van Leeuwen, werkz. op het bur. van den onder-insp. der mil. adm. tevens fung. gew. int. ald.

**Overgeplaatst:** van Lam Meulo naar Bandoeng de mil. opz. der genie 2e kl. F. W. Kolb; van Padang naar Koeta-Radja t.n.i. de id. G. R. ten Dam.

MARINE DEPARTEMENT.

**Ter beschikking gesteld:** van den G.G. om te w. ben. tot 3en stuurman b.d. Gouv. marine W. v. Hoboken.

**Ontheven:** eerv. van het tijd. bevel over de „Serdang" de luit. t.z. 2e kl. H. van Nie.

**Overgeplaatst:** van de „Fret" op de „Holland", de luit. ter zee 2e kl. J. W. Henny; van de „Tromp" op de „Fret" de adelborst 1e kl. J. H. van der Dussen; van de „Holland" naar de Marine kazerne, de luit t.z. 2e kl. A. C. Wäkerlin; uit de rol van het dep. der Marine in die van de „Serdang" de luit. t. z. 1e kl. H. E. baron van Asbeck; uit de rol van de „Tromp" in die van den Torpedodienst, de adelborst 1e kl. J. F. P. Goedhart; uit de rol van den torpedodienst in die van de „Lynx", de off. v. gez. 2e kl. J. Boosman: in die van de „Hermelijn" de adelborst 1e kl. P. H. van Wezel.

## GEMEENTEZAKEN.

**Straatnamen.** Nu de in de omgeving der Laakhaven gelegen terreinen steeds meer en meer in exploitatie komen, doet zich de behoefte gevoelen aan namen voor verschillende aldaar ontworpen of reeds aangelegde straten en pleinen. B. en W. stellen daarom de volgende namen voor: 1e en 2e Calandstraat, (naar Pieter Caland, (1826—1902), waterbouwkundige, onder wiens leiding de nieuwe Rotterdamsche Waterweg tot stand kwam), Calandplein, 1e, 2e en 3e Laakdwarsweg; Slachthuisdwarsstraat, Waldorpstraat, Leeghwaterstraat en -Plein, 1e, 2e en 3e Waldorpdwarsstraat, Van Leeuwenhoekstraat, Goudriaankade (naar Adrianus François Goudriaan), (1768—1829), waterbouwkundige, uitvoerder der havenwerken aan het Nieuwe Diep, en onder wiens leiding de Zuid-Willemsvaart werd gegraven), Cruquiuskade en -straat (naar Nikolaas Samuel Cruquius (1678—1754), waterbouwkundige, vervaardiger van den Atlas van Delfland) 1e, 2e en 3e Van der Kunstraat (naar Leopoldus Johannes Antonius van der Kun, (1801—1864), waterbouwkundige, in 1863 adviseur der Regeering over de Maasquaestie; Lulofsstraat (naar Johannes Lulofs, (1711—1768), waterbouwkundige, Hoofdinspecteur der rivieren van Holland), 1e, 2e en 3e Lulofsdwarsstraat.

**Huizenkoop.** B. en W. stellen voor de perceelen Fluweelenburgwal 24—30, waarvan de gemeente gedeelten noodig heeft voor het verbreeden en tot aan de Muzenstraat doortrekken van het z.g. „Slop van Maasdam" voor f 60.000 te koopen.

Dit geld kan gekweten worden uit de f 100.000, op de begrooting 1913 beschikbaar gesteld, ter bestrijding van de kosten, waarop de bovenbedoelde verbreeding en doortrekking van het Slop van Maasdam zal komen te staan. Die f 100.000, de zuivere kosten van aanleg van den ontworpen weg, zal dus ontoereikend zijn om daaraan alle, voor het in eigendom verkrijgen van de noodige perceelen, benoodigde gelden te ontleenen. En te zijner tijd zullen dus ten behoeve van een en ander alsnog de noodige gelden door den Raad moeten worden beschikbaar gesteld.

Het overblijvende gedeelte van het terrein kan bestemd worden voor de vestiging van eenigen gem. dienst.

**Afwijzing.** B. en W. stellen voor afwijzend te beschikken op het adres van den onderwijzer in spreken L. van Lier, waarin deze verzoekt zijn salaris „te willen verbeteren".

Zoo min er in 1912 reden was om hem bij andere onderwijzers in spreken achter te stellen, is er thans even weinig grond om zijn salaris, onafhankelijk van dat dier anderen, te herzien. Ook de omvang der werkzaamheden van den onderwijzer in spreken behoeft daartoe geen aanleiding te geven, daar tengevolge van de invoering van de nieuwe instructie zijn administratie aanzienlijk is verminderd.

## INGEZONDEN.

*(De kopy van ingezonden stukken, geplaatst of niet geplaatst, wordt niet teruggegeven.)*

**'n Mogelijk verlies van vijf ton.**

Geachte Redacteur!

In den Gemeenteraad zal eerstdaags een besluit genomen worden of het terrein tegenover het Vredespalis zal worden afgestaan aan de Bataafsche Petroleum Mij. voor den bouw van een monumentaal gebouw, waarin een kantoor dier Mij. gevestigd zal worden.

Uit hetgeen men in de couranten kan lezen, zoude men opmaken, dat een deel van de Gemeenteraadsleden dat plan al zeer onsympathiek is. Het is dan te hopen, dat die heeren toch met flinke argumenten voor den dag zullen komen, als zij hunne bezwaren opperen, en niet stilzwijgend zullen stemmen, daarmede een of ander hunner medeleden of B. en W. welgevallig willende zijn.

Er zijn toch werkelijk redenen genoeg die de heeren leden van onzen Gemeenteraad mogen overwegen eer zij een besluit nemen en dan behoort het belang van gemeente en burgerij op de eerste plaats behartigd te worden.

Staat de Gemeenteraad het gevraagde verlof tot bouwen niet toe, dan kan er kans bestaan, dat de bovengenoemde Mij. Den Haag gaat verlaten en zich elders vestigt, blijkende uit de optie op Labouchère, Ovens Bank te Amsterdam. De gevolgen zullen voor den toch reeds zoo zwaar geplaagden middenstand niet uitblijven; bedenke men alleen maar de uitgaven, die de ongeveer 200 personen van het aan dat kantoor werkzaam zijnde personeel voor hun gewoon onderhoud en aan huishuur betalen. Veilig kan men aannemen, dat hiermede en met andere kosten bijna een half millioen gemoeid is. Slaat de Gemeenteraad het verzoek af, dan mag de burgerij zeker wel verwachten, dat B. en W. eerstdaags met een bezuiniging van een overeenkomstig bedrag voor den dag komen, of, moet de belastingschuldige deze handigheid maar weer betalen?

Als dat zoo is, en het toch reeds zoo lage belastingcijfer van Den Haag wordt nog een beetje aangedikt, dan kunnen wij de andere gemeenten in ons land wel geluk wenschen met den toekomstigen aanwas hunner bevolking en wil Brussel ook hare deuren voor de toekomstige landverhuizers met gevulde beurzen open zetten.

Hoogachtend en dankend,

W.

## SPORTNIEUWS.

Paardensport. — De Derby Cup, f 16000, is gewonnen door Bowman, eig. J. W. Larnach.

Voetbal. — De 2e klasse brengt morgen in het veld:
Den Haag: H.V.V. II—V.O.C. II.
Rijswijk: V.U.C.—Neptunus.
Delft: Concordia—Achilles.
Rotterdam: Sparta II—D.F.C. II.
DV.S.—D.V.V.
Dordrecht: Dordrecht—Ajax.
Gorinchem: Unitas—Xerxes.
Haarlem: H. F. C. I—H.B.S.II.
Amsterdam: A.F.C.—S.V.V.
A.F.C. II—Haarlem II.
Blauw-Wit—Allen Weerbaar.
Spartaan—R.F.C.
Utrecht: Hercules II—H.F.C. II.
Amersfoort: Quick—Z.A.C.
Wageningen: Wageningen—Ensch. Boys.
Velp: V.O.C.—Be Quick.
Zwolle: P. C. E.—H. V. C.
Hengelo: Hengelo—N.E.C.
Tubanters—Quick (K.)
Enschede: Herakles—Daventria.
Breda: N.A.C.—Velocitas II.
Middelburg: Zeelandia—Zeeland V.
Venlo: V.V.V. II—M.V.V. II.
Veendam: Veendam—Velocitas.
Groningen: Forward—Be Quick.

— Het Inséparables-elftal, dat morgen tegen Willem II speelt, bestaat uit: v. d. Weerd (d.), E. en K. van Leyden (a.); Deen, Mundt en v. Oven (m.), Noorduyn, Boelie en Deetje Kessler, Spillenaar Bilgen en Kuntze.

Hockey. — Het comp. programma voor morgen bevat:

1e klasse.
Den Haag: Togo—Amsterdam.
H.H.V.—De Musschen.
Hilversum: H.H.C.—Odis.

2e klasse.
Den Haag: Odis II—Hilversum II.
Haarlem: De Musschen II—H.H.V. II.
Bloemendaal: Bloemendaal—Dordrecht.
Amsterdam: A.H.C. II A.—Togo II.
Bussum: Gooische H.C.—Utrecht.

Korfbal. — Voor den Zilveren Eiketak wordt morgen gespeeld:
Amsterdam: D.E.S.—O.S.C.A.

Voor de competitie.
Den Haag: Vitesse—H.S.V.
Amsterdam: D.E.V.—D.T.V.
Leiden: Vitesse—O.S.C.R.
Rotterdam: Velox—A.L.O.
Arnhem: E.D.O.—Onder Ons.
E.K.C.A.—Quick.

2e klasse.
Amsterdam: D.V.D. II—D.E.D.
D.E.V. II—D.T.V. II.
Koog a. d. Zaan: K.Z.—H.O.C.
Laren: L.B.K.C.—Excelsior.
Boskoop: Amicitia—Delft.
Hengelo: T.O.P.—D.O.S. (E.)


**OPPENHEIM & VAN TILL**

**Gebouw MERCURIUS, Noordeinde 43**

**SAFE-INRICHTING.**

**Vragen en aanbiedingen van Provinciale-, Gemeente- en Waterschaps Obligatiën en Incourante Waarden.**

**Gevraagd:**

| | | |
|---|---|---|
| 1373 | 5 Aand. à f 500 met 20 pCt. storting Eerste Neder. Verz. Mpij. op het Leven en tegen Invaliditeit | 220 |
| 1387 | Aand. Algem. Nederl. Credietbank | 22½ |
| 1405 | f 1000 aand. Gemeenschappelijk Eigendom | offerte |
| 1407 | Aand. 's-Gravenh. Passage Mpij. | 30 |

**Aangeboden:**

| | | |
|---|---|---|
| 1314 | f 14000 4½ pCt. Gem. Gouda 1913* | 100 |
| 1316 | 8 à f 1000 en 2 à f 500 4½ pCt. Gem. Zandvoort 1913* | 100¼ |
| 1258 | 5 à f 1000 en 2 à f 500 4 pct. Provincie Drenthe 1908* | 97½ |
| 1162 | f 1500 4 pct. Gem. Katwijk* (coup. van f 500) | 97½ |
| 1322 | f 500 3 pCt. Gem. Schiedam 1895* | bod |
| 1290 | 6 à f 250 4½ pCt. Heer Jansz Polder, jaarcoupon | 100 |
| 1292 | 4 à f 700 en f 500 4½ pCt. Onrustpolder, jaarcoupon | 100 |
| 1264 | 2 à f 5000 aand. Brandass.Mpij. de Oosterling, 10 pCt. gestort | 110 |
| 1276 | f 5000 aand. Hollandsche Mpij. van Onroerend Bezit | bod |
| 129 | f 1000 aand. Boekdr. voorh. T. C. B. ten Hage | bod |
| 1295 | f 450 aand. Zekerheidsfonds O. L. v. Eigen Hulp | bod |
| 1300 | 3 aand. Courant Het Vaderland | 60 |
| 1304 | f 500 aand. Koek- en Beschuitfabr. „De Vlijt", Koog aan de Zaan | bod |
| 1306 | f 1000 5 pct. Eerste Sisal Cultuur maatsch. | 60 |
| 1303 | f 1000 aand. (20 pct. gest.) Nieuwe Nederlandsche Credietbank | 15 |
| 1324 | f 1000 aand. 's-Gravenhaagsche Passage-Mpij. | 32½ |
| 1326 | f 2000 aand. (volgest.) Bwgrd.-Mpij. Laakkwartier | bod |
| 1328 | 1 aand. Dierentuin | f 30.— |
| 1330 | f 5000 aand. Bwgrd. Mpij. Duinrust, volgestort, | 80 |
| 1332 | 5 aand. Hotel Kasteel Oud Wassenaer | bod |

* Coupons betaalbaar te Amsterdam.

Wij verhuren in onze brand- en inbraak-vrije safe loketten van f 10.— per jaar af. De safe-inrichting is op alle beursdagen geopend van 9–4 u.

Alle Provinciale-, Gemeente- en Waterschaps-obligatiën worden steeds door ons tot de hoogste koersen gekocht. Vragen en Aanbiedingen worden **kosteloos** geplaatst. Bij uitvoering wordt ⅛ pCt. provisie in rekening gebracht (minimum f 0,50).

Voor op naam staande stukken worden bovendien de eventueele onkosten in rekening gebracht.

Noteeringen in percenten worden berekend over het gestorte bedrag.

Telegram-Adres: OPPENHEIM—HAAG.
Telephoon nummers 3152, 3153 en 3154.


## STOOMVAARTBERICHTEN.

Opgave van CRANS & Co.

Het s.s. „Amsteldijk", van R'dam n. Boston en Philadelphia, pass. 13 Nov. Wight.

Het s.s. „Rijndam" arriv. 13 Nov. v. R'dam te New-York.

Het s.s. „Oranje", van A'dam naar Batavia, pass. 13 Nov. Ouessant.

Het s.s. „Bali", van A'dam naar Batavia, arriv. 12 Nov. te Sabang.

Het s.s. „Vondel", van Batavia naar A'dam, pass. 13 Nov. Perim.

Het s.s. „Prins der Nederlanden", van Paramaribo naar A'dam, pass. 13 Nov. Ouessant.

Het s.s. „Karimoen", van A'dam naar Batavia, arriv. 13 Nov. te Port Said.

Het s.s. „Koning Willem I", van Batavia naar A'dam, vertr. 13 Nov. van Lissabon.

Het s.s. „Hollandia", van B.-Ayres n. A'dam, vertr. 12 Nov. van Rio de Janeiro.

Het s.s. „Eemland", van B.-Ayres n. A'dam, vertr. 12 Nov. van Madeiro.

Het s.s. „Gelria", van A'dam naar B.-Ayres, pass. 12 Nov. Teneriffe.

Het s.s. „Daldorch", van R'dam naar New-York en Baltimore, pass. 13 Nov. Dover.

Opg. v. EYKENSLUYTERS & TROMP.

Het s.s. „Tabanan", van Java naar R'dam, arriv. heden 9.30 v.m. te Marseille.

Het s.s. „Kawi", van R'dam naar Java, vertr gisteren, 12 u. van Marseille.

Het s.s. „Bogor", van R'dam naar Java, pass. gisteren Kaap Blanc.

Het s.s. „Gorontalo", van Java naar R'dam, pass. heden Gibraltar.

Het s.s. „Merauke", van R'dam naar Java, arriv. heden te Padang.

Het s.s. „Atahan", van Calcutta naar Madras, arriv gisteren te Cook en Aden.

Het s.s. „Bengalen" van R'dam naar Java, vertr. gisteren van Suez.

## PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN, VERGADERINGEN, ENZ.

**Gebouw v. Kunsten en Wetensch.** — Zondag 16 Nov. „Italiaansche Opera". **Madame Butterfly.** 2 uur.

— N. V. „Het tooneel", dir. W. Royaards. Zondag 16 Nov. **De Vrouw in 't spel.** 8 u.

— Maandag 17 Nov. Liefdadigh.uitv. van de Tooneelvereen. „Fritomya". **Haar Jeugdvriend,** oorspr. tooneelsp. in 3 bedr. d. mej. W. Wessels. 8 u.

— Koninkl. Ver. „Het Nederlandsch Tooneel". Dinsdag 18 Nov. No. 8 v/h. abt. **Het Geheim** (Le Secret), tooneelsp. in 3 bedr. van H. Bernstein.

**Diligentia,** Lange Voorhout no. 5.

— Maandag 17 Nov. Veertiendaagsche lezing voor „O. K. K.".

— Woensdag 19 Nov. „Alliance Française". Causerie van mr. Scoriae, over „Le Bonheur".

**Kon. Zoöl. Bot. Genootschap.**

— Zondag 16 Nov. Kinderoperette door de leerlingen van de Scheveningsche Muziekschool, directrice Josephine Winter. 2 uur.

— N. V. „Tooneelvereen.", dir. H. Heijermans. Zondag 16 Nov. **Allerzielen,** zinnebeeldig spel van Herm. Heijermans. 8 uur.

**Gebouw van Die Haghe-Spelers,** Heerengr. Tot en met Maandag 17 Nov., 's av. 8¼ uur, en Zondag matinée, 2 uur: **Een dokters dilemma,** van G. B. Shaw, door „Die Haghe-Spelers".

— Dinsdag 18 Nov. Concert Julius Röntgen en het R'damsch Strijkkwartet.

Volgende avonden „Een Dokters Dilemma". 8¼ u.

**Scala.** 16—30 Nov. **De Dans-Advocaat** (Der Tanzanwalt), operette in 3 bedr. van Pordes-Milo en Erich Urban; gevolgd door **De Naakte Waarheid,** klucht in 1 bedr.

Zondag matinée; Eveneens opv. van „De Dans-Advocaat".

**Louis Bouwmeester-Theater.**

Haagsch Blijsp.-Ensemble, dir. L. Bouwmeester Jr. Iederen avond **Florette en Patapon.** Zondagmidd. 2 uur: **„Het Pad der Deugd".**

**Wassenaarsche weg.** Zondag 16 Nov. Wedstr. H.V.V. II—V.O.C. II.

Zondag 16 Nov. Les Inséparables—Willem II.

**Waalsdorpsche weg.** Zondag 16 Nov. Wedstrijd H.H.V. - De Musschen.

Zondag 16 Nov. Wedstr. Togo—Amsterdam.

**Pompstationsweg.** Zondag 16 Nov. Wedstr. Odis II - Hilversum II.

**Beeklaan.** Zondag 16 Nov. Vitesse—H.S.V.

**„Oranje-Societeit",** Pr. Hendrikplein 15. Dinsdag 18 Nov. „Bond voor Vrouwenkiesrecht". Spr. de heer Prouwer, over: „De Volksvertegenwoordiging in den loop der tijden". 8 uur.

**Huishoudschool,** Laan v. Meerdervoort. Vegetarische kookcursus. 7½ uur.

## VERKOOPING VAN HUIZEN.

Veiling 17 November 1913.

Notsen v. d. Ven en v. Poeteren.

Heerenhuis, Laan van N. O. I. 125, groot 1 A. 77 c.A., grondl. f 48.79.

Notaris Eelman.

Heerenhuis, Groot-Hertoginnelaan 15, groot 1 A. 77 c.A., grondl. f 48.77.

Not. Eikendal.

Heerenhuis, Banstraat no. 1., groot 1 A. 49 c. A., grondl. f 52.50.

Not. De Bas.

Heerenhuis, W. Pyrmontkade no. 34, groot 1 A. 40 c. A., grondl. f 22.46.

Huis, Oog in 't Zeilstraat 24, groot 79 c.A., grondl. f 16.85.

Notts. van Cammingha.

Heerenhuis, Conradkade 47, groot 1 A. 36 c.A., grondl. f 31.87.

Heerenhuis, C. Jolstraat 83, Scheveningen, groot 1 A. 74 c. A., grondl. f 31.84.

Nots. Van Lier.

Heerenhuis, Bazarstraat 52, groot 1 A. 86 c.A., grondl. f 60.04.

Nots. Van Reijn.

Huis, David Blesstraat 26—28, groot 1 A. 9 c.A., grondl. f 28.10.

## WEERBERICHT.

Verwachting tot den avond van den 16en November: Meest matige tot krachtige Westelijke tot Zuidwestelijke wind, zwaar bewolkt met tijdelijke opklaringen, waarschijnlijk nog regenbuien; zelfde temperatuur.

Hoogste barometerstand 772.8 Horta; laagste 722.8 Seydisfjord.

Barometerstand te 2 uur nm. 756 mM.
Thermometer te 2 uur 51 F. of 11 C.

Hoogwater te Scheveningen.

16 November:
's Morg. 3.24 u. 's Nam. 3.41 u.

17 November:
's Morg. 4.00 u. 's Nam. 4.20 u.

Maansopgang: 's Nam. 6.9 u. Maansondergang: 's Voorm. 11.37 u.
Zonsopg. 7.27 u. Zonsond. 4.3 u.

**Buitenlandsch Weerbericht.**

Op de Britsche eilanden is eenige opklaring van den weerstoestand, ofschoon het er nog krachtig hier en daar stormachtig, waait, en vooral in Schotland nog regen zal vallen, terwijl de temperatuur tot beneden normaal daalt.

In Frankrijk nam de windkracht toe en dreigt, vooral in het Midden, zware regen; de temperatuur is er in het Zuiden gestegen.

Duitschland en België hebben afwisselende bewolking en zonneschijn met plaatselijke buien.


**VERLOREN:**
een **gouden Schulfpotlood** in de Prinsestraat, bij Postkantoor, 's middags tusschen 4 en 4½ uur. Terug te bezorgen tegen belooning **De Riemerstraat 2 b.** 6

**SLUIT UW LEVENSVERZEKERING**
bij een solide maatschappij. Voorbeeld van een gemengde verzekering: Persoon van 25 jaar betaalt per jaar voor iedere ƒ 1000, uit te betalen op zijn 60e jaar of bij eerder overlijden, de eerste 5 jaren ƒ 17.50 en daarna ƒ 25.60 of wel alle jaren ƒ 22.50. Vraag inlichtingen aan den agent onder letter P. No. 547, aan KOOYKER's Centraal Advertentie-Bureau te Leiden. 14

Voor 2 dames of echtpaar zonder kinderen, wordt door bijzondere omstandigheden voor eenige maanden te huur aangeboden een zeer goed
**GEM. BENEDENHUIS,**
bevattende 5 kamers, keuken en badkamer, conditiën nader te bepalen. Brieven franco letter Z., Duinoord's Kantoorboekhandel, Frederik Hendriklaan 245. 11

Een dame op leeftijd zoekt
**ONGEM. VOORKAMER**
met zijkamer op een eerste étage in Duinoord. Alleen middagtafel en den prijs van ƒ 35 per maand niet te boven gaande. 7
Brieven Columbusstr. 187.

Alleenw. Dame vraagt een
**NET MEISJE**
van knappe ouders. voor de morgenuren, op de hoogte van kamerwerk en niet boven 16 jaar. Zich te vervoegen Obrechtstraat 425, liefst tusschen 10—12 's morgens.

**1 MEI 1914.**
Een mooi Bovenhuis m. riant uitzicht te huur, bevattende 9 kamers, geveibreedte 7.50 M., in de onmiddellijke nabijheid van lijn 3, 7 en 13 en in de nabijh. v. lijn 5 en 10. Vijf min. v. h. Schev. Bosch. Huurprijs ƒ 700. Te bevr. bij DE HAAS, Boekhandel, Noordeinde 152. 9

**SCHRIJFWERK**
of iets dergel. gez. door iemand, goed kunnende schrijven en typen en bekend met boekhouden. Brieven onder No. 828. Boekh. A. P. WITMAAR & Zn., Den Haag. 6

**PENSION GEVRAAGD.**
Heer vraagt 1 Dec. gem. ZIT- en SLAAPKAMER, met pension, en gebruik van Badkamer, in de nabijheid der Schev. Boschjes. Bij voorkeur als alleen-inw. Br. met prijsopg. per maand onder no. 7010 aan het bur. v. d. bl. 8

**DE HEER**
die 's avonds 8 November 9 uur, halte lijn 13, Kneuterdijk, Dame adres vroeg, w.b.v. naam, leeft., geloof, pos. en fam op te geven. Brieven letter H., Kiosk Noordwal. 7

**DANSEN!!**
Hoe leer ik Dansen? 35 ct 10 bekende Dansen 35 ct. Leefson's 10 Nieuwe Dansen 35 ct. Na ontv. postw. d. J. F. VAN DE VEN, Baarn. 6

TERSTOND GEVRAAGD een **bekwame** 4
**NOODHULP.**
Adres: Theresiastraat 108.

**Kippen**
**JONGE HENNEN TE KOOP.**
vroegbroed 1913, tegen den leg. Adres: J. F. RIEM-VIS, Nieuwe Molstraat 12, Tel. 854. 10

**MEISJE**
GEVRAAGD voor halve dagen in kl. gezin, zonder kinderen. Leeft. ongeveer 15 tot 16 jaar. Aanm.: 's av. na 7 u. v. Boetzelaerl. 12.

Gevraagd voor een deftige Dame tegen Februari of eerder
**KAMENIER LINNENMEID,**
geheel op de hoogte van haar werk. Uitmuntende getuigschriften vereischte. Brieven onder no. 913 aan den boekhandelaar VAN 't HAAFF, Dennenweg 7. 9

**FILIAALHOUDSTER.** 8
Als zoodanig biedt zich aan een Juffrouw, m.l., langen tijd als verkoopster in zaken geweest en bekend met administratie. Onverschillig in welke branche. Br. fr. no. 21957 Algem. Z.-H. Adv. B. C. BROUWER, D. Bierkade 31.

Door verandering van zaken over te nemen een goed
**BEZET PENSION**
met de huur van een mooi Heerenhuis, tegen billijken prijs. Omtrek begin Bezuidenhout. Br. fr. No. 2877, bur. v. d. blad. 7

**GEVRAAGD**
een net BURGERMEISJE voor heele dagen, burgerpot kunn. koken en zelfst. werken. ƒ 3 p. w. Stephensonstraat 18. 5

**GEVRAAGD**
iemand, eenigszins bekend met wiskunde, v. h. corrigeeren van drukproeven v. e. technisch werk. Br. No. 2878. bur. v. d. bl. 5

**Tafelzilver**
TE KOOP: 12 Lepels en 12 Vorken, 2 Sauslepels, 2 Groentenlepels en een Soeplepel, 12 Theelepeltjes en een gouden BROCHE (Zeeuwsche knoopen). Alles nieuw voor spotprijs. 10
Br. no. 2882 bur. v. d. blad.

**Winkeljuffrouw**
Ter tijdelijke assistentie in Manufacturenzaak GEVRAAGD een **bekwame**
**WINKELJUFFROUW**
ook met Confectie op de hoogte en van goede refer. voorz. 15
Brieven onder no. 2883 aan het bureau van dit blad.

**Kunstspelpiano**
**f 750.**
**ZOEKT UW VOORDEEL**
tonige kunstspel PIANO met eenige rollen. Langdurige garantie. Valeriusstraat 122. Tel. 5171. TE KOOP een prachtige 88- 10

**ZOEKT VOORDEEL.**
Drie bekwame Timmerlieden bieden zich aan voor het bouwen, verbouwen en onderhouden van Huizen. Daar wij met eigen krachten werken, kunnen wij ons werk zeer goedkoop leveren. Vraagt prijsopgaaf. 9
Br. no. 6980 bur. v. d. blad.

**TE HUUR:**
à ƒ 16.— à ƒ 18.— p. mnd. **vrije portiek-BOVENHUIZEN,** Noorderbeekdwarsstr. Te bevragen bij Drion, Huygensstr. 25 en den Opzichter J. de Baenstr. 58. 6

**Magnetiseur**
**H. J. DEKKER,**
**SNELLIUSSTRAAT No. 1,**
nabij eindpunt lijnen 3, 7, 12.
Spreekuur 2—6 uur. Uitsluitend voor aanwending van persoonlijk magnetisme bij ziekte. 11
Veeljarige praktijk m. gr. succes.

**TE HUUR AANGEBODEN**
comfortabel gem. ruime IIe Etage met zolderk., Duinoord, nabij verschill. tramlijnen. Br. fr. No. 2880, bur. v. d. blad. 5

**HUISKNECHT.**
Wordt GEVRAAGD om dadelijk in dienst te treden een ongehuwde, uitstekende **Huisknecht,** van zeer goede getuigen als huisknecht voorzien.
Br. fr. lett. A. P. bij Boekhandelaar G. VORMER, Prinsessegracht 1, Den Haag. 9

**Eene jonge Dame**
gedipl. leerares in het costuumvak en patroonteekenen, heeft nog eenige avonden in de week vrij, tot het geven van lessen bij families aan huis. Diplôme de l'académie de coupe de Paris. 7005 8

**Geld verkrijgbaar,**
met en z. borg, ook op Meubelen. Pensioenen en Lijfrente.
Kant. 10—3, 6—8 uur, Hugo de Grootstraat 58. 6

**Vendubuis der Notarissen**
Directeur: **J. B. D. Carrière.**

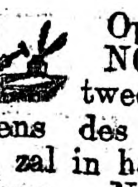

Op DONDERDAG 20 NOVEMBER 1913 en twee volgende dagen, telkens des voormiddags ten 10 uur, zal in het Venduhuis der Notarissen, Nobelstraat No. 5 te 's-Gravenhage, ten overstaan van den Notaris A. A. VAN STRAATEN, publiek worden verkocht:
**een goed onderhouden**
**Inboedel**
waarbij: Salonameublementen m. Gemakstoelen; Salon-, Eet- en Speeltafels; Linnen-, Boeken- en Kleederkasten; Bonheurs du Jour; notenhouten Salonkast; Zilverkasten; Buffetten; Engelsche en andere Ledikanten met Beddegoed; Spiegelkasten; Wasch- en Nachttafels; Kabinetten; Kast met snijwerk; Staande Lamp; Glaswerk; Spiegels; Theegoed; Porcelein; Album met postzegels; Gaskronen en Gaslampen; Jaarsma Haarden; Vulkachels; Fornuizen; Baden; Schilderijen o.a. van Akkeringa, Bogman, Eerelman, Koppenol, Martini, Ronner, Roelofs, Steenwijk, e.a.
Voorts: Goud- en Zilverwerken, waarbij: Dames- en Heerenremontoirs; Handringen; Haarnaalden met brillant en diamant; Zegelring; Tafelzilver: Thee- en Kwastlepels; Bonbonnières, enz.
Te bezichtigen: DINSDAG en WOENSDAG 18 en 19 NOVEMBER 1913 van 10—4 uur. 48

*Mevrouw, U heeft groot ongelijk!*

*Ik weet het toch door mijn praktijk:*
*Palmin voor koken, bakken, braden*
*Durf ik een ieder aan te raden.*
*In stad en land, bij arm en rijk*
*Geeft men van hare deugden blijk.*
*En zelfs de allerzwakste magen,*
*Zij kunnen best Palmin verdragen.*
*Daarom zeg ik als Arts U vrij:*
*Palmin of boter? - - - Eenerlei!*

H. Schlinck & Cie. A.-G., Hamburg
Eenige Fabrikanten van het fijnste plantenvet Palmin.
Eenige Importeurs voor Nederland:
E. Ostermann & Co., Amsterdam.

20 **A. C. H. JANSEN,**
KANTOORBOEKHANDEL.
**SPEELKAARTEN.**
AERT v. d. GOESSTR. 37.
TELEF. SCHEV. 495

Eene Dame, jarenlang aan het hoofd van een Pension gestaan hebbende **wenscht bij genoegzame deelneming weer een**
**Pension op te richten,**
voor VAST inwonende Dames en Heeren, met gemeenschappelijke tafel. Uitstekende keuken. Beste referentiën. Br. onder letters B. H. Z., aan NIJGH & VAN DITMAR, Buitenhof 48. 14

**St Nicolaas-Cadeaux.**
**Ongetwijfeld!!!**
is het koopen van **Goud** en **Zilver** een zaak van vertrouwen. Geeft daarom geen acht op lokprijzen of aanbiedingen waarvoor het niet te koop is of waar men bedrogen mee uitkomt. Wat men koopt **moet beantwoorden** aan bestaden prijs. — OVERTUIGT U!! Geen beter adr. voor 't koopen van Uw Goud of Zilver dan bij **C. HOOIJKAAS, Assendelftstraat 36,** over de R. K. Pastorie. — Eigen reparatie-inrichting! 20

Wollen, Gestikte Molton **DEKENS** Tochtgordijnen Tochtlatten Tochtvachten **J. P. SCHEUBLIN** Luth. Burgwal 26. Tel. 786. Gerbrandtstr. 7

# Algemeene Exploratie Maatschappij.

Van verschillende kanten werden ons inlichtingen gevraagd, in verband met de anonieme advertentiën in eenige dagbladen hier te lande geplaatst, welke ten doel hebben de aandeelhouders onzer vennootschap te verontrusten. Het Bestuur achtte het aanvankelijk onnoodig op anonieme aantijgingen te antwoorden, doch laat deze houding thans varen, omdat het hen gebleken is, dat de advertentiën niet hebben nagelaten eenige ongerustheid bij H.H. Aandeelhouders te wekken.

Het bestuur brengt daarom ter algemeene kennis, dat er met de aandeelen Algemeene Exploratie Maatschappij geenerlei onregelmatigheden, welke ook, hebben plaats gevonden, noch nu, noch vroeger. Alle uitgegeven stukken, zijnde de nummers van 1—30,000, zijn wettig uitgegeven. Anonieme advertentiën kunnen in deze feiten geen wijziging brengen.

ALGEMEENE EXPLORATIE MAATSCHAPPIJ.

's-Hage, 1e November '13. *Het Bestuur.* 44

**VERLOREN:**

8 November een gouden BROCHE (Zeeuwsche knoop met juweel). Tegen beloning terug te bezorgen: VAN MERLENSTRAAT 124. 5

**Koningsplein 23**

GRAVENHAAGSCH MODEL- EN VERKOOPHUIS.

**Levering onder Garantie.**

## Over te nemen:

1 Salon-Ameublement f 125.
1 Salonlamp, zijde, f 12.50.
1 Pendule met Vazen, blauw porcelein, f 18.
1 Salonkast f 55.
6 Huiskamerstoelen met leer f 25.
1 Uitschuiftafel, eiken, f 17.
1 Eetservies f 14.
12 Messen f 2.
1 zeldzaam mooi mass. eiken Buffet f 85.
1 eiken Spiegel f 18.
1 mass. eiken Boekenkast f 45.
1 eiken gesch. Boekenkast f 18.
1 mooi eiken Boekenrek f 10.
1 prima Clubfauteuil f 27.50.
2 pr. vergulde Schilderijen f 10.
groote vergulde Spiegel f 40
1 Schemerlampje f 4.
1 pluche Tafelkleed f 6.
1 mass. eiken Bureau-Ministre f 45.
1 Salon-Ameublement met Tafel f 90.
1 Amer. Orgel f 75.
1 Buffet, eiken f 45.
6 alpacca Lepels, 6 Vorken f 3.
1 mah. Bureau f 60.
1 Axm. Kleed f 18.
1 Waschtafel f 5.
1 Ledikant, 1 Commode met groote Spiegel, marmer, 1 N.-Kast, 2 Springbakken, Ital. noten, mooi stel, f 110.
1 eiken Slaapkamer, 1 Spiegelkast, 1 Waschtafel, 1 Nachtkast, 1 2-pers. Ledikant, 1 Tafel, 2 Stoelen, pr. eiken, f 140.
1 W. Tafel, 1 Nachtkastje, f 4.
1 wollen Deken f 5.50.
1 nieuwe Jan Jaarsma-Haard f 80.
1 Gashaard f 22.
1 Vulkachel f 12.50.
1 stel Gordijnen met kap, f 4.
1 oudh. Kapstok f 12.
1 oudh. Bordenrek met Borden f 8.
1 oudh. Pijpenrek f 5.50.
1 oudh. Spiegel f 15.
1 Wandbascule f 3.
1 Wandkoffiemolen f 3.
1 partij oude en antieke Meubelen, Porcelein, enz. Perzische Kleedjes, spotgoedkoop.
1 Emaille Emmer f 3.
1 Satinet Deken f 8.
1 Serremat f 1.
1 Portemanteaux eiken f 5.
1 Waschtafel f 6.
1 mah. Spiegelkast f 65.
1 Amerik. Mangel f 16.
1 Tapis Belge Kleed f 14. 103
1 Napoleon Theeservies f 8.

Te zien ZONDAG van 10—4 en volgende dagen van 9—8 uur.

**23 Koningsplein 23**

**BOEKHOUDEN**

in Drie maanden met Diploma.

Wetenschappelijk, Theoretisch, Practisch. Prospectus op aanvrage bij

**J. C. ter BRUGGEN,**

Leeraar M. O. Boekhouden,
**2e Sweelinckstraat 180,**
tegenover Lübeck- en Nicolaïstr.
Tramlijnen 3, 7, 10 12
en 13halte Stadhoudersplein. 44

**3000 leerlingen, een voor een geleerd mondeling en briefwisselend.**

*Utrecht en 's-Gravenhage, 26 Aug. 1913*
*Sweelinckstraat 7.*

*Weled. Heer,*

*Na de ontvangst van mijn Testimonium is het mij een behoefte UEd. hartelijk dank te betuigen voor het goede onderwijs van EUd. genoten. Waardoor velen het onderwijs in het boekhouden „droog" wordt gevonden, kan ik getuigen dat uwe methode aangenaam en onderhoudend is, juist om haar eenvoud.*

*Mogen nog velen van uw onderwijs en aangenamen omgang genieten.*

*Hoogachtend,*
*Uw Dw. Dienaar*
*Ch. F. DE VRIES* 31

**Gebruikte PIANO**

**te koop gevraagd**

in bill. prijs. 8
Br. fr. no. **2886**, bur. v. d. blad

Heer VRAAGT gem.
**ZIT- en SLAAPKAMER**
zonder pension.
Br. m. inl. en prijsopgave te zenden onder lett. B. K. B. aan NIJGH & VAN DITMAR, Buitenhof 48. 7

Voor Brussel wordt in een Hollandsch gezin gezocht een
**TWEEDE MEID,**
kunnende tafeldienen, naaiën en stoppen. Zich aan te melden voor condities bij mevrouw TYDEMAN Frederik Hendriklaan 82. 7

**Afwerkers**

GEVRAAGD aan beeldenfabriek. Tevens nog eenige **Leerjongens** à *f* 1.25 p. w. Ook kan een net **leermeisje** geplaatst worden voor het schilders-atelier. 8
Adres: Conradkade 5.

GEVRAAGD voor de verpakking eener verzameling een ERVAREN PORSELEINPAKKER. Aanbiedingen met referentiën onder No. 7003, a. h. bur. v.d.bl. 5

Te koop AANGEBODEN, een rond

**Center Karpet,**

3.25 bij 3.25 M. middellijn, beige kleur met rose rand. gediend hebbende voor erker, en eenige kleine echte PERZISCHE KLEEDJES. Brieven franco onder No. 2885, a. h. Bur. v. d. Blad. 10

Een net BURGERMEISJE, 22 jaar, P. G., zag zich gaarne geplaatst als hulp in de huishouding of in winkel, intern. Reeds 4 jaar als dusdanig werkzaam geweest. Goede referentiën ten dienste. Br. fr. No. 2881. bur. v. d. blad. 7

**Salon Orgel f 150**

te KOOP met harp, prachttoon, 10 jaar garantie. VALERIUSSTR. 122, Tel. 5171. 6

**JUNKER UND RUHKACHEL.**

gr. model, z. g. onderh.: te koop m. tegelpl. voor f 25; gekost hebb. f 100. Te bevragen fr. br. No. 2879 bur. v. d. blad. 7

**Pianino f 200**

TE KOOP
merk „Adam". 10 jaar Garantie. Valeriusstraat 122, Tel. 5171. 5

# Juliana van Stolberglaan 205

**bij de Laan v. N. O.-Indië (bovenhuis).**
**Wegens onverwacht vertrek direct over te nemen:**

## Het Bovenhuis met netten Inboedel.

O.a. is er voorhanden: Een Eiken Slaapkamer, Litjumeaux: Wascho., dubbele Spiegelkast, Tafel, 2 Stoelen, 2 Nachtkasten tezamen f *195*. Eetkamer-Ameublement, best. uit Eiken Buffet, Tafel, 6 Stoelen, Spiegel, Theetafel, f *125*.—. Eiken Bureau-Ministre f *43*.—. Boekenkast f *30*.—. Salon-Ameublement: Canapé, 2 Faut., 4 Stoelen bijna niet gebruikt, met Tafel, f *130*.—. Groot Vloerkleed bijna nieuw f *15*.—. Vloerzeilen, een paar Gravures f *7*.—. Kinderwagen (Simonis) f *10*.—, en hetgeen verder ter overname wordt aangeboden. Ook nog Slaapkamer-Overgordijnen, per 2 paar f *20*.—. Divan, een eiken Ameublement met moquette f *85*.—, Keukengereedschap, enz. enz.

**Te zien Zondag en Maandag van 10—12 en van 2—4 uur.**

Huurprijs bovenhuis tot Mei zeer billijk. 50

# Groote Balans-Opruiming

**in 't welbekende Rijwielmagazijn**

## „De Gekroonde Valk"

**van J. C. A. SIMONIS,**
**Valkenboschlaan, hoek Daltonstr. 65.** 24

***Foyer van***

## *DIE HAGHE-SPELERS*

***Heerengracht.***

**Exploitant: J. KEMPER** 40

**Dejeuner à la Fourchette**

## MARX & Co's BANK.

**ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE**

**MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL f 3.000.000.—**
**RESERVE OP 1 JULI 1913 . . . . . 270.750.—**

**Kantoor te 's-Gravenhage: KNEUTERDIJK 13.** 44
Directeuren: O. L. Barou BENTINCK, J. F. VAN DER MAESEN.

**DEPOSITO-RENTE.**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Zonder voorafgaande opzegging | 3 % | Voor zes maanden vast | 3½ % |
| Met 10 dagen | 3½ % | Voor één jaar vast | 4 % |
| Voor drie maanden vast | 3¾ % | | |

***SAFE DEPOSIT (Loketten met lettersloten).***

**Reclame**

## Kapokmatrassen

**uitsluitend PRIMA fabrikaat.**

**1-Persoons 90 x 190**

***10,90 - 12,90 - 14,50 - 16,75, 17,90 - 18,90 - 19,50 en 21.50.***

**2-Persoons 120 x 190**

***13,90 - 15,50 - 19,00 - 21,50, 23,50 - 25,00 - 27,50 en 30,00.***

## G. STRUYCKEN,

**33, SCHOOLSTRAAT 33.**
*TELEFOON 4089.* 90
*Bezichtigt onze Etalages.*

# Heden Te Koop

## Toussaintkade 18,

Salon-Ameublementen.
Eiken Slaapkamers met Lit-jumeaux.
Eik. Buffetten, leeren Stoelen m. Fauteuils, 2 Pianino's.
Roode en blauwe Overgordijnen en Loopers.
Pendules, Klokken.
Schilderijen, 2 groote verg. Spiegels
Eiken Boekenkast met Bureau.
2 Bureaux Ministre.
Solide Brandkast.
Clubfauteuils, Eettafels.
Antiek Buffet, Eiken Kast.
Antiek Bureau en Cabinet.
7 gebruikte Tapijten (verschillende maten).
Kristallen Kronen voor gas en electriciteit.
Bonheurs, Zilverkasten.
Mah. Cylinder-Bureaux.
2-pers. mah. Ledikanten met Spiegelkasten.
Vulkachels en Haarden.
Benevens een extra mooi Ameubl. van modern mahoniehout met bijpassend Salonmeubel, enz.
Laqué Ameublement met Velours de Naples.
Queen Anna Meubelen.
Alles te zien 50

## Toussaintkade 18

(ook Zondag tot 4 uur.)

# ZONDAG

## Wegens vertrek

TER OVERNAME AANGEBODEN de Inboedel van Mevr. de Wed. STOMPF.

## DUINWEG 17a Scheveningen

(bij den Kanaalweg.)

Bestaande uit:
1 pracht. Salon-Ameublement *f* 75
1 mass. eiken Buffet met geslepen ruitjes *f* 52.50
1 groote geslepen Spiegel *f* 7.50
2 groote Schilderijen à *f* 5.—
1 pracht marm. Pendule *f* 12.50.
1 groote staande Etagère *f* 3.50.
1 eikenh. Theetafel met glazen Kastje *f* 9.—
1 zwaar Axm. Karpet *f* 12.50.
1 gr. Salonlamp met zijden kap *f* 9.—.
1 mooie Salonkachel m. nikkel *f* 10.—.
1 overbekleede Canapé *f* 12.50.
2 overbekleede Crapauds à *f* 10.—
1 oud-Holl. gebeeldh. Kast *f* 55.
1 pracht. Gaskachel *f* 5.—.
1 groote Bloembak *f* 2.—.
1 breede laken Portière, gevoerd met val en garnituur *f* 17.50.
1 gr. Boekenkast met kl. spiegelruitjes *f* 27.50.
1 mass. eikenh. Cyl.-Bureau met onderkasten *f* 55.—
1 eikenh. Boekenmolen *f* 7.50.
1-pers. Ledikant met spiraal-, kapokmatras en Kussen *f* 18.—
1-pers. Ledikant met spring- en kapokmatras en kussen *f* 15.—
1 wit hoog Kinderledikant, kap.-matras, bijna nieuw *f* 10.—
1-pers. pitch-pine Waschtafel m. stel *f* 13.—.
1 twijfelaar eikenh. Waschtafel m. Spiegel en Waschstel *f* 17.50
2-pers. Waschtafel met marmerbl. en spiegelopzet, 2 Waschstellen *f* 17.50.
1 Nachtkastje met marmer *f* 5.—
1 eikenh. Parapluiestandaard met Spiegel en Borstelbakje *f* 7.50.
1 pracht. Looper, 12 el *f* 4.50.
6 eikenh. Stoelen met leer *f* 26.
1 opvouwb. Ledikant met matras *f* 9.—
1 gesch. Looperrek met bakken *f* 7.—
1 partij Glaswerk, Keukengerei, Lampen, Kachels, Gasmachine, Karpetten en nog meer artikelen zal tot den verkoop worden aangeboden.

Te zien ZONDAG, MAANDAG en DINSDAG van 's morgens 9 tot 's-avonds 5 uur. 75

**Nationale Vereeniging tot Bestrijding van den Woeker.**

Bureau van Aangifte en Voorlichting inzake Credietverschaffing.

Het Bureau houdt zitting elken week **Dinsdagavond** van 8—9½ uur **Anna Paulownastraat 79** te 's-Gravenhage. 16

Verzamelt gegevens omtrent misbruiken bij Credietverschaffing.

Geeft kosteloos inlichtingen aan hen die crediet behoeven.

Strengste discretie gewaarborgd.

**HAARWASSCHING MET PIXAVON**

**P. KOLE,**
**Valeriusstraat 40,**
Telef. 5301.
**Frederik Hendriklaan 215,**
Telef. 1826, Scheveningen.
**Drogerijen. Chemicaliën.**
**Haag.** 16

## Empire Bioscoop.

**NIEUWSTR. 28. TELEPH. 4405.**

Van 15 t/m. 21 November 1913
**Internationaal Succes Programma**
*De Monopol wereldattractie*
**Nobodij de Vrouwelijke Detective.**
Groot Modern Drama in 3 Acten.
2e Schlager
**Een Leven voor een Kus.**
Wild West. Wild West.
**Het Model Pension.**
Komische scene van het Huis Vitagraph.
**Als Gast Mr. Bunij.**
Reuzen lachsucces.
Nieuwste Creatie van Contran.
**Kaal door Liefde.**
ENZ. ENZ. ENZ.
Woensdag **Extra Matinée** van 2½ tot 5 uur.
Kinderen 5 cent.
Geleiders *10* cent.
De Dir. A. DICSON. 30

***Alliance française***
**Salle Diligentia.**

MERCREDI 19 NOVEMBRE à 8¼ h.
**Causerie**
**coupée de Poèmes, Poésies et Récitations**
par Monsieur **André Sorise**
sur: **Le Bonheur.** 11

**Zaal Diligentia.**
**Donderdag 20 Nov. 8 uur**
**3de Kamermuziek-Uitvoering**
van het Concert- en Theaterbureau M. J. DE HAAN.

**HET WERELDBEROEMDE**

## Capet Kwartet.

UITSLUITEND BEETHOVEN-KWARTETTEN.
Kwartetten op. 18 no. 3; op. 59 no. 1; op. 95. 20

**Die Haghe-Spelers.**

**EDUARD VERKADE**
**ENNY - VERKADE -**

**Heerengracht.**

**Zondagmiddag 3 uur en iederen avond 8¼ uur precies**
**Een Dokters Dilemma**
van G. BERNARD SHAW.

**Dinsdag 18 Nov. 8¼ u.**
**Een enkele Soirée Musicale**
VAN
**Julius Röntgen**
en het
**Rotterdamsch Strijkkwartet**
(J. RÖNTGEN Jr., C. BLITZ, B. VERHALLEN en J. MOSSEL).

„Wij volstaan met de verklaring, dat voor iederen stijl het Rott. Strijkkwartet het zuiver begrip onafgebroken en onberispelijk in zijn spel openbaarde, en dat het, terwijl de expressieve klaarheid zoo goed als niets te wenschen overliet, zijn technische zekerheid deed bewonderen en niet minder zijn vermogen tot het stichten van pure diepe welluidendheid". 37

# Offic. Not. der Ver. voor den Effectenhandel.

## Staatsleeningen Europa.

| A'DAM, 15 Nov. 1913 | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| NED. Obl. N.W. Sch. Rec. 3½ | 90 | — | — |
| id. id. id. 3 | 77⅝ | 77¼ | — |
| Cert. idem dem 3 | 76⅝ | 77⅛ | — |
| Cert. dem dam 2½ | 66⅛ | 65⅞ | 66 |
| BULG. Hyp. Staats 1892 6 | 9? | — | — |
| idem Tabaks 1902 5 | 93¾ | — | — |
| idem Zegelleen. 1904 5 | 90⅛ | — | — |
| Bel. Goud-Obl. Res. '07 4½ | 82¾ | — | — |
| Obligatiën 1909 4½ | 78 | — | — |
| DEN. Bel. vr. Obl. 1912 4 | 95⅝ | — | — |
| Binn. Obl. 1887 3½ | 81¾ | — | — |
| DUITSCHLAND Rijks. 3 | 74⅞ | — | — |
| dem dem 3 | 74⅞ | — | — |
| Bremen 1893 3½ | 86 | — | — |
| do. 1902 3 | 71⅞ | — | — |
| Hamburg 1909 4 | 96¼ | 96¼ | — |
| Pruis. Rm. 200-1000 3½ | 82⅝ | — | — |
| idem Rm. 2000-5000 3½ | 83 | — | — |
| id. 1890-1901 3 | 74½ | 76 | — |
| FINLAND 1889 3½ | 81⅛ | — | — |
| FRANKR. Bew. Ins. Sr. 3 | 85 | — | — |
| HONG. Oblig. 1913 4½ | 10?⅞ | — | — |
| Goud en ing 1891-'93 4 | 82½ | — | — |
| Kr100-1000 '92-1910 4 | 80¼ | — | — |
| id. 2000 1892-1910 4 | 80¼ | — | — |
| 5000-10000 1892-1910 4 | 80 | — | — |
| 20 1910 4 | 82½ | — | — |
| 100-400 1910 4 | 83 | — | — |
| 500-1000 1897 3½ | 79¾ | — | — |
| Bel. vr. 5.9.20-500 '95 3 | 68 | — | — |
| ITALIE Leening 1890 5 | 98¼ | — | — |
| Inschr. 1862-81 3½ | 9?¾ | — | — |
| OOSTENRIJK O. in paa. 5 | 84½ | 84¼ | 84½ |
| id. id. in zilver. 5 | 84⅝ | 84⅛ | — |
| id. id. 1913 4½ | 91⅝ | — | — |
| id. Bel. vr. Kr.-Jan.-Jul. 4 | 81⅝ | 82 | — |
| id. id. Mrt.-Sept. 4 | 81⅞ | — | — |
| id. id. Mei-Nov. 4 | 82 | 82 | — |
| id. id. Goud 1876-93 4 | 87½ | — | — |
| Lemb. Czern. Jass. Sp. O. 4 | 82 | — | — |
| Lokaal Spw. Mij. Prior O. 3 | 69½ | — | — |
| PORTUGAL Tabaksm. O. 4½ | 85⅝ | 85 | — |
| id. id. O. 1e serie 3 | 61 | — | — |
| id. id. 2e serie 3 | 56 | — | — |
| id. O. 3e serie fr 500 3 | 60½ | — | — |
| id. id. r. 2500 3 | 61⅝ | — | — |
| id. Renteloze Cert. | 5.80 | — | — |
| RUMENIE 500-1000 '03 5 | 94⅝ | — | — |
| idem 2500-5000 1903 5 | 96 | — | — |
| idem (Schatkistb.) 1913 4½ | 94⅛ | 93⅞ | — |
| idem 2500-5000 1890 4 | 90⅛ | — | — |
| idem 2500-5000 1891 4 | 91 | — | — |
| RUSL. Inschr. in Bank-Ass. 5 | 132 | — | — |
| Cert. van id. id. 6 | 130½ | — | — |
| Cert. Hamburg '20 5 | 105⅝ | — | — |
| Obligatiën Londen 1822 5 | 110 | — | — |
| Oblig. seriën 1906 5 | 100¼ | — | — |
| idem idem 1906 5 | 99⅞ | 99⅞ | — |
| Iwang. Domor. O. 125 4½ | 93⅝ | — | — |
| dem idem 625 4½ | 94⅞ | — | — |
| Obligatiën 1905 4½ | 97⅞ | 97⅝ | — |
| Serie 31-36 f 500 '09 4½ | 94⅝ | 94⅞ | — |
| id. 31-36 f 2500 '09 4½ | 94 | 83⅞ | — |
| id. 37-280 1909 4½ | 93 | — | — |
| id. Gr. Sp. Mij. Ob. 1861 4 | 85⅞ | — | — |
| id. idem 1888 4 | 82½ | 82½ | 82⅞ |
| id. dem 1890 4 | 83½ | 82 | — |
| id. idem 1898 4 | 86⅜ | 86⅜ | — |
| id. Nicolai sp. 1867-69 4 | 90⅜ | 90⅜ | — |
| id. id. id. 1867-69 4 | 91⅞ | 91 | — |
| O. 1880 Gecons. 125 4 | 85⅞ | 85⅞ | — |
| idem idem 625 1880 4 | 85⅞ | 85⅞ | — |
| id. (Tamb.-Sarat.) 4 | 81¾ | — | — |
| id. (Zuid-West.) 1885 4 | 82¾ | — | — |
| id. idem 4 | 83½ | 83¾ | — |
| id. (Mosk. Kursk Sp.) 4 | 79¾ | — | — |
| id. (Orel-Griasi) Rm. 600 4 | 83 | — | — |
| id. idem Rm. 500-2000 4 | 83⅞ | — | — |
| id. (Kursk-Ch.-Az.) 100 4 | 86⅞ | — | — |
| id. idem 500 4 | 86⅞ | — | — |
| id. idem Rm. 600 4 | 83 | — | — |
| id. idem Rm. 500-2000 4 | 83⅞ | 84 | — |
| id. idem GR. 125 4 | 76⅞ | — | — |
| id. 1889 Consols 125 4 | 84⅛ | 84¾ | — |
| id. idem 625 4 | 85 | 84⅞ | — |
| id. '89-90 Hope & Co. 125 4 | 83⅞ | — | — |
| idem idem 625 4 | 85 | — | — |
| 1890 Rothsch. 3e uitg. 125 4 | 83 | — | — |
| id. id. 625 4 | 85 | — | — |
| id. id. 4e Uitg. 125 4 | 85¾ | — | — |
| id. id. id. 625 4 | 83⅞ | — | — |
| Warschau-W. Prior. O. 4 | 83 | — | — |
| id. id. id. 4 | 85⅞ | — | — |
| id. id. id. 4 | 86⅞ | — | — |
| id. 7e Serie id. 4 | 85⅛ | — | — |
| id. 9e Serie id. 4 | 86⅛ | — | — |
| 1891 R. 3e ser. 125 4 | 83 | — | — |
| id. id. 625 4 | 84½ | 84 | — |
| 1893 5e Emissie 125 4 | 83⅞ | — | — |
| id. id. 625 4 | 83¾ | 83⅝ | 84 |
| 1894 6e Emissie 125 4 | 83⅞ | 83½ | 93½ |
| id. id. 625 4 | 84½ | 84¼ | — |
| id. (Donetz sp.) 4 | 76⅞ | 78 | — |
| id. 1894 Binn. Leen. 4 | 91⅞ | 91⅞ | — |
| id. Cert. 4 | 90⅞ | — | — |
| id. (Orel Vitebsk) 125 4 | 82½ | 82⅞ | — |
| id. idem 625 4 | 85⅛ | 84½ | — |
| id. (Mosk. Jar. Arch.) 4 | 84½ | 84⅞ | — |
| id. (Mosk.-Smol.) 4 | 89⅞ | — | — |
| id. (Transcauc.) 500-2500 4 | 82½ | — | — |
| id. idem 5000 4 | 83⅞ | — | — |
| id. (Wedz. Gr.cr.) 1898 3.8 | 82 | — | — |
| id. Goudleen. '94 125 3½ | 76 | — | — |
| id. 1894 idem 625 3½ | 75⅛ | — | — |
| id. idem 1859 100 3 | 75½ | — | — |
| id. idem 1000 3 | 76½ | — | — |
| id. 1880 Gr. Russ. S. 125 3 | 68½ | 68½ | — |
| idem idem 625 3 | 69⅞ | 70⅜ | — |
| id. Transcauc. Sp. 3 | 70 | — | — |
| id. 1859 Goudleening 3 | 68⅞ | — | — |
| idem idem à 625 3 | 70⅞ | — | — |
| SERVIE Oblig. 1895 4 | 74⅞ | 75⅝ | — |
| SPANJE Buit. Per. S. 4 | 87 | — | — |
| Binnen. Perp. Sch. '82 4 | 69¾ | — | — |
| TURKIJE Gec. Gd. 1890 4 | 80¼ | — | — |
| Leen. m. spec. gar. O. 1894 4 | 83 | 83½ | — |
| id. Oblig. 1902 4 | 79⅞ | 78¾ | — |
| Obligatiën 1903 4 | 75 | — | — |
| Bagd. v. 500 Ob. 1903 4 | 79⅞ | — | — |
| id. idem 2500 1903 4 | 71⅞ | — | — |
| Obligatiën 1911 4 | 72½ | 72⅛ | — |
| Ob. rec. 1911 4 | 83 | — | — |
| BagdadSp. 1e serie Ob. 4 | 76⅞ | 76⅞ | — |
| id. id. 2e S. 1910 4 | 75⅞ | 75⅞ | — |
| ZWEDEN Staats 1890 3½ | 83 | — | — |
| idem idem 1900 3½ | 81⅛ | — | — |
| ZWITSERL. e.s. Sa. 1Ob. 3½ | 85 | — | — |
| AFRIKA Egypte Obl. L. 4 | 88⅞ | — | — |
| Pref. Leening 1890 3½ | 89⅞ | — | — |
| AZIE China Zilverl. '94 7 | 91 | — | — |
| Goudleening 1895 6 | 101½ | 102½ | — |
| Spoorwegleen. 1904 5 | 90⅞ | — | — |
| Goudleening 1903 4½ | 90½ | 90⅛ | — |
| m. Russ. garantie 1895 4 | 90⅜ | — | — |
| JAP. S. S. O. I. L. 1908'09 5 | 89⅞ | — | — |
| Obligatiën 1e Serie 4½ | 92⅛ | 93⅞ | — |
| idem id. 4½ | 92⅛ | 92⅛ | — |
| idem 2e Serie 4½ | 90⅞ | — | — |
| Obligatiën 1899 4 | 81⅝ | — | — |
| idem 1910 4 | 84⅞ | — | — |
| N-AMER. Cuba O. '04 5 | 100 | 100¼ | — |
| id. Recepissen 1909 4½ | 93⅝ | 93½ | — |
| MEXICO Aflosb. Ob. 5 | 36⅞ | 36¾ | 37½ |
| dito dito 5 | 43 | — | — |
| c. d. 5e Serie 5 | 42 | — | — |
| d. bel. vr. Goud 1899 5 | 95 | — | — |
| id. idem idem 1899 5 | 96½ | — | — |
| d. idem idem 1904 4 | 82 | — | — |
| 100-1000 Obl. Binn. S. 3 | 24½ | — | — |
| Sinaloa aflosb. Obl. 5 | 44 | — | — |
| StaatTamaulipAf. 1903 5 | 47⅞ | — | — |
| Staat Vera Cruz O. 1902 5 | 41⅞ | 38 | — |
| Z-AM. Arg. H. L. 1886-87 5 | 102⅞ | — | — |
| id. Obl. 1905 5 | 87⅜ | 87⅝ | — |
| Buitenl. Leen. 1896-99 4 | 85⅞ | — | — |
| BRAZILIE Oblig. 1895 5 | 92 | — | — |
| Funding Leening 1898 5 | 100⅞ | 101¼ | — |
| Oblig. idem 1903 5 | 97 | — | — |
| idem 1903 5 | 101⅞ | — | — |
| idem 1883 4½ | 83⅝ | — | — |
| idem 1888 4½ | 83⅞ | — | — |
| idem 1889 4 | 75⅞ | — | — |
| idem 1910 4 | 73⅞ | — | — |
| Ver. StatesRB. 20-100 4 | 76⅝ | — | — |
| Uni. States500—1000 4 | 84¼ | — | — |
| Bahia 1889 fr.500 5 | 90 | — | — |
| idem 1904 5 | 89⅞ | — | — |
| Minas Geraes 1910 4½ | 78 | — | — |
| id. id. 1911 4½ | 78 | — | — |
| Para 1901 5 | 87⅞ | 88⅝ | — |
| dito 1907 5 | 87⅝ | 88⅝ | — |
| Parana 1905 5 | 88⅛ | 89⅞ | — |
| dito 1913 | 88⅛ | — | — |
| Rio de Jan. (Fed. Distr.) 5 | 90⅞ | 90⅛ | — |
| id. 1909 5 | 95¼ | 95⅞ | — |
| id. 1912 4½ | 89 | — | — |
| S. Paulo 1904 5 | 92⅞ | 92½ | — |
| id. 1904 5 | 98⅞ | — | — |
| id. Spw. 1905 5 | 91 | — | — |
| id. Rec. v. Obl. '13 5 | 98⅞ | — | — |
| id. id. id. '13 5 | 98⅛ | — | — |
| CHILI Obligatiën 1896 5 | 93¼ | — | — |
| id. Rec. v. g. Ob. 1912 5 | 95⅞ | — | — |
| id. id. id. 1906 4½ | 87 | — | — |
| COLUMBIA 6a. B. Sch. 3 | 48⅞ | 49½ | — |
| DOM. REP. Leening O. 5 | 88⅞ | — | — |
| REP. NICAR. Afgest. O. 5 | 79 | — | — |
| URUGUAY Oblig. 1896 5 | 88⅞ | 93⅞ | — |
| Econsol. leening 1892 3½ | 66 | — | — |
| Ven. Dip. Schuld O. 3 | 57⅝ | — | — |
| id. id. 500 3 | 56 | — | — |

## Prov. & Gem. Leen. A. Nederl.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| AMERSFOORT 1913 4½ | 102 | — | — |
| AMSTERD. O. 1900-01 4 | 96¼ | 96¼ | — |
| idem dem 1904 4 | 96⅛ | — | — |
| idem idem 1911-12 4 | 96⅞ | — | — |
| idem idem 1881 3½ | 85 | 87½ | — |
| idem idem 1886-90 3½ | 88 | — | — |
| idem idem 1897 3½ | 89⅞ | — | — |
| idem dem 1899 3½ | 90⅞ | — | — |
| idem idem 1905 3½ | 88⅛ | — | — |
| A'dam Noordzeekan. 1880 3 | 85 | — | — |
| A'DAM Noordzkan. 1895 3 | 81¼ | — | — |
| idem 1000 1898 3 | 90⅛ | — | — |
| idem 1200 1898 3 | 93 | — | — |
| idem 6000-12000 3 | 92 | — | — |
| dem 1896 2½ | 82½ | — | — |
| Arnhem 1900-02 4 | 96 | — | — |
| do. 1904 4 | 95⅝ | — | — |
| dem 1907 4 | 95⅝ | — | — |
| idem 1910 4 | 96 | — | — |
| do. 1883 3½ | 90 | — | — |
| idem 1892 3½ | 93 | — | — |
| idem 1e Serie 1906 3½ | 97 | — | — |
| idem 1909 3½ | 88⅛ | — | — |
| Batavia 1910 4½ | 100⅜ | — | — |
| Bergen op Zoom 1892 3½ | — | — | — |
| Breda 1836 3½ | 88 | — | — |
| Delft 1883 3½ | 90⅛ | — | — |
| Deventer 1911 4 | 95¼ | — | — |
| do. 1895 3 | — | — | — |
| Dordrecht id. 1911 4 | 100¼ | — | — |
| id. 1907 3½ | 93⅛ | — | — |
| do. 1895 3 | 83 | — | — |
| Drenthe Serie 1 en 4 '08 4 | 98 | — | — |
| Enschede 1903 4 | — | — | — |
| do. 1909 4 | 95⅞ | — | — |
| do. 1e Serie 1912 4 | 95⅞ | — | — |
| do. 1899 3½ | — | — | — |
| do. 1898 3½ | — | — | — |
| 's-Gravenhage 1907-10 4 | 95⅞ | — | — |
| dito 1908-11 4 | 95⅛ | — | — |
| dito 1886 3½ | 91¾ | — | — |
| dito 1889 3½ | 90½ | — | — |
| dito 1899-03 3½ | 90 | — | — |
| dito 1905-06 3½ | 88⅝ | — | — |
| dito 1808 3½ | 88¼ | — | — |
| dito 1909 3½ | 90 | — | — |
| dito 1894 3 | 84 | — | — |
| dito 1897 3 | 84½ | — | — |
| GRONINGEN Prov. 3½ | 91½ | — | — |
| Gem. 1903 4 | 96½ | — | — |
| dito 1911-1912 4 | 97⅛ | — | — |
| dito 1898-04 3½ | 89 | — | — |
| dito 1906-10 3½ | 90⅞ | — | — |
| dito 1895 3 | 82 | — | — |
| Haarlem Oblig. 1901 4 | 93⅞ | — | — |
| do. 1907 4 | 94⅞ | — | — |
| dito 1911 4 | 95⅛ | — | — |
| dito 1897 3½ | 90 | — | — |
| dito 1902 3½ | 91⅛ | — | — |
| dito 1904 3½ | 91⅛ | — | — |
| Hilversum 1805-1909 3½ | 94 | — | — |
| Kampen 1913 4 | 98½ | — | — |
| Leeuwarden 1e 2e S. '08 4 | 99½ | — | — |
| id. 1896 3 | 81½ | — | — |
| Leiden 1911 4 | 97 | — | — |
| id. 1896 3 | 87 | — | — |
| Limburg 1887 3½ | 98 | — | — |
| Maastricht 1896 3 | 86 | — | — |
| N.-Holland prov. 1908 4 | 99 | — | — |
| dito 1908 3½ | 91¼ | — | — |
| Nijmegen id. 1908 4 | 100½ | — | — |
| id. 1911 4 | 100½ | — | — |
| id. 1912 4 | 95 | — | — |
| id. 1895 3 | 89 | — | — |
| OVER. Prov. Leen. 1890 3½ | 89 | — | — |
| Rotterdam 1909-1913 4 | 94⅞ | — | — |
| idem 1898-09 3½ | 87½ | — | — |
| idem 1894-96 3 | 94⅞ | — | — |
| idem 1894-97 3 | 83½ | — | — |
| Schiedam id. 1907'08 4 | 99 | — | — |
| do. 1902 3½ | 97 | — | — |
| idem 1895 3 | 80 | — | — |
| Semarang 1911 4½ | 100 | — | — |
| Utrecht Gem. L. 1907 4 | 95⅝ | — | — |
| idem idem 1908 4 | 96 | — | — |
| dito dito 1911 4 | 96½ | — | — |
| dem idem 1886-'04 3½ | 89 | — | — |
| dem idem 1906 3½ | 89¾ | — | — |
| dem idem 1909 3½ | 92⅞ | — | — |
| Watergraafsmeer 1907 4½ | 100⅜ | — | — |
| Zuid-Holl. 1902 3½ | 99 | — | — |
| idem idem 3½ | 91½ | — | — |
| BULGAR. Sofia 1910 4½ | 82½ | — | — |
| DEN. Stad Kopenh. 1901 4 | 96½ | — | — |
| idem 1910-11 4 | 92⅞ | 92 | — |
| HONG. Gem. Budapest 4 | 80 | — | — |
| OOSTENR. Lemberg '96 4 | 79⅞ | — | — |
| Stad Weenen 4 | 87 | — | — |
| idem 1902 4 | 86⅛ | — | — |
| RUSL. Charkow Rec. '11 5 | 90⅜ | 91⅜ | 91⅝ |
| Moskou Rec. 1908 5 | 102⅞ | 102⅞ | — |
| do id. 1908 5 | 90⅛ | — | — |
| do 1912 4½ | 94⅞ | 94⅞ | — |
| do Serie 30-33 | 82⅝ | — | — |
| ZWEDEN St. Gothenburg 4 | 92½ | — | — |
| idem id. 1906 4 | 94 | — | — |
| idem id. 1902 3½ | 83⅛ | — | — |
| id. Stockholm '85 4 | 94⅝ | — | — |
| id. lett. A.B.C. 1900 4 | 96¾ | — | — |
| JAPAN Stad Nagoya O. 5 | 91⅞ | — | — |
| N.-AM. New-York O. '10 4½ | 99 | — | — |
| dito O. 1911-12 4½ | 100⅛ | — | — |
| ARG. Buenos Ayres prov. O. 6 | 91⅞ | — | — |
| id. id. O. 3½ | 66 | — | — |
| Rosario (Stad 4 | 66 | — | — |
| id. id. 4 | 66½ | — | — |
| BRAZ. BelloHorizonte O 6 | 100⅞ | — | — |
| id. Stad Para (Belem) 5 | 75⅛ | — | — |
| Porto Alegre Res. v. O 5 | 89⅝ | — | — |

## Bank- en Cr.-inst. Ned. en Kol.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Alg. Bank v. Z. Onderp. A. | 91 | — | — |
| d. id. id. O. 4½ | 97¾ | — | — |
| Ag. Consign. B. Aand. | 85 | — | — |
| Alg. Cr. Bank Sch tr 4½ | 92 | — | — |
| Alg. mpij. t. Bel. en Aank. p. 5 | 101 | 101 | — |
| do. do. co. 4½ | 97 | 97 | — |
| Amsterd. Bank Aand. | 183¼ | 183½ | — |
| Amsterd. Liq. Kas Aand. | 123⅞ | — | — |
| Bank en H. Naudin Ten Cate | 100 | — | — |
| Buitenl. Bkv. Ser. A—U | 29 | — | — |
| Centr. Cr. Bank Schuldbr 4½ | 85 | — | — |
| Cent. Werkg. Ris. Bk. O 4 | 90 | 91½ | — |
| Credb. v. Ned. 2e-4es. O. 4½ | 100½ | — | — |
| Crediet-Vereen. Aand. | 112⅞ | — | — |
| Disc. en Eff. b. 1e2e3eS. A. | 95½ | — | — |
| Disc. Mij. te Rott. Aand. | 120 | — | — |
| Geld. Cred etver. Aand. | 169 | — | — |
| Gem. Cred. Mpij. Obl. 4 | 93½ | — | — |
| Gem. Cred. Ob 3½ | 85½ | — | — |
| id. id. id. 3 | 79⅞ | — | — |
| d. id. id. 2½ | 70 | — | — |
| Holl. Voorsch. b. Sch. br 4½ | 98½ | — | — |
| Incasso-Bank Aand. | 111 | — | — |
| Industriebank Aand. | 94 | — | — |
| I. Nat. Bank v. Z. W. Pbr. 4½ | 98 | — | — |
| Javasche Bank Aand. | 245½ | — | — |
| id. id. Cert. v. Aand | 244½ | — | — |
| Kas-Vereeniging Aand | 130 | — | — |
| Koloniale Bank Aand | 122½ | 122⅞ | — |
| id. id. Ob. 1905 4 | 92½ | — | — |
| Lab. O. & Co.'s Bk. 1e-6e S. A. | 118 | 117⅞ | — |
| Maas en Merwede B. B. 4 | 100 | — | — |
| Marx en Co. Bank A. | 121½ | — | — |
| Nationale Bank A. | 145 | — | — |
| Nat. Bank v. Bel. Wrd. O. 4½ | 98 | — | — |
| Nat. Credietbank Ob 4 | 90 | — | — |
| Nat. Voorschotb. Schbr 4½ | 97¼ | — | — |
| id. id. id. 4 | 98⅞ | — | — |
| N.-I. A. Kant. Hulpb. P. 4½ | 100 | — | — |
| Ned.-Ind. Eff en Prol. bank A | 95 | — | — |
| N.-I. Escompto Mij. Aand. | 130½ | — | — |
| id. id. Cert. v Aand | 131 | — | — |
| N.-I. Hand. Bank Aand. | 230 | — | — |
| id. id. Aand. | 202 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 94¼ | — | — |
| Neder. Bank Aand. | 226½ | — | — |
| do id. Cert. v. Aand. | 228½ | — | — |
| Ned. Bank v. Z.-Afrika A. | 68 | — | — |
| Ned. Bankinst. Pandb 4½ | 99 | — | — |
| Ned. Cr. en Voorsch. b. Sch. 4½ | 101 | 101 | — |
| Ned. Grondbriefb. Ob 4½ | 97 | — | — |
| Ned. Gr. b. bk CNed. St. Sch. 3 | 72 | — | — |
| d. id. id. id. 2½ | 61 | 62 | — |
| Ned. Hande Mij. Aand. | 169½ | — | — |
| id. id. C. v. Aand. | 169½ | 167 | — |
| id. id. Rescontre 5 | 166¾ | — | — |
| R. Mij. v. Z. Ambten. A. 4 | 145½ | — | — |
| d. id. afgest. O. 4 | 90 | — | — |
| d. id. Afg. Ob 3½ | 81½ | — | — |
| Ned. Voorsch. b. Sch. br. 4½ | 99 | 99⅞ | — |
| dm. winstd. te's-Hage. O. 4 | 89½ | 89⅞ | — |
| Nieuwe Ned. Cred. Bank 4½ | — | — | — |
| N.-Holl. Landb. Cr. A. | 112½ | 112 | — |
| Ontv. en Betaa. kas A. | 104 | 104 | — |
| Provincie Bank Aand. | 109¼ | — | — |
| Rotterd. Bank Aand. | 150¼ | 151 | — |
| Rott. Bankvereeniging A. | 154½ | 154½ | — |
| Stichtsche Cr. B. Schbr. 4½ | 100 | — | — |
| Transv. B. B. & H. s. A.-H. A. | 37⅜ | 37⅜ | — |
| Twentsche Bankv. A. | 151 | — | — |
| d. id. Adm. Certif. | 150 | — | — |
| Utr. Voors. Serie B. C. P. 4½ | 99½ | — | — |
| Voorschb. d. Ned. Schbr. 4½ | 99½ | — | — |
| BTL. BAuxdelaBourse Brux. A. | — | — | — |
| B. Int. de Brux Serie A-B id. | 98 | — | — |
| Deutsche Reichsbk. id. | 136¾ | 136⅝ | — |
| in m Adm. Amst. Cert. v. id. | 136 | — | — |
| Kopenh. Privaatbk. id | 102 | — | — |
| Nat. Bk. of S.-Afrika id | 217¼ | — | — |
| Oostenr.-Hong. Bank id | 148⅞ | — | — |

## Hyp.banken Ned. en Koloniën.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Ag. Friesche Hyp. b. Pbr. 4½ | 100 | — | — |
| do. do. Ser. A-E do. 4 | 93 | 92 | — |
| Alg. Gron. Scheeps H. B. id. 6 | 101 | — | — |
| id. id. id. id. 4½ | 98 | 98 | — |
| Alg. Hyp. Bank n. 4 | 90 | — | — |
| d. d. (m. uitk.) id. 3½ | 86 | — | — |
| d. id. (z. uitk.) id. 3½ | 85 | — | — |
| Amstel Hyp. Bank id. 4½ | 93 | — | — |
| Amsterd. Hyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id. 4 | 90 | — | — |
| id. id. d. id. 3½ | 86 | — | — |
| Amst. Scheepsvb. Bk. d. 4½ | 97 | — | — |
| Arnh. Hyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| d. d. id. id. 4 | 90 | — | — |
| id. id. id. 3½ | 85 | — | — |
| BataafscheHyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| Bataafsche Hyp. Bank id. 4 | 90 | — | — |
| do. do. id. 3½ | — | — | — |
| Centr. Hyp. Bank B. id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id. id. 4 | 94½ | — | — |
| Donau Hyp. Bank id. 5 | 101 | 101 | — |
| do. do. id. | 97½ | — | — |
| Dordrech. Hyp. Bank P. 4½ | 100 | 100 | — |
| do. do. P. 4 | 92½ | — | — |
| E. Ned Hyp. crisfbA. gH. br. 4 | 93 | — | — |
| E. Ned. Scheepv. Mij. Pbr 4½ | 95⅞ | 95⅞ | — |
| Friesch-Gron. Hyp. B. id. 4½ | 100 | — | — |
| d. id. id. 4 | 94 | — | — |
| s-Grav. Hyp. Bk. ser. B. | 106⅞ | — | — |
| id. d. d. Pbr. 4½ | 100 | — | — |
| id. d. d. d. 4 | 93 | — | — |
| s Grav. Hyp. Bk. d. 3½ | 80 | — | — |
| Gron. Hyp. Bank d. 4 | 94 | — | — |
| Haar. Hyp. Pbr. 4½ | 100½ | 100½ | — |
| Haarl Hyp. Bank d. 4 | 94½ | — | — |
| id. id. d. id. 3½ | 89 | — | — |
| Holl. Arg. Hyp. Bank A. | 123 | 123 | — |
| do. do. do. Pandb. 5 | 100 | 100 | — |
| Holland Bank Aand | 107⅞ | — | — |
| id. d. Pandbr 4½ | 93¾ | 93¾ | — |
| Holl Can. Hyp. Pandbr 5 | 100½ | — | — |
| Hol Mexico Hyp. Pndb. 5 | 100 | — | — |
| Holl. Mexico Hyp. Pndb. 4½ | 96 | — | — |
| Holl. N.-Amer. H.-Bnk. P. 5 | 100 | — | — |
| Holl.-La Plata H. B. A. | 146½ | — | — |
| id. id. Pandbr 5 | 98⅞ | 99 | — |
| Holl. d. Pbr 4½ | 95 | — | — |
| Holl.-Texas Hyp. Bank A. | 127 | 123 | — |
| do. do. Pbr. 5 | 101¾ | — | — |
| Holl.-Wash. Hyp.-Bank A. | 116 | — | — |
| do. do. Pandbr. 5 | 100½ | — | — |
| Hol Geld. Hyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id. id. 4 | 90 | — | — |
| Holl Hyp. Bank Pref. A. | 107¼ | — | — |
| id. id. id. Pandb. 4½ | 100 | — | — |
| do. do do. Pandb. 4½ | 100⅜ | — | — |
| id. d. d. d 4 | 90 | 83¾ | — |
| Holl. Hyp. Bnk. m. pr. d. 3½ | 92 | — | — |
| id. do do z. pr. id. 3½ | 84⅝ | — | — |
| Holl. Scheepsverb. Mij. id. 5 | 101 | — | — |
| Hol. Scheepsverb. Mij. id. 4½ | 97 | — | — |
| Hyp. bank Holl.-Amer. id. 5 | 100½ | 100½ | — |
| Hyp. bank v. Amerika id. 5 | 100 | 100 | — |
| Hyp. B. v. Neder id. 4 | 90 | — | — |
| id. d. d. 3½ | 85 | — | — |
| Insulaire Hyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. d 4 | 95 | — | — |
| Interc. Hyp. Bank id. 4½ | 99 | — | — |
| do Serie A id. 4 | 98 | — | — |
| Intercont. Hyp. b. Pdb. 5 | 100 | — | — |
| Intern. Hyp. Bank Pbr. 5 | 100 | 100 | — |
| Kenn. Hypbank Pandbr. 4 | 83 | — | — |
| Maas Hyp. Bank Pdb 4½ | 99⅞ | — | — |
| id. id. 4 | 91 | — | — |
| Maastr. Hyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| id. d id. 4 | 96 | — | — |
| Mij. Hyp. Cr id. 4 | 90 | — | — |
| do id. m. div id. 3½ | 86 | — | — |
| do id. z. div. d. 3½ | 84½ | — | — |
| Nation. Hyp. Bank id. 4½ | 100¼ | — | — |
| d id. id. 4 | 95 | — | — |
| id id id. 3½ | 90 | — | — |
| Nation. Scheepsverb. id. 4½ | 98 | — | — |
| Ned. Am. Hyp. B. Uith. id. 4½ | 98 | — | — |
| Ned. Am. Land-M. A. | 98 | — | — |
| do. do. Pandbr 4½ | 100 | 100 | — |
| idem dem Pbr 4 | 97 | — | — |
| Ned. Can. Hyp. b. Pbr. 5 | 99½ | — | — |
| Ned. Hyp. B. Veendam id. 4 | 93 | — | — |
| id. d. d. 3½ | 89½ | — | — |
| Ned. Scheeps Hyp. B. id. 4½ | 97 | — | — |
| Ned. Transatl. Hyp. B. A. | 110¾ | — | — |
| Ned Trans-Atlant pdb. 5 | 100½ | 100½ | — |
| Ned. Z.-Afr. Hyp. B. A. | 100 | — | — |
| do do Pbr 4½ | 91½ | — | — |
| do do Ser C. id. 4 | 87 | — | — |
| Nieuw Ned. Hyp. Bank id. 4½ | 100 | — | — |
| d. id. id. d. 4 | 99 | — | — |
| NieuweRott. Hyp. B. d. 4 | 94 | — | — |
| Noord-Amerik. Hyp. Pnd. 5 | 100 | — | — |
| N. Hol. Grondcr. Pndbr. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id. 4 | 96½ | — | — |
| id. d. d. 3½ | 91⅞ | — | — |
| Noord Ned. Hyp. s. B. id. 4½ | 100 | 99½ | — |
| Noord Ned. Hyp. Bank id. 4 | 93½ | — | — |
| Noord. Hyp. Bank Pdb. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. 4 | 94 | — | — |
| id. id. 3½ | 84 | — | — |
| North-W. & Pac. H. B. S. A. A | — | — | — |
| id. id. Ser. B C A. | 149 | 150 | — |
| Northw. & Pac Hyp. I-VI p. 4½ | 96½ | — | — |
| d d. Ser B.—F Pbr 4 | 91⅞ | — | — |
| do B. v. D. i. d. overw. | 49 90 | — | — |
| N.-West. Pac. Hyp. Tw. A. | 149 | — | — |
| do. do. Serie I-IV p. 4½ | 96⅞ | — | — |
| Ond. Hyp. Bk. v. Ned. Pbr. 4 | 100 | — | — |
| do. d. d. 3½ | 93 | — | — |
| Ond. N. Hypb. Gron. m. w. P. 4½ | 100 | 100 | — |
| Ond. Ned. Hyp. Bank. id. 4 | 95 | 95 | — |
| Oost. Hyp. Bk. pref. A. | 85½ | — | — |
| OranjeNassau Hyp. Pbr. 4½ | 100 | — | — |
| do id. id. 4 | 85 | — | — |
| do id. id. 3½ | 77 | — | — |
| Overijss. Hyp. Bank. d. 4½ | 100 | — | — |
| do. Serie A.-B. id. 4 | 95½ | — | — |
| Overzeesche Hyp. b. Pbr. 5 | 100½ | 100½ | — |
| Pret. Hyp. Maatsch. id. 4½ | 90 | 90½ | — |
| d. fr 500. Pbr. id. 4 | 77¾ | — | — |
| d. f 1000. | 84 | — | — |
| Prov. Hyp. Bank Pbr. 4½ | 100 | — | — |
| d. id. Serie AB id. 4½ | 96 | — | — |
| d. d. Serie A id. 4 | 94 | — | — |
| Resid. Hyp. v. Ned. H. Br. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id. 4 | 93 | — | — |
| R'dam Canada H. B. pdb. 5 | 100½ | — | — |
| Rotterd. Hyp. Bank Pbr. 4½ | 100½ | 100½ | — |
| do do id. 4 | 95⅞ | 95⅞ | — |
| do do id. 3½ | 89½ | — | — |
| do do id. 3 | 86 | — | — |
| Rott. Scheepshyp. Pbr. 4½ | 99 | — | — |
| Rijnl. Hyp. bank Pdbr. 4½ | 100½ | — | — |
| d to dito dito 4 | — | — | — |
| Standaard Hyp. Bank id. 4½ | 100½ | 100½ | — |
| d. d d. 4 | 94 | — | — |
| Sted. Hyp. B. te's Grav. id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id 4 | 90 | — | — |
| Stichtsche Hyp Bank id. 4½ | 96 | — | — |
| d. id. id. 4 | 98½ | — | — |
| Tilburgsche Hyp. pbr. 4 | — | — | — |
| do. do. Pbr. 3½ | — | — | — |
| Utrechtsche Hyp. Bk. id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. 4½ | 100 | — | — |
| id. id. id. 4 | 94 | — | — |
| id. id. d. 3½ | 90 | — | — |
| Vaderl. Hyp. Bank d. 4½ | 100¼ | — | — |
| d. id. d. 4 | 99⅞ | — | — |
| d. m. verp. uit. Pbr. 4 | 95 | — | — |
| Veendamm. Hyp. b. Pbr. 4½ | 93 | — | — |
| idem idem id. 4 | 90⅛ | — | — |
| Veenk. B. v. H. & Schvb. id. 5 | 101 | — | — |
| Westl. Hyp. Bank id. 4½ | 100 | 100 | — |
| id. id. id. 4 | 94 | — | — |
| id. id. d. 3½ | 85⅞ | — | — |
| Winsch. Hyp. b. Pbr. 4½ | 99½ | — | — |
| dito dito 4 | 94 | — | — |
| Zeeuwsche Hyp. Bk. id. 4½ | 100 | 100 | — |
| do. do. id. 4 | 92 | 92 | — |
| Zuider Hyp. Bank d. 4½ | 100½ | — | — |
| dito dito id. 4 | 92⅞ | — | — |
| Z.-Holl. Hyp. Bank d. 4½ | 100 | 100 | — |
| id. id. d. 4 | 90 | — | — |
| id. id. id. 3½ | 85 | — | — |
| BTNL. Arg. Nat. Hyp. Pnd. 6 | 94 | — | — |
| d. d. (K) id. 5 | 85¼ | — | — |
| Mexico id. 5 | 45 | — | — |
| Banque Hyp. Trans. O. 5 | 93¼ | — | — |
| Centr. Hyp. Bnk. Pdbr. 4½ | 90 | — | — |
| do. do. 2eS. Pb. 4 | 83½ | — | — |
| id. id. Comm. Ob. 4 | 81 | — | — |
| Christ. H.-bk. 3-4 S. Ob. 4½ | 94⅝ | — | — |
| Crédit Fonc. Mex. Pdb. 6 | 38½ | — | — |
| id. id. Sud Am. id. 5 | 84 | — | — |
| Cred. Hyp. Agricole Pdb. 4½ | 82⅝ | 82½ | — |
| HONG. Bod. Cr. Inst. pbr 4½ | 94 | — | — |
| id. id. id. id. 4 | 83¾ | — | — |
| id. id. id. id. 3½ | 82½ | — | — |
| HongrHypotheekbank P. 4 | 82 | — | — |
| id. Comm obl. 4½ | 93½ | 93¾ | — |
| d. o. id. 4½ | 93½ | 93¾ | — |
| Innerstaedt. Sp. A. G. Pbr. 5 | 89½ | 99½ | — |
| id. id. id. 4½ | 81 | 91 | — |
| Mexic. Voorschb. v. I. G. O. 4½ | 90 | — | — |
| id. id 500-1000 O. 4½ | 75 | — | — |
| Mosk. Ag. B. 100, 1000 Pbr. 4½ | 88¼ | — | — |
| id. 5000 id. 4½ | 89⅝ | — | — |
| Nordiska Aktiebk. pdb. 4½ | 90 | — | — |
| N. Pac. Loan and Tr. Co. id. 4½ | 94 | — | — |
| Oostenr. Boden Cred. id. 4 | 81¾ | — | — |
| Pester E. V. Sp. Ver. pbr. 4 | 82 | — | — |
| Pester Ung. Com. B. Ob. 4½ | 94⅞ | — | — |
| id. id. 1e s. Comm. Ob 4 | 84¼ | — | — |
| id. id. 2e Serie Obl. 4 | 85 | — | — |
| d. bel. vrije Pandbr. 4 | 82½ | — | — |
| Preuss. Boden C. A. B. 4 | 90 | — | — |
| Ung. Alg. Sparc. pnd. 4½ | 91 | 91 | — |
| Ung. Esc. und Wech. B. p. 4½ | 92 | — | — |
| Ung. Landes C. S arc. P. 4½ | 90¼ | 90 | — |
| id. id. id. id. 4 | 98 | — | — |
| Zwit.-Argent. Hyp. O. 5 | 96 | 96 | — |

## Ind. Ondern. Ned. en Koloniën.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Alg. Ned. Ind. Electr. mij. A | 81⅞ | 82½ | 82½ |
| id. d. Con. O. | 100 | — | — |
| Alg. Suikermpij. Obl. 5 | 100 | — | — |
| Allan & Co. K. N. F. v. M. en Sp. O 5 | 99 | — | — |
| Amst. Letterg. vh. N. Tett. A. | 234 | — | — |
| Amst. Superfosfaatfbr. A. | 144½ | 144 | — |
| Appinged. Strookartf. O. 5 | 100 | — | — |
| V. d. Bergh's St. schoenf. O. 5 | 98½ | — | — |
| Van Berkel's Patent H. v. N. A. | 152 | — | — |
| B. & K. dr vh. R. H. & v. Z. O. 4 | 99¼ | — | — |
| „Boerenb." Coöp. V. en O. O. 5 | 93 | — | — |
| CalvéFr.-Holl. Olief. O. 5 | 101 | — | — |
| Centr. Guano Fabr. A. | 103 | — | — |
| dito dito 1895 O. 4½ | 96 | — | — |
| dito dito 1918 O. 4½ | 99 | — | — |
| Coöp. Veev. en Oliesl. O. 5 | 82½ | — | — |
| Van Deventer's Glasfabr. A. | 110 | 104½ | — |
| Dinteloord Coöp. Beetw. O. 5 | 100½ | — | — |
| F. v. Hagen en St. 1eH. O. 5 | 98⅞ | — | — |
| „Fijenoord" aand. | 126 | — | — |
| Gast. Beetw. suikerfabr. O. 5 | 101½ | — | — |
| Gron. Water. Aand. | 164¼ | — | — |
| Handel en Industr. mij. O. | 100¼ | — | — |
| „Holland" Stoommeelfab. A. | 109¼ | — | — |
| HollandiaH. F. v. Melkpr. A | 246 | 245⅞ | — |
| id. C. Choc. f. vh. Bensdorp O 5 | 88 | — | — |
| Hol. Mpij. t. h. m. v. beton A. | 141 | — | — |
| Jurgens Ant. Ver. Fabr. Pref. A. | 106 | — | — |
| dito dito dito 5 | 103 | — | — |
| Kennemer Elect. moll. A. | 102 | — | — |
| L.ijm- en Gel. f. Delft C. v. A. | 100 | — | — |
| M. ijnb. W. F. M. t. h. v. C. v A. | 125½ | — | — |
| N. F. v. W. & Sp. M. A. A. | 114 | — | — |
| id. d. id. 3 A. | 113 | — | — |
| id. d. id. Obl. 4 | 95½ | — | — |
| Ned. Gist & Spfabr. Aand. | 407 | 404 | — |
| id. d. Oblig. 4½ | 101¼ | 101¼ | — |
| id. id. 1908 O. 4½ | 101½ | — | — |
| Ned. Ind. Gas Mij. Aand. | 220 | — | — |
| d. id. d. Oblig. 4 | 100⅝ | — | — |
| d. id. id. Obl. 1908 4 | 100⅝ | — | — |
| Ned.-Ind. Portl. Cem. mij. A. | 133 | — | — |
| do do. Conv. O. 5 | 133½ | — | — |
| N.-N. B. setw. Suikerfbr. A. | 167¾ | — | — |
| Philips Gloeil. fabrieken A. | 134¾ | — | — |
| do. do. Rec. v. pr. A. | 111 | — | — |
| Puralim. Hyg. F. v. Ver. V. A. | 16½ | — | — |
| Puttersh. C. V. C. Beetw. O. 4 | 96¾ | — | — |
| Romm. Koolz. en Zuurst A. | 50 | — | — |
| do. do. 1e Hyp. O. 5 | 80 | — | — |
| Rott. Droogdok Mij. A. | 171 | — | — |
| d. id. 1e Hyp. O 5 | 102⅝ | — | — |
| RuttensBbr. d. Z. Ruiter A. | 109½ | — | — |
| RuttersBr. d. Z. Ruiter O. 4 | 92½ | — | — |
| id. 1906 1eHyp. id. 4 | 92½ | — | — |
| Scholten's Aardappelm. A. | 145 | — | — |
| Stoom-Spinn. en W. 1 H. O. 5 | 231 | — | — |
| Tandjong Priok Dr. mij. A. | 187 | 188 | — |
| Tilburgsche Water. mpij. A. | 122½ | — | — |
| Twentsch St. Sa. & Wev. O. 4½ | 93 | — | — |
| Ver. Glasf. Leerd.-Vlaard. A. | 102¼ | — | — |
| Victr. Br. M. & Exp. v. d. O. 4½ | 92½ | — | — |
| Waterl. Bed. M. & E. v. A. | 95 | — | — |
| id. id. id. O. 4 | 95 | — | — |
| Waterl. Mij. pref. A. | 76 | — | — |
| West. Suikerraf. Aand. | 217¼ | 217¼ | — |
| id. id. Ob. g. 4½ | 89½ | — | — |
| Wi. Mc. F. en Sch. 1eH. O. 4½ | 100 | — | — |
| Wijnfabr. inN.-I. (M. t. E. v.) A. | 49⅞ | — | — |
| Zinca de la Camp. O. 1064 | 97 | — | — |
| Z.-Holl. Beetw. f. Hyp. O. 5 | 120⅝ | — | — |
| Zuid-Holl. Bierbr. O. 4 | 97 | — | — |
| Zwavelzb. Mij. vh. Keten A. | 112 | — | — |
| BTNL. Ama g. C. Cy. C. v. A. | 73⅞ | 72⅞ | 73⅞ |
| Americ. BeetSugarC. v. G. A. | 23⅞ | 24 | — |
| id. id. id. C. v. P. A. | 71 | — | — |
| Amer. Can Cy. Cert. v. G. A. | 29⅜ | 29 | 23¼ |
| id. id. id. Pref. A. | 93 | 91 | — |
| American C. & F. C. C. v. A. | 44⅝ | 43⅝ | 44¼ |
| id. id. id. C. v. pr. A. | 109⅜ | — | — |
| Amer. Cities Cy. C. v. Gew. A. | 34 | 34¼ | — |
| id. id. C. v. Pref. A. | 66½ | — | — |
| Am. Hide & Leat. G. C. v. Pr. A. | 21 | 21⅞ | 22⅞ |
| Am. Smelt. S. C. C. v. pr. A 5 | 81⅞ | 81⅞ | — |
| Goud Obl. 6 | 103½ | 102½ | — |
| Am. Smelt. & Refin. Co. C. v. A | 63½ | 63½ | — |
| Am. Tel. & T. Cy. Cert. v. A. | 118½ | — | — |
| id. (Adm. Hope & Co.) A. | 120 | — | — |
| id. id. C. Tr. O 4 | 87 | — | — |
| do. do. Convert. 4 O. | 99½ | — | — |
| Amer Ind. A. Syn. b. v. d. A. | 82 | — | — |
| id. id. id. B. | 15¾ | — | — |
| Anglo Amer. Te. C. v. A. | 23 | 23⅞ | — |
| Bergb. Arb. (Akt. f0r.) C. v. A. | 100 | — | — |
| v. d. Bergh's Marg. C. v. p. A. | 121 | — | — |
| Bethlehem Steel R. v. G. O. 5 | 81⅝ | 81⅝ | — |
| Gen. Gen. Electr. Cy. C. v. A. | 110 | — | — |
| Cementfabr. te Visé A. | 85 | — | — |
| Central Leather Cy. gew. A. | 24 | 24¾ | — |
| Chicago Lumb. C. v. G. A. | 43 | — | — |
| Con. R. Light & C. 1e H. O. 4½ | 75 | — | — |
| Cuban-Am.-Sugar O. 6 | 91½ | — | — |
| Deut. Niederl. Tel. Gesells. A | 114⅝ | — | — |
| dito dito O. 4 | 93 | — | — |
| Dom. Steel Corp. C. v. g. A. | 42 | 41⅝ | — |
| do. do. Rec. v. gew. do. | 83½ | 83 | — |
| Emers. Brant. Cy. Pref. A. | 79¾ | — | — |
| Berm. Baumwoll Sp. O. 4½ | 98¼ | — | — |
| Gronau. Baumw. H. v. O. 4½ | 97⅞ | — | — |
| Helena Light Ry Co. Ry Co. O. | 81 | — | — |
| Int. Steam Pump Cy. O. 5 | 68¾ | — | — |
| Kansas City Goud O. 5 | 78 | — | — |
| Keyst. Tel. Cy. of Pph. 1eHyp G 5 | 88 | — | — |
| Mad. Riv. Pow. C. 1eH. G. O. 5 | 87¼ | — | — |
| Marc. Wirel. Tel. C. v. Gew. A. | 353 | — | — |
| do. do. C. v. Pref. A. | 271 | — | — |
| Marc. Wirel. Tel. Am. C. v. A. | 87½ | 85 | — |
| MexLight Pow Cy gew A | 81 | — | — |
| Miss. Riv. Pov. 1e Hyp. A. | 47½ | — | — |
| do. do. O. 5 | 87½ | — | — |
| N.-Orl. Rw. & L. C. C v gew A | 30 | — | — |
| id. id. Cert. v pr A | 66⅞ | — | — |
| New-York Tel. A. Hyp. 4½ | 98⅞ | 98⅞ | — |
| Parahyba C. v. A. | 40½ | 41½ | 41¾ |
| Phoenix Lumb. Co Pr A | 65 | — | — |
| id id id O. 3 | 93 | — | — |
| Rep. Iron & St. C. v. g. A. | 20½ | — | — |
| Rumely Cy. C. v. Pr. A. | 42½ | 42½ | — |
| South. Iron Steel C v G. | 1/16 | — | — |
| d. id. pref. A. | 3/16 | — | — |
| id. id. C. v. O. | 16½ | — | — |
| Stand. Mill. C. v. g. A. | 31 | 31⅝ | — |
| id. id. Cert. v. pr. A | 59⅞ | 59⅞ | — |
| Studieb. Corp. C. v. G. A. | 18½ | 18½ | — |
| dito dito C. v. P. A. | 66¾ | — | — |
| Un. Typewr. Cy. C. v. P. A. | 104¼ | — | — |
| Un. Cigar. Man. Cy. C. v. A. | 44½ | 44⅞ | 44⅞ |
| Un. States Steel C. C. v. G. A. | 57⅞ | 56⅞ | 56⅞ |
| id. id. C v. pr. A. | 107⅞ | 108 | — |
| id. id. 10-60 f. S. F. C. O. 5 | 99⅞ | 99⅞ | — |
| VENEZ. Tel. E. Ap. Cy. C. v. A. | 23⅞ | — | — |
| do. First Mortg. Deb. 5 | 74 | — | — |
| West C. Smelt. a. R. Cy. C. v. A. | 8⅞ | — | — |
| West Penn Tr. & W. Cy Pr. A. | 62⅞ | 62½ | 63 |

## Cult.-Ond. Handv. en Handv

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Alg. mpij. v. N.-I. Cult. z. A | 3½ | 3½ | — |
| BadasMij. t. E. d. Suikf. A. | 116½ | — | — |
| Balapoelang Cult. mpij. A. | 128 | — | — |
| Banda Cred. en Handv. A. | 78 | — | — |
| Bangak Landbouw Mpij. A. | 270 | — | — |
| Banjoew. Suiker Cult. A. | 11 | — | — |
| Barge & Moorm. (Likw.) A. | 98½ | 98½ | — |
| „Bodjong" Suikerf. aand. | 99 | — | — |
| Borneo Sum. Mij. Aand. | 133 | 133 | — |
| Cult. Mij. der Vorst. Aand | 171¾ | 171⅝ | — |
| id. id. pref. Aand | 261 | — | — |
| id. id. winst Aand. | 150 | 150 50 | 151 |
| Fransch Ned. Kol. C. mpij A | 320 | — | — |
| Gavamsche Cult. mpij A. | 103 | — | — |
| Handv. Amst. Aand. | 227⅞ | 227⅞ | 230 |
| id. d. Ob. 1885 4 | 96 | — | — |
| id. id. id. 1894 4 | 96 | — | — |
| id. id. id. 1905-09 4 | 92⅝ | 92½ | — |
| Handelsv. Java A. | 104⅞ | — | — |
| Handelsv. v. h. Reiss & Co. A | 89½ | — | — |
| Insulinde Cult. Synd. A. | 65 | 65 | — |
| Int. Cr. & H. V. Rott. Aand | 201 | — | — |
| Jav. Bosch Exp. Mij. Aand. | 298 | — | — |
| Jav. Cultuur Mij. Aand. | 235 | 235 | — |
| Kalibagor Mij. Suikerf. Aand. | 179 | — | — |
| „Kaliredio" Suikerf. A. | 50 | 50 | — |
| Kali Tello Cult. Mij. Aand. | 105 | 102½ | — |
| Kalw. Plant. Cult. Mij. Aand | 194 | — | — |
| „Krian" Suikerfabriek A | 126½ | — | — |
| Linde & Teves A. | 211 | — | — |
| Maron Cultuur Mij. Aand. | 162½ | — | — |
| Madarie Cult. mij. C. v. A. | 117⅞ | 118 | — |
| Melatt Landb. Mij. 1-1300 A. | 280 | — | — |
| Moluk. Handelsvenn. A. | 201 | — | — |
| d. d. Obl. 4 | 95 | — | — |
| Ned. Ind. Cult. Mij. 5 O. | 86½ | — | — |
| N.-I. Houtaank. Mij. Aand. | 143 | — | — |
| idem idem Ob. g. 4 | 87⅞ | — | — |
| Ned. N. Guinea Handelmpij. A | 22 | — | — |
| Ngoepit Land. Mij. Aand. | 290 | — | — |
| Ngredjo Cult. Mij. Aand. | 126 | — | — |
| Nieuwe Afrik. Handelsvn. A. | 110 | — | — |
| Noord-Si-Mal. Heut. M. R. v. A. | 97½ | — | — |
| „Pagottan" Cultuur mpij. A. | 150 | — | — |
| idem Rec. v. oblig. 5 | 100 | — | — |
| Panggoengredjo Cult A. | 103 | 110½ | — |
| do. do. O. | 102½ | — | — |
| Pengadjaran Cult. Mpij. A. | 115 | — | — |
| Poerworedjo Suikerond. A. | 84⅝ | — | — |
| Preanger Regentsch. Aand | 76 | — | — |
| Sent. Lor Suik. ond. Aand. | 265 | 270½ | — |
| idem idem Oblig. 5 | 101½ | — | — |
| Sindanglaoet M. t. E. Suik. A. | 380 | — | — |
| Soembarredjo Cult. Mij. A | 180 | — | — |
| Suiker Cultuur mpij. Aand | 115 | 113 | — |
| Surin. Bosch Expl. mpij. A. | 53 | — | — |
| Temoeloes Lndb.-Mij A | 439½ | — | — |
| id. id. Oblig. 5 | 100⅞ | — | — |
| Tjiatongan mpij.-Suik. O. 4½ | 98½ | — | — |
| Tjlom. Cult. Mij. 1eH. O. 4½ | 96¾ | — | — |
| Tjomal Suikerond. O. 4½ | 99⅝ | — | — |
| Uitv. Comm ssluh. mpij A. | 102 | 102½ | 102½ |
| do. do. O. 4½ | 99⅞ | — | — |
| West-Java Kina Cult.-mpij. A. | 160 | — | — |

## Mijnb. M.pijen. Ned. en Kol.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Aequator Mijnbouwmpij A. | 220 | — | — |
| Bandsch. (Mijnb. Mij.) A. | ⅜ | — | — |
| Boekai Expl. Mbw. A. | 1⅞ | 1½ | — |
| Guyana G. Placer gew. A. | 53 | 54 | 55⅝ |
| do. do. pref. A. | 80 | 80 | 82 |
| High and Mijnb. Mij. A. | 18¾ | 16 | — |
| Holl. Mpij. Zout-Expl. Rusl. A. | 146 | — | — |
| Ketahoen Mijnb. Mij. g. A. | 15 | — | — |
| id. id. Pr. A. | 34 | — | — |
| Limb. Steenk. Mijn. 1e H. O. 5 | 100¼ | 100⅞ | — |
| Lobsann Asphalt Mij. A. | 40 | — | — |
| Mij. & Co. Alg. M. It. v. P. A. | 100¾ | 100¼ | — |
| id. id. 1903 O. 5 | 100 | — | — |
| id. id. 1908 Rec. v. O. 5 | 100 | — | — |
| dito dito 1911 O 5 | 100 | — | — |
| Ned. Surin. Goudmij. A. | 8⅝ | 8½ | 9½ |
| Oost-BorneoMij. gew. A. | 57 | 58⅛ | — |
| id. id. pref. A. | 97⅞ | 97 | — |
| id. id. Cumulbew. | 52⅞ | 52½ | — |
| Pagoeat Expl. Syndicaat A. | 1 | — | — |
| Raleigh Mijnb. Mij. A. | 29 | 29½ | — |
| id. id. pref. A. | 79½ | — | — |
| id. id. winstbew. | 30 10 | 30 80 | — |
| Redj. Lebong Mb. Mij. A | 163½ | 166 | — |
| Silleengkang Mijnb. mpij. A. | 12⅛ | — | — |
| Singkep Tin-Maats. A. | 283¼ | 285 | 285⅝ |
| Suriname id. A. | 1⅛ | 2 | 2¼ |
| „Totok" Mijnb. mpij. A. | 53 | 53 | — |
| BTNL. Con. Coal Com. G. O 5 | 84½ | — | — |
| Frank Smith Diam. C. v. A. | 182 | — | — |
| Great Cobar A. | 25¼ | 25¼ | 25⅝ |
| do. do. 1e hyp. O 6 | 65½ | — | — |
| PittsburghCoal Cy. Gew. A. | 19⅞ | 19½ | 19⅞ |
| Rocky Mountain TelHyp. O. 5 | 86½ | — | — |
| Shanal Cert. v. Aand. | 165 | — | — |
| United ... Cy. C. v. g. A. | 1⅝ | 1⅝ | — |
| Wolfram Min. & Sm. C. v. A. | 71⅛ | — | — |

## Petr. Ondern. Ned. en Kol.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Arnh. Petroleum-mpij. A | 53 | — | — |
| AuroraA. g. f. Petr. I. u. H. O. 5 | 28 | — | — |
| do. do. Inkomst. O. 5 | 2 | — | — |
| Bacau Rum Petr. mpij A | 17 | — | — |
| Dordts. Petr. Ind. M. gew. A | 186 | 184½ | 185 |
| id. d. pr. A. | 189¼ | — | — |
| d '97 Oblig. 4½ | 99½ | 99¾ | — |
| Gec. Holl. Petr. Cie. C. A. | 228⅞ | 230 | 232 |
| nt. Rum. Petr. A. | 108⅝ | 107½ | 109 |
| d. Inkomst. O. | 78 | 77 | — |
| Kon. M. t. Ex. Petr. pr. A. | 623¼ | 623 | 626 |
| id. id. O. A. | 629 | 623½ | — |
| id. id. C. v. A. | 629 | 629 | — |
| id. id. Prior A. | 96⅞ | — | — |
| MoearaEnim Mij. Aand. | 243¾ | 244 | 244⅝ |
| Ned. Rum. Petr. Mij. A. | 19½ | — | — |
| Oklahoma Petr. Cy. B gew. A. | 5¾ | — | — |
| id id A pr. A | 54⅛ | — | — |
| Panolan Maatsch. Cert | 310 00 | — | — |
| PerlakPetr. Mij. C. v. pr. A. | 36⅞ | 39 | 40½ |
| Peudawa Petrmpij. A. | 22 | — | — |
| Sirius Atg. Petr. mpij. A. | 140⅜ | 140¼ | — |
| Sum.-Palemb. Pet. M. A. | 229¾ | 228 | 231 |
| Tarakan Petr. Mpij. Aand. | 130 | 130 | — |
| Tulsa Petr. Comp. A. | 42¾ | — | — |
| Union Petroleum Cy. A | 35¼ | — | — |
| ZuidPerlakPet. Mij. Pr. A. | 37 | 35¾ | 37¼ |
| BTNL. Bibi Eib. Oil Cy C. G. A. | 92 | — | — |
| id. id. Debent. 6 | 86½ | — | — |
| Calif. Petr. Corp. C. v. pr. A. | 46⅛ | 46¼ | — |
| Naptha Prod. mpij. Rec. v. A. | 440 | — | — |
| do. do. Obl. 5 | — | — | — |
| N. Schib. Pet. C. R. v. C. v. g. A. | 99 | 88 | — |
| id. id. id. C. v. pr. A. | 160¾ | — | — |
| „Orion" Petr. Mpij. A. | 109 | — | — |
| dito dito dito A. | 111½ | 108⅝ | 110¾ |
| dito dito C. v. A. | — | — | — |
| Premier Petr. Cy. C. v. pr. A. | 31 | — | — |
| Russ. Gen. Oil Corp. Ltd. A. | 216 | — | — |
| Russ. Petr. Cy. Ltd. C. v. A. | 43¼ | 43½ | — |
| dito dito C. v. Debent. 6 | 81½ | — | — |
| ShellTr. & Tr. Cy. C. v. g. A. | 565 | — | — |
| Steaua Romana Petr. mij. A. | 136⅝ | — | — |

## Rubber Mpij. Ned. en Kol.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| A'dam Rubber Cult. mpij. A. | 131⅞ | 136 | 137½ |
| id. id. Cert. v. A. | 135⅞ | 135½ | 136½ |
| A'dam Balata Compagnie A. | 2½ | 2⅞ | — |
| A'dam-Java Rubber Cy. A | 18½ | 18½ | — |
| Amst. Tapanoeli R. C. mij. A. | 33¾ | — | — |
| Bandar Rubber mpij. A. | 59 | 59⅞ | — |
| Basilam Rubber mpij. A. | 55 | — | — |
| Deli-Batavia Rubber mpij. A. | 104⅜ | 104½ | — |
| id. id. id. Cert. v. A. | 107 | 105 | — |
| Ind. Rubber Comp. A. | 67⅞ | — | — |
| Java Caoutchouc Cy. A. | 67¼ | 68½ | — |
| Kali Telepak Banj. R. m. R. v. A. | 113 | — | — |
| Kend. Lemb. Rubb. C. M. A. | 135¼ | 135½ | — |
| Kol. Rubber M. C. A. | 39 | — | — |
| Lampongs Cult. mpij. A. | 62 | 62½ | — |
| Langsar Sum. Rubber mpij. A | 76 | — | — |
| Linkungan Borneu R. mij. A. | 47⅞ | 47½ | — |
| Malabar Rubb. Cult. mij. A. | 23 | — | — |
| Nederl. Gutta Percha mpij. A. | 22½ | — | — |
| id. id. pref. A. | 78⅛ | — | — |
| Neder. Rubber mpij. A. | 39⅛ | 39 | 39⅞ |
| Oost-Java Rubber mpij. A. | 112½ | 112½ | — |
| Preanger Rubber mpij. A. | 60 | 60 | — |
| R'dam Tapan. Cult. mpij. A. | 128½ | 128 | — |
| Salatri-Plant. Cult. mij. A. | 52 | — | — |
| Serbadjadi Sum. R. C. M. A. | 125 | 125½ | 126½ |
| Soengey Raya Rub. Cult. M. A. | 54½ | 54½ | — |
| Sumatra Plantage Mpij. A. | 58½ | — | — |
| do. do. Conv. O. 6 | 88 | — | — |
| Sumatra Rubber Cult. mpij A. | 104½ | — | — |
| Timbang Deli Rub. C. O. A. | 42⅞ | 42⅞ | — |
| West Borneo Cult. mpij A. | 51⅛ | — | — |
| Zuid-Preanger Rubber Mij A. | 126½ | — | — |
| BTNL. Dolok Rubber Est. L. A. | — | — | — |
| do. do. C. v. A. | 66½ | 66⅝ | — |
| Interc. Rub. Cmp. C. v. A. | 7⅝ | 7⅝ | — |
| Lankat Rubber Cy. C. v. A. | 190 | — | — |

## Scheepv. Mpijen Ned. en Kol.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Holl. Gulf St. Mij. Aand. | 92 | — | — |
| id. id. Hyp. Ob 4½ | 98⅝ | — | — |
| Holl. Stoomb. Mij. Aand. | 114 | — | — |
| Java China Jap. lijn 1e 2e S. A | 122¾ | 122¼ | — |
| id. id. id. Ob 4 | 98⅝ | — | — |
| Kon. Hol. Lloyd Aand. | 106 | 105 | — |
| id. id. id. Ob. 4½ | 99½ | 99⅝ | — |
| Kon. Ned. Stb. Mij. Aand | 119⅛ | 120 | — |
| id. id. Oblig. 4 | 93¾ | — | — |
| Kon. Paketv. Mij. Aand. | 160 | — | — |
| id. id. Ob 4 | 95 | — | — |
| Kon. W.-I. Mal Aand. | 113 | — | — |
| d. id. 1900 Oblig. 4 | 95⅝ | — | — |
| d. id. 1907 Oblig. 4 | 95⅝ | — | — |
| Möll. & C. (WmH) A. S. M. A. | 109 | — | — |
| id. id. id. 1899 O. 4½ | 99½ | — | — |
| d. id. id. 1901 O. 4½ | 99½ | — | — |
| Ned.-Am. Stv. Mij. Aand. | 188 | — | — |
| Ned. Scheepv. Unie gew. A | 155¼ | 155¼ | — |
| Nievelt Goudr. & Co. St. oij A. | 145 | 150½ | 150½ |
| do. do. 1908 1e H. O. 5 | 101⅞ | — | — |
| do. do. O. 1912 5 | 101⅞ | 101½ | — |
| Rotterd. Lloyd Aand. | 155¼ | 154⅞ | — |
| d. id. Oblig. 4 | 96 | — | — |
| Stoomv.-Mij. Ned. A. | 154¼ | — | — |
| id. id. 1907 Ob 4 | 94⅞ | 94⅞ | — |
| Stoomv.-Mij. Oostzee A. | 105 | 106 | — |
| id. d. Oblig. 4½ | 99⅞ | — | — |
| Stoomv.-Mij. Zeeland A. | 119½ | — | — |
| d. d. Oblig. 3 | 86½ | — | — |
| Vrachtvaart-mpij. Bothnia A. | 88 | 88½ | 88½ |
| BTNL. Int. M. Mar. Cy. Gew. | 3⅞ | 3⅛ | 4 |
| id. id. afgst. Pref. A. | 14½ | 14½ | 14¾ |
| id. id. id. Ob. 4½ | 59⅞ | 60⅝ | — |
| Intern. Nav. Cy. 1eH. G.-Ob 5 | 77 | — | — |

## Tab.-Ondern. Nederl. en Kol.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| A'dam-Bedagei Tab. C. A. | 20½ | — | — |
| Amsterdam Deli Co. Aand | 238 | 288 | — |
| id. id. Cert. | 242 | 242 | 243 |
| Amsterd. Langk. Cie. Gew. A | 287½ | 287 | — |
| id. id. Pref. Aand. | 350½ | 349 | 350 |
| Amsterd. Padang Cie. Aand. | 106½ | 106 | — |
| id. id. Opr Aand. | 9 70 | 9 10 | 9 90 |
| Amsterd. Serd. Cie. Aand. | 84 | — | — |
| Arendsb. Tabak Mij. Aand. | 605 | — | — |
| id. id. Cert. | 617 | 614 | — |
| Besoeki Tabak Mij. Aand. | 125 | — | — |
| Bindjey Tabak Mpij. Aand. | 105 | 104¾ | — |
| Deli Batavia Mij. Aand. | 444 | 447 | — |
| id. id. Cert. v. Aand. | 449 | 449½ | — |
| Deli Cultuur Mij. Aand. | 152½ | 152½ | 152⅞ |
| DeliLangk. Tabak Mij. C. v. A. | 352½ | — | — |
| Deli Mij. Aand. | 551¼ | 555 | — |
| id. Cert. | 554 | 556 | — |
| Deli Padang Mij. Aand. | — | — | — |
| Hessa Tabak mpij. Aand. | 95 | — | — |
| Holl. Deli Comp. gew. Aand. | 45⅛ | 45¼ | — |
| id. id. pref. Aand | 76 | 76½ | — |
| Hol. Sum. Tabak Mij. Aand. | 35¼ | 35¾ | 35¼ |
| id. 1001-1600 pr. Aand. | 89¼ | 89½ | 89⅞ |
| Krapoh Tabak Mij. Aand. | 82¾ | — | — |
| Langkat Tabak Mpij. Aand. | 49 | — | — |
| Lima Poel Tabak Mij. Aand. | 6⅞ | 6⅝ | 6⅞ |
| Medan Tabak Mij. Aand. | 211½ | 211½ | — |
| id. id. Cert. v. Aand | 218 | 217 | — |
| Padang Tabak Mij. Aand. | 67 | — | — |
| Rimboen Tabak S. B. v. D | 37⅝ | — | — |
| Rotterd. Asah. Tab. Mij. A | 13½ | — | — |
| Rotterdam Deli Mij. Aand | 338½ | 338 | — |
| id. id. Cert. v. Aand. | 339½ | 339 | — |
| Senembah Mij. Aand. | 530½ | 532 | — |
| id. id. Cert. | 532 | 537 | — |
| „Sennah" Tabak mpij. A. | 73½ | 74 | — |
| Serdang TabakMij. Aand. A. | 110½ | — | — |
| id. id. id. B. | 41⅜ | 41½ | — |
| SoekowonoLandb. Mij. Aand | 170 | — | — |
| Soengei Bedjankar Aand | 48 00 | — | — |
| BTNL. U. Langk. Pl. C. v. G. A. | 521 | — | — |

## Diversen Ned. en Koloniën.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Alg. 's Grav. Bouwgr. M. O. 4½ | 100 | — | — |
| Americ. Hotel M. t. E. v. A. | 166½ | — | — |
| Amst. Goederen Verv. A. | 46½ | — | — |
| Amst. Galerij Mij. Aand. | 40 | — | — |
| Amst. Rijtuig-Mij. Aand. | 97¾ | — | — |
| dito dito O. 5 | 100⅞ | — | — |
| Amst. Stadsschouwb. O. 2 | 64 | — | — |
| Blauwhoedenveem A. | 114 | — | — |
| do. Oblig. 4½ | 100 | — | — |
| do. d. 3½ | 86 | — | — |
| Brakke Grond Aand. | 40 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 84 | — | — |
| Duinrust Bouwgmpij. O. 4½ | 97 | — | — |
| General Prov. Comp. A. | 11 | — | — |
| do. do. Pref. A. | 34 | — | — |
| Gouda Kaash. Mpij. A. | 100 | — | — |
| Graan Elevator mpij. O. 5 | 102⅞ | — | — |
| Graansilo Mpij. Pref. A. | 100¼ | — | — |
| Gr. silo's & Pak. M. t. E. v. A. | 39 | — | — |
| GrandHotelOoom1eH. O. 4 | 92½ | — | — |
| Croenhoedenveem A. | 112 | — | — |
| Haveniaan M. v. O. G. 4½ | 100¼ | — | — |
| Hellingman's Bouw M. A. | 100 | — | — |
| Hilleg. Bloembollenkw. 5 | 100 | — | — |
| Houth. vh. Alberts Aand. | 132 | — | — |
| Houth. v. h. W Pont G. A. | 138 | — | — |
| dito dito Pref. A. | 125 | — | — |
| KrasnapolskyMij. Aand. | 113⅛ | — | — |
| d. id. Oblig. 4 | 97 | — | — |
| L. v. Meerderv. Obl. 1900 4½ | 99⅛ | — | — |
| id. id. Ob 1900 4 | 92 | — | — |
| Leidsche Veem Aand. | 84 | — | — |
| d. id. Ob. 1899-'02 4 | 80 | — | — |
| Linnaeusp. M. t. E. v. B. A. | 23 | — | — |
| Mij. t. verk. Elec. St. m. A. | 130 | — | — |
| Müller & Co. Com. V. O. 5 | 95¾ | 95½ | — |
| Nat. Grondbezit 1900 O. 4½ | 100 | — | — |
| idem id. '10-'12 O. 4½ | 99 | — | — |
| dem dem O. 4 | 99 | — | — |
| Natura ArtisMagistra O. 3 | 71⅞ | — | — |
| Ned. Bouw Mij. Aand. | 212 | — | — |
| Ned. mij. v. Kunstm. Oestert. A. | 75 | — | — |
| do. do. Winst-A. | 7 50 | — | — |
| Ned. Panopticum Aand. | 39 | — | — |
| Nieuwerschie Bwg. M. O. 5 | 62½ | — | — |
| Or. NassauVeemSer. A A. | 108⅝ | — | — |
| Paleis v. Volksv id. | 8⅝ | — | — |
| Poole. K. h. M. t. E. vh. id. | 103 | — | — |
| Rotterdam West N. V. O. 4½ | 80½ | — | — |
| Scheven. Exp. Mij. A. | 28 | — | — |
| d. id. Oblig. 4½ | 77¾ | — | — |
| Steenk. mpij (N. V. De) A. | 10¼ | — | — |
| Ver. Am. Kerkh. 1eS. Cert. 4 | 99 | — | — |
| d. id. 2e S. 1890 4 | 98½ | — | — |
| Ver. Bez. A. Br. & G. Cert. 3½ | 80⅝ | — | — |
| id. Sp. O. Westend. C. 5 | 102½ | — | — |
| id. Bez. Z. A. L. M. R. v. C. A. | 10 | — | — |
| Ver. v. d. Effect. R. v. O. 4 | 94 | 94⅞ | — |
| Vriessevaem Aand. | 98½ | — | — |
| d. 1e Hyp. Ob 4 | 92⅛ | — | — |
| id. Oblig. 3½ | 85 | — | — |
| BTNL. Afric. City C. v. A. | 70⅞ | — | — |
| Agricole en Ind. 1902 O. 4 | 69¼ | — | — |
| Ass. Mersch. Cy. C. v. 1e pr. A | 95¼ | — | — |
| dito A. 2e pr. A. | 92⅞ | — | — |
| Bush. Ter. Ry. G. Hyp. Ob 5 | 92⅝ | — | — |
| Comp. Int. d. Wag. lits A. | 150 | — | — |
| dito dito pr. A. | 171 | — | — |
| Comp. Int. d. O. 4 | 94 | 92 | — |
| d. id. d. O. 3½ | 79 | — | — |
| Cuba Comp. The O. 6 | 95¾ | — | — |
| Delta Landbouw Mpij. O 5 | 88 | — | — |
| Develement Cy. C v A. | 71 | — | — |
| Elect. Bond C. v. Pref. A. | 97¼ | — | — |
| Intern. Landsynd. B. v. D | 12 50 | — | — |
| Maxw. L. G. C. afg. C. v. A. | 3 | — | — |
| id id. C. v. Inc | 7¼ | — | — |
| id. Restantbew | 46¾ | — | — |
| May Dep. St. C. v. Pref. A. | 96½ | — | — |
| Mexico Synd. B. v. D. | 12½ | — | — |
| PERU. id. Cert. van A. | 8 | 8⅝ | 9½ |
| id. id. Pref. id. | 47 | 47½ | — |
| id. Mortgage-Bonds 6 | 104⅝ | 102⅝ | — |
| d. Fé L. Cy. C. v. Aand | 208 | — | — |
| Sears Roebuck C. v. g. A. | 174½ | 175 | — |
| do. do. C. v. p. A. | 119 | — | — |
| Stern Brothers C. v. Pref. A. | 72⅞ | — | — |
| Sulzberger C. v. Pref. A. | 90¼ | — | — |
| Swift en Comp. C. v. A. | 103 | 103¼ | — |
| TemesBegaThalWasser 4 | 84½ | — | — |
| id. id. Ob 4 | 87⅞ | — | — |
| Trsv. Ld. Ex. & Mb. M. C. v. A. | 3⅛ | — | — |
| id. id. C. v. pr. A. | 3 | — | — |
| Un. DryGoodsCom. C. v. pref. A. | 100¾ | — | — |
| Utilities Imp. H. v. C. v. G. A. | 49 | — | — |
| do. do. R. v. C. v. P. A. | 72½ | — | — |

## Spoorwegleeningen.

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Den Spoorw.-Aand. | 254½ | 255½ | — |
| id. id. 1888 Oblig. 4 | 94½ | — | — |
| id. id. 1902 Oblig. 4 | 94½ | — | — |
| Electrische Spoorw. mij. 4 | 92½ | — | — |
| Geld.-Ov. Lok. Sp. Aand. | 130 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 98 | — | — |
| Haarl. Zandv. Sp. mij. A. | 48 | — | — |
| Holl. Elect. Sp. Mij. Oblig. 4 | 99 | — | — |
| Holl. IJ. Spw. M. Aand. | 92 | — | — |
| d. Oblig. 4 | 94⅝ | 94⅝ | — |
| id. id. 1889-1902 3½ | 86 | — | — |
| id. 1905-1908 3½ | 86⅝ | — | — |
| id. 1888-1892 3 | 82¾ | 83 | — |
| Mij. t. Ex. v. S. S. Aand. | 96⅞ | 96⅞ | — |
| id. id. Obl. 1913 4½ | 102 | 102 | — |
| d id. 1901-13 id. 4 | 95½ | 95½ | — |
| id. d. 1903-07 id. 4 | 95½ | — | — |
| d. id. 1887 id. 3½ | 88¼ | — | — |
| id. id. 1890-98 d 3½ | 86½ | — | — |
| id. d. 1900 id. 3½ | 86½ | — | — |
| id. id. 1905-09 id. 3½ | 86½ | 86¼ | — |
| id. id 1894-95 id. 3 | 81 | — | — |
| Ned. Buurtsp. Mij Ob. 4 | 97⅞ | — | — |
| Ned. Centr. Sp. M. Aand. | 32⅞ | — | — |
| Ned. Centr. Sp. M. Obl. 4 | 93 | — | — |
| id. id. id. 3½ | 84½ | — | — |
| d Oblig. 3 | 78⅛ | — | — |
| id. Oblig. 3 | 78¼ | — | — |
| id Bew. v. Uitg. | 46 | — | — |
| Ned.-Ind. Sp. Mij. Aand. | 290 | 290½ | — |
| id. id. Obl. 1901-06 4 | 94½ | — | — |
| do. do. O. 1912 4 | 94 | — | — |
| d. d. d. 1902 3½ | 88 | — | — |
| id. id. id 18.. 2½ | 86 | — | — |
| N.-Br. Boxtel-Weze A. | 17⅝ | 17½ | — |
| id. d. Ob. 4½ | 22 | — | — |
| id. id. Gest. 1875-80 | 95½ | — | — |
| id. id. 2e Hyp. 5 | 21⅞ | 21⅞ | — |
| id. id. B. v. U. S. | 30½ | 30⅛ | — |
| N.-Fr. Lokaa Spw. A. | 19⅛ | — | — |
| id. id. Afgest. Oblig. 4 | 63 | — | — |
| Z.-Holl. Electr. Sp. mij Obl. 4½ | 99 | — | — |
| ENG. Great East. R. C. v. A. | 47⅝ | 47½ | — |
| London Elect. R. Cy C. v. p. A. | 72 | — | — |
| Undergr. Electr. R. Pr. O. 4½ | 98⅞ | — | — |
| id id. O. 4½ | 97½ | — | — |
| id. id. Income Bonds | 69⅛ | — | — |
| ITALIE Asti Chiv. Soc. Fr. 4 | 84 | — | — |
| Spoorweg 1887-1893 3 | 59½ | — | — |
| VictorEmanuel Sp. Oblig. 3 | 59⅞ | — | — |
| West-Sicil. Sp. id. 5 | 95 | — | — |
| Zuid-Ital. id. A.-H. id. 3 | 61 | 61½ | 61½ |
| OOST. Carl-L. Sp. Pr. O. 4 | 86 | — | — |
| Fransch-Oost. Sp. Aand. | 136 | — | — |
| id. Sp. Oblig. 3 | 70½ | — | — |
| id. id. 10eE. id. 3 | 67 | — | — |
| Kais. Elis. Sp. (Gis. lijn) O. 5 | 99½ | — | — |
| Lemb. Czern. Jassy. Aand | 107½ | — | — |
| PORT. Beira-Beixa 1 g. O 3 | 69⅞ | 68½ | — |
| Kon. Tr.-Afr. Sp. Mij. O. 5 | 80 | 80½ | 80⅞ |
| RUSL. Kos.-W.-Rost. Sp. O. 4 | 83 | — | — |
| Lodz. Fabr. Sp. O. 4 | 82½ | — | — |
| Moskou K. Sp. R. v. O. '09 4½ | 93⅞ | 93 | — |
| do. Rec. v. O. 1911 4½ | 93 | 93 | — |
| id. id. 1901 4 | 84½ | — | — |
| Mosk.-KiewW. R. v. O. '09 4½ | 93 | — | — |
| id. id. Rec. v. O. '10 4½ | 93½ | — | — |
| id. id. 1867 4 | 82¾ | — | — |
| d. 2000 id. 4 | 84¾ | — | — |
| id. Prior '95 4 | 84 | 84⅞ | — |
| Mosk.-Wind. Ryb. O. '97 4 | 83 | — | — |
| id. d. id. 1898 4 | 83 | — | — |
| id. bel. vrije 1899 4 | 86⅞ | — | — |
| id. id. id. 1899 4 | 87½ | — | — |
| id. à fr. 500 1903 4 | 82½ | — | — |
| Podolische Sp. mpij. O. 4½ | 92⅞ | — | — |
| Rjasan Uralsk C. v. A. 4½ | 92½ | — | — |
| id. G. R. 125 Obl. 1894 4 | 82 | 81¼ | — |
| id. G. R. 625 id. 1894 4 | 82⅞ | 82½ | — |
| id. id. 1897 4 | 83½ | — | — |
| id. id. 1898 4 | 84 | — | — |
| id. à fr. 500 1903 4 | 81 | — | — |
| RybinskSp. bel. vr. Pr. Obl. 4 | 83⅞ | — | — |
| Wladikawk. Spw. O. 1909 4½ | 93⅞ | — | — |
| id. R. v. O. 1912 4½ | 93⅝ | — | — |
| id. GR 125 1885 4 | 83⅞ | — | — |
| id. 625-1885 4 | 84⅞ | — | — |
| d. G. R. 125-1894 4 | 83 | 84 | — |
| id. id. 625-1894 4 | 83⅝ | — | — |
| d. id. Prior 1895 4 | 84⅝ | — | — |
| id. id. id 1897 4 | 85⅝ | — | — |
| id. id. id 1898 4 | 84¾ | — | — |
| Z.-OostSp.-Mij. id. 1897 4 | 83½ | — | — |
| id. id. id. 1898 4 | 83¾ | — | — |
| id. id. id. 1901 4 | 83½ | — | — |
| AMER. A. T. Cert. v. A. | 94⅞ | 94⅛ | — |
| id. id. C. v. pref. Aand | 96½ | — | — |
| d. d. Conv. Goud O. 5 | 101½ | 101⅞ | — |
| Id. Alg. Hyp. Oblig 4 | 92 | — | — |
| id. Adjustment id. 4 | 86 | — | — |
| d. Conv. G.-Bonds 4 | 92 | — | — |
| d. id. id. 1909 4 | 95⅞ | — | — |
| id. id. id. 1910 4 | 92¼ | 92¼ | — |
| id. East. Okl. 1eH G. O. 4 | 94 | — | — |
| Balt. & Ohio C. v. Aand | 92½ | — | — |
| id. C. v. 4 pct. n. cum pr. A. | 82½ | — | — |
| Centr. Pac. 1eRef. Hyp.-Ob. 4 | 90⅞ | 90½ | — |
| d. Thr. Sh. L. R. v. 1eH. O. 4 | 88 | — | — |
| d. id. Mortg. Goudobl. 3½ | 99⅞ | — | — |
| Ches. & Ohio C. v. A. | 57¼ | 56⅞ | — |
| d. id. 1e Hyp. id 5 | 103 | — | — |
| id. id. Alg. Hyp. id. 4½ | 99 | — | — |
| Chic. & Erie 1e Hyp. Ob | 104 | — | — |
| d. GreatWest. C. v. g. A. | 19½ | — | — |
| id. d. id. C. v. pr. A. | 28 | — | — |
| id. id. Lake S. D. O. 5 | 101 | — | — |
| Chic. N. W. Cert. v. G. A. | 132 | — | — |
| id. id. id. v. Pr. A. | 165 | — | — |
| id. id. N. W. Union id. 7 | 106 | — | — |
| d. id. Win. St. Peterid. 7 | 105¼ | — | — |
| id. id. (Sink.-F.) A. 5 | 106⅞ | — | — |
| Chic. R.-Island C. v. A. | 66⅛ | — | — |
| do. do. Goud O. 5 | 90 | — | — |
| Chic. R. Isl. Ob. 4 | 53⅞ | 53⅞ | — |
| id. 1e Ref. H. G. O. 1934 | 79⅞ | — | — |
| Cl. Akr. & Col. Ver. C. v. A. | 83¼ | — | — |
| do id. Gec. Hyp. G. v. O. 4 | 92 | — | — |
| do id. A g. Hyp. Obl. | 103⅞ | — | — |
| Clev. C. Ch. & St. L. C. v. A. | 51 | — | — |
| Col. & South. SpC. v. gew. A. | 30 | — | — |
| do id. C. v. 4 pct. 2e p. A. | 54 | — | — |
| do Ref. en Ext. Goud O. 4½ | 92 | — | — |
| Cuba Railr. Co. 1e hyp. O. 5 | 99¾ | 99⅝ | — |
| Dallas en Waco 1e hyp. O. 5 | 100⅝ | — | — |
| Denv. & R. Gr. Sp. C. v. A. | 19 | 18⅝ | 18⅞ |
| do do pref. A. | 29¾ | 29⅞ | — |
| do do Impr. id. 5 | 89⅞ | — | — |
| do do Refund. O. 5 | 72 | 71⅞ | — |
| do do 1eGec. H. G. id. 4½ | 90½ | — | — |
| do do Obl. 4 | 82⅞ | — | — |
| DesMoin. & F. D. 1e hyp. Ob. 4 | 75¾ | — | — |
| Erie Sp. Mij. gew. Aand. | 27⅞ | 26⅞ | 27 |
| d. id. 1e Pref. Aand. | 41 | — | — |
| d. id. 2e Pr. A. | 41 | — | — |
| d. id. Gen. Lien Bonds 4 | 71 | 71 | — |
| Fl. C. & P. Obl. 5 | 100½ | — | — |
| do 1e Cons. Mt. Ob. 5 | 100 | — | — |
| Gr. Tr. W. R. Co. 1e Hyp. O. 4 | 80¾ | — | — |
| Gr. North. Cert. v. Pr. A. | 135 | — | — |
| Illinois Central C. v. A. | 106 | — | — |
| id. id. Obl. in goud 4 | 90⅝ | — | — |
| id. id. id. per 1953 4 | 80 | — | — |
| doCairoBridgeO. in goud 4 | 95⅝ | — | — |
| do Less. line St. C. v. A. 4 | 82 | — | — |
| id. p. 1953 Louisv. Div. O. 3½ | 84¼ | — | — |
| Kansas City Cert. 4 Pf. A. | 69½ | — | — |
| Kansas City F. M. goudb. 4 | 68 | — | — |
| Kans. Cit. S. R. Cy. S. Gew. A. | 24⅞ | 24⅞ | — |
| do id. C. v. id | 21⅞ | — | — |
| do id. Pref. A. | 57¼ | 57⅞ | — |
| do id. C. v. id. A. | 57½ | 58 | — |
| id. id. Ref. & Impr. M. B. 5 | 85¼ | 95 | — |
| do id. 1e Hyp. Obl. 3 | 68⅝ | 68⅝ | — |
| Louisv. & Nasville C. v. A. | 133⅞ | — | — |
| Louisv. & Nv. Oblig. 6 | 107⅞ | — | — |
| do Cell. Tr. Goud id. 5 | 103 | — | — |
| do id. 2e Hyp. id. 3 | 63⅞ | — | — |
| Minn. St. L. cec. 1e H. Ob. | 97⅞ | — | — |
| Mex. Int Prior Lien O. 4½ | 89⅞ | — | 20⅞ |
| Miss Kans. Tex. C. v. A. | 20½ | 20¼ | — |
| id. id. pref. A. | 54⅞ | 57 | — |
| Miss Kans. A. H. S. F. G. O. 4½ | 83½ | — | — |
| id. 1e Hyp. Ob 4 | 39⅞ | 89¼ | — |
| Miss Kans. 2e id. id. 4 | 73⅞ | 73⅜ | — |
| Missoer. Pac. C. v. A. | 27⅛ | 27 | — |
| id. First. Mor. Con. O. | 79 | — | — |
| dito 3 jar. Verz. G. N. 5 | 94 | — | — |
| m. id. Goud Ob 4 | 65¾ | — | — |
| Mob. & O Rd. Co. Co. Tr. O. | 95 | — | — |
| Montana Centra Obl. 6 | 115 | — | — |
| id. id. 1e Hyp. Obl. 5 | 107¼ | — | — |
| Nashv. Chatt. G 1eH. G. O. 5 | 106½ | — | — |
| N. Railr. Mex. Pr. L. '26 4½ | 71¼ | — | — |
| d. 1eGec. H. G. O. p 1951 4 | 54⅞ | 55½ | — |
| Nat. Railw. of Mex. C. v. 1e pr. A | 36 | — | 73¼ |
| id. id. Grig. 2e pref. A. | 13⅝ | 13⅝ | — |
| id. id. Prior Lien O. 4½ | 62 | 62⅛ | — |
| N.-York C. & Huds. R. C. v. A | 113 | — | — |
| N.-Y. Ontario & West. Aand. | 27⅞ | 27⅞ | — |
| id. id. C. v. Aand. | 31⅛ | — | — |
| N. Y. Penns. & Ohio Pr. L. O. 4½ | 98⅞ | — | — |
| Norf. & W. C. v. gew. Aand. | 104¼ | — | — |
| id. C. v. 4 pct. Adj. Pref. St. | 85⅞ | — | — |
| id. gec. 1e Hyp. Oblig. 4 | 91½ | — | — |
| id. 1e H. div. & C. M. G. S. 4 | 88½ | — | — |
| id. Conv. Goud Ob. 4 | 100⅞ | — | — |
| North. Pac. Sp. Cert. v. A. | 111½ | — | — |
| d. id. Pr. Lien G. Bs. 4 | 96⅞ | — | — |
| Oklahoma C. R. Cy. 1e h. O 5 | 48 | — | — |
| id. id. id. C. v. O. 3 | 20 | — | — |
| Oreg. Calif. 1eHyp. in goud 5 | 101⅞ | 101⅞ | — |
| Oreg. Sh. L. Gec. 1e R. O. 5 | 104⅝ | — | — |
| Pennsylv. v. Sp. C. v. A. | 113⅛ | — | — |
| id. v. Sp. Con. Ob. 3½ | 86⅞ | — | — |
| Philipp. Railw. Cy. 1eH. O. 5 | 67½ | 67½ | 67⅞ |
| Pittsb. Cinc. Chic. G. O. 4½ | 97⅞ | — | — |
| Rock Island C. v. gew. A. | 15⅞ | 15⅞ | 15⅞ |
| id. C. v. pref. A. | 23 | 23½ | — |
| Rockisl. Ark. & Louis. O. 4½ | 76 | 75 | — |
| S. Ant. & Arans. 1e H. O. 4 | 79 | — | — |
| Seab. Air Line ref. G. O. | 72½ | — | — |
| dito Ref. Goud O. 4 | 75⅞ | — | — |
| St. Louis Cairo 1e H. O. 4 | 88½ | — | — |
| St. L. & S. Franc. C. g. A. | 5⅛ | 5⅜ | 5⅝ |
| id. Cert. 1e pref. Aand. | 17½ | — | — |
| St. L. & S. Cer. 2e pr. A. | 9 | — | — |
| id. id. Oblig. 6 | 120 | — | — |
| id. id. A g. Hyp. O 6 | 117 | — | — |
| id. id. Goud Notes 6 | 99½ | — | — |
| id. Gen. Lien R. v. G. O. 5 | 53⅞ | — | — |
| d. Gec. Hyp. Oblig. 4 | 72⅞ | — | — |
| id. ref. Mortg. G. Oblig. 4 | 70 | 70¼ | — |
| St. Louis & Sout.-W. g. A. | 27⅞ | — | — |
| idem dem Oblig. 4 | 84¾ | — | — |
| St. P. Minn. Gecons. Obl. 6 | 122¼ | — | — |
| d. id. Goud Oblig 4½ | 100¼ | — | — |
| d. id. Cons. M. B. 4 | 96½ | — | — |
| d. id. Mont Centr. 6 | 94 | — | — |
| South. Pac. Cy. gew. Aand | 87¼ | 86⅞ | — |
| d. d. C. v. gew. A. | 87⅞ | 87 | — |
| id. id. Goud-Ob. 4 | 90⅞ | 91 | — |
| id. id. Conv. v. O. 4 | 84¾ | — | — |
| id. (S. Fr. Term.) 1 Hyp. O. 4 | 83⅞ | — | — |
| id. d. Goud. O. 4 | 89½ | — | — |
| South. H. Co. Afgest. G. A. | 22⅞ | 22¼ | 22½ |
| do. do. Afgest. C. v. A. | 29⅞ | — | — |
| id. id. id. Pref. A. | 76⅞ | — | — |
| id. d. id. C. v. A. | 76⅞ | — | — |
| d. Cons. & Coll. Tr. O. 5 | 104 | — | — |
| id. Dev. & Gen. M. Bonds 4 | 76½ | — | — |
| Texas & Pac. Ry. Co. C. v. A. | 15 | — | — |
| Un. Pac. R. R. C. v. g. A. | 151¼ | 150⅝ | 151 |
| id. Pref. id. | 83½ | — | — |
| id. Cert. v Pref. | 93⅞ | — | — |
| id. Goud Oblig 4 | 95½ | — | — |
| id. Conv. Goud O. 4 | 90⅛ | 90⅝ | — |
| Utah North. Gec. 1e H. O. | 102 | — | — |
| Wab. Spoorw. m. Gew. A | 4⅜ | 4⅞ | — |
| id. alg. C. v. pref. A. | 11⅞ | 11⅞ | 11¼ |
| id. 1e Ref. & Ext. Bds. 4 | 69⅞ | — | — |
| do. do. Depôt Cert. | 46⅞ | 45⅞ | — |
| Wab. Pitsb. Dep. C. v. A. | 1⅝ | 1⅞ | — |
| WestN.-Y. & Pens. C. v. A. | 14⅞ | — | — |
| id. id Ob. in goud 5 | 103½ | — | — |
| id. id. G. Mortg. Bonds 4 | 80 | — | — |
| West Pac. Railw. Cy. O. 5 | 77¾ | — | — |
| Winston-Salem 1e hyp. O. 4 | 90⅛ | — | — |
| WisconsinM. & Pac. G. O. 4 | 48½ | — | — |
| Can. South. Cert. v. A. | 52⅛ | — | — |
| Can. Pac. Cert. v. Aand. | 222 | — | — |
| id. 1e Hyp. Oblig. 5 | 103½ | — | — |
| id. id. (Alg. Br.) Ob. 5 | 106⅛ | — | — |
| id. id. Landgrant id. 3½ | 98⅝ | — | — |
| Grand Tr. Ry. C. v. G. A. | 23⅛ | — | — |
| id. id. C. v. 3e pr. A. | 52⅝ | — | — |
| Manit. S.-W. 1e Hyp. id. 5 | 105 | — | — |
| MEX. VeraCruz & Pac. Ob. 4½ | 78 | — | — |
| Ver. Sp. v. Yucatan G. O. 5 | 93⅞ | — | — |
| d. id. id. 5 | 93⅞ | — | — |
| ARG. Buen. Ayr. & R. R. C. v. A. | 108½ | — | — |
| BRAZ. RailwR. 1 Hyp. O. 4½ | 78⅞ | 78½ | — |
| dito dito dito 4½ | 87⅞ | — | — |
| Leop. Spmij. C. v. A. | 73⅝ | 67⅞ | 63½ |
| Sorocabana R. Cy. R. v. O. 4½ | 75⅞ | 76 | 76⅛ |
| VictoriaMinasSpmij. Ob. 5 | 71⅞ | 73⅜ | — |
| id. id. id. 5 | 72⅞ | 73¼ | — |
| COL. Col. Nat. Railw. Cy. A. | 8½ | — | — |
| COSTARica Spmij. C. v. A. | 42⅛ | — | — |
| VENEZ. Fr. Mij. Mer. C. I. O. 5 | 6 | — | — |

## Tramwegm.pijen. Ned. en Kol

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| Babat Djomo. St. Tr. M. A. | 59 | — | — |
| id. id. Oblig. 4½ | 88 | — | — |
| Batavia Elec. Tr. Mij. A. | 70⅛ | — | — |
| id. id. Oblig. 5 | 101½ | — | — |
| Betuwsche Stmtr. mpij. A. | 57¼ | — | — |
| sB.-Halm. St. Tr. Mij. A. | 15½ | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 90½ | — | — |
| EersteNed. Elec. Tr. Mij. A. | 100 | — | — |
| id. id. id. Obl. 4½ | 100¼ | — | — |
| Gooische St. Tr. Mij. A. | 90 | — | — |
| id. id. Obl. 4 | 90¼ | — | — |
| Haagsche Tr. w. Mij. A. | 455 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 95½ | 94 | — |
| Kediri St. Tr. Mij. A. | 186½ | 192 | — |
| id. id. Oblig. 4 | 95⅞ | — | — |
| Mij. tot expl. v. Tramw. A. | 45 | — | — |
| Madoera St. Tr. Mij. A. | 33 | — | — |
| id. id. Pref. A. | 98¼ | — | — |
| id. id. Oblig. 5 | 101⅛ | — | — |
| do. do. O. 4½ | 97½ | — | — |
| Malang id. A. | 122½ | 123 | — |
| id. id. Oblig. 4 | 90 | — | — |
| Modjokerto id. A. | 62 | 61 | — |
| id. id. CumPref. A. | 78 | — | — |
| d. id. Ob. 4 | 87 | — | — |
| Neder Trammpij. Aand. | 28 | — | — |
| id id O. 3½ | 65 | — | — |
| Ned. Ind. Tr. Aand. | 241 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 97 | — | — |
| Noord-Holl. Trw. Mij. id. 3 | 81 | — | — |
| N.-Z.-Holl. Trammpij. O. 4½ | 97¼ | — | — |
| Ooster St. Tr. Mij. Aand. | 110 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 96 | — | — |
| O.-Java St. Tr. Mij. Aand. | 125 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 95 | — | — |
| Passoeroean St. Tr. M. A. | 90⅛ | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 90 | — | — |
| Probolinge St. Tr. Aand. | 54½ | — | — |
| do. do. O. 5 | 101¼ | — | — |
| id. id. Oblig. 4½ | 96⅞ | — | — |
| Rott. Tr. Mij. Aand. | 156½ | — | — |
| dito dito O. 3½ | 86⅞ | — | — |
| id. id. Leen. 1900 3½ | 86⅞ | — | — |
| Sam.-Joana St. Tr. Aand. | 169 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 93 | 93 | — |
| Samarang Cher St. Tr. A. | 220 | — | — |
| id. id. Oblig. 4 | 92½ | — | — |
| Serajoedal St. Tr. Aand. | 173 | — | — |
| id. id Oblig 4 | 96¼ | — | — |
| Solosche TramMij. Ob. 4 | 95½ | 96 | — |
| Tramw. Mij. de Meijerij A. | 59 | — | — |
| id. id. id. Ob 4½ | 91⅛ | — | — |
| West Stoomtr. Mij. A. | 50 | — | — |
| id. id. Pref. A | 95 | — | — |
| id id. A. 1e Hyp. O. 4 | 92½ | — | — |
| Zuider St. Tram. Aand | 18½ | — | — |
| Detr. Un. Ry. 1e Hyp. Ob. 4½ | 69 | — | — |
| Havana Elec. ral w. G. O. 5 | 90¼ | — | — |
| Interb. Metr. Cy. C. v. G. A. | 14½ | 14⅞ | — |
| Mani Surb. R. Cy. 1eH. G. O | 85¾ | — | — |
| Median Tramw. Comp. C. v. A | 78⅛ | 79 | — |

## Premieleeningen

| | Vorige | Laagste | Hoogste |
|---|---|---|---|
| NEDERL. Stad Amst. Aand. 3 | 98⅞ | — | — |
| id. id. id. 3 | 104⅞ | — | — |
| Gemeente-Crediet Aand. | 98 | 98⅞ | — |
| Paleis v. Volksvlijt 1867 | 85 | 87½ | 89⅝ |
| id. 1869 | 1 20 | — | — |
| Stad Rotterdam. Aand. | 103⅞ | — | — |
| N.-H. Ver. Het WitteKruis 3 | 75½ | 76 | — |
| BELGIE St. Antw. 1887 2½ | 78 | 78⅝ | — |
| id. id. 1903 2 | 68½ | — | — |
| Maats. v. Buurtspoorw. 2½ | 73 | — | — |
| Mij. v. Kan.- en Hav. w. 2 | 62½ | 62 | — |
| Créd. Fonc. de France 1880 3 | 94 | 94¾ | — |
| HONG. Hong. Hyp. Bank. 4 | 118 | 117 | — |
| id. id. 3 | 107½ | 109½ | — |
| id. id. 3 | 103½ | — | — |
| Staatsleening 1870 | 210 | — | — |
| Stuhlweiss. R.-Gr. Spw. 2½ | 94½ | — | — |
| id. z. Bew. v. Deelg. 2½ | 79 | — | — |
| Theiss. Regul. Gesellsch. 4 | 143½ | 144 | — |
| ITALIE Ital. Roode Kr. | 160 | — | — |
| OOSTENR. Staatsl. 1860 5 | 163½ | 164½ | — |
| id. id. 1864 | 351 | — | — |
| Credit Anstalt 1858 | 264½ | — | — |
| Oost. Bod. Cr. Anst. 1880 3 | 132 | — | — |
| id. id. 1889 3 | 118½ | — | — |
| Stad Weenen 1874 | 248 | — | — |
| PRUIS. Keul.-Mind. 1871 3½ | 140 | — | — |
| RUSL. Binn. Staats 1864 5 | 475 | — | — |
| id. id. 1866 5 | 370 | — | — |
| Rijks-Adels-Agrar Bk. 5 | 317 | — | — |
| SERVIE St. Pr. I. Afgest. 2 | 97 | — | — |
| SPANJE St. Madrid 1868 | 66⅜ | — | — |
| TURKIJE Leening 1870 | 45⅞ | — | — |
| ZWITSERL. B. d. I. Etd Frib. 2 | 58 | — | — |
| Kanton Freiburg 1902 | 4.10 | — | — |
| Stad Genève 1880 3 | 93 | — | — |
| AFRIKA Congo Loten | 35.40 | — | — |
| Créd. Fnc. Eg. 2eEm. 1903 3 | 103⅞ | — | — |
| AMERIKA Panama Kan. | 59 80 | — | — |

Namens de Commissie voor de Noteering
B. W. VAN VLOTEN

# DERDE BLAD.

## Onafhankelijke bespiegelingen over de Kunst.

door Theo van Doesburg

### Het ontstaan van het kunstwerk

(Vervolg.)

De inhoud van een onbezield-wetenschappelijk werk (c) is: de levensvormen met aftrek van het leven, waardoor de levenlooze Vorm overblijft.

Beschouwen wij een werk van deze soort, dan maken wij kennis met natuurvormen, waaruit het leven genomen is, waaruit de kleur genomen is en het licht.

De maker van zulke werken zag in de natuurvormen niet een verbeelding van het Leven, maar de maker van onbezield schilderkundige werken zag slechts de natuur-vormen.

Op deze laat hij de volle waarde vallen. Hij is hun slaaf. Hij is een vormendienaar. Een mechanisme. De mensch is hem niet, zooals bij den bezieler, een levend object of, zooals bij den kunstenaar, een centrum van gevoelens en gedachten, neen, de mensch is voor hem een soort stellage, samengesteld uit lijntjes, vlakjes en kleurtjes. Met elke lijn pleegt hij verraad, met elke kleur pleegt hij zonde tegen het Leven en de Kunst.

Is hij schrijver — — hij stelt stapels boeken samen, waarin noch een mensch, noch eenig levend schepsel zich tusschen de bladzijden beweegt.

Is hij schrijver — — hij blaast u zijn kouden graf-adem in 'r gelaat, waardoor het leven in u verstijft. Hij spreekt — — en het Woord sterft tusschen zijn lippen.

Is hij schilder — — hij stelt duizend werken samen: voorstellingen van dieren en menschen, die, daar de atmosfeer hun onnomen is, niet adem-halen kunnen in de luchtlooze ruimten, die zijne werken zijn.

Is hij schilder — — zijn adem is de dood en daarmee vernietigt hij al wat het leven aan licht, kleur, beweging en vorm heeft. Hij schildert — — en op doeken komen kleuren en lijnen, die groeien tot figuren, die groeien tot tafereelen zonder dat er een verandering plaats heeft noch in den maker, noch in den beschouwer. Alles blijft zooals het was: de lijnen blijven lijnen, de kleuren blijven kleuren ook al zijn zij met wetenschap tot figuren, tot tafereelen samengebracht. Is hij musicus — — hij speelt, en de klanken komen op u meer als projectielen van zware materie.

Hij speelt — — en het is koper, het is hout, het zijn snaren, het zijn instrumenten, die geluid geven, zooals een ding van zware materie, dat op den grond valt.

En toch — ik zeg u dat het meerendeel van hetgeen voor Kunst gehouden wordt uit deze soort van onbezielden wetenschappelijken arbeid bestaat.

Het eerstgenoemde werk (a) komt alleen de naam van Kunst toe, indien het gesteund wordt door den bezielden vorm. Het Kunstwerk houdt dus vanzelf het bezield-wetenschappelijk element (b) in. Doch niet andersom. het bezield-wetenschappelijk werk houdt niet het kunstwerk in.

Het bezield-wetenschappelijk werk en het onbezield-wetenschappelijk werk (c) vallen onder „Kunde", niet onder Kunst.

In het kunstwerk is het leven en al wat daartoe behoort: de vorm; de gevoelens: de inhoud. In het bezield schilderkundig werk is het leven en al wat daartoe behoort (atmosfeer, levensvormen, licht, kleur enz.) vorm én inhoud tegelijkertijd.

In het onbezield-schilderkundig werk zijn de levenlooze vormen en kleuren de inhoud en de vorm tegelijkertijd.

Trekken wij in gedachte van het eerste, den vorm af, dan houden wij die elementen over waaruit de zuivere Kunst bestaat: de geestelijke gevoelens van den Mensch.

Trekken wij in gedachte van het tweede den vorm af, dan nemen wij ook den inhoud mede. daar inhoud en vorm aan elkaar verbonden zijn.

Rembrandt, bijv. bezielde van uit het Leven. Het Leven openbaarde zich in het licht. Het licht openbaarde zich op en dóór voorwerpen en menschen. Het licht was voor hem de openbaring van het leven en als zoodanig de hoogste waarheid. Hij verbond dit licht — niet het geestelijke licht, maar het stoffelijke licht van de zon — zoo hecht met de figuren, dat zij slechts levens- of lichtobjecten werden. Het licht was hem de hoofdzaak. De menschenfiguren waren slechts gevoelige platen voor hem die het licht vasthielden en terugkaatsten tegelijkertijd. Zijn „menschen" zouden evengoed potten of pannen geweest kunnen zijn, zonder dat dit aan de beteekenis van Rembrandt's werk iets had afgedaan. Want de inhoud en de vorm van Rembrandt's werk is het licht. En het licht was voor hem de beteekenis van het leven. Nemen wij dus de lichtobjecten (de vorm) weg, dan nemen wij tegelijk het leven weg, want dit openbaarde zich als licht op de voorwerpen en menschenfiguren; om het even welke voorwerpen het zijn.

Treedt de mensch in de Kunst op als voelend en denkend wezen — hetgeen wel in de litératuur doch in de schilderkunst maar zelden voorkwam en voorkomt, ofschoon de mansfiguren in 't „Joodsche bruidje" (1) van Rembrandt en „L'homme à la houe" van Millet er voorbeelden van zijn, — dan gebeurt iets heel anders.

De mensch is dan door geen anderen vorm te vervangen, daar hij het resumé der vormen is. Ook is hij niet alleen levens-object maar een levenscentrum.

De mensch is in de Kunst niet iets dat beschouwd of bewonderd moet worden, maar als vertegenwoordiger en drager van God, een wezen waarmee men zich één voelt of niet.

Voelt men er zich één mede, dat begrijpt men het kunstwerk; voelt men er zich niet één mede, dan begrijpt men het kunstwerk niet.

Trekken wij, in gedachte van de derde werksoort, waarin reeds een tekort aan „leven" gebleken is, den vorm af, dan houden wij niets over.

De maker van het Kunstwerk doorloopt in zijn leven vanzelf de twee afbeeldende stadia (b en c). Uitgaande van het stadium van de stof, komt hij vanzelf tot het stadium van het Leven om te eindigen met het stadium van den geest.

De maker van bezield-schilderkundige werken, doorloopt evenzeer het stadium van de stof om te komen tot het stadium van het leven. Hierop blijft hij staan.

Hij stijgt niet meer. Hij kan het stadium van den geest niet bereiken. Het waarneembare leven is voor hem de hoogste waarheid. Het leven is zijn doel. Alle levensvormen zijn het middel.

De maker van onbezield schilderkundige werken treedt niet buiten het gebied van de stof. Het werk dat hij maakt heeft de eigenschappen van de stof. Het licht is voor hem een kleur. De kleur is voor hem een verfstof. De mensch is voor hem een vorm en een kleur. De wereld is voor hem een gekleurde vorm.

Het Leven en zijn leven komen niet met elkaar in contact; daarom kan hij het niet uitdrukken. Daarom kàn hij nooit bezielen.

Hij kan het niet.

De levensvormen, de uiterlijke schijn der voorwerpen, gelden voor hem als de hoogste waarheid, waaruit hij zijn werken voortbrengt.

Het verschil tusschen den Beelder en den Afbeelder bestaat juist hierin: dat de eerste vanaf het moment der bewustwording, het vergankelijke uit het Eeuwige aanschouwt, terwijl de afbeelder het vergankelijke beschouwt uit het voorbijgaande.

Daarom: het eenvoudigste voorwerp, geschilderd door den kunstenaar, kan een openbaring van God zijn; het eenvoudigste voorwerp, geschilderd door den bezielden afbeelder, kan een openbaring van het Leven zijn; een voorwerp, geschilderd door den onbezielden afbeelder, blijft een voorwerp.

Ziedaar de verhouding, waarin zij tot elkander staan.

(Wordt vervolgd.)

(1) Het is een fout alle werken van een kunstenaar voor kunst van de eerste orde te houden. Juist de kunstenaar, die alle stadia van beelden en afbeelden doorloopt, maakt werken die zoowel onder a, b als c gerangschikt kunnen worden.


## Ingezonden Mededeelingen

Prijs per regel 40 cent.

*(Buiten de verantwoordelijkheid der Redactie.*

**SPREEK OM TE WINNEN WIN DOOR TE SPREKEN**

De heer P. te Noordwijk schrijft ons: „Uwe lessen bevallen mij bij uitstek. Jammer dat ik deze cursussen niet in mijn jongeren tijd hebt doorgewerkt, daar deze mij van veel nut zijn".
Ouse Cursus

**VRIJ SPREKEN, LOGISCH DENKEN en PRACTISCHE LEVENSKUNST**

dankt zijn ontstaan aan een der dringendste behoeften van den tegenwoordigen tijd, n. l. logisch te denken, zeker en doelbewust te handelen, rustig en vrijmoedig te spreken, eventueel met indruk voor te dragen, wat men te zeggen heeft.
Vraagt aan DALMEIJERS INSTITUUT VOOR ZELFONTWIKKELING, Damstraat 2, hoek Nes 1—3 te Amsterdam het programma met de volledige beschrijving van deze Cursus. 16


## GEMENGDE BERICHTEN.

— Men meldt uit IJmuiden aan de „Msb.":

De reederij van den stoomtrawler „De Zon", welke de vorige week den schoener „Wilhelmina" te IJmuiden binnensleepte, liet voor een bedrag van *f* 5000 genoemden schoener in beslag nemen. Vrijdag is echter voor de gevorderde som zekerheid gegeven, zoodat het beslag werd opgeheven.

/ Door de politie te Alkmaar is aangehouden J. v. A., coiffeursbediende, die eenige weken geleden met *f* 300 van zijn patroon verdween. Hij is te Antwerpen en Brussel geweest en na het geld te hebben opgemaakt, naar Alkmaar teruggekeerd. Hij zit thans in het Huis van Bewaring.

— Te Voorburg is in den ouderdom van 79 jaar overleden de heer J. H. Mulder, gep. kolonel-intendant van het Ned.-Indische leger, ridder in de orde van den Nederl. Leeuw.

— In den ouderdom van 66 jaren is te Gouda overleden de heer H. J. Nederhorst Sr., lid der Prov. Staten van Zuid-Holland en van den gemeenteraad van Gouda. Hij was gedurende vele jaren wethouder van Publieke Werken. Om gezondheidsredenen legde hij die waardigheid neer. De heer Nederhorst behoorde tot de liberale partij.

— Op de gisteren te Gouda gehouden paardenmarkt zijn eenige Zigeuners in hechtenis genomen, die het anderen kooplieden lastig maakten. De geheele troep Zigeuners, een 30-tal, kwam tegen deze inhechtenisneming in verzet, zoodat de politie met de blanke sabel ruim baan moest maken. Tot laat in den avond hadden, naar de „N. R. Ct." meldt, nog arrestaties plaats en werden er processen-verbaal opgemaakt.

Vergiftigingen? — Zooals gemeld, is te Amersfoort de vorige week op last der Justitie het stoffelijk overschot van zekeren d. K. opgegraven. Het lijk, dat in vergevorderden staat van ontbinding verkeerde, is, nadat enkele deelen te Utrecht ter nader onderzoek achtergehouden zijn, Dinsdagavond weder ter aarde besteld.

De 28-jarige d. K. was den 20 Maart 1912 na slechts enkele dagen ongesteld geweest te zijn, onder hevige krampen overleden. Hij was eenige weken te voren getrouwd met Joh. d. K., die, naar gezegd wordt, relaties had met iemand, bij wien zij vroeger te Zwammerdam gediend had. Na den dood van haar man werd zij weer huishoudster bij dezen, zekere d. B., die zich inmiddels in de buurt van Amersfoort gevestigd had. Zeer tegen den zin van d. B., had de vrouw nieuwe trouwplannen, waarvan d. B. haar zelfs door dreigementen trachtte te weerhouden; zoo liet hij zich bijv. in het publiek aldus uit: „ze kan wel ondertrouwen, maar niet trouwen, want dan schiet ik me dood en zij gaat de gevangenis in". Het voorgenomen huwelijk sprong daags voor de voltrekking af, maar de uitlatingen van d. B. hadden de aandacht van de justitie getrokken en vermoedens gewekt. De verdere nasporingen hebben geleid tot de opgraving van het lijk van d. K. en de Justitie zet haar onderzoek voort.

/ Men meldt ons uit Amsterdam: Bij de familie W. aan den Koninginneweg 190, heeft zich in de laatste dagen een geval van vermoedelijke vergiftiging voorgedaan. In het begin dezer week, nadat de kat melk gedronken had, viel het beest bewusteloos neer. De familie vond het vreemd, dat het dier, dat kort te voren nog vroolijk was, plotseling zóó onwel was geworden, doch schonk geen verdere aandacht aan dit geval. Dienzelfden avond echter, toen de zoon thuiskwam, en als gewoonlijk een glas melk gebruikte, viel ook hij bewusteloos neer. Al spoedig rees bij de familie de gedachte, dat de melk waarschijnlijk vergiftige bestanddeelen bevatte. Toen nu gisteren de dochter van den heer W. een glas water dronk, dat uit een karaf geschonken was, proefde zij een bijsmaakje, en ook zij werd na het gebruik van een enkel slokje eenigszins onwel. Deze gevallen kwamen den heer W. verdacht voor en onmiddellijk waarschuwde hij den gezondheidsdienst, die een onderzoek instelde en tot het resultaat kwam, dat het water door middel van cyaankali vergiftigd moest zijn. Men veronderstelde nu, dat het bewusteloos neervallen van den zoon en van de kat, eenige dagen geleden na gebruik van melk, ook het gevolg moest zijn geweest van vergiftiging door cyaankali. De politie werd van het geval in kennis gesteld en deze stelde dadelijk een uitgebreid onderzoek in. Naar wij vernemen is het dienstmeisje, dat sedert korten tijd bij de familie in dienst is, aan een langdurig verhoor onderworpen.

— Gauw veranderd! — Gisternamiddag moest in de Raadsvergadering te Schoonhoven over de begrooting worden gestemd. De heer H. M. den Uijl verzocht den voorzitter, den Raad gelegenheid te geven, op eenige vastgestelde posten terug te komen; sedert de vorige vergadering was er, zeide hij, een zoo donkere wolk over de gemeente komen te hangen, dat hij het noodzakelijk achtte op enkele zaken te bezuinigen. De voorzitter meende aan dit verzoek niet te moeten voldoen, waarna de begrooting verworpen werd met 7 tegen 3 stemmen. Eén lid was afwezig.

De Raad ging daarop in comité-generaal. Na heropening van de openbare vergadering stelde de heer H. M. den Uijl voor, in verband met de van B. en W. ontvangen inlichtingen het besluit tot verwerping van de begrooting in te trekken. Dit voorstel werd met algemeene stemmen aangenomen. De begrooting, voor de tweede maal in stemming gebracht, werd daarna met algemeene stemmen goedgekeurd. „N. R. Ct."

— Oplichting. — Te Deventer is een handige oplichter aan het werk geweest.

Dinsdag zaten twee Deventernaren in een café aldaar te praten in een gezelschap, waarbij ook een onbekende zich bevond. De beide Deventernaren vertelden o.m., den volgenden dag naar Middelburg te moeten reizen voor een aanbesteding. De vreemdeling, zeer hulpvaardig, deed hun een paar goede adressen voor logies aan de hand. In den verderen loop van het gesprek vroeg hij, met wie hij het genoegen had te praten. De Deventernaren haastten zich den welwillenden onbekende hun visitekaartjes te overhandigen. Vergenoegd over de aangename kennismaking, nam men afscheid.

Den volgenden morgen stapten beide Deventernaren op den trein. Maar een paar uur later verscheen er een heel beminnelijk mensch ten huize van een hunner en vroeg diens echtgenoote te spreken. Hij kwam, aldus zijn verhaal, uit Arnhem, had haar man en diens metgezel in den trein ontmoet. Omdat hij naar Deventer moest, was hem verzocht, even naar haar woning te gaan en te vragen om reisgeld voor haar man, die vergeten had, voldoende contanten mede te nemen. Daar de bezoeker — vertelde hij verder — dien dag ook naar Middelburg moest, zou hij daar het geld aan haar man ter hand stellen. Ten bewijze, dat hij de waarheid zeide, toonde hij het naamkaartje, dat haar echtgenoot hem opzettelijk daartoe had medegegeven.

De dame, verrast door de vriendelijkheid van den bezoeker, haastte zich, hem *f* 25 te geven. En onder een kopje koffie werd nog wat doorgepraat.

Sinjeur trok daarop welgemoed naar het huis van den tweeden Deventernaar, deed daar hetzelfde verhaal en gaf ook diens naamkaartje af. Aangemoedigd door het eerste schitterende succes, vroeg hij hier nog maar 100 % reisgeld meer, dat mijnheer noodig zou hebben. Grif ontving hij er *f* 50.

Met drie gele lapjes in zijn binnenzak was de handige oplichter weldra uit Deventer verdwenen. En de bedrogen huisvrouwen kwamen tot de ontdekking, dat ze de dupe waren geworden van een origineelen en maar al te goed geslaagden oplichterstruc.

— De hoogste schoorsteen. — De „hoogste schoorsteen van Nederland" is gisteren klaar gekomen en daarop wappert thans de Nederlandsche vlag, vertelt de „P. Gr. Ct."

Het is werkelijk een reusachtig ding, dat men van alle kanten steeds weer in het vizier krijgt en dat trotsch den koenen luchtvaarder de plaats aanwijst waar heel in de diepte de nu klein en laag lijkende Provinciale Electrische Centrale en het verdere Groningen ligt.

De schoorsteen verheft zich 70 M. boven het terrein, terwijl de fundamenten tot 3 M. daaronder gaan.

Het bouwwerk rust op 144 heipalen en op een 1½ M. laag beton, 11 M. in 't vierkant.

De schoorsteen der schacht beneden bedraagt 6.30 M. boven 2½ M. De inwendige diameter beneden is 3.62 M. boven 3 M.

— Uit een café in de Boschstraat te Maastricht is bij inbraak f 100 ontvreemd.

— Ongelukken. — Enkele dagen geleden is de 89-jarige weduwe H. Boersen, te Barneveld op een ijzeren pot gevallen, tengevolge waarvan zij zulke ernstige inwendige verwondingen bekwam, dat zij aan de gevolgen overleden is.

---

*De brandendste tranen zijn die, welke men terugdringt en die in 't hart opgesloten blijven.*
DE PRESSENSÉ.

# FEUILLETON.

## LANGS DOORNIGE PADEN.

Naar het Duitsch.

—o— 87

Maar de stervende mocht niets van dien strijd op haar gezicht lezen, daarom verborg zij het zoo lang en diep voor hem.

Maar op eens schrikte zij overeind.

Een hand had krampachtig in haar haar gegrepen en op eens weer verslapt losgelaten.

Haar armen omvingen den zoon. Haar oogen zochten in wilden angst zijn blik en zag dien bang en starend op zich gevestigd.

Toen sloten zich de oogleden. Het paars opgeloopen gezicht van den stervende verkleurde langzaam tot een vaal wit. Het lichaam werd loodzwaar en zonk achterover.

Een beroerte had aan het leven van haar zoon een einde gemaakt en Josephine hield nog slechts een ontzield lichaam in de armen.

Had zij een kreet geslaakt? Had Waburga dien vernomen? De deur ging open en het jonge meisje viel schreiend naast haar moeder neer.

Stil en bleek en verzonken in de eerbiedige stemming, die de dood in zijn nabijheid oplegt, stonden Victor Beheim en Graaf Gerd naast de vrouwen. Lang bleven zij zoo. De vrouwen schreiden zacht. Er was een plechtige stilte in het vertrek als wilde men de ontwijkende ziel ongestoord vrede laten.

De pleegzuster lag op de knieën en bad. Niemand zou hebben kunnen zeggen, hoeveel tijd er verstreken was, toen Walburga eindelijk stil opstond.

„Moeder," zeide zij zacht, terwijl de tranen over haar wangen liepen, „u hebt een zoon verloren. Maar zie, Victor wil uw zoon en mijn man zijn en hij wil u alles vergoeden."

Josephine richtte zich op, zag met verwarde blikken om zich heen en een nauwelijks zichtbaar smartelijk lachje vloog een oogenblik over haar verwrongen gezicht.

Voor haar was geen vreugde weggelegd.

Zelfs dit bericht, dat haar anders met groote blijdschap zou hebben vervuld, kwam op een oogenblik, dat het haar onverschillig liet.

Maar zij liet toe, hoewel bijna zonder het te weten, dat Victor liefdevol haar koude hand kuste.

Walburga voelde, dat Victor en zij geen troost waren en bedekte schreiend haar gezicht.

Maar Gerd, geleid door dat teere, diepe gevoel, dat de heerlijkste eigenschap was van den edelen man, ging stil de kamer uit. Hij deed, wat hij nog nooit gedaan had; hij nam een klein kind op zijn arm en droeg het, niet zonder angst, dat hij het zou breken of laten vallen, aan het sterfbed van den armen Lars.

Josephine, die voor zich heenstarend half bewusteloos aan het bed zat, merkte niet wat er gebeurde, totdat er opeens op haar schoot een wezentje lag; klein, rozerood, met heel kleine, sierlijke handjes, die tot vuistjes gebald voor het mondje lagen, met groote, nieuwgierige oogen, die in het licht staarden en met een beetje blond haar, dat bij dat licht als een gloriekrans om het schedeltje lag.

De knieën die het kind moesten dragen sidderden zoo, dat de hand, gedreven door moederlijke zorg, onwillekeurig toegreep om het vast te houden, dezelfde hand die nog zoo kort tevoren zich afwerend had uitgestrekt naar de plaats, waar het kind sluimerde.

En dezelfde oogen, die zich hadden afgewend om het niet te zien, bleven nu als betooverd hangen aan het bekoorlijk schepseltje.

Wat geleek het op Lars. Het was, alsof de jaren weg waren en als in een droom was het haar — alsof alles, alles niet gebeurd was, alsof dit kind haar eigen jonggeboren zoon was, in wien zich haar een gelukkige toekomst opende....

In de koude hand, die het warme lichaampje omvat hield, stroomde langzamerhand de warmte over van het jonge leven. En het was alsof het zich van daar aan alle polsen meedeelde en het heele hart van de vrouw vervulde.

Het kind lachte en liet een juichtoon hooren. Het geleek een jubelende engel voor Gods troon.

Toen hief Josephine het op, drukte het aan haar borst en met een langen blik op het vreedzame gelaat van den doode kuste zij het voorhoofd van zijn kind.

De jonggeplante treurwilg liet haar teere takken neerhangen op Lars' graf. De zerk met bloemen bedekt lag in de schaduw van de kerk van Zembowitsch.

Graaf Gerd had den doode daarheen gebracht en hij had wel geweten, dat de levende het niet zou verdragen ver te zijn van de plaats, waar zij de nagedachtenis van haar zoon kon koesteren door het verzorgen van zijn graf.

Het was zomer geworden en toen nu Walburga als Victors vrouw haar intrek nam op Zembowitsch, had Josephine toegegeven: zij was met het kleine kind naar Gerd gegaan.

Walburga en Victor hadden haar doen inzien, dat zij slechts een hoog oploopende schuld aan haar eerlijken ouden vriend afdroeg, als zij voortaan hielp zijn huiselijk leven behagelijk te maken.

En zoo beschikte het lot, dat graaf Gerd den droom van zijn jeugd nog vervuld zag, al was het ook anders, dan hij het zich had gedacht.

Zij, die hij altijd had liefgehad, was toch de gezellin van zijn leven geworden.

Als een trouwe zuster wandelde zij naast hem. En met hen ging onuitgesproken, maar altijd voelbaar, een stille weemoed.

Noch zij, noch hij had ooit dat stralende geluk genoten in liefde en arbeid, dat zij dagelijks op Zembowitsch konden gadeslaan. Hun eigen levensbeeld was al in grijze kleuren geschilderd, vergeleken met dien glans van innigheid en blijden werklust, bij het jonge paar.

Maar in hun harten was het stil geworden en zij hadden geleerd bescheiden te zijn. De trouwe vriend verstond het, de wonden te ontzien, die het leven zijn vriendin had geslagen en als hij den vroegen zilverglans zag, die haar hoofd omgaf, kwam dat witte haar hem schoon voor als een martelaarskroon.

Terwijl zij boven allen hartstocht stonden, hadden beiden slechts den wensch dat de troostende tegenwoordigheid van den een, den ander niet vóór den tijd mocht ontnomen worden.

Zij schatten de weldaden niet gering, die hun gebleven en die hun geworden waren. Zij wisten zich uitverkoren boven velen, die evenals zij nooit een vollen, kostelijken dronk uit den beker van het hoogste geluk gedaan hadden.

Zij waren niet eenzaam!

Mevrouw Josephine leerde langzamerhand weer glimlachen. Maar het was de roerende glimlach van iemand, die zooveel verloren heeft, dat hij ootmoedig en dankbaar met alles tevreden is, wat nog overbleef. Het oog kan nooit verbergen, hoe veel het geschreid heeft, de mond draagt altijd de sporen, dat hij door bitter leed verwrongen was.

Victor en Walburga hopen echter toch nog, dat ook uit dat lachje de traan nog eens verdwijnen zal. Want er is een machtige kleine toovenaar, die van maand tot maand meer macht krijgt over het levensmoede hart der vrouw. De barmhartigheid Gods, die niemand ongetroost laat, straalt uit de heldere oogen van den kleinen Lars, in de verduisterde ziel der vrouw en zijn kleine vingers hebben de taak uit dat hart al spelend de doornen te trekken die wreede beproevingen er zoo hevig hebben ingestooten.

En welke ziel zou wel zoo ziek zijn, dat een kinderlachje haar niet zou kunnen genezen?

EINDE.

KOSTELOOS.

Bij vonnis van de arrondissements-rechtbank te 's-Gravenhage van 13 November 1913, is het faillissement van J. WRINGER, pensionhoudster, wonende te 's-Gravenhage, Galileistraat 92, bij gebrek aan baten opgeheven.

De Curator,
Mr. L. A. NYPELS.
Mauritskade 19. 11

# 1e Etage

TE HUUR

GEMEUBIL. 1ste ETAGE met KEUKEN. Huurprijs *f* 400 p. j.

Adres: Marconistraat 35.

Ook de geheele Inboedel te koop. 10

Te bez.: dagel. 11—1, behalve Zondags.

**MOOIE ONGEM. VOORKAMER** met Kab. te huur, vrij gas en vrij waterleiding, *f* 15 per maand. 5

Sumatrastraat 227, bij de Koninginnegracht.

## Fransch, Duitsch, Engelsch.

Meer dan 50 mijner candidaten slaagden voor de Fransche, Duitsche en Engelsche Handels-Corr.; examen Mercurius en Vereeniging Leeraren, te Amsterdam en Rotterdam. Opleiding Eind-examen H. B. S. 11

A. J. TEN BREUL, Kerkstraat 26.

## Gitaar- en Mandolineles

AANGEBODEN. 8
INSTRUM. IN HUUR.
Br. no. 5181 bur. van dit blad.

TE KOOP een groote **GASKROON, 5-lichts,** massief, stijl,- gasgloeilichtbranders, prachtige ballons,- kristallen prisma's, alles 1ste klas. Te bevragen: Balistraat 47-b van 1 tot 3 uur. 7

POSTZEGELS.

TE KOOP GEVRAAGD, ook Romans, Jongens- en Meisjesboeken, door OOMENS' 1e klas Leesbibliotheek en Postz.handel. 6
Heerenstraat 16. (Bij het Plein)

Met één Jan. gevraagd, een

## flink KEUKENMEISJE,

v. m. g. v. Moet ook eenig huiswerk verrichten.

**Hoog loon.**

Adres: KOCH, Laan Copes 40. Nà vijf uur. 12

Gelegenheid tot plaatsing van eenige jongelieden ter opleiding voor het **ex.-Stadhuis, Departementen** en **Posterijen in Indië.** Aanmelding vóór 20 Nov. 6
Br. no. 2772 bur. v. d. blad.

## G. ELSHOVE PIANO'S en ORGELS

LOOSDUINSCHE KADE 11-12.
**Den Haag.** 16 **Teleph. 4068.**
**Groote sorteering. : : Billijke prijzen**

## Groot Meubelmagazijn

Opgericht 1844.

**Firma J. Scheenhouwer & Zn.**

14 Uitsluitend prima
**SALON-MEUBELEN**
in Eiken, Noten en Mahonie.
**Prinsegracht 26.**
Halte lijn 2. Telefoon 5164.

## Indisch Restaurant
## Oost en West.

**Laan v. Meerdervoort 187.**
TELEPH. 2655 15

Dag. gelegenheid tot dineeren en à la carte. Zitjes in den tuin. Groote keuze spijzen en kwee kwee. Alles met santen (geen koemelk) bereid. Bestellingen en bezorgingen worden aangen. behalve op Zondag.

# GELD

verkrijgbaar tegen borgstelling of tegen onderpand van Effecten, Hypothecaire Vorderingen, opengevallen Erfenissen, Vruchtgebruiken, enz. **Kapitaal voor 1e en 2e Hypotheken.** 15

Inlichtingen bij de
**Eerste Nederl. Hulpbank,**
**ORANJEPLEIN 37.**

**INRICHTING** 10

voor het repareeren van alle voorkomende Goud- en Zilveren Werken. H.H. Winkeliers bijzondere condities.

**REGENTESSELAAN 374.**

Beleefd aanbevelend,
JOH. v. d. ZWART.

Voorheen 11 jaren werkzaam bij de firma J. M. v. Kempen & Zn.

## INSTITUUT PONT

DE RUYTERSTRAAT 46 - TEL. HAAG 7146
W. DE ZWIJGERLAAN 41 - TEL. SCH. 1905

**MACHINESCHR.**

versch. mach. — 10-vinger systeem.
**f 10.— het geheel.**

**STENOGRAFIE**
**(syst. PONT).**

Opleiding voor **hoogste praktijk.**
Cursus **f 2.— p. maand.**

**TALEN, HAND.CORR.**

ENG., DUITSCH, FRANSCH, NED.

**-- SPAANSCH --**

alles in curs., **f 2.— p. maand.**

**BOEKHOUDEN c.a.**

Curs., **f 2.— per maand.**

**SCHOONSCHRIJVEN.**

HANDVERBETEREN **f 10** 't geheel.
**Rondschrift, Handelsdipl.,** enz
**Kleine** cursussen, ook **privaaal.**
**Beginnenden** en **gevorderden.**
Inl. en Prosp. dagelijks. 31

**COIFFEUSE**

VRAAGT nog eenige Dames om dagelijks aan huis te kappen. 5

Abonnement bill. Geeft ook kaples. Br. no. 6998 bur. v. d. blad.

Heer ZOEKT goed gem.

**Zit-, en Slaapkamer**

tegen 15 Dec., Centrum der stad of nabijheid Staatsspoor. 8

Br. fr. met prijsopgave onder no. 262 Alg. Adv.-Bureau M. M. Couvée, Den Haag.

**TEEKENAAR.**

**Gevraagd** voor de avonduren een TEEKENAAR, goed op de hoogte met de ijzerconstructie.

Br. lett. J. B., Boekh. „Drukkerij Duinoord", Fred. Hendriklaan 197. 7

GEVRAAGD een 6
**MEISJE-ALLEEN,**

P.G., v. g. g. v. Loon *f* 120.—, tramgeld *f* 10, waschgeld *f* 26. Zich aan te melden: Willem de Zwijgerlaan 41. Ook Zondagavond.

**PERSOON,**

in een buitengemeente woonachtig, vraagt ONDERRICHT in Oude Talen, per correspondentie.

Br. no. 2884 bur. v. d. blad. 6

**ONGEM. VOORKAMER**

met Kabinet TE HUUR v. eenige Dame. 4

Van Speykstraat 186.

**PARADIJSVOGEL**

TE KOOP AANGEBODEN met mooien vollen staart. 4

Br. no. 6955 bur. v. d. blad

Heer **vraagt** tegen 1 Dec. gem.
**ZIT- en SLAAPKAMER**
TE HUUR bij nette familie. 5

Br. m. prijsopg. onder no. 6942 bur. v. d. blad.

**Gem. te huur frissche Slaapk.** v. nette Heeren, b. b. h. h., uitst. pension. Alles inbegr. à *f* 35.— p. pers. 1e Schuytstraat 36. 4

In een klein deftig gezin wordt met Januari GEVRAAGD eene

**JONGE DAME,** 11

niet boven 30 jaar, die in de ochtenduren van 9—2 uur de vrouw des huizes bij verschillende voorkomende werkzaamheden behulpzaam kan zijn. Men wordt verzocht zich persoonlijk aan te melden: Bankastraat 133, tusschen 7—8 uur of des Vrijdags voor 12 uur.

**TE KOOP voor *f* 15.—**

een ijzeren **GELDKIST,** waaromheen een mahoniehouten kast. 4

Br. no. 2875 bur. v. d. blad.

## Aangeboden

aan H.H. Doktoren, liefst Chirurg en Gynaecoloog in een koel bergklimaat op Java, dichtbij verschillende Ondernemingen en Hoofdplaatsen, om zich te vestigen als Arts tegen **vrije kost** en **inwoning** in een Sanatorium. 10

Informaties in te winnen schr. onder no. 2876 bur. v. d. blad.

GROOTE GEM.

**Suite met Serre.**

1ste Etage, direct TE HUUR, z. pension. Cond. zeer billijk. 6

Wilhelminastraat 34.

GEVRAAGD door Echtp. z. k.
**KLEIN BOVENHUIS**

of 2e ETAGE op netten stand, n. te ver uit Centrum. Huurprijs *f* 10 à *f* 12 p. m. Ook gen. Bovenh. te h. voor ± *f* 250 p. j., waarvan een ged. gesch. voor onderhuur. 8

Br. no. 6970 bur. v. d. blad.

Dame ZOEKT 1 Dec. a.s.
**VOLLEDIG PENSION**

met of zonder huiselijk verkeer, in beschaafd klein gezin, tegen bill. vergoeding, omtrek Wald. Pyrmontkade.

Br. m. opg. v. cond. onder no. 2874 bur. v. d. blad. 8

# „DE WEKKER",

**Wilhelmina-Galerij.** Telefoon 2245.

40

**Bericht dat de**

# St. Nicolaas-Etalage

**gereed is.**

***Adelheidstraat 52.*** Gez. en degelijk PENSION **aangeb.** v. Heer of Dame.

**Zit-Slaapkamer bij lijn 3, 4 en 7.** 6

***St. Nicolaas-Cadeaux.***

**Voorhanden:** de nieuwste Romans, Jongens- en Meisjesboeken, Kleur- en Prentenboeken; een prachtige sorteering Blok- en Omlegkalenders, Kinderkalenders, Christelijke Scheurkalenders, diverse Bureau-Artikelen, Leeren Schrijfmappen en Portefeuilles, Briefkaarten- en Plakalbums, Albums voor Amateurfoto's, Vulpenhouders (diverse systemen). 20

**Boek- en Kantoorboekhandel E. VAN ANDEL,** vh. S. M. VAN DELDEN,
**Weimarstraat 16a, b.d. Suezkade.**
LEESBIBLIOTHEEK. ADVERTENTIEBUREAU.

# Venema & Offers

**voorheen le Coupeurs bij de firma VAN HASSELT.**

**Hoogewal 1 - Tel. 2126.**

**Heeren- en Dameskleedermakers.**

**Uitsluitend 1ste kwal. Engelsche Stoffen.**
**Billijke Prijzen.** 20

**LUXE DOOZEN** OM ZELF TE VULLEN :-:

en meerdere Artikelen op dit gebied, zooals:

**Borstplaat-Doozen, Marsepain-Doozen,**
**Bonbonnières, Luxe Papieren zakken, enz.**

BIJ DE 40

**Firma Ln. BLITZ & Co. WESTEINDE 199A,**
over het R.-K. Ziekenhuis.

**Telefoon no. 5099.**

**Bonbondoozen vanaf 3 cent.**

**Groote sorteering SURPRISES.**

## Lofodinsche Levertraan,

**voor geneeskundig gebruik,**
in 1/1 en 1/2 flesschen.

**BIJ:**
**Gebrs. Blokpoel,**
Witte de Withstraat 86,
Boekhorststraat 35, en
Noordeinde 137. 14

**BERNARD DRABBE**
**Noordeinde 6** **Tel. 2163**

**Voor St. Nicolaas-Geschenken**

is het meest practische

**mooie Kanten Zakdoekjes, Kleedjes, Tafelloopers,** etc.
**Nieuwste Kussentjes, Sachets en Tablettes in Venise en Cluny.**

70 Zeer matige prijzen.

ZICHTZENDINGEN.

# A. C. H. JANSEN,

**Aert v. d. Goesstraat 37.**

**- Teleph. Schev. 495. -**

05

# St. Nicolaas-Cadeaux.

**Ontvangen: een prachtige Collectie**

***Luxe Artikelen-***

***JONGENS- EN MEISJES-LEESBOEKEN.***

***Kleur- en Prentenboeken.***

**Ziet de Etalage.**

**Extra voordeelige prijzen.** Assendelftstraat 12.

## J. VAN URK DAM Cz.,

20 kunt U nergens beter koopen dan bij

**Spiegels en Schilderijen,**
**Vloerzeilen en Gordijnen,**
**Karpetten en Loopers,**

## Geld zonder borg

Verkrijgbaar op billijke voorwaarden. 7

Kantoor: Amst. Veerkade 45a.

**DAMMEN! SCHAKEN!**

| | |
|---|---|
| Broekkamp. De Jonge Dammer | *f* 1,25 |
| Broekkamp. Damstudies | „ 0.35 |
| Broekkamp. De Dammer. Centr. Open. | „ 0.35 |
| De Jonge Schaker, 2e druk | „ 0.35 |
| Het Skatspel, 2e druk | „ 0.50 |
| Boek met Kaartspelen | „ 0.35 |
| Wat zullen wij Spelen? voor Kinderen | „ 0.35 |
| Boek der Patiënces | „ 0.35 |
| Bridge Handleiding | „ 0.35 |

In boekw. en na ontv. postz. fr. d. J. F. van de VEN, Uitgever, Baarn. 16

## Heerenhuis te Voorburg

G. D. DU RIEU, Notaris te Voorburg, zal bij opbod en afslag op DONDERDAGEN 27 NOV. en 4 DEC. a.s. telkens 's avonds te 7 ure te Voorburg in het hotel „De Zwaan" in het openbaar verkoopen:

Het nieuw gebouwde, uitstekend onderhouden HEERENHUIS te **Voorburg** aan de **Laan van Middenburg no. 3** met Voor- en Achtertuin en Uitgang naar de Vrijburgstraat, groot 1 Are, 93 c.A.

Te aanvaarden en te betalen vóór of op 31 December a.s.

Te bezichtigen MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS v. 2—4 uur.

2/3 der koopsom kan als 1e hypotheek op het pand gevestigd blijven. 28

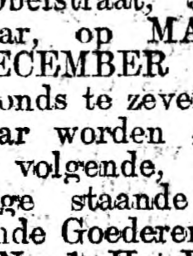

Ten overstaan van den Notaris C. BIMBERGE te 's-Gravenhage, zullen, in het Venduhuis van de Vereeniging der Notarissen, aan de Nobelstraat, aldaar, in het openbaar, op MAANDAGEN 1 en 8 DECEMBER 1913, telkens des avonds te zeven uren, in het openbaar worden geveild en verkocht de volgende, allen te 's-Gravenhage staande en gelegen Onroerende Goederen:

No. 1. Het HEERENHUIS, gemerkt No. 120, met ERF en TUIN, aan de **VAN MERLENSTRAAT,** kadaster Sectie W, No. 1004, groot 158 centiaren, bevattende beneden: Voorkamer, Achterkamer, Keuken, Kelder en Tuin; op de eerste Etage: Voor- en Achterkamer en Suite m. Serre en Kabinet; op de tweede Etage: Voorkamer, Achterkamer en 2 Kabinetten en daarboven Zolder met 3 Vertrekken.

No. 2. Het HUIS, gemerkt No. 63, met ERF en TUIN, aan het **KORTE GROENEWEGJE,** kad. Sectie A. D. No. 288, groot 91 centiaren, bevattende beneden: Voorkamer, Keuken, Kelder en Tuin, en boven: 4 Kamers en Zolder met 2 Vertrekken.

No. 3. Het HUIS, ingericht tot afzonderlijke Beneden- en Bovenwoning, gemerkt Nos. 247/245, met ERF en TUIN, aan de **VAN RAVESTEYNSTRAAT,** kadaster Sectie L, No. 6906, groot 102 centiaren; het benedenhuis bevat: Voorkamer, Alcoof, Achterkamer, Keuken, Tuin en Uitbouw met 2 Kamers, en het bovenhuis, op de eerste Etage: Voorkamer, Alcoof, Achterkamer met Balcon, Kabinet en Keuken, terwijl de tweede Etage geheel is ingericht als de eerste; en daarboven voor de bewoners van elke Etage een Zolder.

No. 4. Het HUIS, gemerkt Nos. 243/241, met ERF en TUIN, aan de **VAN RAVENSTEYNSTRAAT,** kadaster Sectie L, No. 6905, groot 103 centiaren, staande en gelegen naast en geheel ingericht als het voorgaand perceel.

De perceelen zijn voorzien van waterleiding, vaste Kasten en verdere gemakken. Nos. 1 en 2 bovendien van gasleiding.

Grondlasten: No. 1 *f* 37.51, No. 2 *f* 24.38, Nos. 3 en 4 elk *f* 29.97.

Verhuringen: No. 1 tot 1 Mei 1914 voor *f* 600.— per jaar; No. 2 tot 1 Mei 1914 voor *f* 450.— per jaar, met vrij waterverbruik; No. 3 bij de week, beneden voor *f* 3.40 per week, de eerste Etage voor *f* 3.— en de tweede Etage voor *f* 2.50 per week; No. 4 bij de week, beneden voor *f* 3.— per week, de eerste Etage voor *f* 3.— en de tweede Etage voor *f* 2.50 per week.

Aanvaarding onder gestanddoening der huurovereenkomsten, bij de betaling der kooppenningen, op 15 Januari 1914 en bezichtiging des Maandags en Donderdags van 2 tot 4 uren.

Perceelen Nos. 3 en 4 worden ook gecombineerd afgeslagen.

Nadere inlichtingen verstrekt genoemde Notaris, Willemstraat 59, te 's-Gravenhage. 89

# Voortzetting

van den

# Inboedel-Verkooping

**van den WelEd.Gestrengen Heer Pietersen,**

**Griffier van de Rechtbank,**

**wegens zijn vertrek naar Batavia.**

1 fraai Buffet met Spiegelkastje *f* 20.—
1 zeldz. mooi Salonameublement, bestaande uit: Canapé, 4 Stoelen, 2 Crapauds en 1 Tafel, als nieuw *f* 85.—
1 zeldz. mooi Salonbuffet *f* 55.—
1 mooi eiken Salontafel *f* 9.—
1 Eetkamertafel m. 2 bl. *f* 8.—
6 Eetkamerstoelen m. leer *f* 20.—
1 gr. Spiegel, die den geheelen Schoorsteen beslaat, verg. lijst *f* 15.—
1 prachtige als nieuwe Jaarsma Haard *f* 42.50
1 Godin Vulkachel m. plaat *f* 10
1 kleiner soort Godinkachel *f* 5
4 Eng. Ledikanten met spiraal- en kapokmatras à *f* 17.50.
1 wit Kinderledikant m. matrasje *f* 5.—.
6 mooie Weener Huiskamerstoelen *f* 10.—
1 2-pers. Eng. Ledikant m. springbak, kapokmatras, Peluw en 2 Kussens *f* 40.—.
1 mooie Traplooper met roeden en oogen *f* 5.—
1 wit marmeren Pendulestel met slagwerk *f* 20.—
Slaapkamerspiegels, Nachtkastjes, Waschtafels en Tafels, per stuk *f* 3.—
Keukentafel *f* 1.—
1 Gasmachine, 3-vlams *f* 5.—
1 porselein Ontbijtservies *f* 3.
1 Eetservies *f* 10.—
1 mooi geëm. Fornuis *f* 10.—
1 groote Kamer Zeil *f* 7.50.
1 mooie Klok *f* 3.50.
1 zeer goede Huiskamer Gaslamp *f* 3.50.
1 mooi Tafelkleed *f* 2.50.
1 eik. Theetafel m. los blad *f* 6.—
1 eiken Portemanteaux *f* 4.50.
1 paar mooie pluche Portières m. kop. garnituur *f* 15.—
1 zoo goed als nieuwe geëm. Insluithaard *f* 20.—
1 geëm. Haardje *f* 4.—
Eiken Piedestals en Bloemtafels voor lage prijzen.
1 groot Vloerkleed *f* 1.50.
1 groot Perzisch Kleed *f* 20.—
1 gr. Spiegel, noten lijst *f* 6.—
1 gr. Spiegel, eiken lijst *f* 10.—
1 paar Schilderijen, gr. soort *f* 3.
Rol- en Vitrage-gordijnen v. bijna cadeau.
1 mooie overbekl. Canapé *f* 15.—
1 mooie rieten Stoel m. kussen *f* 2
2 Slaapkamerstoelen *f* 2.50.
1 zeldz. mooi eiken Buffet met 2 Bovenkastjes en Spiegels, gekost hebbende *f* 95, nu *f* 42.50
1 mooi Bad met Geyser *f* 25.—
1 2-pers. Eng. Ledikant met kop. *f* 10.—
1 mooie gesch. Linnenkast *f* 6.50
1 mass. mah. Linnenkast, gaat geh. uit elkander *f* 35.—
Wollen en gewatteerde Dekens, maar kort gebruikt, voor spotprijzen.
1 mooie tulle Bedsprei *f* 4.—
2 paar mooie Schilderijen m. vergulde lijsten, voorstellende „De Wedrennen" *f* 12.50.
1 mooie Divan, verstelbaar hoofdstuk *f* 15.— 144
1 porseleinen Parapluiebak *f* 6.—
1 compl. pitch-pine Slaapkamer-Ameublement, bestaande uit: 2 Ledikanten, 1 Spiegelkast, 1 Waschcommode met marmer en Spiegelopzet, 2 Nachtkasten, 1 Tafel, 2 Stoelen, 2 Handdoekrekjes en 2 Spiraalmatrassen *f* 150.—
1 1e kl. Damesrijwiel *f* 15.—
1 mooi Gaskacheltje met slang *f* 2.50.
Muurgaslampjes, compleet *f* 1.
1 reukl. Petroleumkachel *f* 2.50
Geëm. Pannen, Koffie- en Theekannetjes voor spotprijs.
1 Kamergemak *f* 2.50.
1 pracht. mah. draaibare Pianokruk *f* 7.50.
1 gr. gesch. Linnenkast *f* 15.—
1 zeldz. mooie Ganglantaarn met glas in lood *f* 10.—
1 2-pers. gebeeldh. eik. Ledikant m. springveerenmatras *f* 50.—
1 mooie Clubfauteuil *f* 17.50.

Verder nog meer huisraad, te veel om op te noemen.

Alles moet beslist binnen een paar dagen weg zijn, dus elk redelijk bod wordt aangenomen.

Het groote Heerenhuis is te huur en directe te aanvaarden.

Alles te zien en te koop: **ZONDAG** van **10—3 uur** en **MAANDAG** en **DINSDAG** van **10—12** en van **2—5 uur;**

# Van Weede van Dijkveldstr. 45

bij de Zônegrens, lijn 10 en 13. (2e straat op de Fred. Hendrikl.)

# Gemeubileerde Kamers

## met of zonder pension te huur.

**Woningbureau van De Avondpost.**

**Prijzen met verhuurders nader over een te komen.**

**Hooikade 48.** Ongemeub. kamer met 3 kasten, gebruik van keuken (2e etage) vrij water, f 9 per maand.

**W. de Withstraat 7.** 2e Etage. Mooie Voork. met gr. ineenl. Kabinet. Ongem. *f* 15 p. mnd., aan lijnen 3, 5, 10.

**1e Obrechtstraat 67.** 1e Etage een mod. gem. Suite met Serre en Kabinet. Ook Slaapkabinetten. Lijnen 3, 7, 10.

**W. de Withstraat 7.** Gr. Voork. m. dito Kabinet, goed gem., berging voor fiets en vrij telephoon (nieuw bed) zonder pension *f* 30 p. mnd., aan lijnen 3, 5, 10.

**Regentessel. 239.** Gem. Suite m. of z. pension voor 2 pers. (of Heer en Dame), halte lijn 5 en 12.

**Nieuwe Uitleg 18.** Gem. Suite, 1e Etage voor direct. Gem. Parterre tegen 1 Febr. m. of z. pension.

**Nieuwe Uitleg 34,** bij Koninginnegracht. Gem. Appartementen. 1e of 2e Etage, electr. licht, ook Badk.

**Francois Valentijnstraat 108.** Gem. Parterre, Suite met Serre en Slaapkamer, nabij Staatsspoor.

**Koningin Emmakade 68.** Gem. Appartementen met pension.

**Regentesselaan 114.** Ongem. Suite met Serre, 1e Etage, aanv. 1 Nov.

**Van Boetzelaerlaan 18/20.** Gem. Voork. met Balcon, uitst. pension. Slaapk. of Zit-Slaapkamer.

**Barentszstr. 8.** Gem. Kamer, 1 Slaapk. en Suite.

**Van Boetzelaerlaan 121.** 1e Et. Gem. of gestoffeerd, voorz. van elect. l., tel. en gas tegen 1 Nov.

**Schuytstraat 195,** bij de Gr. Hertoginnel. Ruime net gem. App. disp. m. pens., zeer gesch. voor fam., Badk. in huis, gel. aan div. traml. Prima refer.

**Kon. Emmakade 114.** Ongem. Voork. met gr. Kab. op 2de Et. Prijs nad. te bep. (Heerenh.)

**Van Swietenstraat 107.** Suite met Serre, 1e Et., net gem., als alleeninwonend, gez. zond. kind. zond. pens.

**Veenkade 8 b/d. Prinsestraat.** Chique gem. Suite m. Serre 1e Et. voor 2 pers.; tevens Zit-Slaapk. m. of z. pens.

**Willem van Oudhoornstr. 12a.** Deftig app. m. pension disponibel.

**Voltastraat 52.** Gem. Suite of Kamer m. Slaapk. m. of z. pens.

**Galileistr. 27.** Twee gr. Kam. en 2 kl. Kam. m. of z. disponibel.

**François Valentijnstraat 14.** Voork. m. Kabinet. 1e Etage.

**Stille Veerkade 9a.** Kamer en Suite, 2e Et. m. Keuken of 1e Et. Kam. en Suite zond. Keuk. tegen 1 Dec.

**Copernicusstraat 10.** Gem. App. met pension.

**Pr. Hendrikstraat 4.** Gem. 2de Et., geschikt v. twee personen.

**Heerengracht 40.** Gem. Zit. en Slaapk., 2e Et. bij halte lijnen 3, 4, 5 en 13.

**Weimarstr. 68.** Gem. gr. Suite met Serre, 1e Et. met pension m. of z. Kab.

**Rioouwstraat 65.** Gest. 2e Etage m. of z. p., aan de lijnen 1 en 2.

**Columbusstr. 13.** Gem. Suite m. pens., zeer gesch. v. Ind. fam.

**Stadhouderspl. 50.** Gem. achter Zit-Slaapk., 2e Et. op het Zuiden met Balcon of Zitk., 2e Et. met Slaapk., 3e Et.

**Sweelinckstraat 111.** Gem. app. m. of z. pension (ook Ind. tafel).

**Hugo de Grootstr. 81.** Gr. Parterre, deft. gem., met pension, tel. 291.

**Gr. Hertoginnelaan,** h. Morsestr. 4. Tel. 7387. Chic. gem. app. te huur.

**Madurastraat 5.** Gem. Zit- en Slaapk. met pension.

**Celebestraat 42.** Gem. Suite, 2e étage met pension.

**Bonistraat 12.** ONGEM. Kam. met bediening disponibel.

**Obrechtstraat 363.** Gem. Voork. met ineenl. Kab., 1e Et., z. pens., tegen 1 Dec.

**Pr. Hendrikstraat 25.** Gem. appartementen, 1e of 2e Et.

**Wagenstraat 77.** Gem. app. m. of zonder pension.

**Molenstr. 54.** Diverse Kam. disponibel.

**Sundastr. 18.** Keurig gem 1e Etage te h., m. of z. pension. Bill. cond.

**Daendelsstr. 50.** Gem. Zitkam., Parterre en Slaapkab., 1e Etage.

**Hollanderstr. 9.** Kam. m. pension of inw. als bet. logée.

**Rijkiof v. Coensstr. 63.** Zitk. en Slaapk., 1e Et., idem 2e Et.

**Oranjelaan 6.** Gem. Zit- en Slaapk., m. of z. pension.

**Pr. Hendrikstr. 35a.** Gem. 1e Etage of Suite m. Balcon. Riant uitzicht.

**L. v. Nieuw Oost-Indië 64.** Gestoff. 1e Etage te huur.

**Groot Hertoginnelaan 127.** ONGEM. Parterre m. of z. pension.

**Vivlenstraat 52** bij lijn 10 en 13. Chic gem. App., Parterre en 1e Et. m. of z. pension.

**Pr. Hendrikstraat 30.** Uitz. Pr. Hendr.pl. Keurig gem. Kam. te huur. Prima ref.

**Laan v. Nieuw Oost-Indië 192.** Gem. Etage en Parterre m. of z. pension.

**1e Zoutmanstraat 49a.** Gem. Zit- en Slaapk., 2e Et., m. of z. pens. Gez. zond. kinderen.

**Pr. Hendrikstraat 87.** Gemeub. App. disponibel aan de lijnen 3 en 5

**Van Merlenstraat 40.** Zit- en Slaapkamer-Kab., 1e Etage.

**Adelheidstraat 35.** Suite met Balcon. 1e Etage.

**Ch. de Bourbonstraat 4.** Gem. App. disponibel m. of z. pension. Goede ref.

**Van Galenstraat 29.** Gem. App. w. o. ruime Suite op 1e Etage.

**Regentesseplein 30.** Keur. gem. zeer ruime 1e Et. beschikb. (zonder pension.)

**Nieuwe Schoolstraat 83.** Gem. App. 1e en 2e Et. m. of z. pension.

**Van Slingelandtstr. 111.** Gem. App. disponibel m. of z. pension.

**J. v. Nassaustraat 55.** Chic gemeub. App. met Badkamer.

**BENEDENHUIZEN.**

**Van Beuningenstraat 94.** Te huur: gem. Ben.huis. Bill. voorwaarden. Grooten tuin. Dir. te aanvaarden.

**Columbusstraat 116.** Gem. teh. m. gr. Tuin en ruim uitzicht. Bill. prijs; ook ged. te huur.

**Columbusstraat 32.** Gem. Suite, Serre, Kab. en Badk. Ben. gr. Kam. en Kab., gr. Keuk., enz. Prijs f 60 p. m.

**BOVENHUIZEN.**

**Wilhelminastr. 124.** Gemeub. bovenhuis *f* 70 p. maand.

# Pension

## te Nijmegen aangeboden.

**Pension BURKI biedt ruime gemeubileerde Zit- en Slaapkamers aan met volledig pension. St. Annastraat 45, Nijmegen.**

# 3 % Tijdgeest-Polissen
# 3 % Tijdgeest-Loten

**weder verkrijgbaar.** 20

**Dr. Alimonda's Electriseertoestellen,** veel verbeterd, geen losse verbindingen, geen oxydatie, geen opkruipen van kristallen, bijna geen onderhoud, langdurige garantie — **zijn ook in huur verkrijgb., Weimarstr. 94.** Inruilen, Reparatie-Inrichting, Gemakkelijke betalingsconditiën. 12

# G. L. NIJENHUIS.

***Prinsegracht 132a. Lijstenmakerij.***

**Schilderijen-, Spiegel- en Platenhandel, Inramen van alle mogelijke Wandversiering, Vergulden enz.** 16

***Solide en billijke bediening.***

# Kunsttanden en Gebitten,

8

**f 2.- per TAND of KIES,**

**Julius LOHAN, Nieuwe Uitleg 34.**

# Haagsch Modelhuis

**J. W. v. EDE v d PALS,**

**v. Galenstraat 6. Teleph. 1853**

WONING-INRICHTINGEN

-in alle stijlen en prijzen.- 15

# De veiling en afslag

van het **HEERENHUIS** met **Beneden- en Bovenwoning en Erf, Voor- en Achtertuin,** in de WILLEMSTRAAT te RIJSWIJK, No. 16 en 18, den 17 October 1913 door sterfgeval bij de veiling **uitgesteld,** is nu bepaald: de veiling op **Vrijdag den 21 November 1913** en de afslag op **Vrijdag den 28 November** daaraanvolgende, telkens des morgens ten 11 ure in het Hotel „Leeuwendaal" te Rijswijk (Z.-H.)

**Aanvaarding thans 1 December 1913. Betaling der koopsom 2 Januari 1914.**

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van den Notaris Ph. J. C. TISSEN, te Utrecht, en ten kantore van den Notaris J. H. SCHUURMAN te Rijswijk. 22

# Groothertoginnelaan

Uitsluitend

## 103, 105 en 107

**ZONDAG EN VOLGENDE DAGEN.**

telkens van 10—4 uur,

is te zien en over te nemen:

### SALON.

1 Louis XV Canapé, 2 Crapauds, 2 Stoelen, 1 Tafel *f* 200.—
1 Perfect-Haard met Achterplaat *f* 40.—
1 Karpet 3½ × 2½ M. van *f* 55.— nu *f* 28.—
1 kristallen Gaskroon *f* 70.—

### EETKAMER.

1 modern eik. Buffet met 1 Tafel met los eiken Bijblad, 6 eiken Kussenstoelen, 1 eiken Spiegel en 1 Clubfauteuil, het geheele stel slechts *f* 145.—
1 Westminster Hangklok *f* 28.—
1 eiken Theetafel, los blad *f* 5.50

### SLAAPKAMER.

1 Lit-jumeaux, Spiegelkast, Wkast, 2 Nachtkasten, 1 Tafel, 2 Stoelen, 2 Spiraalmatrassen, 2 Kapokstellen *f* 195.—

### LOGEERKAMER I.

1 pitch-pine Spiegelkast, Waschtafel met Spiegel, Nachtkast, Tafel en 2 Stoelen, alles *f* 55.—

### LOGEERKAMER II.

1 wit Ledikant met kapokmatras *f* 18.—
1 Waschtafel met Stel *f* 6.50.
1 verstelbare Divan *f* 17.50.
1 Divankleed *f* 2.—.

### HEERENKAMER.

1 eiken Bureau-Ministre *f* 38.—
1 eiken Boekenkast *f* 19.—
1 Westminster Speelklok *f* 28.—
1 Club-Fauteuil *f* 14.—
1 Underwood Schrijfmachine *f* 175
1 Whiter & Sons Brandkast *f* 60

### DIVERSEN.

1 pracht Vulkachel Red Cross Signal voor groote zaal van *f* 80 voor *f* 20.—
1 zwarte Zilverkast Horrix *f* 30.
1 Petroleumkachel, ruikt niet *f* 3
1 mass. mah. Salonstel, Canapé, 2 Fauteuils, 4 Stoelen, 1 Tafel *f* 200.—
1 zeer fraaie mah. Salonkast *f* 120
1 pitch-pine Spiegelkast *f* 30.
1 Kolenkit *f* 0.60.
1 eiken Boekenmolen *f* 15.
1 Axminster Traplooper en 1 dito Ganglooper van *f* 80 voor *f* 40.
1 Japansch Kamerschut *f* 6.
12 Theelepels in étui *f* 2.—
5 aluminium Pannen f 10.—
5 geëm. Pannen *f* 2.50.
6 alpacca Lepels en Vorken *f* 3.—
12 prima Herdermessen *f* 2.50.
1 zeer groote eik. Hangkast *f* 60
1 fraaie donker eiken gebeeidh. Kast, veel berging *f* 65.—
1 compl. porceleinen Eetservies *f* 33.—
1 echt Japansch Theeservice *f* 15
7 doz. Kristallen Glazen f 24.—
1 Japansch Kabinetje f 10.—
1 fraaie Gaslamp, zijden kap *f* 12 en 1001 andere artikelen.

Alles te zien en over te nemen

**ZONDAG EN VOLGENDE DAGEN.** 98

telkens van 10 tot 4 uur,

# Groothertoginnelaan

Uitsluitend

## 103, 105 en 107

Ten overstaan van Notaris Jhr. C. J. VAN CAMMINGHA, te 's-Gravenhage, zal in het Venduhuis der Notarissen, aan de Nobelstraat aldaar, op MAANDAGEN 17 en 24 NOVEMBER 1913, telkens des avonds 7 uur, in het openbaar worden geveild en verkocht: 37

Het **HEERENHUIS** no. **83,** met ERF en VOOR- en ACHTERTUIN aan de **CORNELIS JOLSTRAAT** te Scheveningen, gemeente 'sGravenhage, kadaster Sectie A G, no. 2407 groot 1 Are 74 Centiaren, bevattende: beneden twee Kamers en Suite, Keuken en Kelderkast; op de 1ste verdieping: Voorkamer en Achterkamer, beide met Balcon, en twee Kabinetten en op de Zolderverdieping: Zolder en twee Kamers. In den Tuin: een Bergplaats.

Grondbelasting 1913 f31.84.

Aanvaarding vrij van huur bij de betaling der kooppenningen op 2 Januari 1914.

Bezichtiging Dinsdags en Donderdags van 2 tot 4 uur na vooraf belet vragen.

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemden Notaris, Laan van Meerdervoort no. 214.

Ten overstaan van de Notarissen P. C. L. EIKENDAL en Mr. L. EIKENDAL te 's-Gravenhage, zal in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage, op **Maandag 17 November 1913** worden geveild en op **Maandag 24 November** d.a.v. worden verkocht, telkens des avonds ten zeven ure:

Het HEERENHUIS, met ERF en TUIN, staande en liggende te 's-Gravenhage, aan de **Banstraat** op den hoek van de Groot Hertoginnelaan, plaatselijk gemerkt Banstraat No. 1, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage, sectie N. no. 2555, groot 1 Are 49 Centiaren.

Het huis, voorzien van gas- en waterleiding, bevat:

Beneden: Suite van Vóór-, Tusschen- en Uitgebouwde Achterkamer en Keuken, waaronder Kelder met afgeschoten wijnhokken.

Eerste Etage: Suite van twee Kamers en nog een Achterkamer met Balcon; voorts Vóórkabinet, ingericht voor Badkamer en Achterkabinet.

Tweede Etage: Twee Kamers, waarvan die aan de Tuinzijde met groot Balcon en twee Dienstbodenkamers.

Alle plafonds en gangmuren zijn geverfd.

In den tuin, die een uitgang heeft aan de Groot Hertoginnelaan, bevindt zich een bergplaats voor brandstoffen.

Aangeslagen in de grondbelasting over 1913 met *f* 52.50.

Aanvaarding, vrij van huur, onmiddellijk na de toewijzing.

Betaling der koopepenningen op 2 Januari 1914, met bijbetaling eener rente ad 5 pCt. 's jaars, sedert den dag der aanvaarding.

Te bezichtigen Maandags en Donderdags, des namiddags van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van de genoemde Notarissen, Noordeinde nummer 38, te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van de te 's-Gravenhage gevestigde Notarissen VAN DER VEN en VAN POETEREN zal op MAANDAGEN 17 en 24 NOVEMBER 1913, 's avonds 7 uur, in het Venduhuis aan de Nobelstraat aldaar, in het openbaar geveild en verkocht worden:

# Een Heerenhuis

plaatselijk genummerd 125, ERF en TUINEN, aan de **Laan van Nieuw Oost-Indië,** te 's-Gravenhage, Kad. Sectie R, Nos. 5560 en 5569, samen groot 1.77 Are.

Het Pand heeft beneden Voor- en Achtertuin, de laatste op het Zuiden; Vestibule en marmeren Gang; 2 Kamers en Suite, Keuken, ruimen, drogen Kelder, waarin Wijnkasten; op de 1e verdieping 2 Kamers en Suite, waarvan de Voorkamer over de geheele gevelbreedte; achter Kabinet; op de 2e verdieping 4 Kamers en afgeschoten Zolder.

Het perceel is voorzien van Gas- en Waterleiding, sanitaire Closets, enz.

Verhuurd tot 1 Mei 1914 voor *f* 650.— per jaar.

Grondlasten *f* 48.79.

Aanvaarding terstond na de gunning. Betaling 1 Februari 1914, met bijpassing van rente ad 5 pCt., van den dag der aanvaarding.

Te zien Maandag en Donderdag van 2 tot 4 uren.

Nadere inlichtingen ten kantore der genoemde Notarissen, Zoutmanstraat 28. 46

# Piano's Orgels Rippen, Piet Hein str. 42

Stemmen, Verhuren, Ruilen, Repareeren 20

# De Zuid-Hollandsche Credietvereeniging

**Prinsestraat No. 4, 's-Gravenhage.** 25

## Verleent Bouw- en Handelscredieten Ontvangt Gelden:

**á deposito,** tegen eene rentevergoeding van:

| | | |
|---|---|---|
| 12 maanden | 4 | pCt. |
| 6 „ | 3½ | „ |
| 3 „ | 3 | „ |
| 1 „ | 2½ | „ |
| 8 dagen en op korter termijn | 2 | „ |

**in chèque-rekening, tegen overeen te komen rente en in de Spaarkas tegen eene rentevergoeding van 4 pCt, 's jaars.**

Ten overstaan van den te 's-Gravenhage resideerenden Notaris W. J. M. DE BAS, zullen op MAANDAG 17 NOVEMBER 1913 worden geveild en op MAANDAG 24 NOVEMBER 1913 worden verkocht, telkens des avonds te 7 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage:

No. 1. Een HEERENHUIS met ERF, Voor en Achter TUIN, staande en gelegen te 's-Gravenhage aan de **Waldeck Pyrmontkade 34,** Kad. Sectie Z. No. 611, groot 1 Are 40 Centiaren, bevattende: Beneden: 2 Kamers en Suite, Keuken, Tuin met Brandstoffenbergplaats en Kelder; 1e Verdieping: Voorkamer, Achterkamer met Balkon en Kabinet; voorts Zolder met Dienstbodenkamer.

In eigen gebruik geweest.

Grondlasten over 1913 *f* 22.46.

No. 2. Een HUIS en ERF, staande en gelegen te 's-Gravenhage, in het **Oog in 't Zeilstraatje 24,** Kad. Sectie I No. 834, groot 79 Centiaren, bevattende: Beneden: Voorkamer, Alkoof, Achterkamer en Plaatsje; boven: Voorkamer, Achterkamer, Zolder met Kamer.

Verhuurd: beneden voor *f* 2.75, boven voor *f* 3.30, beide per week.

Grondlasten over 1913 *f* 16.35.

De perceelen zijn voorzien van Gas- en Waterleiding en verdere gemakken en zijn te bezichtigen Maandags en Donderdags van 2 tot 4 uur. 51

De perceelen zijn te aanvaarden direct na de gunning en te betalen 15 Januari 1914, met bijpassing van rente à 5 pCt. 's jaars.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris DE BAS, Wagenstraat 32.

# Stamrozen.

met flinke stammen en kronen in diverse fijne doorbloeiende thee en hardere soorten op naam, 6 stuks *f* 3.—, 12 stuks *f* 5.40, 25 stuks *f* 10.—. **KLIMROZEN,** zwaar en lang in diverse kleuren op naam, 6 stuks *f* 1.50, 12 stuks *f* 2.70, 25 stuks *f* 5.—. **STRUIKROZEN** in de beste doorbl. soorten op naam, sterke waar, 12 sts. *f* 1.80, 25 stuks *f* 3.50, 50 stuks *f* 6.50, 100 stuks *f* 12.—. Vele andere Artikelen bij

**GEBRS. OOSTERWIJK,**
Boom- en Rozenkweekers.
19 BOSKOOP.

**Prinsestraat 26.**

Telephoon **2791.**

Hofleveranciers.

**Vischhandelaars A. Boot & Zoon.**

Dagelijksche aanvoer van 1ste Kwaliteit

**Kralingsche Krimpzalm.**

**la Zeeuwsche Oesters.**

**Versche Zee- en Riviervisch.**

**Haring, Kreeften enz.**

Verzending naar alle plaatsen. Minerale en Medicinale Waters. 19

Ten overstaan van de Notarissen A. J. TERLAAK en H. G. VAN NOUHUYS te 's-Gravenhage, zullen op MAANDAGEN 15 en 22 DECEMBER 1913, telkens des avonds te 7 uur, in het Venduhuis der Notarissen in de Nobelstraat aldaar, in het openbaar worden geveild en verkocht:

1. Het HEERENHUIS met ERF en TUIN te 's-Gravenhage aan de Bazarstraat No. 38, kadaster Sectie O No. 1031, groot 2 A. 2 c.A., bevattende: beneden, Voorkamer, Keuken, Mangelkamer en Tuin; eerste étage 2 Kamers en Suite en 2 Kabinetten; tweede étage 2 Kamers en Suite en 2 Kabinetten; Zolder-Etage: Zolder en 2 Dienstbodenkamers.

Het perceel is tot ultimo April 1914 verhuurd voor f 900.— per jaar.

Grondlasten f 67.42.

2. Het HEERENHUIS met ERF en TUIN te 's-Gravenhage aan de Laan van Meerdervoort No. 38 kadaster Sectie O No. 477, groot 2 A. 52 c.A., en 484 groot 31 c.A., bevattende: in het souterrain, Voorkamer, Keuken, Kelder, Garde Manger en Bergplaats voor brandstoffen; eerste étage, ruime Suite met warande en Kabinet; tweede étage Voorkamer, Achterkamer met balcon, Kabinet en Badkamer; zolderétage: logeerkamer, 2 dienstbodenkamers en afgeschoten zolder.

Het perceel is in eigen gebruik.

Grondlasten f 71.25.

De perceelen zijn te bezichtigen op Maandag en Donderdag, des n.m. van 2½ tot 4½ uren, mits vooraf belet vragende bij de bewoners.

De perceelen zijn te aanvaarden als volgt:

Perceel 1 bij de betaling der kooppenningen op 16 Februari 1914 en perceel 2 bij de betaling der kooppenningen op 1 Maart 1914.

Inlichtingen ten kantore van voornoemde Notarissen, Prins Hendrikplein 19 (na 23 November 1913 aan de Hugo de Grootstraat 12). 21

# TOTALE UITVERKOOP

**van Dameshandwerken. Noordeinde 140**

**SPOTPRIJZEN. :: SPOTPRIJZEN.**

Alle Artikelen zijn in de ruime zalen tentoongesteld en geprijsd.

# WARENHUIS.

**SPUISTRAAT, tegenover de Passage. - Den Haag.**

# St. Nicolaas 1913

216

SCHITTERENDE ETALAGES.

## Kunstbloemen.

Onderr. in het maken van bloemen van **katoen, zijde** of **fluweel,** 2 maal p. w., *f* 5.— per maand. In h. m. v. bloemen van **papier** (de natuur nagebootst) 2 maal p. w. *f* 2.50 per maand. De Riemerstraat 13. 10

# BRON

**en**

**Medicinale Wateren**

**(Alleen het echte).**

BIJ 22

**W. H. De Ruiter,**

**Obrechtstr. 74-76.**

**TELEFOON 2581.**

**Electr. Koffiebranderij „De Archipel"**

**Bilderdijkstr. 45. Den Haag**

**Handel in Koffie, Thee en Cacao.**

TELEFOON 2771. 29

**KOFFIE, THEE EN CACAO**

**allereerste kwaliteit. Bill. prijzen**

**Chr. J. P. DE RUITER**

**Magazijn**

**Bezuidenhout 104.**

**Atelier Wilhelminastr. 69.**

Juwelier, Goud- en Zilversmid.

Speciaal adres voor het vervaardigen van

**Luxe-Tafelzilver.**

in iederen gewenschten stijl of naar bestaande modellen.

# WIT PAPIER

**15 cts. per kilo**

**bij 25 kilo 12 cts.**

**Adres bureau van dit blad.**

## MICHELS & Cie,

**15 Heerengracht, naast Haagsche Kunstkring.**

# ALGEHEELE UITVERKOOP

150

**wegens opheffing**

**Maandag 17 dezer** en de **daaropvolgende dagen** UITSLUITEND verkoop van alle

# Wollen Coupons

tegen **ongekende spotprijzen!**

Gedurende dezer dagen **geen verkoop** van **ZIJDEN STOFFEN! -- Alles moet weg!**

**Buitengewone** gelegenheid voor **doelmatige** en **goedkoope ST. NICOLAAS**-Cadeaux.

**Dames! Verzuimt niet van deze gelegenheid te profiteeren.**

Te 's Gravenhage: bij G. J. R. v. d. Graag & Zn Groenmarkt 27, Gebrs. Blokpoel, W. de Withstr. 86, h. Da Costastr., Noordeinde 13 en Boekhorststr. 35a., F. Happel, Wagenstr. 63, Ph. R. Bolle, Korte Houtstraat 78. 45

## E. Beekman & Zonen,

**Anna Paulownaplein 14-16, Tel. 2307**

70

**Gas- en Electrische Kronen.**

**Specialiteit in Zijden Kaplampen.**

**Eigen Atelier voor het ver-vernieuwen van Zijden Kappen.**

**Aanleg van Electrische Licthleidingen volgens Gemeente Voorschrift.**

## Residentie Credietbank.

**Fluweelen Burgwal 1B.** **Kantoor 9.30—3 en 7—8. Telephoon H. 6072.** —

Wij vestigen de aandacht van credietwaardige personen die voor hun privé- of handelszaken voor korteren of langeren tijd behoefte hebben aan **Contanten,** op onze Instelling, die zoowel kleine als groote credieten verleent onder even loyale als billijke voorwaarden.

Verdere inlichtingen worden gaarne kosteloos verstrekt. 20

**Beleening, Plongatie, Disconto, Vreemde Valuta's,** Enz.

154

## Interessante Proeven.

Wie wil weten wat huismoeders uit Den Haag en andere plaatsen zeggen over het gebruik van Delftsche Slaolie voor bakken en braden, vrage bij ons aan het receptenboekje, waarin een hoofdstuk is, getiteld „Eerste serie getuigenissen uit het jaar 1913." In dit boekje komen o. a. ook voor een bijdrage van Mevrouw T. VAN MIEROP—MULDER uit Soest over: „Een aanwinst voor de vegetariese keuken" (vereenvoudigde- spelling) en „Recepten van den kok der Oliefabriek", „Enkele wenken voor het gebruik," enz.

Wie zich evenwel persoonlijk wil overtuigen van het groote gemak en het voordeel, aan het gebruik van Delftsche Slaolie voor bakken en braden verbonden, — wie de door onzen kok met Delftsche Slaolie bereide spijzen als vleesch, croquetten, aardappelen, flensjes, enz. wil proeven, — wie door eigen oogen wil kijken en zien hoe onze kok het gebruik van Delftsche Slaolie toepast, die bezoeke de

## Bak- en Braadproeven

welke van Maandag 17 tot en met Vrijdag 21 November, des namiddags van 1½—5 uur worden gehouden in de bovenzaal van de Oranje Societeit, Prins Hendrikplein 15, Den Haag.

Alle bezoeksters, zoowel die uit de hoogere standen, als die uit den middenstand, vinden deze demonstraties hoogst interessant en niemand harer gaat teleurgesteld weg, of het moest zijn, dat het bezoek te druk is om een plaats in de eerste rij te bekomen, waar al de bereide spijzen door de aanzittende dames geproefd worden.

Den huismoeders, die de bak- en braadproeven bezocht hebben en hun kruidenier Delftsche Slaolie bestellen, verzoeken wij te letten op het

GEDEPONEERD N O F HANDELSMERK

Dit wapen met de letters N. O. F. komt voor op alle flesschen, die aan de fabriek gevuld en gecapsuleerd zijn.

Dames, die, opgewekt door de deze week gehouden proeven, oliebollen, appelbeignets, of ander gebak in eigen keuken willen laten bereiden, adviseeren wij hiervoor de kwaliteit Extra, van een gulden per heele flesch, met gouden capsule en goud etiket, te gebruiken, ofschoon men voor dit doel ook met de tweede of derde kwaliteit kan volstaan. Men lette evenwel op de origineele fabrieksverpakking. Voor de kwaliteit Surfine van 85 cents per flesch bezigen wij een roode capsule en een rood etiket: voor de kwaliteit Supra van 75 cents per heele flesch een blauwe capsule en een blauw etiket. Bestelt men de oliebollen, enz. bij een ¿ nketbakker of elders, dan eische men, dat de bollen in Delftsche Slaolie zijn gebakken.

**Oliefabrieken Calvé-Delft te Delft.**

## Voorschotten

**Geen borg. — Geen kosten vooruit. — Rente 4 pCt.**

**Bij inschrijving Begrafenisfonds.**

**Inl.: De 1e Ned. Hulpbank.**

Goedgekeurd bij Koninklijk besluit.

**Oranjeplein 37a, Den Haag.**

**Molenpoort 27a, Delft.** 32

# VIERDE BLAD.

## „MOGEN WIJ ZWIJGEN?"

Eenige dagen geleden lazen wij in een onzer groote dagbladen de annonce van een jongen man, die zich aanbood voor een betrekking bij de cultures in Indië. Onder de verschillende bekwaamheden en antecedenten, die hem, volgens zijn meening — en terecht! — voor zulk een werkkring geschikt maakten, noemde hij er een, die ons opviel. De jonge man verklaarde te zijn „kerngezond".

Gelukkige, die dit naar waarheid van zich zelf getuigen kan!

Heeft een voor u wakende moeder u gewaarschuwd voor het kwaad, dat u bedreigt in een wereld vol verleiding, toen gij tot zelfbewustheid waart gekomen? Deed een vader aan u zijn plicht? Waakte een goede engel over u, toen de lokstem der zonde u noodde naar haar duistere giftpoelen, waarop bedwelmende bloemen dreven?.....

Zoo dachten wij ongeveer. Want wij hadden juist gelezen de brochure van mevrouw M. Schoemaker—Frentzen, getiteld: „Mogen wij zwijgen?" Wij wisten 't en lang genoeg, dat de „kerngezonden" onder de jonge mannen der meest bevoorrechte kringen voortdurend in aantal verminderen, maar dat het getal der niet-kerngezonden zóó huiveringwekkend groot is, dat wisten wij toch niet. Bedorven en innerlijk geknakt, verwoest soms door eigen schuld. Bedervend, knakkend en verwoestend in de schoonste gaarden, dringend in de families, als de tuberculose, die dag aan dag haar slachtoffers kiest, doch zij het meest in de niet bevoorrechte kringen. Zoo sluipen er twee vergiftige adders door onze samenleving en kiezen er van verschillende zijden hun onbeschermde slachtoffers. Maar voor de tuberculose wordt gewaarschuwd, overal in het publiek in woord en beeld. Haar oorzaken en gevolgen worden onomwonden, zonder valsche vergoelijking, aangetoond, en wie ernstig wil, kan er voor op zijn hoede zijn. De strijd tegen haar is een volkszaak geworden.

Anders is het met de krankheid der mannen door eigen schuld. Wat die doet, zij het gevolg van zonde en een onrein leven, wordt niet gepubliceerd. Haar oorzaken en gevolgen — ofschoon niet minder verschrikkelijk — worden geheim gehouden. Haar schande is de Tarnkappe, waaronder zij zich veilig gevoelt en veilig is voor publiciteit. Deze krankheid, niet uiterlijk zichtbaar in de dragers harer kiemen, treedt brutaal de woningen der ongewaarschuwden en onwetenden binnen en kiest er haar slachtoffers uit het beste en schoonste, uit het dierbaarste, wat de ouders bezitten.

De met gift bezwangerde jonge man neemt de dochter des huizes tot bruid, voert haar naar het echtaltaar en teekent vooraf bij den ambtenaar van den burgerlijken stand het vonnis, dat haar bloeiend leven knakt, niet zelden verwoest, en dat zich uitstrekt ook over de kinderen, die misschien worden geboren.

J. J. Berdenis van Berlekom, arts, citeerde in een voordracht voor het Comité tot geneesk. raadpleging vóór het huwelijk, een uitspraak van dr. Blaschko te Berlijn. Deze geneesheer berekent, dat de mannen, die in Berlijn boven de 30 jaar huwen — de mannen uit de hoogste welstandsgrens huwen gemiddeld op 33-jarigen leeftijd — elk 2 maal „ziek" zijn geweest, en 25 % van hen de gevolgen van dit ziek zijn in den gevaarlijksten, besmettelijksten en schier ongeneeslijksten graad met zich omdragen. „Dus" zegt dr. Blaschko, „in de herboven bedoelde kringen krijgt bijna geen meisje een man, die niet ziek was — of is."

Dit „of is" spreekt boekdeelen. Er is dus niet alleen sprake van een valsch en ongemotiveerd vertrouwen bij de besmetten op een niet werkelijke genezing, er is ook een welbewuste wreedheid, die de jonge, reine vrouw er aan waagt, tot verkrijging van eigen voordeel of vermeend geluk. Maar hetzij de niet kerngezonde weet, dat hij een misdaad, minstens een misdadige roekeloosheid begaat, hetzij hij dit niet weet, de gevolgen zijn dezelfde en treffen de onschuldigen. Zij maken dikwijls het oude bijbelwoord tot waarheid, dat de zonden van den vader worden gestraft in het derde en vierde geslacht.

Een zeer groot procent, der vrouwelijke patiënten in de klinieken der vrouwenartsen ligt daar als het slachtoffer van de zonde, de roekeloosheid, de vroegere — en latere! — ontucht der echtgenooten. Welke alzoo voor de vrouw de gevolgen kunnen zijn van het feit, dat een brutale, onreine hand zich naar haar uitstrekte, schrijven wij, om zeer verklaarbare redenen, hier niet over. Men kan het lezen in de brochure van mevr. Schoemaker.

Die brochure zegt den vrouwen en moeders, den jongen meisjes en jongen mannen, wat die allen weten moeten; en indien het den ouders voorkomt, dat de lectuur ervan, hoe kiesch en sober ook geschreven, nog niet voegzaam is voor hun opwassende kinderen, dan hebben zij er toch de stof uit te putten, welke zij dan in den vorm door hen gekozen, zelf aan die kinderen kunnen overdragen.

Maar gewaarschuwd moet er worden. De adder der geslachtsziekte moet uit haar schuilhoek voor den dag gehaald en in al haar afzichtelijkheid ten toon gesteld worden. Hier is valsche schaamte en pruderie het kwaad verbergen. Reeds veel te lang is dat gedaan.

Mevr. Schoemaker zegt het met de getuigenis van haar eigen ervaring en die van meer dan 20 bevoegde autoriteiten. Wat de artsen hier uitspreken, om mevr. Schoemaker's waarschuwing te bevestigen, is vreeselijk. Haar „Te Wapen!" tot de vrouwen in Nederland komt waarlijk niet te vroeg. Te lang heeft de vrouw gezwegen, omdat de man haar beduidde, dat het „voor een vrouw niet past, om over zulke dingen te spreken", en de vrouw bazelde het geloovig na. Maar die „dingen" brachten háár in de kliniek, vernietigden háár levensgeluk, háár moederschap, maakten háár tot zwijgende lijderessen, zich schamende voor de ellende, die zij droegen, ofschoon veroorzaakt, niet door haar zelf, maar door den man; deden haar moeder worden van idioten, blinden, zwakken, voorbeschikten tot tuberculose, voerden haar zelf niet zelden naar een vroegtijdig graf.

En de ziekte woedt intusschen voort, geheimzinnig, onder het masker van fatsoen en chic en deftigheid en kiest zich een leugen tot opschrift op haar zwarten dekmantel: „Il faut, que jeunesse se passe." Met die leugen reikt de vader den indringer glimlachend de hand — hij heeft die immers ook zelf gehuldigd en bracht het er „waarachtig goed af", en zoo verkankert het getooide kwaad meer en meer in de beschaafde maatschappij.

„Mogen wij zwijgen?" vraagt de schrijfster, die als echtgenoote van een arts zooveel vreeselijks gezien, zooveel ellende in de vrouwen- en kinderwereld waargenomen heeft, en vele mannen, artsen, professoren, paedagogen, psychologen enz. hebben haar geantwoord: „Neen!" en zetten hun uitspraken en aanbevelingen in haar boek.

Het is meer dan tijd, dat er gebroken wordt met een struisvogelpolitiek, die zulke ontzettende gevolgen veroorzaakt. Want immers, die gevolgen zouden verminderen, als iedere vrouw, die huwbaar is, wist, hoe ontzettend die zijn. Nu loopt zoo menige vrouw blindelings in de kaken van het gerokte, witgedaste, geganteerde monster. Men roept: „foei!" als de Tarnkappe, wordt afgerukt, en dit „foei" is de oorzaak van een ten hemel om wraak schreiende weeklacht. Met dit onheilige „o foei!" moet het eindelijk dus eens uit zijn.

Dr. Greidanus schrijft in zijn brochure: „Geneeskundig onderzoek voor 't Huwelijk een zedelijke verplichting" o.a. het volgende: „Het zal u mogelijk zijn opgevallen, dat het toch vreemd is, dat er, overigens zeer terecht, een geneeskundig onderzoek wordt gevorderd voor iederen man, die bij 't leger wordt ingedeeld, evenals het gevraagd wordt bij iedere levensverzekering (en van elken rijksambtenaar, ook de vrouwelijke), en dat aan den vóóravond van het huwelijk, geen enkele verplichting wordt opgelegd aan hem, die van plan is een gezin te stichten."

Hoe noodzakelijk die verplichting is, leert ons de brochure. De vrouw, die haar niet aanschaft, doet zichzelf, haar kroost en haar geslacht te kort.

Zij is uitgegeven te Leiden bij A. W. Sijthoff's Uitgeversmij. Z. d. B.

## RESIDENTIENIEUWS.

### Vereeniging voor Wijsbegeerte.

13 November. — Spreker dr. W. Meyer. — Onderwerp: „De philosophie van Spinoza".

Ingeleid door den waarnemenden voorzitter, dr. Byvanck, verklaarde dr. Meyer zijn optreden in deze Vereeniging, waarvan hij als voorzitter gewoonlijk slechts de régie heeft, uit het feit, dat tijdrekenkundig Spinoza aan de beurt is om behandeld te worden; dat Spinoza's stelsel hoogst eigenaardig is en dat spreker dat stelsel geheel tot het zijne heeft gemaakt en er zich wèl bij heeft bevonden.

Spr. noemt zich-zelf een ouderwetsch man, die nog gelooft aan denkwetten en een vaste beteekenis hecht aan woorden; hij zal Spinoza inleiden met eenige literair-historische bijzonderheden en nagaan welke bronnen het geschiktst zijn.

Spinoza's „Korte Verhandeling" op 24-jarigen leeftijd geschreven is wel van waarde, maar heeft het bezwaar van nog onder den invloed van Descartes te staan. „Principia philosophiae" is een geregeld betoog in geometrischen vorm met philosophische wereldbeschouwing, maar geeft niet zijn eigen denkbeelden; 't is meer te beschouwen als een dissertatie, waarin de philosophie van Descartes behandeld wordt. Het derde werk: „Godgeleerd-, Staatkundig Betoog" is evenmin een zuivere bron.

De „Ethica" is het eenige werk waarin Spinoza's denkbeelden onbewimpeld zijn neergelegd, dat eerst niet werd uitgegeven, omdat zijn vrienden het niet aandurfden en dat, toen het verschenen was, alom werd verboden.

Spr. wil het Eerste Boek van de „Ethica" behandelen; de verdere voor de beide volgende avonden latend. Het Eerste Boek is „Over God". Om Spinoza goed te kunnen begrijpen, moeten we ons begeven naar het gebied der philosophie. In 't algemeen ontmoeten we de philosophie het eerst in verband met den godsdienst; beide zoeken naar den oorsprong en het wezen der dingen, beide vragen zich af: Vanwaar de natuur, vanwaar het kwaad? De godsdienst beantwoordt deze vragen met behulp van verbeelding en geloof, de philosophie met die van rede en ervaring. Deze verschillende uitgangspunten hebben veel strijd veroorzaakt en ten slotte scheiding gebracht. In zijn Godsdienstig-Staatkundig tractaat toont Spinoza aan dat die scheiding noodig is. Een dergelijk streven is gebleken bij Jan de Witt, waaruit spr. eenige verstandhouding tusschen Spinoza en De Witt veronderstelt. Eerst in de nlaatsten tijd is dit voorschrift van Spinoza gevolgd in het tegenwoordig agnosticisme, terwijl de wijsbegeerte van haar kant meer en meer ongodsdienstig en zelfstandig geworden is. Geruimen tijd is de wijsbegeerte geliëerd geweest met de natuurkunde. Reeds in de Griekische tijden leidde kennis der natuur onmiddellijk tot metaphysica of wijsbegeerte. Spr. beschouwt metaphysica als kunde, die gaat boven de natuurkunde, niet als kennis van dingen die boven de natuur staan, want natuur is volgens Spinoza het alomvattende.

Spr. illustreert dit met een uitspraak van Aristoteles, die de metaphysica den wortel van den boom van alle kennis noemt; de physica den stam, de medicijnen, mechanica en ethica de takken. De metaphysica is dus een wetenschap en alle wetenschap berust op metaphysica. Elk van de wetenschappen begint met de rede en de ervaring te raadplegen, maar voor alle komt een oogenblik, waarop men komt tot de beginselen en de ervaring niet gebruiken kan. Als voorbeeld geeft spr. o.a. de veronderstelling dat er metalen op de zon zijn ten gevolge van de onderzoekingen door spectraal-analyse. John Stuart Mill zegt in dit verband dat alle inductie berust op het geloof in het regelmatig verloop der dingen — het spreekt van zelf dat men daar niet van ervaring kan spreken. De analogie vindt spr. in het algemeen een der zwakste bewijsgronden; hij meent dat elk denkend mensch zich moet laten voorlichten door de logica en de ontologie (beginselenleer, leer van het wezen der dingen). Door Aristoteles is in die Logica het syllogisme, in 't bijzonder, op den voorgrond gebracht, hetgeen eeuwen lang met de noodige overdrijving en ontaarding invloed gehad heeft, tot de nieuwe geschiedenis bij monde van Bacon en Descartes het syllogisme verwierp en er de empirie voor in de plaats stelde. De logica verloor van toen af haar waarde en wordt nog steeds verwaarloosd. Volgens spr. is evenwel voor alles noodig ontologie en daartoe kan men niet komen zonder logica. Ontologie is de substantieleer, de basis van het Spinozisme. Aristoteles onderscheidt de substantie op drieërlei wijze: het Blijvende, het Eéne en het Werkelijke. Spinoza noemt de substantie het Blijvende, het Bestendige; hij zet de eerste Oorzaak om in wat bestendig is: het onveroorzaakte wat wij de wereld noemen is uit zichzelf ontstaan en blijft uit zich-zelf voortbestaan. Alle reden om naar de eerste oorzaak te vragen vervalt hiermee volgens Spinoza. Slechts indien men uitgaat van het bestendige, kan men spreken van wetenschap, het toeval en het wonder zijn daarbij uitgesloten, slechts het wetmatige en het regelmatige blijft in alles de grondslag. De natuurkunde noemt het Opperwezen de Natuur, de geloovige God; voor Spinoza zijn God en Natuur één, binnen het Heelal, immanent. God is datgene, waarboven niets kan gedacht worden; wat dus voor de wijsbegeerte de substantie is. Evenmin als men zich het verstand kan denken zonder categorieën, de natuur zonder de elementen, evenmin kan men zich het Opperwezen, het Bestendige, denken zonder attributen, zonder wezenskenmerken, wèl te onderscheiden van eigenschappen. De attributen van het Oneindige Opperwezen zijn volgens Spinoza: Denking en Uitgebreidheid, dus de geestelijke en de stoffelijke verschijnselen. Ook Descartes neemt deze aan, evenwel als afzonderlijke substanties, terwijl Spinoza ze beschouwt als attributen van één Grond, één Wezen, niet onderscheidbaar, maar ook niet uit elkander te verklaren, evenwaardige zaken, wezenskenmerken van datgene dat bestaat. Dit Godsbegrip van Spinoza staat lijnrecht tegenover dat van Descartes en van al zijn tijdgenooten. Daarmee verviel voor hem ook de opvatting, als zou de wereld door een wonder geschapen zijn; de natuur als haar eigen oorzaak is eeuwig en onvergankelijk.

Spr. zet nu uiteen hoe Spinoza zijn Godsbegrip geometrisch opbouwt, het vrij houdend van elk menschelijk karakter. Voor de groote massa moge een dergelijk begrip weinig aantrekkelijks hebben, het behoedt in elk geval voor afgoderij. Niets wordt er bij aan de verbeelding overgelaten, alles steunt op de geometrie die absolute waarheid moet zijn volgens Spinoza. Om het Opperwezen te leere nkennen gaat Spinoza uit van het Oneindige, oneindig genomen als positief, als tegenstelling van eindig of beperkt, wat een ontkenning is. Zijn tweede stelling luidt dat aan alle openbaring van het Wezen der dingen het Oorspronkelijk Wezen voorafgaat, waartoe men dus nooit kan opklimmen uit het wezen der dingen. Het doet denken aan het „Ding an Sich" van Kant; Spinoza evenwel leert dat dat Oorspronkelijk Wezen nooit in de dingen zelf gevonden wordt, doch dat het Wezen eeuwig één is en toch tegelijk oorzaak aller dingen; niet geschapen (want dat is onmogelijk), wonend in de wereld. Hoe meer de menschen de wereld in al haar uitingen kennen, des te meer kans zal er voor hen zijn iets meer van het Wezen van God te doorgronden. Wat van Gods Wezen geldt, geldt ook van Zijn Kracht. Natuur- en denkwetten zijn wetten die eeuwig blijven, stof noch kracht gaan ooit verloren.

Alle eindige dingen zijn het gevolg van het Eeuwige Wezen. Dit volgen is niet iets tijdelijks (want er bestaat niets buiten God), is niet een veroorzaken, een reden, doch een noodzakelijkheid evenals de eigenschappen van een driehoek noodzakelijk uit de gegevens voortvloeien. De karaktertrek van de meetkunde is juist dat, hetgeen zij leert, eeuwig onveranderlijk is; denk b.v. aan de verhouding tusschen middellijn en cirkel. Even onveranderlijk is ook Spinoza's Opperwezen. Wat eeuwig is, heeft geen begin en geen einde, maar indien het geen einde heeft, dan heeft het ook geen doel. Een veronderstelling van doel is met alle geometrische opvatting van het Eeuwige Wezen in strijd. Het Heelal dan is eeuwig en ondeelbaar, zonder begin, zonder einde, zonder oorzaak en zonder doel, is volstrekt, d.w.z. geometrisch noodwendig; er kan niets in veranderd, niets in gemist worden. Dit aannemend moet men ook erkennen dat wat noodwendig is ook goed moet zijn. Zoo kan men langs zuiver geometrischen weg leeren inzien dat het eenige wat volkomen gemoedsrust, wat het hoogste geluk kan geven, is alle dingen te beschouwen in het licht der eeuwigheid.

Na eenige discussie sloot dr. Byvanck de vergadering na dr. Meyer in bloemrijke taal te hebben dank gezegd voor zijn boeiende en heldere rede.

### Primitieven Ned. Schilderkunst.

De afdeeling 's-Gravenhage der Ned. Vereeniging „Schoonheid in Opvoeding en Onderwijs", opende gisteravond in de zaal d'Audretsch, Hoogewal, haar reeks voordrachten voor dezen winter, met een lezing door mej. dr. C. C. van der Graft, uit Utrecht, over: „De primitieven der Nederlandsche schilderkunst, verklaard uit den invloed der Middeleeuwsche litteratuur".

## UIT DE RECHTZAAL.

De schrik van het dorp was de woesteling. 'n Jonge vent nog; zoo midden in de twintig. Als hij begon, was het: berg je maar! Dan vluchtte ieder in het aardige bollendorpje achter de duinenrij; — met hem ruzie — je bent bedankt. Hij ontzag niets — als 'n losgebroken leeuw, die drie dagen lang niets heeft gehad, ging hij dan te keer. En zóó groot was de vrees welke hij inboezemde, dat toen het misdrijf, waarvoor hij terecht stond, was gepleegd, niemand een mond open durfde doen. Eerst toen men wist dat hij goed en wel zat, en vooreerst niet weer vrij zou komen, toen raakten de tongen los. Blij, ontslagen te zijn van den grooten druk, door zijn tegenwoordigheid — al werd die nu en dan onderbroken door een maandje cel — op heel het dorpje gelegd, vertelde ieder wat hij van dat misdrijf wist. En dat was zooveel samen, dat de „Schrik" 't als een buitengewoon gelukje kon beschouwen, dat de Officier dat allemaal nog niet wist, toen hij zijn aanklacht formuleerde — deze zei het ook ronduit — want anders... nu, 10 jaar zijn een heele tijd, als je ze in een gevangenis moet doorbrengen.

De „Schrik" had een slechte maand gehad.

Dat was hij niet gewend, dat ze 'm aandorfden. Daar had 'm waarachtig eerst een veldwachter van 'n dorpje, vlak bij het zijne geverbaliseerd, omdat hij niet van zijn fiets zonder licht verkoos te stappen, toen die politieman het hem gebood — en een week daarna had, neen maar 't was ongehoord, de nachtwaker van zijn eigen dorp, in de wandeling de „kleine politie" geheeten, de brutaliteit hem aan te houden, ook weer omdat hij zonder licht reed. Dien zou hij eens eventjes! 'n Kennis hield de fiets vast, en de „Schrik" stapte zelfbewust op den veldwachter toe, begroette dien zeer hoffelijk met 'n uitgezochte reeks van scheldwoorden en, kondigde 'm meteen maar aan, dat de man 't over een maand ook niet meer zou doen. Klauterde toen weer op zijn fiets en verdween.

De veldwachter dacht over die „grootdoenerij" 't zijne, maar boekte den „Schrik" voor een verbaal, wegens beleediging van een ambtenaar in functie.

Die brutaliteit dezer twee veldwachters dwong den „Schrik", hun een ongenadige les te geven.

De „kleine politie" zou het ontgelden. Tegen dien had hij den termijn van een maand genoemd,... zoolang zou 't niet eens duren.

De „Schrik" kwam met de stoomtram uit de stad in het dorp. 's-Avonds. Hoe 't met hem geschapen stond drukt het karakteristieke antwoord op de vraag of hij een borrel op had, uit: Och, hij was naar stad geweest, dat sprak vanzelf".

Maar dronken was hij niet — al probeerde hij 't over dien boeg te gooien; de eene getuige verklaarde nog pertinenter dan de andere, dat er geen sprake van was.

De „Schrik" vond het een prachtige gelegenheid zijn naam eer aan te doen en zijn reputatie, welke hij door de twee brutaliteiten wat heruntergekommen achtte, weer op het oude niveau te brengen. De woesteling brak los. Zijn groot snoeimes stak hij wijdgeopend zoo los in zijn jaszak. En toen 'n kennis hem bij het vertrekken van de tram toeriep, dat ze elkaar op de kermis in een naastgelegen dorp, een week later, wel zouden zien, schreeuwde de „Schrik" terug, dat hij dan wel in de gevangenis zou zitten, en er van elkaar ontmoeten dus geen sprake zou zijn.

De „Schrik" had nog maar eenige meters geloopen, of daar zag hij de „kleine politie". Er was echter te veel volk op den weg, zoodat er van de ontmoeting geen sprake kon zijn. Wacht maar — straks kwam er nog wel een geschikte gelegenheid! Een paar kornuiten werden aangeklampt. Het mes werd hun getoond, wat vergezeld ging van de vraag, of ze de „kleine politie" ook hadden gezien. Hij zou met 'm afrekenen. Daar had hij 20 jaar voor over. Aangezien echter geen mensch den nachtwaker had gezien, moest de „Schrik" zijn revanche nog wat opschorten en ging na wat over en weergepraat naar een familie van z'n kennis.

Bij die lui ging hij beestachtig te keer. 't Lijkt op grootdoenerij, maar die huisvader, die den „Schrik" goed kende, beschouwde 't om den drommel niet als bluf, maar wel degelijk als ernst. De „Schrik" moest en zou een bekeuring hebben, moest en zou vechten. „Morgen zul je den veldwachter geteekend zien loopen", profeteerde hij—om van de kannibalistische meeteerde hij—om van de kannibalistische meop de tafel zou leggen, nu maar als grootspraak te zwijgen.

De ander liep de deur uit, om den veldwachter te waarschuwen — maar dien zag hij niet — en te kijken of z'n eigen zoon soms op den weg was. Want hij voorzag „spul".

„Spul" werd het.

De „Schrik" verliet de woning, en kwam op straat den „kleine" met den chef-veldwachter tegen. Een praatje was 't gevolg. Toen hij was doorgeloopen, merkte de chef op dat hij zoo buitengewoon onverschillig was geweest tegen hem. Zóó onverschillig had hij 'm nog nooit gezien.

De nachtwaker had daar verder niet over nagedacht en was zijn gewone rondes gaan doen, zonder dat hij 't wist, beloerd door den „Schrik".

't Was al een eind na het middernachtelijk uur, toen deze de kans schoon zag.

De nachtwaker liep met een schipper te praten. De „Schrik" ze achterop. Tot den schipper: „Och, ga jij even weg, ik moet hem wat vragen". En toen tot den ander: „Jonge, ik zou jou wel eens op 'n donker weggetje willen hebben". De een ging evenwel niet weg, de ander ging niet naar een donker weggetje, maar... met z'n drieën liepen ze door, de „Schrik" rechts van den „kleine" — dat had hij zoo ingepikt. En opeens had hij het open mes uit zijn rechterzak getrokken, een geduchte zwaai, het stak diep bij de inplanting in den neus van den veldwachter, en met een krachtige draai trok de „Schrik" 't over den neus door tot aan de lip. De neus was er half afgesneden en bengelde er bij. Aan de revanche was voldaan. De veldwachter kreeg, toen hij probeerde de hand met het mes te pakken, nog een jaap over z'n vingers en toen liet de woesteling den man, die veel bloed verloor uit de kolossale wond, aan zijn lot over, ging kalmpjes naar huis, uitte onderweg, terwijl hij het mes nakeek of er bloed aan zat, tot 'n paar vrienden, de hoop, dat hij den „kleine" goed geraakt had, omdat hij 't anders nog eens moest overdoen, en legde zich te bed, alsof hij den avond op de meest gepaste wijze had doorgebracht.

Nu leek de leeuw getemd.

Maar 't was slechts schijn. De Officier was overtuigd dat de „Schrik" geen oogenblik berouw gevoelde en als hij weer los kwam nog even gevaarlijk zou zijn. En als de „Schrik", die met 'n o, zoo'n zondaar-achtig hangend hoofd stond, en sprak op 'n toontje, alsof hij geen tien kon tellen — als de „Schrik" zich een oogenblikje onbespied waande, dan schoot er uit zijn oogen een blik onderuit op de getuigen, die na elkaar niets dan bezwarende verklaringen aflegden, en kwam er om zijn mond een trek zóó wreed, dat er maar al te duidelijk zijn gezindheid jegens die dorpelingen uit sprak. Was hij maar vrij, dan zou hij ze! Je las 't van z'n gezicht, dat 'n seconde later weer de onderworpenheid zelf leek.

Toen de Officier verklaarde, dat hij, had hij alles geweten, niet mishandeling met voorbedachten rade van een ambtenaar in functie zou ten laste hebben gelegd, maar poging tot moord, toen schrikte de „Schrik" toch ook. En weer kwam die intens wreede trek op z'n gelaat en 't was alsof hij den Officier toevoegde: „Jonge, ik wou dat ik jou eens op een donker weggetje had"! Maar een oogenblik later helderde zijn gezicht heelemaal op. Want de eisch luidde 4 jaar en 1 maand voor die beide kleinigheidjes. Dàt viel 'm mee!

Ik had minstens 't maximum, 5 jaar verwacht.

Het vrijwel onontgonnen terrein, waarop spr. haar auditorium iets wilde laten zien, duidde zij aan met: de primitieven, de eerste afzonderlijke schilderijen, in tegenstelling met de muurschilderingen en dergelijke, om vervolgens kennis te maken met de kerkschilders uit de 14e en 15e eeuw, waarop de apocrypten van invloed waren. Ofschoon de Middeleeuwsche schilders er zonder eigen roem naar streefden hun schilderijen zoo goed mogelijk te doen zijn, bleef het toch meestal mozaïekwerk, aan schrijvers als Jan Guldemont, van Grieksche afkomst, en anderen uit de 3e en 4e eeuw ontleend: hun invloed is ten minste zeer goed merkbaar.

Spr. wees op de geschriften of meditaties van den H. Bonaventura, de H. Brigitta en den H. Bernardus; op den vromen monnik Ludolphus van Saxen; heel mooi las mej. v. d. Graft telkens gedeelten uit hunne overwegingen voor, welke het „lijden van Onzen Heere Jezus" betroffen, hoogst schilderachtig en met hun rijke fantasie aangevuld; verder van „den Hof van Gethsemané", „de kruisiging" enz. Behalve de schilders hebben ook de mysteriespelers in de 15e eeuw uit hunne werken geput.

Dat er overeenkomst bestond tusschen de schilderkunst en het tooneel, is vrijwel algemeen bekend; spr. haalt een geval aan uit 1470, waaruit blijkt, dat de geestelijken er zich ijverig voor interesseerden; zoo zijn tooneelvoorstellingen naar schilderijen gemaakt en ook omgekeerd.

Met een reeks lichtbeelden gaf spr. verschillende reproducties van kerkschilderingen; uit de voorlezing uit werk van den betreffenden schrijver, bleek vrij duidelijk de invloed er van op den schilder.

Merkwaardige producten uit dien tijd waren de schilderijen naar tooneelvoorstellingen, waarbij de enscèneering geheel ontbrak, zoodat bijv. het passiespel een groote lengte noodig had om de verschillende gebeurtenissen weer te geven.

Waar b.v. de H. Bernardus verhaalt, dat Maria op Golgotha de voeten van haar gekruisten Zoon niet kon omvatten, werd dit door een schilder ter harte genomen, en duidelijk op zijn werk weergegeven. Hetzelfde ziet men bij de schilderijen, voorstellende de „Boodschap van den Engel aan Maria": Bernardus verhaalde het anders dan Bonaventura, dus toonden ook de schilders het verschillend aan.

Vooral de vlucht en geboorte van het kindje Jezus is op velerlei manieren afgebeeld. De timmerman Jozef had een os meegenomen om hem te verkoopen en den ezel gehouden om de moeder te vervoeren, — aldus het verhaal. — en het volgende lichtbeeld vertoonde de vlucht op die wijze door een middeleeuwer op 't doek gebracht. Waar in de „Historia Scholastica" geschreven was van een te verre reis per ezel, en dus de noodzakelijkheid van het rijden op drommedarissen bij die gelegenheid was aangetoond, — was dadelijk een overtuigde schilder bereid deze waarheid te vereeuwigen, zoodat zijn schilderij deze dieren naast de hut vertoont. De os en de ezel hebben trouwens een heele geschiedenis in dit verband, volgens mejuffrouw v. d. Graft.

Bede verhaalde in de 8e eeuw, dat de „drie koningen" vorsten waren uit Europa, Azië en Afrika, — en een volgend doek gaf onder de drie koningen een neger-vorst. Ook de doedelzak-spelers ontbreken er niet, doch later waren dit weer herders. In de kerkelijke literatuur werd niet van muziek gesproken. Bonaventura gaf de soberheid van het huisje te Nazareth, ter verheerlijking van de armoede, — trouw geschilderd weer.

De legende van Veronica's zweetdoek komt bij vroegere schrijvers niet voor.

Bij de kruisiging spreekt Bonaventura van drie ladders, en... zij zijn geschilderd; bij de afneming heeft de schilder den voorgeschreven stand der figuren volgens B. afgebeeld. Vooral de Italianen onderscheidden zich daarin.

De aanwezigheid van een schedel met bloedsbeenderen aan den voet van het kruis, schrijft spr. toe aan de vertaling van Golgotha, in 't Grieksch: gulae, d.i. schedel, waarschijnlijk heeft de berg dien naam aan zijn vorm te danken.

Maria met het lijk van haar zoon op den schoot wordt door de H. Brigitta met vrouwelijk diep gevoel verhaald; dat vindt men zelfs bij Michel Angelo terug.

Onder den invloed eens schrijvers verscheen een schilderij, „Christus na zijn verrijzenis" voorstellend, terwijl hij het eerste bezoek bracht aan zijn moeder, „als zijnde de eerste plicht tegenover zooveel moedersmart en liefde"; andere schrijvers zwijgen daarvan.

Ten slotte gaf mej. v. d. Graft nog een uiteenzetting hoe de primitieven zich hebben gehandhaafd tot ze door de Hervorming verdwenen; ook in het Concilie van Trente werd besloten deze werken wel niet te vernietigen, doch er niet mee voort te gaan, en alleen den geloovigen de beteekenis ervan uit te leggen.

Het koel verstand heeft toen het mystieke christendom vervangen, aldus eindigde mej. v. d. Graft; Christelijke kunstenaars gingen hun eigen weg volgens eigen opvatting, eigen inspiratie en genie; de grootste van hen is Rembrandt geweest.

Na de interessante voordracht dankte de voorzitster, mej. v. d. Willigen, de spreekster voor den mooien avond.

— De „Bond" en ons Onderwijs. — Blijkens de „Schoolbode" heeft de huishoudelijke vergadering van de afd. Den Haag van den „Bond v. Ned. Onderwijzers" met 150—10 st. aangenomen een motie waarin ze haar waardeering betuigde voor het werken van bestuur en redactie, hoopte dat beide onverzwakt zullen voortgaan krachtig op te komen tegen de vele misstanden en verkeerdheden op onderwijsgebied te dezer stede, in redactie en bestuur haar volkomen vertrouwen uitspraken en de volle verantwoordelijkheid op zich namen ook voor de wijze waarop betuur en redactie de afdeeling naar buiten vertegenwoordigen.

— Door de politie ahier is proces-verbaal opgemaakt tegen een 16-jarig meisje, dat op brutale wijze getracht had door middel van oplichting zich door verschillende winkeliers te dezer stede goederen te doen afgeven, wat haar in een enkel geval is gelukt.

— Onze stadgenoot, de heer W. R. Hora Adema, heeft, naar aanleiding van de plechtige vaandeluitreiking op 17 dezer in het Malieveld alhier door de Koningin, een feestbulletin ten geschenke aangeboden aan het Koninklijk Echtpaar, getiteld: „Nationaal Historisch Eeuwfeestsonnet, 1813—17/11—1913", dat door H. M. en Z. K. H. welwillend is aanvaard.

## OFFICEELE BEKENDMAKINGEN.

GEVONDEN GOEDEREN:

Aanwezig aan het Hoofdcommissariaat van Politie, Alexanderplein 15b, 1e Etage, Kamer no. 11, en aldaar te bevragen iederen werkdag van 1—3 uur de navolgende voorwerpen:

een bankbiljet, een ceintuur, een rijtuigmoer, een fuik, een koperen moer, een lorgnet in étui, een mattenklopper, een huissleutel.

Aanwezig en te bevragen bij de navolgende ingezetenen:

een gedeelte van een Witte Kruis-lot, van Dijckstraat 191; een ring met 3 sleutels, Korte Hoogstraat 13; een ledige mand met flesch, Brueghelstraat 19-; een tienrittenboekje H. S. M. 3e kl., Honthorstraat 12; een huissleutel, van Mierisstraat 169; een rozenkrans, Gerard Reijnststraat 56; een rijtuiglantaarn, K. N. Havenstraat 2a; een koolschaaf, Rottermontstraat 67; een bruine Iersche setter (reu), N. W. Buitensingel; een zilveren dameshorloge in lederen armband, van Diemenstraat 11; een gebrand (vermoedelijk zilveren) heerenhorloge, een hoedenspeld, een knop van een hoedenspeld, Haagsche Kunstkring, Heerengracht; een christoffelen lepeltje, Bureau Openbare Reiniging (tusschen 9 en 1½ u); een sleutel (gev. 31 October), Scheldedoekshaven 6.

## Ingezonden Mededeelingen.

*(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)*


## Weerstandsvermogen.

De gezonde mensch wordt door zijn weerstandsvermogen voor ziek worden behoed: hij moet dus zorgen dat het intact blijft.

De zieke mensch is voor zijn genezing afhankelijk van den graad van weerstandsvermogen van zijn lichaam: slaagt hij er in dit te versterken, dan is de eerste schrede op den weg der genezing gedaan.

Weerstandsvermogen wordt onderhouden en hersteld door middel van de voeding. In toestanden van zwakte moet men zich krachtig voeden met zuivere, licht verteerbare, geheel aan het organisme ten goede komende voedingsstoffen. Daar het zieke lichaam deze echter niet uit de gewone spijzen kan halen, moet men zijn toevlucht nemen tot een middel, dat deze voedingsstoffen in den juisten vorm bevat.

Meer dan 19.000 medici, waaronder honderden Nederlandsche artsen, hebben schriftelijk als het beste middel, dat aan deze eischen voldoet, het bekende Sanatogen aanbevolen, omdat hun in de praktijk gebleken is, dat daarmee de gewenschte resultaten worden bereikt.

Een van Europa's beroemdste geneesheeren, prof. dr. CARL VON NOORDEN, te Weenen, heeft schriftelijk verklaard: „Een bijzonder dankbaar veld voor de toepassing van Sanatogen zijn voorzeker alle ziekten, waarbij men het lichaam rijker aan eiwit tracht te maken, want Sanatogen bevordert krachtig de eiwitaanzetting."

In alle apotheken en drogisterijen is Sanatogen in verpakkingen vanaf *f* 1— verkrijgbaar. 4

Tegen het Verouderen
Dr. Hommel's Haematogen.
10
WAARSCHUWING!
Men vrage uitdrukkelijk den naam Dr. Hommel.

### Neemt u in acht.

Wanneer de nieren niet in staat zijn om het urinezuur uit het bloed te filtreeren, wordt het bloed er door vergiftigd, en slechts onbeduidende verschijnselen verraden de aanwezigheid van urinezuur in het bloed. Weinig opvallend nog zijn de pijn in den rug, die vermoeidheid, hoofdpijn, duizeligheid, zenuw- en spierpijnen, nu eens in de gewrichten, dan weer in de armen, schouders of beenen. Men let niet op deze verschijnselen en toch zijn zij de kenteekenen, dat het urinezuur ons lichaam begint te verwoesten.

Het kan zich nestelen in de gewrichten en jicht, rheumatiek met haar treurige gevolgen als vervormde ledematen en gewrichten veroorzaken.

Opgenomen in het bloed, kan het zich in de bloedvaten en aderen als een onoplosbare stof afzetten (verkalking, enz.)

Het kan zich afzetten in het nierbekken, de urineleiders en blaas, en ontsteking dezer organen, nierzand, niergruis, nier- en blaassteen met de daaraan gepaard gaande nierkoliek veroorzaken.

Het urinezuur, de verwoester van het lichaam, moet verwijderd worden. Alleen de nieren zijn hiertoe in staat en Foster's Rugpijn Nieren Pillen zullen haar hiertoe in staat stellen. Zij herstellen de nieren en het urine-organisme. Doordat zij het urine-zuur oplossen en afvoeren, voorkomen zij de uiterst nadeelige werking ervan op het lichaam en roeien zij de wortels van uw ziekte uit.

Te 's-Gravenhage verkrijgbaar bij de fa. G. J. R. v. d. Gaag & Zn., Groenmarkt 27, en alle goede drogisten. Toezending geschiedt franco na ontv. van postwissel à f 1.75 voor één of f 10.— voor zes doozen. Eischt de echte Foster's Rugpijn Nieren Pillen, weigert elke doos, die niet voorzien is van nevenstaand handelsmerk. 56

## Wetenschappelijke Berichten.

— Daniël Berthelot heeft dezer dagen aan de „Académie des Sciences" te Parijs mededeelingen gedaan over de beteekenis van de golflengte in de biologische werking van het licht.

Om een goed inzicht te krijgen in de photo-therapie (geneesmethode door lichtbestraling) acht hij kennis van de factoren der lichtenergie van de grootste waarde. Het is vooral de hoedanigheid dezer energie, die afhankelijk is van de trillings-frequentie, die de biologen moeten kennen. Hoe sneller de lichttrilling, hoe korter de golflengte en hoe aanzienlijker de energie.

Op grond van dit principe heeft Berthelot door middel der ultra-paarse stralen het fundamenteel mechanisme nagebootst van het herstel der energie in de georganiseerde wereld (het mechanisme van plantengroen-assimilatie).

Zoo kan een eenvoudige kwiklamp, die ultra-paarse stralen voortbrengt, evenals de planten dat doen, koolwaterstoffen en suiker bereiden uit de gewone gassen, waaruit de dampkring bestaat.

## UITLOTINGEN.

4 pCt. LOTEN PARIJS 1876.
Trekking van 10 Nov.

No. 71967 fr. 100,000; no. 103842 fr. 10,000; no. 58782 fr. 5000.
Fr. 1000 de nos. 19621 47587 60354 61182 71914 85477 150787 166131 182015 208093

4 pCt. oblig. WARSCHAU—WEENEN SP.-MIJ. van 1894. 9e Serie.
Trekking van 10 October.
Betaalb. 2 Jan. met 1250 roebel.

93 104 204 211 308 346 348 355
405 408 422 458 497 541 561 622
629 712 781 887 912 919 954 969
1041 1043 1055 1118 1171 1231 1268 1327
1340 1415 1464 1488 1490 1581 1600 1603
1622 1651 1653 1686 1722 1738 1803 1834
1924 1963 1986 1996

STOCKHOLMSCHE THEATER-PREMIE OBLIGATIES van 1889.
Trekking v. 1 Nov. — Betaalb. 1 Dec.
Serie 431 no. 18 (1000), s. 913 no. 30 (5000), s. 3588 no. 26 (1000), s. 3846 no. 9 (15,000), s. 4235 no. 30, s. 4453 no. 48 (1000), s. 6561 no. 6 (1000), s. 6672 no. 9, s. 6871 no. 22 (1000), s. 7131 no. 5, s. 7468 no. 47, s. 7705 no. 9, s. 7956 no. 26, s. 8095 no. 47, s. 8682 no. 15, s. 9394 no. 47, s. 9671 no. 23. De nos. zonder een getal er achter zijn met 500 kr. uitgeloot.

ZUID-NOORDDUITSCHE VERBINDINGSBAAN.
4 pct. prior. obligatiën emissie 1892.
Trekking v. 1 Oct. — Betaalb. 1 Jan.
à 10,000 Kr. 112 201 241 372.
à 2000 Kr.:

419 545 631 648 866 942 1000 1452
1672 1948 2022 2070 2116 2177 2197 2222
2299 2343 2435 2520 2568 2651 2841 2845
2976 3019 3079 3297 3501 3560 3812 3832
3971 3996 4170 4235 4290 4303 4382 4459
4687 4709 4875 4914 4991 5075 5307 5527
5590 5635 5637 5656 5759 5863 5864 6004
6226 6404 6431 6471 6522 6694 6971 7198
7386 7464 7517 7697 7809 7876 7882 8140
8681 8976 9157 9165 9167 9246 9276 9282
9457 9465 9480 9566 9799 10011 10072
10151 10354 10531 10567 10592 10755
11030 11141 11148 11158 11231 11386
11525 11573 11843 11859 11871 11933
12007 12016 12179 12192 12268 12425
12814 12871 13016 13137 13140 13154
13350 13364 13834 13989 14002 14058
14090 14162 14280 14306 14318 14394
14395 14417 14492 14615 14677 14817
14761 14875 14979 15140 15171 15322
15402 15562 15728 16033 16105 16154
16428 16539 16606 16608 16691 17135
17377 17416 17593 17741 17830 17934

ZWEEDSCHE THEATERLOTEN van 1889.
Trekking van 1 Nov. — Betaalb. 1 Dec.
Serie 3846 no. 9 Kr. 15,000. s. 931 no. 30 Kr. 1000; s. 431 no. 18, s. 3588 no. 26, s. 4453 no. 48, s. 6561 no. 6, s. 6871 no. 22, elk Kr. 1000; s. 4235 no. 30, s. 6672 no. 9, s. 7131 no. 5, s. 7468 no. 47, s. 7705 no. 9, s. 7956 no. 26, s. 8095 no. 47, s. 8682 no. 15, s. 9394 no. 47, s. 9671 no. 23 elk Kr. 500.
Alle overige serien, inhoudende de Nos. 1—50, elk Kr. 31:

615 803 1691 2012 2769 2834 2871 3684
3721 3745 3882 3932 4231 5292 5653 5842
6326 6432 6458 6543 6743 7439 7578 7784
8390 8400 8801 8827 9135 9247 9568 9632
9718 9769 9788

## Uit de Financieele Bladen.

W. B. W. te R. — Brazilië maakt thans een moeilijken tijd door. Eensdeels staan de Staatsfondsen dezer republiek en der afzonderlijke Staten, door de in de laatste jaren buitensporig hoog opgedreven uitgaven, waardoor het landscrediet ernstig schade heeft geleden, er slecht voor, anderdeels doorleeft het land thans een zware economische crisis door de ongunstige handelspositie der beide hoofdproducten: koffie en rubber. Bovendien is de geldbehoefte in Europa en Noord-Amerika thans zoo groot, dat er minder neiging bestaat geld in Zuid-Amerika te beleggen. De 5 % leening van den „Staat Parana" heeft een renteverband op de invoerrechten en de 5 % leening van het „Federale District Rio de Janeiro 1905" op de eigendomsbelasting. Het laat zich wel denken, dat door de vermindering van de koopkracht van het volk, als gevolg van de algemeene malaise, de opbrengst van bedoelde belastingen verminderd is, ofschoon mij daaromtrent geen gegevens ten dienste staan. Ik geloof intusschen niet, dat voor de onderhavige leeningen gevaar is te duchten, wil echter onder de heerschende omstandigheden evenmin aanraden deze fondsen te koopen. Wie ze evenwel reeds heeft op belangrijk hooger noteeringen dan de thans geldende, mag m.i. zonder overdreven angst betere tijden afwachten, die voor Brazilië ook wel weer zullen aanbreken.

Ofschoon de financieele en economische toestanden van Argentinië thans ook wel reden tot voorzichigheid geven, is er m.i. geen aanleiding over 5 % „Argentinië 1905" en 6 % „Cedula's Argentijnsche Nationale Hypotheekbank" ongerust te zijn, ofschoon ik groote aankoopen vooral van de Cedula's op het oogenblik niet bepaald wil aanbevelen.

Oud-abonné. — Tegen aankoop van 4½ % (niet 6 %) Hongaarsche Schatkistbiljetten per 1916" in Rijksmarken, die onlangs werden uitgegeven, heb ik geen bezwaar. Er is volstrekt geen reden aan te nemen, dat de Hongaarsche Staat zijn schulden niet stipt zal honoreeren.

Motto Glas. — Of er iets aan „Van Deventer's Glasfabrieken" hapert, vermogen wij u niet te zeggen. Wel is de koers der aandeelen sedert de laatste emissie (in Mei l.l.) van 124 tot 110 % gedaald, doch daaruit alleen valt geen betrouwbare conclusie te trekken. Minder gunstig klinkt echter het bericht, dat de directeur, de heer J. C. van Deventer, met ingang van 1914 zal aftreden om door den adjunct-directeur te worden vervangen; er is tegen 25 Nov. a.s. een buitengewone alg. verg. van aandeelhouders bijeengeroepen, vermoedelijk om deze benoeming te doen sanctionneeren. Overigens vernamen wij, dat in den laatsten tijd de winst-marge in de flesschen-industrie hier te lande aanmerkelijk is ingekrompen.

G. v. G., te A. — De ad 92 % met eigen geld gekochte $ 2000 aand. „Southern Pacific" raden wij u kalm vast te houden. In tijdelijk verkoopen om eventueel weer terug te koopen, zien wij voor u volstrekt geen heil. U hebt een goed aandeel met hoog rendement en behoeft u om de koersvariaties weinig te bekommeren, daar het 6 % dividend goed verzekerd is.

A. v. R. te 's-Gr. — Met de voorgestelde wijze van belegging der circa *f* 27 mille kunnen wij ons uitstekend vereenigen. Misschien echter ware het voor uw doel — nl. zoo min mogelijk speculatief, zoo secuur mogelijk dividend — beter om, instede van aand. Cult. der Vorstenlanden, aand. „Ned. Handel Mpij." en in stede van aand. Holl. Stoomboot Mpij., de nieuwe aand. „Kon. Hollandsche Lloyd" te nemen. Ook zoudt u de obl. Chili kunnen weglaten en dan in het geheel *f* 5000 pandbrieven onzer „Nederlandsche hypotheekbanken" koopen. Op een bedrag van *f* 27 mille is *f* 5000 in pandbrieven zeker niet te veel, althans indien in uw overig bezit deze verhouding niet wordt overschreden.

G. R. te Z. — 1. Een Noord-Amerikaansche spoorwegmpij., welke van de opening van het Panama-kanaal zal profiteeren, kunnen wij u niet opgeven. Men verwacht van dezen nieuwen verkeersweg vooral opleving in de Westelijke landen van Zuid-Amerika.

2. Tegen aankoop van een enkel aandeel „Chesapeake & Ohio" voor speculatieve belegging, met eigen geld en zonder verlangen naar spoedige koerswinst, hebben wij geen bezwaar.

Motto Verlies. — Indien u 100 pd.st. „Lankat Rubber" en 100 pd.st. „Santa Fé Land Co." bezit en één dezer beide stukken wilt verkoopen, dan zouden wij het aandeel Santa Fé Land Co. behouden. „Fin. Wbld. v. d. Fondsenh."

K. T. — Voor belegging van *f* 10.000 met een rendement van 4½ à 5 pct. kunt u een keuze doen uit de volgende obligatiën: 4½ pct. New-York Telephone, 5 pct. Steel Corporation, 4½ pct. Rusland 1909, 4½ pct. Wladikawkas, 5 pct. Oregon & California, 5 pct. Louisiana & Arkansas, terwijl u eventueel ook eenige 5 pct. pandbrieven van in het buitenland werkende Nederlandsche hypotheekbanken kunt nemen.

B. te D. — Wij zien geen de minste reden om u aan te raden uw aandeelen „Chicago Lumber" van de hand te doen. Natuurlijk is het onaangenaam dat het hervatten der dividendbetaling zoolang uitblijft, maar in aanmerking genomen dat de economische toestanden in de Vereenigde Staten reeds sedert lang te wenschen overlaten, zijn de cijfers in het loopende jaar lang niet slecht. En mede mag aangenomen worden dat de eigendommen der Mpij. groote innerlijke waarde hebben, hetgeen op den duur tot zijn recht moet komen.

De aandeelen „Union Pacific" en „Atchison Topeka" kunt u vooreerst nog wel behouden, ofschoon beide, naar de thans geldende omstandigheden, voldoende betaald zijn. Vermoedelijk hebt u die tot hooger prijzen gekocht dan de tegenwoordige en verkoop met verlies is een van die maatregelen, welke, hoezeer soms nuttig en noodig, slechts noode door de houders worden toegepast.

N. — Wij zouden de aandeelen „Perlak Petroleum" op de tegenwoordige lage prijzen niet meer van de hand doen. Het is waarlwaar, dat in het loopende jaar de productie en dus ook de royalty nog al belangrijk bij die van het vorige jaar ten achter blijft en gewone aandeelen Zuid Perlak worden hoe langer zoo meer een bezit van twijfelachtige waarde, maar een noteering als de tegenwoordige is dan toch ook al zeer laag.

„De N. Fin. en Kap."

C. te A. — Voor den verkoop van de 5 pct. „Refunding Denver Rio Grande" bestaat m. i. momentelijk geen aanleiding. Het systeem van de Maats. plus dat van de Western Pacific levert thans ongeveer voldoende op om de vaste lasten te betalen en als de ontvangsten toenemen loopt het met de Refunding van zelf goed af. Verminderen de inkomsten, dan kan de Denver in een toestand komen, dat zij aan haar verplichtingen niet kan voldoen, maar als het dan tot vermindering daarvan moet komen zal het eerst de garantie op de 5 pct. Western Pacific aan de beurt zijn boven welke garantie de Refunding's bevoorrecht zijn krachtens hun hypothecair verband. Van belang is het daarbij te weten, dat de Denver in 1911-12 en 1913-14 op haar eigen systeem surplussen had van respectievelijk 1.000.000 doll. en 1.457.000 doll., die intusschen zijn verdwenen door meergemelde garantie-verplichtingen.

B. te G. — Met den verkoop van uw certificaat „Parahyba Sergipe" behoeft u zich nog niet te haasten. Het desbetreffend comité heeft aanvankelijk van zijn optreden heel mooie resultaten verkregen en verkeert de zaak thans in een stadium, dat alle hoop geeft op een betrekkelijken goeden afloop.

K. te B. — Voor bedoeld bedrag kunt u koopen:

1000 doll. 5 pct. „Dominica".
*f* 2000 4½ pct. „Expl. Mij. Staatssp."
1000 doll. 5 pct. 1e hyp. „Florida Central".
1000 doll. 4 pct. 1e hyp. „Missouri Kans. Tex."
fr. 1500 5 pct. „Rusland 1906".

Hiervoor is circa *f* 10.000 noodig. Deze som wordt door dien aankoop solide geplaatst tegen 4¾ à 5 pct. rente.

P. Q. — De vooruitzichten van het dividend over 1912-1913 van de „Nieuwe Afrikaansche Handelsvennootschap" staan ongunstig wegens de prijsdaling van gomelastiek, bij welk artikel de Vennootschap is betrokken door het bezit van winstbewijzen Comp. de Kasai. De koers der aandeelen heeft zich naar dien veranderden gang van zaken geschikt en zal weer op verhaal kunnen komen naarmate voor genoemd product een betere markt ontstaat. De aandeelen kunnen alleen worden gekocht voor speculatie met niet gering risico en durf ik er thans alleen van te zeggen, dat de tegenwoordige koopers de goede kansen m. i. niet zwaar betalen. „De Financier".

Dames M. — Wij vinden geene aanleiding om U tot verkoop uwer aandeelen (B en C) der „North Western & Pacific Hypotheekbank" te adviseeren; over 1912 werd hierop 4 pct. dividend uitgekeerd en nu moge het waar zijn, dat de vorige jaren een hooger dividend-cijfer gaven, doch deze vloeiden ten deele uit den verkoop van onroerende goederen voort, die aanvankelijk pro memorie op de balans waren geplaatst en derhalve bij verkoop zuivere winst opleverden.

De inkomsten echter wijzen op vrij groote stabiliteit van het bedrijf; zoo werd b.v. over 1912 een bedrag van *f* 990.000 aan rente gekweekt, in 1911 ongeveer *f* 980.000, in 1910 ca. *f* 820.000, in 1910 ca. *f* 820.000 en weken ook de uitgaven: vaste lasten, onkosten etc. niet veel uiteen.

Onder normale omstandigheden is er derhalve o. i. weinig kans op dividendvermindering van beteekenis en hebt u alsdan op het tegenwoordige koerspeil een netto-rendement van ca. 8 pct., wat bevredigend mag worden geacht.

„De Vos' Wek. Uitl. Ct."

# WONINGGIDS VAN DE AVONDPOST

## BESCHIKBARE WONINGEN.

### Wijk VII. (BOVENHUIZEN.)

| NAAM DER STRAAT. | No. | KAM. | AANVAARDING. | TE BEZ. | HUURPR. | NAAM EN ADRES V. D. EIGENAAR. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Pletterijstraat | 131 | 8 | | Direct. | Steeds. | f 375 | Te bevr Pletterijstraat 133. |
| Weteringkade | 50 | 8 | Badk. | Direct. | Steeds. | f 500 | Bevr. Pletterijstr. 200, tel. 7484 |

### Wijk VII. (BENEDENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Schiestraat | 42 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 21 p. m. | P. de Heer Jzn., Ternootstr. 44a |

### Wijk VII. (ETAGES).

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Ternootstraat (1e ét.) | 63 | 4 | | Direct. | Steeds. | f 17 p.m. | P. de Heer Jzn., Ternootstr. 44a |

### Duinoord. (HEERENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Valkenboschkade | 2 | 6 | Tusschenzolder. | Mei. | Steeds. | f 400 | Bevr. Rimmelzwaan, aldaar. |
| Columbusstraat | 286 | 9 | | Direct. | Steeds. | f 500 | Sleutel Columbusstraat 292. |
| Laan v. Meerdervoort | 450 | 8 | Electr.licht. | Direct. | Steeds. | f 500 | Bevr. Kepplerstr. 258, Tel. 2250 |
| Laan v. Meerdervoort | 452 | 8 | Electr.licht. | Direct. | Steeds. | f 500 | Bevr. Kepplerstr. 258, Tel. 2250 |
| Laan v. Meerdervoort | 454 | 8 | Electr.licht. | Direct. | Steeds. | f 500 | Bevr. Kepplerstr. 258, Tel. 2250 |
| Laan v. Meerdervoort | 456 | 8 | Electr.licht. | Direct. | Steeds. | f 500 | Bevr. Kepplerstr. 258, Tel. 2250 |
| Wattstraat | 3 | 9 | Serre, t. | Direct. | Steeds. | f 500 | C. Bosboom, Loosd.weg 995. |
| Wattstraat | 5 | 9 | Serre, t. | Direct. | Steeds. | f 500 | C. Bosboom, Loosd.weg 995. |
| Schuytstraat | 210 | 10 | Badk. | 1 Jan. '14. | Steeds. | f 600 | C. W. Matzen, aldaar. |
| Laan van Meerdervoort | 401 | 13 | 2 t. en plat. | Direct. | D.&D.2-4 | f 650 | P. Scheen, Reitzstraat 207. |
| Laan van Meerdervoort | 395 | 13 | 2 t. en plat. | Direct. | Steeds. | f 650 | P. Scheen, Reitzstraat 207. |

### Duinoord. (BOVENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Buys Ballotstraat | 40 | 6 | balcon | Direct. | Steeds. | f 250 | Woninggids „De Avp." (92) |
| Fultonstraat | 106 | 6 | tusschenzold. | Direct. | Steeds. | f 300 | Mij. Reg.tessel., P.Hendr.str. 181 |
| Noorderbeekdwarsstraat | 230 | 6 | tusschenzold. | Direct. | Steeds. | f 300 | Mij. Reg.tessel., P.Hendr.str. 181 |
| Weimarstraat | 279 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 300 | Bakker, Noordw. 2. Tel. 3260 |
| Columbusstraat | 274 | 6 | Stores gratis. | | Steeds. | f 300 | Sl. Marconistr. 19, tel. 4845. |
| Valkenboschlaan | 120 | 7 | Serre | Direct. | W.en Do. | f 350 | F. v. Maasbommel, aldaar. |
| Valkenboschlaan | 294 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 350 | L. v. Heusden, Daltonstraat 63 |
| Copernicusstraat | 144 | 10 | 2 balc. | Direct. | D., D. 2-4 | f 350 | Bevr. Mr. Haase, aldaar. |
| Sweelinckstraat | 191 | 9 | 2 balc. | Direct. | D., D. 2-4 | f 375 | Bevr. Roos, aldaar, tel. 5177. |
| Weimarstraat | 156 | 10 | | Direct. | Steeds. | f 400 | Bevr. Weimarstraat 156. |
| Weimarstraat | 294 | 7 | Serre, balc. | Direct. | Steeds. | f 400 | H. J. v. d. Jagt Jr., Newtonpl. 81. |
| Weimarstraat | 296 | 7 | Serre, balc. | Direct. | Steeds. | f 400 | H. J. v. d. Jagt Jr., Newtonpl. 81. |
| Obrechtstraat | 86 | 9 | Serre, balc. | Direct. | Steeds. | f 425 | Mevr. De Clerq, aldaar. |
| Nicolaïstraat | 63 | 9 | Serre, balc. | Direct. | bel. vrag. | f 425 | den Hr. Coops, aldaar. |
| Reinkensstraat | 9 | 7 | 2 balcons | Direct. | Steeds. | f 475 | Bevragen aldaar. |

### Duinoord. (BENEDENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Obrechtstraat | 336 | 5 | Serre, t. | 1 Dec. | Steeds. | f 250 | Mevr. Groeneveld Nagel, aldaar |
| Ampèrestraat | 75 | 4 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 250 | A. Noordijk, Valkenboschl. 77 |
| Valkenboschkade | 119 | 4 | Hall. | Direct. | Steeds. | f 265 | P. v. Vliet, Edisonstr. 2, tel. 4224 |
| Weimarstraat | 295 | 5 | Gr. t. | Direct. | Steeds. | f 276 | Te bevr. aldaar. |
| Copernicusstraat | — | 5 | plaats, t. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat | — | 5 | plaats, t. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat | — | 5 | plaats, t. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat | — | 5 | plaats, t. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Loosduinscheweg | 809 | 6 | 2 Serres | Direct. | dag. 2—4 | f 300 | Wed. V. Bochoven, aldaar. |
| Schuytstraat | 215 | 6 | Serre | Direct. | D.&D.2-4 | f 300 | Mevr. Desmet, aldaar. |
| Nicolaïstraat | 81 | 5 | Uitbouw | Direct. | Steeds. | f 325 | J. v. d. Horst, Loosd.kade 140 |
| Weimarstraat | 152 | 7 | Tuin | Direct. | Steeds. | f 325 | Bevr. Weimarstraat 156. |
| Weimarstraat | 253 | 5 | Tusschenb. | Direct. | Steeds. | f 325 | A. de Jong, Buys Ballotstr. 54. |
| Lubeckstraat | 67 | 6 | Tusschenb. | Direct. | M. en Do. | f 350 | Bevr. Boonstra, aldaar. |
| Weimarstraat | 79 | 5 | Tusschenb. | Direct. | Steeds. | f 375 | J. v. d. Horst, Loosd.kade 140 |
| Prof. Kaiserstraat | 11 | 4 | | Direct. | Steeds. | f 17 p.m. | Bevr. v. d. Zwan, Pr. Kaiserstr. 41 |
| Valkenboschkade | 66 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 19 p.m. | Sleutel Valkenboschkade 16. |
| Loosduinscheweg | 1009 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 21 p.m. | Joh. Bats, Ant. Heinsiusstr. 88. |
| Loosduinscheweg 1013a | — | 5 | | Direct. | Steeds. | f 21 p.m. | Joh. Bats, Ant. Heinsiusstr. 88 |
| Valkenboschkade | 142 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 28 p.m. | Bevr. Cartesiusstr. 263, tel. 7787 |
| Valkenboschkade | 144 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 23 p.m. | Bevr. Cartesiusstr. 265, tel. 7787 |
| Valkenboschkade | 154 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 23 p.m. | Bevr. Cartesiusstr. 263, tel. 7787 |

### Duinoord. (ETAGES.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Obrechtstraat (1e et.) | 325 | 4 | Keuk., bergpl. | Direct. | Steeds. | f 200 | P.K.v.d.Dries, Columbusstr. 263. |
| Columbusstraat (2e et.) | 288 | 4 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 210 | Sleutel Columbusstraat 292. |
| Obrechtstraat (1e et.) | 419 | 4 | Bergpl., Keuk. | Direct. | Steeds. | f 220 | Te bevragen op no. 419. |
| Ampèrestraat (2e étage) | 71 | 4 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 228 | A. Noordijk, Valkenboschl. 77 |
| Ampèrestraat (1e étage) | 7 3 | 4 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 240 | A. Noordijk, Valkenboschl. 77 |
| Edisonstraat (1e et.) | 1 11 | 4 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 250 | Sleutel Columbusstraat 292. |
| Copernicusstraat (1e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (1e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (1e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (1e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (1e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (1e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Copernicusstraat (2e et.) | — | 5 | keuken. | Direct. | Steeds. | f 300 | Bevr. Weimarstr. 188, tel. 4402 |
| Valeriusstraat | — | 7 | 2e en 3e etage. | Direct. | na 2 u. | f 350 | A. Bekker, Valeriusstraat 16. |
| Marconistraat (2e et.) | 14 | 8 | Keuk., balc. | Direct. | Steeds. | f 16.— p.m. | Eblé, Zieke 5, tel. 5098. |
| Marconistraat (2e et.) | 11a | 3 | Keuk., balc. | Direct. | Steeds. | f 16.— p.m. | Eblé, Zieke 5, tel. 5098. |
| Marconistraat (2e et.) | 13 | 3 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 16.25 p.m. | Eblé, Zieke 5, tel. 5098. |
| Marconistraat (1e et.) | 15a | 3 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 16.50 p.m. | Eblé, Zieke 5, tel. 5098. |
| Weimarstraat | 11a | 4 | Serre. | Direct. | Steeds. | f 17.75 p.m. | G. Meyer, Weimarstraat 278. |
| Valkenboschkade (1e et.) | 282 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 18 p.m. | Sleutel op No. 64 (2 m. bellen) |
| Fahrenheitstraat (2e ét.) | 64 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 18 p.m. | Bevr. Raamstr. 49a, tel. 9369y |
| Fahrenheitstraat (1e et.) | 400 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 19 p.m. | Bevr. Raamstr. 49a, tel. 9369y |
| Fahrenheitstraat (1e ét.) | 396 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 19 p.m. | Bevr. Raamstr. 49a, tel. 9369y |
| Loosd.weg (2e étage) | 402 | 5 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 19 p.m. | Joh. Bats, Ant. Heinsiusstr. 88 |
| Loosd.weg (2e étage) 1011a | 1011 | 5 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 19 p.m. | Joh. Bats, Ant. Heinsiusstr. 88 |
| Fahrenheitstraat (1e et.) | — | 4 | Balcon. | Direct. | dag 2-4 u. | f 19 p.m. | Bevr. P. Krugerl. 180, tel. 6105 |
| Loosd.weg (1e etage) 1009a | 390 | 5 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 20 p.m. | Joh. Bats, Ant. Heinsiusstr. 88 |
| Loosd.weg (1e étage) | — | 5 | Keuken | Direct. | Steeds. | f 20 p.m. | Joh. Bats, Ant. Heinsiusstr. 88 |
| Valkenboschkade (1e et.) | 1013 146 | 5 | Keuken. | Direct. | Steeds. | f 21 p.m. | Bevr. Cartesiusstr. 263, tel. 7787 |

### Duinoord. (WINKELHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Marconistraat h. Fultonstt. | 144 | 3 | Gr. Keld. | Direct. | Steeds. | f 375 | A. Noordijk, Valkenboschl. 77 |
| Schuytstraat | 12 | 4 | Gr. Keld. | Direct. | Steeds. | f 400 | Konijnburg, Hemsterh.str. 142. |
| Weimarstraat | 292 | 4 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 400 | H. J. v. d. Jagt Jr., Newtonpl. 81. |
| Weimarstraat | 227 | 4 | electr.licht. | Direct. | Steeds. | f 400 | Weisz, Valkenb.pl. 7, tel. 3288. |
| Fahrenheitstraat | 7 | 5 | koops. f 13000. | Direct. | Steeds. | f 500 | Th. J. v. Niel, aldaar. |
| Copernicusplein | 10 | 6 | Gesch. v. Wijnhandel. | | Steeds. | f 635 | Blonk, Valkenb.pl. 3, tel. 5492 |
| W. de Withstraat | 1a | 4 | tuin.werkplaats. | Direct | Steeds. | f 700 | Bevragen Am. v. Solmsstr. 81 |

### Duinoord. (VERGADERZAAL.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Obrechtstraat | 5 | — | | Direct. | Steeds. | f 300 | Rademaker, Sweelinckstr. 54. |

### Bezuidenhoutkwartier. (HEERENHUIZEN.)

| NAAM DER STRAAT. | No. | KAM. | AANVAARDING. | TE BEZ. | HUURPR. | NAAM EN ADRES V. D. EIGENAAR. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| H. v. Zwaardekroonstr. | 19 | 8 | | Direct. | Steeds. | f 500 | Bevr. Kepplerstr. 258, Tel. 2250 |
| H. v. Zwaardekroonstr. | 49 | 8 | | Direct. | Steeds. | f 500 | Kepplerstraat 258, tel. 2250 |
| Adelheidstraat | 242 | 10 | | Direct. | Steeds. | f 575 | D. Oosthoek, Koningsplein 14 |
| Adelheidstraat | 258 | 10 | | Direct. | Steeds. | f 575 | D. Oosthoek Koningsplein 14 |
| L. v. N. Oost-Indië | 24 | 8 | 1 tuin. | Direct. | Steeds. | f 625 | Laan v. N. Oost-Indië 24. |
| L. v. N. Oost Indië | 194 | 10 | 2 tuinen. | Direct. | Steeds. | f 650 | J. v. d. Griend, Zwarteweg 62. |
| Am. v. Solmsstraat | 88 | 9 | Electr.licht. | Direct. | Steeds. | f 700 | A. de Jong, B. Ballotstr. 54. |
| L. v. N. Oost-Indië | 264 | 11 | 2 t. | Direct. | Steeds. | f 900 | Lammens, L. v N. Oost-Indië 242 |
| Daendelsstraat | 36 | 12 | 300 M². t. | Mei '14. | D.&D.2-4 | f 1050 | Lammens, Ruyckhaverstr. 18. |

### Bezuidenhoutkwartier. (BOVENHUIZEN).

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Meerdervoortstraat | 1 | 7 | Gem. Voorburg. | Direct. | Steeds. | f 325 | Breedveld, Kon. Wilh.l. 148 |
| Carpentierstraat | 116 | 7 | Serre | Direct. | Steeds. | f 350 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 124 | 7 | Serre | Direct. | Steeds. | f 350 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 126 | 7 | Serre | Direct. | Steeds. | f 350 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 134 | 7 | Serre | Direct. | Steeds. | f 350 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Emmastraat | 88 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 450 | P. Scheen, Reitzstraat 207 |

### Bezuidenhoutkwartier. (BENEDENHUIZEN).

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| François Valentijnstraat | 94 | 6 | | Direct. | Steeds. | f 275 | Bevr. Van Dijkstraat 18. |
| Carpentierstraat | 114 | 5 | Serre | Direct. | Steeds. | f 300 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 120 | 5 | Serre | Direct. | Steeds. | f 300 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 122 | 5 | Serre | Direct. | Steeds. | f 300 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 128 | 5 | Serre | Direct. | Steeds. | f 300 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Carpentierstraat | 130 | 5 | Serre | Direct. | Steeds. | f 300 | J. Steinz, Halleystraat 21. |
| Meerdervoortstraat | 3 | 6 | Gem. Voorburg. | Direct. | Steeds. | f 325 | Breedveld, Kon. Wilh.l. 148. |
| Ch. de Bourbonstraat | 126 | 3 | Keuken. | Direct. | Steeds. | f 21 p.m. | Sleutel op No. 136. |

### Bezuidenhoutkwartier. (ETAGES.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Ch. de Bourbonstr. (2e et.) | 69 | 4 | Vrije opg., keuk. | Direct. | Steeds. | f 21 p.m. | N. v. Geest, Ch. de Bourb.str. 69 |

### Nieuw Scheveningen. (VILLA'S.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Helmstraat Oud Scheveningen. | 7 | 12 | | 1 Oct. | belet vr. | f 1500 | John C. Bignell. Helmstr. 2 |

### Nieuw Scheveningen. (HEERENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Vivienstraat | 60 | 10 | | Direct. | Steeds. | f 575 | Bevr. Fred. Hendriklaan 235. |
| Ant. Duyckstraat | 157 | 9 | Badk. 2 t. | Direct. | Steeds. | f 600 | N. Hulsbosch, Smitstraat 34. |
| Ant. Duyckstraat | 161 | 9 | Badk., 2 t. | Direct. | Steeds. | f 600 | N. Hulsbosch, Smitsstraat 34. |
| Van Boetzelaerlaan | — | 11 | Ongen. | Direct. | Steeds. | f 650 | J. D. v. d. Houwen, Fultonstr. 3 |
| Boetzelaerlaan | 119 | 10 | | Direct. | Steeds. | f 650 | Fred. Hendriklaan 235. |
| Boetzelaerlaan | 78 | 10 | K.pr. f 12000 | Direct. | Steeds. | f 650 | Carrière, Kanaalw. 38, tel. 1819 |
| Boetzelaerlaan | 84 | 10 | K.pr. f 12000 | Direct. | Steeds. | f 650 | Carrière, Kanaalw. 38, tel. 1819 |
| Boetzelaerlaan | 92 | 10 | K.pr. f 12000 | Direct. | Steeds. | f 650 | Carrière, Kanaalw. 38, tel. 1819 |
| Boetzelaerlaan | 94 | 10 | K.pr. f 12000 | Direct. | Steeds. | f 650 | Carrière, Kanaalw. 38, tel. 1819 |
| Boetzelaerlaan | 96 | 10 | K.pr. f 12000 | Direct. | Steeds. | f 650 | Carrière, Kanaalw. 38, tel. 1819 |
| Frankenslag | 330 | 10 | | Direct. | Steeds. | f 700 | Fred. Hendriklaan 235. |
| Boetzelaerlaan | 100 | 14 | Electr.l. | Direct. | Steeds. | f 750 | C. Lamers, Sonoystraat 6. |
| Boetzelaerlaan | 98 | 14 | Electr.l. | Direct. | Steeds. | f 750 | C. Lamers, Sonoystraat 6. |
| Badhuisweg h. Amst.d.str. (Oud Scheveningen. | 44 | 12 | 2 erkers. | Direct. | Steeds. | f 800 | Sleutel L. v. Meerdervoort 383 en Stevinstraat 82. |

### Nieuw Scheveningen. (BOVENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Lumeystraat | 9 | 5 | 3 balc., enz. | 1 Febr. '14 | — | f 275 | Lammens, Ruyckhaverstr. 18 |
| Lumeystraat | 100 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 275 | Lammens, L. v N. Oost-Indië 242 |
| Lumeystraat | 94 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 275 | Lammens, L. v N. Oost-Indië 242 |
| Blois v. Treslongstraat | 27 | 7 | 3 balcons. | Direct. | Steeds. | f 276 | Lammens, Ruyckhaverstr. 18 |
| Lumeystraat | 86 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 300 | Lammens, L. v N. Oost-Indië 242 |
| Lumeystraat | 28 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 315 | Te bevr. Edisonstraat 119. |
| Lumeystraat | 30 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 315 | Te bevr. Joubertstraat 26. |
| Lumeystraat | 36 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 315 | Te bevr. Edisonstraat 119. |
| Lumeystraat | 38 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 315 | Te bevr. Joubertstraat 26. |
| Lumeystraat | 44 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 315 | Te bevr. Joubertstraat 26. |
| Lumeystraat | 46 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 315 | Te bevr. Edisonstraat 119. |
| Lumeystraat | 12 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 325 | Te bevr. Van Bylandtstr. 143. |
| Lumeystraat | 14 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 325 | Te bevr. Van Bylandtstr. 143. |
| Sonoystraat | 4 | 7 | Kelder. | Direct. | Steeds. | f 325 | C. Lamers, Sonoystraat 6. |
| Slingelandtstraat | 20 | 7 | tusschenzold. | 15 Nov. | Steeds. | f 375 | Slingelandtstr. 40, tel. 1776 S. |
| Slingelandtstraat | 22 | 7 | tusschenzold. | 15 Nov. | Steeds. | f 375 | Slingelandtstr. 40, tel. 1776 S. |
| Van Slingelandtstraat | 29 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 375 | Te bevr. Ant. Duyckstr. 130. |
| Van Slingelandtstraat | 31 | 7 | | Direct. | Steeds. | f 375 | Te bevr. Ant. Duyckstr. 130. |
| Van Beuningenstraat | 138 | 7 | erker, 2 balc. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| Van Beuningenstraat | 140 | 7 | erker, 2 balc. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| Van Beuningenstraat | 146 | 7 | erker, 2 balc. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| Van Beuningenstraat | 148 | 7 | erker, 2 balc. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| v. d. Heimstraat | 36 | 7 | 3 balcons. | Direct. | Steeds. | f 375 | G. Meyer, Weimarstraat 278. |
| v. d. Heimstraat | 42 | 9 | 3 balcons. | Direct. | Steeds. | f 425 | G. Meyer, Weimarstraat 278. |
| Douzastraat | 22 | — | zold., ook water. | Direct. | Steeds. | f 20 p.m. | J. P. Blonk, v. d. Werfstr. 15. |

### Nieuw Scheveningen. (BENEDENHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Ant. Heinsiusstraat | 106 | 5 | Serre. | 17 Nov. | Steeds. | f 250 | H. ten Bruggencate, aldaar. |
| Van Loostraat | 26 | 5 | Keuk., t. | Direct. | Steeds. | f 260 | Te bevragen aldaar. |
| Sonoystraat | 37 | 5 | Serre. | 1 Jan. '14. | Steeds. | f 275 | P. v. d. Made, Loosd.weg 937. |
| Lumeystraat | 14 | 5 | tusschenb. | 1 Febr. '14 | — | f 275 | Lammens, Ruyckhaverstr. 18 |
| Lumeystraat | 18 | 5 | Tusschenb. | Direct. | Steeds. | f 275 | Lammens, L. v N. Oost-Indië 242 |
| Sonoystraat | 3 | 5 | Zijbouw. | Direct. | Steeds. | f 275 | P. v. d. Made, Loosd.weg 937. |
| Lumeystraat | 34 | 6 | | Direct. | Steeds. | f 300 | Te bevr. Joubertstraat 26. |
| Lumeystraat | 10 | 6 | | Direct. | Steeds. | f 325 | Te bevr. Van Bylandtstr. 143. |
| Van W. v. Dijkveldstr. | 17 | 5 | | Direct. | Steeds. | f 325 | Jansen, Loosd.k. 55. Tel. 3002 |
| Slingelandtstraat | 24 | 5 | tusschenbouw | 15 Nov. | Steeds. | f 350 | Slingelandtstr. 40, tel. 1776 S. |
| Slingelandtstraat | 18 | 5 | tusschenbouw | 15 Nov. | Steeds. | f 350 | Slingelandtstr. 40, tel. 1776 S. |
| Van Beuningenstraat | 136 | 6 | tusschenbouw. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| Van Beuningenstraat | 142 | 6 | tusschenbouw. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| Van Beuningenstraat | 144 | 6 | tusschenbouw. | Direct. | Steeds. | f 375 | Engelenburgstr. 43, tel. 6611. |
| Van Hovestraat | 103 | 6 | Kelder. | | Steeds. | f 375 | Zwijnenburg, Obrechtstr. 568. |
| v. d. Heimstraat | 38 | 6 | Tusschenb., zold. | Direct. | Steeds. | f 400 | G. Meyer, Weimarstraat 278. |
| v. d. Heimstraat | 40 | 6 | Tusschenb., zold. | Direct. | Steeds. | f 425 | G. Meyer, Weimarstraat 278. |

### Nieuw Scheveningen. (ETAGES.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Sonoystraat (2e ét.) | 33 | 5 | Keuk., balc. | 1 Jan. '14. | Steeds. | f 230 | P. v. d. Made, Loosd.weg 937. |
| Sonoystraat (1e ét.) | 35 | 5 | Keuk., balc. | 1 Jan. '14. | Steeds. | f 240 | P. v. d. Made, Loosd.weg 937. |
| Bl. v. Treslongstr. (2e et.) | 81 | 5 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 240 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (2e et.) | 83 | 5 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 240 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (2e et.) | 69 | 5 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 240 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (2e et.) | 71 | 5 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 240 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (2e et.) | 57 | 5 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 240 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (2e et.) | 59 | 5 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 240 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (1e et.) | 55 | 4 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 250 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (1e et.) | 67 | 4 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 250 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Bl. v. Treslongstr. (1e et.) | 79 | 4 | Keuk. | Direct. | Steeds. | f 250 | W. Briejer, Weimarstraat 376. |
| Van Slingelandtstr. (2eet.) | 54 | 5 | 2 balcons, serre. | Direct. | M&Di.5-6 | f 250 | Te bevr. aldaar. |
| Kranenburgweg (2e et.) | 18 | 5 | keuk., serre | 1 Dec. | Steeds. | f 276 | Bevr. v. d. Zwan, Pr. Kaiserstr. 41 |
| Kranenburgweg (2e et.) | 24 | 5 | keuk., serre | 1 Dec. | Steeds. | f 276 | Bevr. v. d. Zwan, Pr. Kaiserstr. 41 |
| Kranenburgweg (1e et.) | 20 | 5 | keuk., serre | 1 Dec. | Steeds. | f 300 | Bevr. v. d. Zwan, Pr. Kaiserstr. 41 |
| Kranenburgweg (1e et.) | 22 | 5 | keuk., serre | 1 Dec. | Steeds. | f 300 | Bevr. v. d. Zwan, Pr. Kaiserstr. 41 |
| Belgischeplein (2de ét.) | 9 | 5 | keuk., 2 war. | Direct. | Steeds. | f 370 | Bevr. Leuv.str. 37, tel. S. 696. |
| Gentschestraat (2de ét.) Oud Scheveningen. | 40 | 6 | keuk., 2 war. | Direct. | Steeds. | f 370 | Bevr. Leuv.str. 37, tel. S. 696. |

### Scheveningen. (WINKELHUIZEN.)

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Valeriusstraat | 13 | 6 | Serre, Kelder | Direct. | Steeds. | f 700 | P. Kole, Valeriusstraat 40. |

Vervolg Z. O. Z.

| NAAM DER STRAAT. | No. | KAM. | AANVAARDING. | TE BEZ. | HUURPR. | NAAM EN ADRES V. D. EIGENAAR. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Transvaalkwartier.** (WINKELHUIZEN.) | | | | | | |
| **Reitzstraat** | 41 | 3 | Keuk. Direct. | Steeds. | f 5.50 p. w. | P. Scheen, Reitzstraat 207. |
| **Rijswijk.** (HEERENHUIZEN.) | | | | | | |
| **Regentesselaan** | 57 | 10 | 2 t., serre. Direct. | Steeds. | f 450 | Hesselaar, Regentesselaan 57. |
| **Leeuwendaallaan** | 19 | 10 | 2 tuinen. 1 Febr. '14. | Steeds. | f 500 | Bevr. Charl. de Bourbonstr. 41 |
| **Centrum.** (HEERENHUIZEN.) | | | | | | |
| **Jan van Nassaustraat** | 26 | 10 | Badk., tuin. Direct. | Steeds. | f 1100 | J. v. Arkel, Balistraat 142. |
| **Centrum.** (BOVENHUIZEN.) | | | | | | |
| **P. Heinstraat** | 103 | 10 | Direct. | Steeds. | f 700 | Bevragen aldaar. |
| **Prinsestraat** | 42 | 8 | Direct. | Steeds. | f 800 | Bevr. Stationsweg 111 of W de Withstraat 18 of aldaar. |
| **Anna Paulownastraat** | 81 | 7 | en 2 dienstb.k. 1 Oct. | Din.&Vr. | f 800 | Bevr. Loosd.weg 305, Tel. 292. |
| **Centrum.** (ETAGES.) | | | | | | |
| **L. v. Heerderv.** h. A. P.str. | 26 | 4 | Gesch. v. kant. l. Direct. | Steeds. | f 500 | F. Oomen, Koningsplein 49. |
| **Centrum.** (WINKELHUIZEN.) | | | | | | |
| **Anna Paulownaplein** | 8 | 5 | met werkplaats. Direct. | Steeds. | f 1300 | Bevragen Am. v. Solmsstr. 81. |
| **Loosd. Kade** | 126a | | Gr. Keld., T., 1 Mrt. | Steeds. | f 350 | Verhagen, Geestbrug Rijsw. |
| **Tasmanstr.** h. v. Speijkstr. | 182 | 3 | Pakhuis. Direct. | Steeds. | f 400 | Splinter, Kerklaan 23a, Rijsw. |
| **Prinsegracht** | 138 | 4 | Met bov. huis. Direct. | Steeds. | f 450 | A. Kemps, Prinsegracht 140b |
| **Centrum.** (KANTOORLOKALEN.) | | | | | | |
| **Prinsestraat** | 42 | 8 | Direct. | Steeds. | f 1000 | Bevr. Stationsweg 111 of W. de Withstraat 18 of aldaar. |
| **Elandstraat** (Gestoffeerd) | 14 | 3 | Kluis. Electr. & gasl. | Steeds. | f 50 p. m. | Bevr. aldaar, tel. 4636. |
| **Centrum.** (PAKHUIZEN.) | | | | | | |
| **Prinsegracht** (Kelder) | 59a | — | 300 M² Direct. | Steeds. | f 300 | Mok, Brouwersgr. 4 Tel. 2989. |
| **Bagijnestr.** (Bov. pakh. m. z.) | 12 | — | 4.25 bij 8½ M². Direct. | Steeds. | f 1.25 p. w. | Bevr. Houtmarkt 14. |
| **Bagijnestr.** (Bov. pakh.) | 6 | — | 8 bij 8½ M². Direct. | Steeds. | f 1.50 p. w. | Bevr. Houtmarkt 14. |
| **Archipel.** (HEERENHUIZEN.) | | | | | | |
| **Riouwstraat** | 23 | 12 | tot Mei f 725 direct | Steeds. | f 800 | G. de Gruijter, v. Galenstr. 29 |
| **Celebesstraat** | 49 | 14 | Gr. serre. Direct. | Steeds. | f 900 | Wijsman, Gr. Hertoginnel. 113. |
| **Archipel.** BOVENHUIZEN. | | | | | | |
| **Kanaal** | 25 | 5 | Direct. | Steeds. | f 300 | Mevr. Sijben, Sundastr. 21. |
| **Voorburg.** (VILLA's.) | | | | | | |
| **Westeinde** h. Heeswijkstr. | 1 | 11 | t. 30 M. diep. Direct. | Steeds. | f 600 | Bevr. Achterweg 34, Voorburg. |
| **Voorburg.** (HEERENHUIZEN.) | | | | | | |
| **L. v. Heldenburg** | 40 | 6 | 2 t., vrije poort. Direct. | Steeds. | f 325 | Bevr. Achterweg 34, Voorburg |
| **Achterweg** | 32 | 7 | 2 t., rijlaan. 1 Mei. | Steeds. | f 425 | Bevr. Achterweg 34, Voorburg |
| **Voorburg.** (BOVENHUIS). | | | | | | |
| **Achterweg** | 145 | 7 | Balcon, erker. Direct. | Steeds. | f 325 | D. de Kok, Heerenstr., Voorburg. |
| **Achterweg** | 146 | 7 | Balcon, erker. Direct. | Steeds. | f 310 | D. de Kok, Heerenstr., Voorburg. |
| **Voorburg.** (BENEDENHUIZEN.) | | | | | | |
| **Achterweg** | 144 | 5 | Direct. | Steeds. | f 325 | D. de Kok, Heerenstr., Voorburg. |


# Reclameweek „Minos"

Teneinde den goeden naam van ons fijnste gesmolten rundvet nog meer bekendheid te geven, stellen wij voor alle Abonné's van dit blad **gratis** onderstaanden **bon** ter beschikking.

**MINOSVET IS HET ALLERFIJNSTE**

Meermalen met GOUD BEKROOND en onder scheikundige contrôle van Dr. F. BASENAU, te Amsterdam.

Verkrijgbaar in pakjes van 1/1 en 1/2 pond à **40** en **20** cent.

**MINOSVET VOOR ELKE KEUKEN.** 60

**Bon à 5 cent.**

Deze bon kan bij Uw Slager of Winkelier voor **5** cent in betaling worden gegeven bij aankoop van 1 pond MINOS.

**Alléén geldig v. 17 tot 22 Nov.**

A. P.

**Veel geld**

wordt aan alle Dames en Heeren gegeven voor gedragen DAMES- en HEERENKLEEDING, geheele of gedeelten van INBOEDELS, gebroken of heel GOUD en ZILVER, en voor alles wat men van de hand wenscht te doen.

Dagelijks (ook 's avonds) aan huis te ontbieden. 14

Mej. S. FULD—HAKKER, Spui **177** hoek St. Jacobstraat.

# KOFFERS.

Nieuwe gepants. Hutkoff. met bak 100 × 50 × 40 f 9; dito Mailkoffer 100 × 50 × 50 f 10; dito Boekenkoffers f 7.50 en f 5.50; dito Hoedenkoffers voor 6 hoeden f 9.

**JAN DE VRIES,** Hollanderstraat **65.** Reparatie-Inrichting. 01

# Rotterdamsche Credietbank

verstrekt **Voorschotten** op billijke voorwaarden, onder borgstelling, doch zonder levensverzekering. Kantoor *10—4* uur.

**Lange Beestenmarkt 1a. — Telefoon Haag 458.** 12

**HOYTEMA's KALENDER 1914**
**PREMIE-UITGAVE VAN**
***FERWERDA & TIEMAN.***

Teneinde de kennismaking met onze Wijnen te bevorderen, bieden wij vanaf heden elken kooper van *f* **20.–** of meer aan Wijnen, of van een onzer Proefmanden, **gratis een exemplaar van den HOYTEMA-KALENDER voor 1914 aan.**

De Kalender wordt uitsluitend geleverd bij bestellingen op Wijn (dus **niet** op Gedistilleerd).

De bestelling waarbij een exemplaar onzer Premie-Uitgave verstrekt wordt moet bestaan uit *f* 20.— aan Wijnen, buiten de kosten van mand en flesschen. 76

Bestellingen kunnen geschieden aan ons Hoofdkantoor of aan een onzer Depôts.

Elke kooper kan slechts één exemplaar onzer Premie-Uitgave ontvangen.

De verkoop geschiedt uitsluitend **à contant.** Flesschen worden à 5 cent berekend, doch tot denzelfden prijs teruggenomen. De verzending geschiedt franco door Nederland.

| **PROEFMAND No. 1.** | **PROEFMAND No. 2.** |
|---|---|
| 3 flesschen Palus de Médoc. | 5 flesschen Chau. Malleret. |
| 3 „ St. Estèphe Médoc. | 5 „ St. Emilion. |
| 6 „ Chau. Malleret. | 2 „ Extra Oude Roode Portwijn |
| 3 „ Oude Roode Portwijn. | 2 „ Extra Oude Witte Portwijn. |
| 3 „ Oude Witte Portwijn. | |
| *f* **17.40 à contant.** | *f* **18.20 à contant.** |

**Volledige lijst van Wijnen waarop de aanbieding van toepassing is, wordt op aanvraag gaarne gratis gezonden.**

**NOORDEINDE 60, v. BYLANDTSTRAAT 92, DEN HAAG.**

# Velo
**Waschmachines**
**(met 2 jaar garantie)**
**Prijzen van af f 22,50**

zijn **beslist** de **beste**
**à contant** en **op afbetaling**
**Op proef te bekomen en in werking te zien** iederen MAANDAG en VRIJDAG 50 van 2—5 uur, uitsluitend in het filiaal der
**VELO-WASCHMACHINE-Mij.,**
**48 Paviljoensgracht 48.**
**(Telefoon No. 6658)**

**Wacht U voor minderwaardige namaak.**

Let op het merk:
**„Velo".**


# Aanbevelenswaardige Adressen.

**Motorbootonderneming op Rotterdam**
**2 MAAL DAAGS.**
**Firma FRIJLINK & VAN PUTTEN,**

**Ligplaats en Kantoor der booten Leeghwaterkade 5 (Laakhaven). Tel. 1002-1003. Afhalen van goederen. Billijk vrachtprijzen.**

**Baden en Geijsers.**
W. P. de BOCK, *Piet Heinstraat* No. 71—73, Tel. 1769.

**Begrafenis-Ondernemingen.**
L. W. HANSEN Sr., *Balistraat No. 6.* Tel. 1227.

**Bloemen en Planten.**
H. TEUNISSEN & v/d. WERFF, *Bankastr. 4 en Kanaal 43*, Tel. 1412

**Bloemen en Fruit.**
R. v. ELDIK—DE LEEUW, *Borneostr.* 12c. h. Celebesstr. Modern bloemwerk, opgem. fruitmanden, aanl. en onderh. v. tuinen.

**Boekbinderij.**
L. T. J. EICHLER, *Gortstraat 14.*

**Boter, Kaas en Eieren.**
L. BIJL, *Marconistraat* No. 25. Tel. 9510y. (Prima producten).
B. J. W. DE GOEY, *Prins Hendrikstraat* No. 144. Tel. 2203.
LEON. v. d. VELDE, *Helmersstr. 8a-10.* Tel. 960x. Prima melange boter.

**Brandstoffen.**
W. DIJK, *Pieterstraat* No. 28, Tel. 2797, (ook aardappelen).
H. KEY, *Van Speijkstraat* No. 174. Tel. 7676. (Ook aardappelen.)
J. Th. M. VAN REIJSEN, *Fred. Hendrikl. No. 149.* Tel. Schev. 853.

**Brillen en Pince-nez.**
J. LOOS, *Papestraat No. 28.* In den Blauwen Bril.

**Chem. Reiniging en Rep.-Inricht.**
AMERICAN - HENRI SCHMITZ, *Witte de Withstraat* No. 19.

**Comestibles & Kolonialewaren.**
JOH. v. d. BERG, *Geest 3 en Stille Veerkade hoek Paviljoensgracht 56.*
J. F. FAST v/h. VARENKAMP & ZOON, *Stadhouderspl.* Tel. 3794.
B. G. KNOPPIEN, *Fr. Hendrikl.* No 216, Tel. Schev. 1103.

**Confiseurs-Patissiers.**
HENRI CLEMENS, *Edisonstraat No. 82.* Tel. 6920.
A. J. J. OPPELAAR, Cuisinier, *Reinkensstr. hoek Schuytstr.* 164. Tel. 3351
R. J. v. d. PUTTEN, *2e Blankenburgstraat* No. 101, Tel. 2639.

**Dames-Hoeden.**
A. M. APPEL, *Pr. Hendrikstr. 85,* voorheen Boekhorststraat No. 58.

**Drogisten.**
J. v. d. BERG, *Fr. Hendrikl.* 640. Tel. Schev. 1027 Drog. „De Ooievaar".
A. HAGENBEEK, *Galileïstraat* 174, *hoek Valkenboschlaan.* Tel. 5939.
T. L. F. NEOMAGUS, *Weimarstraat no. 38,* Tel. 5352.

**Glas- en Aardewerk.**
D. OENSTRA. *Witte de Withstraat* 22, tegenover de Van Kinsbergenstr.

**Glazenwasscherijen.**
HEINEKEN'S Glazenwasscherij Jaloez. en Rolluiken-fabr. *Kettingstr. No. 6.* Tel. 2478.

**Goud en Zilver.**
J. VOLKERS, voorh. Horn, *Noordeinde 86,* Tel. 3556.

**Grafhekken.**
B. VAN HEIJNINGEN, *Westeinde No. 159.* Tel. 6844.

**Haarden en Fornuizen.**
M. VAN DEN BERG, *Fr. Hendrikl.* 211. Tel. 47. (Fabr. Aldegondepl. 1.)
W. P. de BOCK, *Piet Heinstraat* No. 71—73. Tel. 1769.

**Heeren-Mode-Artikelen.**
C. E. KNIES, *Witte d Withstraat No. 36.* Tel. 7101.

**Horlogemakers.**
G. J. P. GOEMANS, *Van Diemenstraat No. 168.* Rep. van alle Uurw.

**Huishoudelijke Artikelen.**
Fa. F. H. NUSSELEIN, Tel. 6921. *Schoolstraat No. 16.*
J. STIKKELORUM, *5a Kneuterdijk* Tel. 2241 (Hoofdagent Weck's Sterilisator).

**Huis- en Decoratieschilders.**
FIRMA VAN DAM & CO, *Amalia van Solmstraat No. 47/49.* Solied en Billijk.
A. F. WAGEMANS, *Anna van Buerenstraat* No. 58/60.

**Kleedermakers.**
M. W. DE GROOT, *Zoutmanstr. 74,* benevens repareeren, oppersen.
J. H. VAN HORSSEN, *A. Paulownastraat No. 39.* Tel. 6759.
G. VAN DER TUIN, *Loosduinscheweg 297.* (Voor Dames en Heeren.)
Fa. Tj. VLIETSTRA & Co., *Fann. Scholtenstraat 9.* Civiel-, Militair- en Dameskleedermakers.

**Kleedermakers-Fournituren.**
G. A. GREIMERING, *Papestraat* 14, Tel. 4275, (ook lakens en stoffen).

**Koffer- en Zadelmaker.**
JOH. J. WAGEMANS, *Trompstraat No. 184.* Tel. 1646.

**Lijstenfabrieken.**
J. C. CRAMWINCKEL. Alleen gev. *Nieuwe Haven* No. 360. Tel. 112.
L. P. OUDEWAAL, *Paul Krugerlaan Nos. 50—54—56.* Tel. 7038.

**Manufacturen & Mode-artikelen.**
Wed. A. NIJHOFF-LOMAN, *Van Kinsbergenstr. 133,* h. v. Speijkstr.
MAG. „WILHELMINA", *Boekhorststraat 28.* Spec. Dienstb. japonnen.

**Metselaars en Loodgieters.**
Fa J. M. EERHARD & Zn., *Paviljoensgracht No. 80.* Aanleg van gas en waterleiding.

**Muziekinstrumenten.**
GRAMOPH.-, SNAREN-, LUNOPHONE-COMP., *Oude Molstraat 23.*

**Onderhoud van Tuinen.**
W. C. VAN DER LAAN, *Frederikstraat no. 89,* Tel. 3079.

**Orthopaedische Schoenmakers.**
L. HULSTIJN, *Van Bylandtstr.* 184. (Te ontbieden door de geh. stad)

**Pianomagazijnen.**
BERKELJON's PIANOHANDEL, *Weimarstraat No. 53.*

**Poeliers.**
Ph. LAGUETTE v.h. Siesage, *Dennenweg 55,* Tel. 7218.

**Postzegelhandelaar.**
C. J. REIJERSE, *Spui No. 147.* (In- en Verkoop).

**Pijpen en Wandelstokken.**
R. PEUKERT v/h. HINTZE, *Spuistraat No. 60.* Tel. 3542.

**Rietenmeubelen en Mandenwerk**
K. H. DATEMA, *P. Heinstraat 82a* tegenover de Barentszstraat.
J. W. SCHNEPPER, Fabr. en Magazijn *Jan v. Riebeeckstraat* 104.

**Rijwielhandelaren.**
W. DINGEMANS, *Koningstraat 3* Ook reparatie-inrichting.
DE GLORIE VAN HOLLAND. *Columbusstr.* No. 76/78. Tel. 2643.
J. v. d. HAAGEN, *Nobelstraat 17a-19a.* Tel. 9754y. Rijwiel- en Motorhersteller. - Garage.
L. W. NIEUKERKE, *3e v. d. Boschstr.* 8. Rijwielen en Auto-gurage. Tel. 7440
L. SCHMIDT, *Veenkade* 14. Manhattan en Imperator rijwielen, The Oxford Rijwielen.
C. VAN DER WAL & Co., *Heerenstraat 25a,* 21. Bondsrijwielhersteller

**Schoenen en Laarzen.**
F. W. GUINEE, *Brouwersgracht* Tel. 7027. Noordbr Nijverheid.
VAN HALDEREN, *Hemsterhuisstr.* 287-289 b.d. Elandstr. (opger. 1887.)
PIERRE HOOGSTRATEN, *Bezuidenhout* No. 156. Tel. 6685.
A. P. KOSTER, *v. Bylandtstr.* 94 h. Weimarstr. (Ben. Schoenmakerij.)
JOH. WASSENAAR, *Pr. Hendrikstraat No. 132.* Tel. 5658.

**Smeden en Gasfitters.**
D. CRAMER, Constructie-werkplaats, *Ravesteijnstraat No. 15.*
HENRI KORVER Jaczn., *Weimarstraat* 15/15a. Tel. 3457.
W. LEEMBURG, *Sumatrastraat* 38–42. Tel. Haag 5310. *Fr. Hendriklaan* 64N. Tel. Schev. 1324. Loodgieter. — Electrische geleidingen enz.

**Spekslagerijen.**
M. J. MEIJSEN, *Obrechtstraat 381* b.d. Gr. Hertoginnelaan.

**Staalwaren en Wapens.**
J. FONDERIE, *Korte Achterom* 17 (achter de Veenestr.) Gev. 1839.

**Stalhouders.**
J. P. C. HOEBERT, *Van Beverninckstr. 225,* Tel. 1125. (Ook maandequipages.)

**Stucadoors.**
J. GROENEVELD, *Celebesstraat 2a,* Tel. 3519. (Snelwitterij).

**Toko's.**
Fa. ALBRECHT & ELFFRICH, *Kon. Emmakade 55.* Tel. 2610. (Toko Betawie.)
W. BARNAS en DIEMERS, Toko Bahroe, *v. Kinsbergenstr. 126* Tel. 4796
TOKO MOERA, *Columbusstr.* 256 b.d. Valkenboschlaan. Tel. 6281.

**Uitzending van Diners.**
C. M. J. OOYEVAAR *Molenstraat No. 25a,* Tel. 4187.

**Verbandst. en Verpl.-artikelen**
T. L. F. NEOMAGUS, *Weimarstraat* No. 38, Tel. 5352.
Wed. G. STREITWOLF, *Noordeinde* No. 105. Tel. 2413.

**Verlichtingsartikelen.**
W. P. de BOCK, *Piet Heinstraat* No. 71—73. Tel. 1769.
J. C. HARING, *Danckertstr.* No. 60 hoek 2e Sweelinckstraat, Tel. 3835.

**Vruchten en Groenten.**
C. M. DE KOK, *Spekstraat* No. 5/11. Tel. 639.

**Wasch- en Strijkinrichtingen.**
J. NIEUKERKE, *v. Diemenstr,* 93. Electr. Wasch- en Strijkinrichting.

**Zuiveraar.**
P. J. VAN DER BIL, *De Riemerstraat no. 37,* Zuiveraar d. Stadsgeb.


# Hooge voedingswaarde

in den meest verteerbaren vorm bieden U

**MAGGI's Soepen** met de Kruisster

**Groote keuze in soorten, waaronder:** 96

**Rumford, Koninginne, Erwten, Huishoud, Vermicelli, enz.**

# Ruime keuze
# St. Nicolaas-Cadeaux

**in Luxe- en Kunstbeelden.**

Vazen en Jardinières, Cachepots en Bakjes, enz., Boetseeren naar het leven en naar photo's, zeer billijke prijzen.

— **Bekroond met Gouden en Zilveren Medailles.** —

**Pr. Hendrikstraat III. - Tel. 7616.**

**Utrecht: Steenweg 5. - Fabriek te Gouda.** 50

*Aanbevelend:* Ed. ANTHEUNIS, Modelleur.

***ATTENTIE S. V. P.***
aan DAMES en HEEREN, dat
**Mej. D. EREIRA**
den **hoogsten prijs** geeft voor
**Dameskleeren,**
**Heerenkleeren**
**Meubelen,**
**Tapijten,**
**Bedden enz.**
**Verhuis-opruimingen.**
Dagelijks aan huis te ontbieden.
**Bezemstraat 3 of 5.**

**STOOMHOUTZAGERIJ.**
**Sigarenkisten** en **kistjes** van **reukloos** hout, ter verpakking van **boter, cacao, parfumerieën** enz.
Kramer & Smits, voorheen Vermaas, Delft

ABONNEMENT „AVONDPOST" PER DRIE MAANDEN.

Voor Den Haag, Scheveningen, Loosduinen, Rijswijk en Voorburg f 1.25, Delft f 1.40, andere plaatsen in Nederland f 1.65, België f 2.75, Landen Intern. postverkeer f 3.50; (post-abonnem. belangrijk lager). O.- en W.-Indië per jaar f 15.—. Nieuwe abonnem. worden alleen tegen vooruitbetaling aangenomen.

Afz. nummers of bewijsexempl. 0.03
met Zondagsblad 0.06

„De Avondpost" verschijnt in 2 edities, te 4 uur en 6 uur n.m. De 1e bevat de beurs van den vorigen dag; de 2e de beurs van den dag van verschijning; bovendien de [illegible] officieele berichten uit de „Staatscourant".

# ZONDAGSBLAD

VAN „DE AVONDPOST."

BUREAUX: HOOGE WESTEINDE 20.

's-GRAVENHAGE. (Telephoonnummer 2749).

PRIJS DER ADVERTENTIËN.

| | |
|---|---|
| Van 1—4 regels (met inbegrip van bewijsexemplaar) | f 0.60 |
| Elke regel meer | - 0.12½ |
| Per regel voor het buitenland | - 0.15 |
| Liefdadigheids- en boekannonces per regel | - 0.07½ |
| Kleine Advertentiën | - 0.25 |
| Ingez. mededeelingen per regel | - 0.40 |

Voor bewijsexemplaren wordt f 0.03, met Zondagsblad f 0.06 in rekening gebracht. Incasseeren buiten de stad volgens posttarief.

DIRECTEUR: F. J. VAN PAASSCHEN.

Inhoud: Van Den Haag en de Hagenaars, door Eiber. — Bij toeval. Naar het Engelsch. — Een ongelukkig huwelijk. Naar het Duitsch. — Over boeken en schrijvers, door H. J. Stratemeijer. — Rubriek voor de jeugd, door B. v. Hage. — Schaakrubriek.

## VAN DEN HAAG EN DE HAGENAARS

In het verslag der algemeene vergadering van aandeelhouders in een groote onderneming ('t was niet in Den Haag) las ik, dat voor het tot stand komen der plannen zoo-en-zooveel door anderen beschikbaar was gesteld, terwijl „eenige tonnen in eigen boezem gevonden zijn"... Geen gering buitenkansje. Gewoonlijk is in eigen boezem — of „onder ons vestje" slechts plaats voor berouw, spijt of andere sentimenten, waarmee iemand niet gaarne te koop loopt. Ik heb ook wel eens gezien — op het tooneel wel te verstaan — dat eigen boezem gebruikt werd voor brievenbus; maar 't betrof dan hoogstens een waardevol kattebelletje, dat daar tijdelijk gedeponeerd werd.

Wel is 't mij zelf gebeurd, dat ik in mijn vestjeszak een verrassing vond: bijvoorbeeld een vergeten dubbeltje. Meer niet. Andere menschen kunnen op dat stuk gelukkiger zijn; zoo hebben wij allen zeker met voldoening vernomen, dat onze loffelijke feestcommissie in haar portemonnaie nog 2000 pop beschikbaar vonvoor een onafhankelijkheidsvuurwerk.

Ik zei daar, dat wij allen 't met voldoening vernamen. Geheel juist is dit niet. Ik hoorde al enkelen, die van 't feestvieren verzadigd zijn, beweren, dat 't niet noodig was, 't nog eens dunnetjes over te doen. We hadden op 17 November al de vaandeluitreiking, en wie er dan nog een dagje van wilde maken, kon dat best op eigen gelegenheid doen. En dat men 't geld wel voor iets beters kon gebruiken dan 't de lucht in te blazen. Vooral in een jaargetijde, dat weinig zekerheid aanbiedt voor openluchtfeesten. En-zoo-voort.

„Nothing succeeds but success", zegt de Engelschman. 't Zal geheel van de weersgesteldheid op Maandag a.s. afhangen, hoe 't definitieve oordeel luidt over de prudentie der commissie in dezen.

De familie is natuurlijk tot mobilisatie gereed. En wat mij betreft — ik voel in zooverre veel voor het dunnetjes overdoen op 17 November, wijl daardoor een kans geboren wordt, dat in volgende jaren de Hagenaars eindelijk zullen onthouden, wáárom al sinds 100 jaar op 17 November de vlag van den toren waait.

Overigens laat de techniek der feestviering mij zoo koud, als iemand met mogelijkheid op een November-avond kan worden, — aangezien ik nooit naar een vuurwerk toe ga, nòch, buiten dringende noodzaak, naar gelegenheden waar gedrang te verwachten is.

Daarom heb ik ook weerstand geboden aan alle verlokkingen van Loes om mij mee te krijgen naar Rotterdam „om Pégoud te zien vallen" — zooals zij in haar opgewondenheid zich verpraatte. Gelukkig voor Pégoud is 't zonder ongelukken afgeloopen. Ik wacht geduldig de luchtreizigers af, tot ze boven mijn hoofd komen, zooals Zondag Versteegh, en als 't eens gebeurt, dat er iemand komt duikelen op mijn balkon, kan hij met plezier een sigaar bij mij opsteken. Ik zal hem heusch niet verklappen aan de politie, omdat hij boven Den Haag vloog — een verbodsbepaling die men maar wijselijk vergeet, omdat toch een groot deel der artikelen uit de Politieverordening niet gehandhaafd worden, niet kunnen gehandhaafd worden, omdat daarvoor een agent noodig is.

Buitendien, de meeste Hagenaars hebben voor 't genoegen „'m" te zien vliegen boven hun hoofd gaarne het minimale kansje over, hem te zien vallen boven op dat hoofd. Er zijn van de werkelijk bestaande artikelen in de Politieverordening niet vele, die de algemeene sympathie hebben. De meeste menschen vinden datgene wat inderdaad geboden of verboden is, niet zoo erg, maar zij hunkeren steeds naar een stel volkomen nieuwe verbodsbepalingen. „Waarom mag dàt nou niet? Wat 'n Jan-Klaassen!" „Maar ze moesten"... en dan volgen de meest uiteenloopende desiderata.

Noem nu eens twee dingen op de wereld, waarover een aanzienlijke meerderheid heusch gelijk denkt!

Pas had ik mij van ganscher harte aangesloten bij de anti-scoriaebrick-menschen, of ik vernam, dat automobilisten en fietsrijders zich even hartstochtelijk vóór die glijsteenen verklaarden, als de op paarden of eigen voeten zich voortbewegenden er tegen.

Ik vernam uit het contra-adres van den A. N. W. B., dat Den Haag 750 auto's en motorfietsen rijk is (voor benzine-verkoopers meer verblijdend bericht dan voor mij!) en 22,000 rijwielen. Deze statistiek zal wel vertrouwbaar wezen. Wie was ook de meneer, die al 'n paar jaar geleden met strak gezicht beweerde — ik meen in den gemeenteraad — dat de verhouding tusschen Hagenaars en fiets was als 8 : 1: Dat zou dan op 't oogenblik zoo iets geven als een totaal van 37.500.

Er wordt toch in den loop van alle mogelijke debatten heel wat beweerd, waar de lommerd geen geld op geeft! Alleen maar om iets anders te beweren dan een ander. Gelukkig, dat in de praktijk de menschen niet zoo vijandig zijn. Ik heb gelezen, dat het college van B. en W., in zijn oude samenstelling, den heeren Simons en Lely een foto heeft aangeboden als blijvend aandenken voor de aangename samenwerking. Wat den heer Lely betreft, als die een pendant zoekt voor dit huldeblijk, kan hij een vergrooting laten maken van de kiek, waarop hij staat naast ex-excellentie Regout bij de opening van 't spoorlijntje naar Weert. Tevens een aangename herinnering aan de zeer voorspoedige wijze, waarop deze beide heeren tusschen Groenmarkt en Binnenhof overeenstemming bewerkten omtrent de quaestie Kameregbouw—Kapelsbrug.

't Is voor 't publiek altijd 'n heele geruststelling, als 't weet, dat 't bij de meeste gevechten, parlementaire en andere, voor de galerie, niet om 't heusche gaat. Worstelaars en andere kampioenen, die met hun lichaam werken, geven elkaar immers ook voor en na den strijd een hand. Bij ons in de familie eindigt menig heete strijd met 't verzoenende woord van tante Mien: „Presenteer nog maar eens!" waarbij dan de eene partij de andere een taartje aanbiedt.

De groote kunst bij 't debatteeren is wel die, de argumenten-zelve zóó te presenteeren, dat ze lijken op aangeboden versnaperingen, zoo op de manier van den bootsman in „Peter Simple", die begon: „Jonker, mag ik u eens op allerbeleefdste, fatsoenlijke manier doen opmerken"... enz. enz.... „dat je eigenlijk een groote stommeling bent"...

Ik was toevallig deze week getuige van een debat in alleraangenaamsten stijl, namelijk in het „Kunstkring-theater", waar een voordracht-avond over spreken en zingen de onverwachte wending nam van een debat, waarin men elkaar op alleraangenaamste wijze onaangename dingen zei, uitgezonderd een enkele, die den toon niet kon treffen, welke bij de omgeving paste. Dat „le ton fait la musique" is een waarheid, door een Franschman ontdekt, lang voor men dacht aan methodisch spreken en moderne stemcultuur.

Ik geloof niet, dat 't den heer Verkade heel gauw gelukken zal, de menschen in het Kunstkring-zaaltje zóó te verrassen als het publiek van Maandagavond verrast werd met dat onverwachte toegiftje van een debat, waarop men niet had gerekend.

't Auditorium, dat verkeerd had in de bekende voordrachts-avond-stemming, 't best gequalificeerd als „gematigd onverschillig", werd opeens wakker en geanimeerd. Ik had alle moeite, Loes terug te houden, die zich ook in 't debat wilde mengen. Ik weet wel, dat het mijn nicht nòch aan slagvaardigheid, nòch aan woordenvloed mangelt, maar aangezien zij nooit aan speciale stemvorming heeft gedaan, vreesde ik een fiasco.

't Was namelijk Loes, die mij bewogen had, daarheen te gaan. Zij was langs een der, alleen haar bekende, geheimzinnige wegen aan „kaarten" gekomen, en zij vond 't nu een geschikte gelegenheid, op goedkoope manier 't zaaltje te zien, waarvan zij zooveel schoons had gehoord. Of er wat gespeeld werd, kwam er minder op aan. 't „Huwelijk onder Lodewijk XV" had zij al „honderdmaal" (d.i. natuurlijk twee keer) gezien, en overigens had zij overal heel veel over 't zaaltje gelezen en maar heel weinig over wat daar vertoond werd.

Ik geloof, dat zij tamelijk tevreden was, maar niet geestdriftig. Ik herinnerde haar, dat iets, waarover zóóveel lof wordt uitgestort, zelden meevalt. 't Spreekt vanzelf, dat zij mij binnenkort zal komen vertellen, dat er „zoo'n mooi stuk wordt gegeven bij de Haghespelers", want, nietwaar, je leert een tooneelzaal toch pas goed beoordeelen bij een voorstelling!

EIBER.

## BIJ TOEVAL.

Naar het Engelsch.

Dora Leonard leunde met haar schoone armen op de vensterbank in haar vaders kantoor en staarde naar het bosch van schoorsteenen op onregelmatige daken, 't eenige wat er in dit oude hoekje van Londen te zien was. Zij knikte naar het kleine, verlamde jongetje op de vierde verdieping aan den overkant van de binnenplaats, strooide wat beschuitkruimels voor de papegaai van juffrouw Tottenham, een verdieping lager, en zij riskeerde haar leden om wat bladen te plukken van een balkonplant, wier ranken naar omlaag groeiden... toen een vreemd paar oogen, blinkend door die ranken heen, haar deden schrikken.

Op het balkon had zij vroeger nooit iemand anders gezien dan den professor met de witte lokken onder het fluweelen mutsje, die zelfs door geen hoofdknik verlangen had geopenbaard, met Dora kennis te maken. Wie kon de nieuwe bewoner zijn? Hij had mooie oogen — donker en expressief — en de hand, welke de klimplant terzijde schoof, was blank en welgevormd.

Dora waagde 't nog eens te kijken, nu door het gordijn. Hij was 'n beetje vooruitgekomen en leunde over de ballustrade van het balkon, wachtend of de lieve verschijning aan het venster terug zou komen. Zijn donker, zuidelijk voorkomen was geheel anders dan de blonde, blozende gezichten, welke Dora gewoonlijk rondom zich zag.

Hij herinnerde haar aan een geschilderden Romeo, dien zij zoo mooi vond, dat 't beeld haar telkens voor den geest kwam.

— Dora, doe het venster dicht: de tocht is gevaarlijk in dezen tijd van 't jaar... zoo klonk de droge stem van papa Leonard, die de krant zat te lezen.

— Papa, u spreekt nooit meer over professor Mudie tegenwoordig. — U bent toch geen kwade vrienden met hem?

— Mudie? Die is onze buurman niet meer. Hij is een week geleden verhuisd.

— O ja? Heeft nu een ander de kamers op no. 60?

Dora wachtte in spanning op antwoord.

— O, ja, een vreemde snuiter heeft zijn kamers betrokken. Ik zag hem in een raar costuum op het balkon, en ik hoorde hem zingen, een Italiaansch lied geloof ik. Hij heeft een heel goede tenor, dat moet ik zeggen. Maar wij zullen de vensters 's avonds toch maar secuur sluiten; je kunt nooit weten... zulke vagebonden...

— O, papa!

Dora was wel geneigd een betoog te houden over het onrechtvaardig verdenken van zijn buren, maar ziende, dat haar vader, oudergewoonte, zat te knikkebollen over zijn „Times", was zij wel gedwongen, die opmerkingen te bewaren voor een volgende gelegenheid.

Wonend met haar vader en ongetrouwde tante in de stille straat, had Dora een suf leventje zonder veel afleiding of emotie, Alleen wanneer haar broer Bob met vacantie thuis, kwam, had zij wat pret; de rest van 't jaar ging tamelijk saai voorbij. Geen wonder, dat de verschijning van een nieuwen, en daarbij jongen buurman haar nieuwsgierigheid gaande maakte. Hij was zeker even eenzaam als zij in de groote stad, en zij reikhalsde naar een gelegenheid om hem haar sympathie te betuigen.

Dit kon echter louter bij toeval gebeuren, want zij durfde niet het initiatief tot toenadering nemen tegenover een wildvreemde, en haar vader zou zich om den jongen buurman niet bekommeren.

Jaren geleden had een nichtje van haar vader, die in zijn hart de plaats van een jongste zuster bekleedde, zich laten verlokken tot een huwelijk met een Italiaansch edelman. dat ongelukkig was geworden en haar geheel van hare familie had vervreemd. Sinds dien tijd had meneer Leonard een hekel aan alle buitenlanders die in zijn gezichtskring kwamen, en Dora wist heel best, dat ze van hem geen meelij of belangstelling had te verwachten voor Romeo, zooals zij hem in gedachten noemde

Dora's broeder Bob had van een schoolvriend, die naar Indië was gegaan, een curieus geschenk gekregen, een paar aapjes. Eerst had hij op school voor die beestjes gezorgd, doch de aardigheid ging er met het nieuwtje af en hij berichtte zijn familie, dat ze eerstdaags de apen als logés thuis konden wachten. Papa antwoordde direct, dat hij met dat vee niets te maken wilde hebben. Ze zouden den boel maar vernielen en de meiden doodsbenauwd maken. Als Robert een menagerie wilde houden, moest hij die maar elders onderdak brengen

— Die arme jongen heeft zijn hart gezet op de aapjes en zal nu erg teleurgesteld zijn, zei tante Mathilda medelijdend.

't Was een zwak van de oude dame, Robert voor te spreken en te vertroetelen in dezelfde mate als zij Dora overlaadde met wijze lessen en aanmerkingen.

Zij zou haar laatste stuiver hebben gegeven om haar neef een genoegen te doen.

Op een namiddag was Dora alleen in haar vaders kantoor, hij had haar verzocht, daar te blijven, terwijl hij een boodschap moest doen. Zij had dus 't rijk alleen en er was weinig kans, dat zij op dit uur van den dag daar zou gestoord worden.

Voor 't kantoor van een rechtsgeleerde was 't niet onaangenaam; er stonden een paar gemakkelijke stoelen, er waren veel curiositeiten. Het kostbaarste stuk van de collectie was een porseleinen bord uit den tijd van Lodewijk XI; kenners verzekerden, dat het groote waarde had, en dikwijls waren er hooge sommen voor geboden; doch de heer Leonard had steeds geweigerd van dien schat afstand te doen. 't Bord, in een fluweelen etui, prijkte boven de kast, bewonderd door alle bezoekers.

Dora had pas tien minuten in 't kantoor gezeten, toen tante Mathilde haar hoofd om de deur stak, blijkbaar opgewonden.

— Dora, daar is de man met de apen! Hij zegt, dat hij geen tijd heeft om te wachten. Ik heb beloofd, bij mevrouw Wahan te komen, en 't is al laat. De meiden zijn uit — wil jij zoolang de diertjes in ontvangst nemen? Ze hebben kettinkjes om den hals en...

— Maar tante, papa zal woedend zijn. Die apen hier in zijn kantoor! Hij wilde ze immers niet in huis hebben!

— Wij mogen dien goeden Bob niet teleurstellen. Kate kan over een half uur thuis zijn, ik zal een briefje voor haar laten liggen, dat zij de diertjes mee naar haar kamer moet nemen. Dan behoeft je pa er niemendal van te weten.

Aan verder debat werd een einde ge-

## OVER BOEKEN EN SCHRIJVERS.

### Fantasie.

Als een dichter in het heden geen stof vindt, die hem aantrekt, blikt hij terug naar het verleden. Eeuwen van menschelijk leven bieden hem genoeg om de verbeeldingskracht te laten werken. Bijna geen tijdperk der geschreven historie of het heeft dichters geinspireerd. Ook de mythologie leverde van ouds een onuitputtelijk materiaal.

Minder vaak komt het voor, dat 's dichters fantasie dwaalt naar de tijden der ongeschreven historie, om ons te brengen in een menschenwereld, waarvan geen overlevering verhaalt, en die slechts kan worden opgebouwd uit vage gegevens van praehistorischen aard.

Wilhelm Bölsche heeft ons reeds gebracht in het oerwoud en de dieren- en menschenwereld beschreven in stoute natuurfantasieën, gebouwd op natuurwetenschappelijken grond.

Soms schiep de verbeeldingskracht denkbeeldige menschen in een denkbeeldigen tijd, een soort idyllen, waarin het elementair-menschelijke de band werd tusschen fantasie en werkelijkheid. Soms ook werd de primitieve mensch gebruikt om parabelsgewijze den modernen mensch een lesje te geven.

Iets geheel nieuws op het gebied van historische, of liever praehistorische fantasie, ondernam de Deen Johannes V. Jensen met het boek: „De Gletscher, een mythe van den eersten mensch", vertaald door J. E. Gorter—Keyser, uitgave van H. Meulenhoff, te Amsterdam.

In een prospectus wordt gezegd:

„Het boek is in romanvorm geschreven en boeiend van begin tot eind. Het geheel is geen fantasie, doch berust op wetenschappelijk onderzoek, zoodat de inhoud tevens in populairen vorm een beeld geeft van de denkbeelden betreffende de ontwikkelingsgeschiedenis der menschheid."

De woordenkeuze in deze qualificatie is niet gelukkig. Ik kan niet met bevoegdheid oordeelen over de juistheid van het in Jensen's werk aangenomen schema der evoluties, die de aardoppervlakte onderging van een algemeen tropischen toestand naar den ijstijd, waarop weer de overgang naar milder gesteldheid volgde.

Een schrijver, die zijn taak zoo ernstig opvatte als Jensen, zal wel behoorlijk onderlegd zijn in wetenschappelijken zin. Maar het verhaal zelf van den eersten mensch, terecht „mythe" genaamd, is dan toch zuiver fantastisch, al wordt telkens het verband in 't oog gehouden met de wetenschappelijke „denkbeelden".

Een fantasie in den edelsten artistieken zin is de schildering van de ontwikkeling der sluimerende gaven in den oermensch, van de aangeboren instincten van het menschdier tot de bewuste handelingen van den door gevoel en verstand geleiden beheerscher der aarde.

Jensen ontwerpt een stout gedacht, met groot talent uitgevoerd beeld van de eerste hoofdstukken der beschavingsgeschiedenis, het geleidelijk veroveren van de macht door den mensch, die, uit zijn oorspronkelijk paradijs verdreven door de natuurkrachten — het intreden van den ijstijd — van meet af, langzaam, maar volhardend zijn eerste veroveringen doet op de levende en doode natuur, die dier, plant, steen en metaal onderwerpt aan zijn wil als de hoogst begaafde van alle schepselen. Deze roman — als men 't zoo noemen mag — is in zeker opzicht een epos: het heldendicht van de menschelijke energie, die tot hooger ontwikkeling komt, naarmate de tegenstand der natuur grooter is.

Die menschelijke energie wordt verpersoonlijkt in twee figuren: „Dreng", de stamvader van een volk met zeer elementaire cultuur, en zijn vele eeuwen later levenden nakomeling „Hoidbjörn", die een verdere beschavingsperiode inleidt.

Op werkelijk onderhoudende wijze wordt die langzame groei van den mensch als beheerscher der aarde geschilderd, met een levendigheid van vizie, welke ons het verhaal als werkelijkheid doet opnemen. Alleen is het verhaal op sommige punten wat lang, en het gebruik van familiare woorden, dat de realiteit moet verhoogen, breekt wel eens, het doel voorbijstrevend, de rustige stemming van het geheel. Dit kan gedeeltelijk ook liggen aan de vertaling; men ontmoet vele stroeve en onklare volzinnen.

Ter kenschetsing van het werk schrijf ik een der schoonste passages af, die, waar verteld wordt, hoe Dreng, de zoeker, het verloren vuur terug vindt in den vuursteen:

„Hij liet een vonk vallen op het droge vuurzwam en zag hoe er onmiddellijk een vurig punt ontstond, dat rookte, zwart werd met gloeiende randen, en grooter werd; hij blies er voorzichtig lucht heen, zag hoe het vurige randje feller begon te gloeien, hoorde het sissen en nu strooide hij er vlug houtspaanders overheen, hield op met blazen — en op hetzelfde oogenblik stond er een vlammetje los omhoog te branden, een klein blauwachtig en geel zieltje met warmen adem, het aarzelde even, ging op en neer, verdween en kwam weer terug al naar Dreng blies, hij ademde diep en hield op — en toen vloog het vlammetje begeerig grijpend op de houtspaanders aan, die begonnen te branden! Dreng stak een tak aan. Hier was het vuur. Nu had hij het aan niemand te danken, het was van hem, vuur, vuur!

„Moa (Dreng's vrouw) hoorde iemand juichen buiten het hol, uitbundig vreugdegeschreeuw en gezang, en de grond dreunde boven haar hoofd onder dansende voeten, alsof het een beer was, die hooge sprongen deed en weer op zijn zware pooten neerkwam — was dat de stem van haar man? Het werd duisternis in haar ziel en ze kroop naar boven, overtuigd van hun ondergang; nu was het uit met Dreng en met hen allen. Ze vond hem boven bij hun woning, waar hij ronddanste met een brandenden tak in de hand, ze zag het vuur — en toen grijnsde Moa, ze bleef staan met haar voeten binnenwaarts en lachte verblind. Ze begreep wat er gebeurd was. Ja, nu had het haren echtgenoot en God behaagd vuur te scheppen. Ze was er niet bovenmate verwonderd over. Wat hij niet al kon! Maar het was prettig."

De lezer, die tot dusver Dreng gevolgd heeft, deelt in de vreugde en gaat nieuwsgierig verder, langs den weg van den oermensch, ziet in hem den veroveraar, den held, den vertegenwoordiger der menschheid, waarvan wij allen deel uitmaken, en er groeit dat wat elke dichter tracht te bereiken, medegevoel, sympathie, het zich verwant voelen met den held.

Menigeen, aan luchtiger en kleuriger lectuur gewend, niet gewoon zich te verplaatsen naar een tijd, zóó ver van de realiteit, die wij kunnen omvatten, zal zich wellicht in den beginne niet sterk aangetrokken gevoelen tot dit boek. Men late zich echter niet afschrikken. Voortlezend, dieper doordringend in het wezen van dit verhaal, zal men de poëzie er vinden en tot de erkentenis komen, dat wij te doen hebben met een zeker niet alledaagsche schepping, met een schepping van machtige fantasie, die vorm en leven geeft aan de wetenschappelijke stelling.

Product van dichtersfantasie is ook „Helianthus", nagelaten roman van Ouida, bewerkt en voltooid door C. Thieme; uitgegeven door Van Holkema en Warendorf, te Amsterdam.

Ouida! Hoe kort is het geleden, dat wij haar doodsbericht hoorden! En we waren haar al vergeten, de Engelsch schrijvende dochter van een Franschen romantikus, die in Italië leefde en aan haar romans iets internationaals wist te geven, waar zij schreef over vrouwen van verschillenden landaard, over Engelsche lords, Russische prinsen en Italiaansche kinderen. Een paar weken geleden hoorden wij in het Engelsche tooneelstuk „Mijlpalen" (door de meesten slechts half begrepen), Ouida noemen als een schrijfster, die anno 1885 ongeschikt werd bevonden voor jongedames van de welgestelde Engelsche burgerij. Ik herinner mij, hoe in dien zelfden tijd, toen wij reeds Zola hadden ontdekt, en toen elk burgermannetje zich begon vroolijk te maken over sommige producten van moderne Nederlandsche literatuur, die hij slechts van hooren zeggen kende, — ik herinner mij, hoe in dien tijd de Tauchritz-deeltjes met Ouida's naam werden gelezen door jonge dames, die een paar maanden Engelsch hadden geleerd, en hoe een aantal vertalingen van Ouida door andere jongedames — en ook heeren — werden verslonden. Er was ook 'n tooneelstuk, bewerkt naar haar roman „Motten", dat bij 't Nederlandsch tooneel groot succes had. 't Was in den voortijd, toen Barbarossa nog sliep in den berg en Simon Stokvis nog niet ter Wereld was gekomen.

Het is jaren geleden, dat ik zelf mijn cijns bracht aan de toenmalige beroemdheid, en ik heb vastgehouden een regel, naar ik meen uit „Signa", een kunstenaarsroman: „Woman and World are the

maakt door den besteller, die tante naar boven was gevolgd en zonder complimenten het kantoor binnentrad. Hij zette een zware mand op den vloer en riep uit:

— Zie zoo! Blij dat ik van het ongedierte af ben! 't Is geen akkefietje, met zoo'n vracht over de straat te gaan. Iedereen kijkt je na!

Twee paar levendige oogjes gluurden van onder het deksel der mand, als om hun bevrijding te vragen, en in 't volgend oogenblik sprongen twee volwassen Singapore-apen door het vertrek, voor zoover de kettingen dit toelieten.

— Bind ze maar vast aan 't haardijzer, adviseerde tante Mathilde, en zij wachtte tot aan het bevel was voldaan.

Toen verliet zij achter den besteller het kantoor.

Dora, alleen gelaten met de onverwachte gasten, trachtte kennismaking aan te knoopen, maar zij bleken niet toeschietelijk. Schuchter hurkten zij voor den haard, en 't scheen dat ze gingen slapen.

Hierdoor gerustgesteld, keerde Dora terug naar haar geliefkoosd hoekje van de vensterbank.

Een rookwolkje zeefde door de ranken van het balkon en zij hoorde 't omslaan van boekbladen. 't Was heerlijk, haar Romeo nabij te weten, en 't was ook heerlijk, dat hij haar nabij wist. Als Bob thuis kwam, zou die den donkeroogigen vreemdeling wel de vriendenhand willen toesteken. Maar zijn vacantie duurde kort!

Dora's droomerij werd plotseling afgebroken door een vreemd geluid.... zij keek snel naar den haard. 't Kleinste aapje was door den anderen bevrijd en onderzocht nu de blinkende tang en pook, terwijl de oudste bezig was, zonder veel moeite, zijn eigen ketting los te werken, die spoedig naast hem op den grond lag.

Hij knipoogde vertrouwelijk tegen Dora en toog op inspectie uit door de kamer.

Angstig volgde het meisje hem om te redden wat er van waarde in zijn apenvingers viel. Daar stond nog de bouilloir die diende voor de thee van meneer Leonard. 't Water was nog niet geheel afgekoeld. De dorstige aap stak zijn kop er in en dronk, maar toen hij zich wilde terugtrekken, bleek de opening te nauw; hij kon er niet meer uit. Verblind en verschrikt, sprong de aap door de kamer, den ketel schuddend, zoodat 't water in alle richtingen spoot. Dit was het sein voor den vroolijken makker om mee te gaan doen. 't Werd een heksensabbath in 't kantoor Terwijl zij den inktkoker aan den eenen aap ontrukte, verscheurde de andere papieren, zonder te vragen, of die bijgeval ook van waarde waren.

Toen de oudste zich eindelijk van den bouilloir had bevrijd, slingerde hij dien woedend door het vertrek op de binnenplaats en — sprong boven op de kast, waar het Lodewijk XI bord prijkte.

Dora's bloed stolde van schrik, toen zij de aap het bord zag loswerken en in zijn vingers nemen. Zij voelde, dat er iets gedaan moest worden om dit heiligdom te redden. Er was niemand thuis dan zij De aap bield het bord boven zijn hoofd en begon een opgewonden gesprek met zijn makker. Dora vloog naar 't venster, elk oogenblik verwachtend het gekletter van scherven te hooren, en ver naar buiten zich overbuigend, riep zij:

— Och, komt u mij alsjeblieft helpen! De apen maken alles kapot.. gauw, gauw!

In haar angst dacht 't meisje er nauwelijks aan, dat de vurig begeerde ontmoeting met Romeo nu een feit zou worden.

De jonge man had wel van steen moeten zijn om niet ontroerd te worden door dat angstig smeeken en den ontstelden blik in de mooie oogen. In een seconde had hij een stouten zwaai genomen van 't balkon naar het venster van 't kantoor.

Met een sprong de kamer binnen, overzag hij terstond den hachelijken toestand.

— Kan u dat bord redden? smeekte Dora handenwringend.

Doch deze woorden bleken overbodig. Met een wonderbare gemakkelijkheid en vlugheid had de jonge man de tafel tegen de kast getrokken. Hij sprong er op en kon zoo het verheven standpunt van den aap bereiken. Met een kreet van blijdschap zag Dora het beest naar beneden glijden, het bord ongedeerd in Romeo's handen latend.

Op dit moment ging de kamerdeur open en tante Mathilde gluurde voorzichtig naar binnen. Romeo, nog boven op de kast zittend, was 't eerste wat haar oogen ontdekten.

— Dora, wat beteekent dit? Wie is die man daar?

— Dit beteekent, tante, dat wij aan meneer de redding van papa's kostbaar bord hebben te danken. Verbeeld u de scène, als die aap 't bord gebroken had! Help mij maar gauw den boel in orde brengen, vóór papa komt!

Juffrouw Mathilde, gedachtig aan haar onvoorzichtigheid, durfde niet tegenpraten, en met de hulp van Dora en Romeo was de orde in het kantoor spoedig zoo goed mogelijk hersteld. De verscheurde brieven en akten werden haastig bijeengezocht om ze te kunnen overschrijven De apen, door mannenhand overmeesterd en solide geboeid, werden naar den zolder verwezen. Romeo aanvaardde aarzelend den terugtocht, en toen de heer Leonard eindelijk thuis kwam, vond hij Dora, aan 't venster zittend, verdiept in een boek, zooals hij haar verlaten had. Een beetje zenuwachtigheid en een hoog blosje ontsnapten den man, die vervuld was van zijn zaken.

— Dora, zouden wij dat jongmensch van hiernaast Woensdagavond ook niet vragen? stelde tante Mathilde haar nichtje voor. — Bob kan morgen naar hem toegaan en papa zal dan in 't geloof zijn, dat hij alleen de kennismaking is begonnen.

— Ja, tante, wij mogen hem wel een beleefdheid bewijzen, antwoordde Dora kalm, zonder te verraden, hoe haar hartje op dit oogenblik bonsde.

Antonio Sardi (zooals Romeo's echte naam bleek te zijn) haastte zich een briefje te schrijven, om de vriendelijke uitnoodiging van mejuffrouw Leonard aan te nemen. Dora las aan de ontbijttafel het beleefde briefje en liet het couvert achteloos naast haar vaders bord liggen.

Later, terwijl de dames in de salon de toebereidselen voor het feest bespraken, kwam de heer Leonard bij haar met de enveloppe in zijn hand

— Hoe kwam Bob er toe, vriendschap te sluiten met dien schooier hier naast? vroeg hij — De jongen had zijn vacantie beter kunnen besteden.

— O, papa, hij is geen schooier. Hij is.. Dora stopte verlegen.

— Welk recht heeft hij dan, dat zegel te gebruiken? Zie je wel, dat 't het zegel van je grootvader is? Die schavuit wil zich zeker voordoen als iemand met goede relaties, maar hij heeft ongelukkig een zegel gestolen, dat wij al te goed kennen. Ik zal eens informeeren en er met Bob over spreken. Je kunt niet te voorzichtig zijn met die buitenlanders.

De ontdekking van den ouden heer betreffende het zegel bracht het geheele gezin Leonard in de grootste opwinding.

De heer Sardi werd door Bob gehaald en ondervraagd. Hij gaf duidelijke en overtuigende inlichtingen omtrent zijn afkomst.

Zijn vader, een Italiaan van aanzienlijke familie, was getrouwd met een Engelsche dame, die hij verliet kort na de geboorte van haar eerste kind. Ze vernam later, dat hij in het buitenland gestorven was. Een paar jaar later stierf ook de moeder en liet Antonio alleen in de wereld achter. 't Was het zegel van zijn moeder dat hij als aandenken bewaarde, dat hij gebruikt had bij den brief aan mejuffrouw Leonard. En 't was vreemd dat het leek op 't zegel van deze familie.

— Sprak uw moeder wel eens over verwanten in Engeland? vroeg de oude heer.

— Zelden. Zij scheen 't onaangenaam te vinden, dat onderwerp aan te roeren en ik was niet nieuwsgierig.

— Hoe was haar naam? vroeg Leonard, bevend van emotie.

— Gertrude Ramway.

— O, waarom heb ik dat alles niet eerder begrepen! Jongen, als je geschiedenis waar is, dan ben jij de zoon van onze lieve Gertrude die ons lang geleden verliet, en die ik altijd heb betreurd. Je bent onze neef.

En als zoodanig werd Antonio ingehaald als welkome en bevoorrechte gast. Elke twijfel aan zijn afkomst was spoedig uit den weg geruimd. De neef uit het vreemde land maakte zich door zijn innemend voorkomen en goede manieren weldra bemind bij het gezin, waar hij een dagelijksche gast was.

— Wij mogen Bob wel danken voor deze aangename ontdekking, zei de heer Leonard op een avond, toen men gezellig bijeen zat.

— Dank liever Bob's apen, papa, zei Dora bij haar neus langs.

— Apen? Wat bedoel je daarmee?

Men was nu wel verplicht de geschiedenis der redding van zijn porseleinen kleinood te vertellen Angstig keek Dora naar papa's gezicht, maar hij vond 't onmogelijk om boos te worden, nu hij alles had vernomen. En onder algemeen hartelijk gelach eindigde het akelige geheim.

Nu de heer Leonard een neef gewonnen had, moest hij scheiden van zijn dochter, want de liefde was ontkiemd, lang voor Dora en Romeo het onmogelijk achten, dit voor henzelf en anderen te verbergen. En toen Bob met de Kerstvacantie weer thuis kwam, had het gewichtige feit plaats: de verloving.

Niet lang daarna verliet de eerste vogel het nest; Dora ging met haar man naar het zonnige land met de blauwe luchten, waar hij geboren was.

—o—

## EEN ONGELUKKIG HUWELIJK.

Naar het Duitsch.

De klok sloeg in de ochtendstilte negen uur. Meneer Friedrich Langhammer, tweede technikus bij de firma Knauer en Zoon, in gas- en waterleidingen, legde passer en trekpen neer.

Klaar!

Een gelukkig trekje vloog over zijn vermoeid, een beetje overwerkt gezicht. Lore zou oogen opzetten, als hij haar de driehonderd mark voorlegde.

Zij vermoedde niet, dat hij dit werk op zich had genomen. 't Behoorde niet tot zijn taak en werd afzonderlijk betaald. Zij vermoedde niet, dat hij sedert vijf maanden elken morgen om zes uur uit de slaapkamer naar de „salon" sloop om te rekenen en te teekenen. Zij sliep dan nog vast en droomloos. Zij sliep erg veel, bijna altijd.

Wonderlijk! Vroeger waren beiden altijd lang opgebleven. Halve nachten hadden ze gebabbeld, hij uitgestrekt op de sofa, zij op een kussen aan zijn zijde gehurkt, elkaar in de blijde gezichten blikkend. Slechts nu en dan slopen ze op de teenen naar de slaapkamer, waar de tweelingetjes sliepen. Hans, blond en flink als de vader, Else donker en teer als de moeder. Zalige tijd!

Nu echter!.... Langhammer zuchtte, terwijl hij opstond en door de kamer op en neer ging.

't Was nu niet meer zoo tusschen hen als vroeger. 't Scheen, of iets was gekomen, dat hen verbitterde, zonder dat een van beiden schuld had. Kwam 't door hun veranderde levensomstandigheden?

Een half jaar geleden had de firma, voor wie Langhammer werkte, groote verliezen geleden en daarom de salarissen van haar personeel verlaagd. 't Was hem hard gevallen, Lore tot eenige zuinigheid te vermanen. Zij had zich nooit behoeven te bekrimpen, daar haar vader voor een welgesteld man gold. Bij zijn dood was dat wel tegengevallen, maar 't had geen afbreuk gedaan aan haar opgewektheid en tevredenheid. Gaarne had zij afstand gedaan van schouwburg en concert, van mooie kleeren en kostbaarheden, om in haar twee kleinen haar levensgeluk te zoeken. Al wat zij kon uitsparen besteedde zij om Hansje en Elsje goed voor den dag te doen komen. Gelukkig bezat zij veel smaak, zoodat ze met een kleinigheid wonderen kon doen.

En de menschen, die haar op straat zagen met de keurig verzorgde kinderen, hielden haar voor een zeer gelukkig huismoedertje.

Friedrich's verzoek om zuinig te zijn had echter een schaduw geworpen op haar huwelijksgeluk. Eerst niet. Lachend had Lore 't opgenomen; en niets scheen er door veranderd. Er verscheen een lekkernijtje minder op tafel, maar de „schatjes" leden aan niets gebrek. Langhammer verwonderde zich in stilte er over, hoe Lore aan het geld kwam.

Een paar dagen later ging hem een licht op: Lore had schulden gemaakt.

Een kleine uiteenzetting kon niet achterwege blijven, en het vrouwtje had daarbij een tot dusver ongekende prikkelbaarheid getoond, ofschoon haar eigen zoowel als Friedrich's moeder de partij van haar man hadden gekozen. Sinds was zij opvallend stil en ernstig geworden; zij vloog hem niet meer tegemoet als hij van zijn bureau thuis kwam; zij lachte niet meer om zijn anecdoten, en haar gezichtje was bleeker, haar houding lusteloos en traag geworden. Een soort apathie was over haar gekomen....

Friedrich bedacht dat alles in deze oogenblikken. Buiten sloeg 't kwartier, Hij moest om negen uur op het kantoor zijn. Haastig rolde hij de voltooide teekeningen op. Zijn hand streelde daarbij liefkoozend over het papier, dat driehonderd mark waard was. En die driehonderd mark.....

Bezorgd over Lore's verandering had hij een arts gevraagd. Deze had zijn hoofd geschud.

— 'n Teer vrouwtje. Een beetje bloedarm. Zij moest de stad eens uit, in andere lucht. Een paar weken naar een badplaats.

Een badplaats — dat kostte geld. En zijn salaris was juist voldoende voor het noodigste.

Dus had Fritz het extra-werk op zich genomen, ofschoon hij 't al druk genoeg had. Maar nu was het af. Nog een paar dagen en dan..... juist op den verjaardag der tweelingen zou hij het geld hebben.

Die verjaardag was altijd gevierd als een groot feest. Papa en mama hadden hun eigen geboortedagen naar dien dag verlegd. 't Werd dan een algemeene wisseling van cadeaux, net als op Kerstmis.

't Vorige jaar was 't niet prettig geweest, Lore's bleek, vermoeid gezicht had aller stemming bedorven. Ditmaal zou 't weer worden als vroeger. Lore zou haar badreis hebben en, naar hij hoopte, gezond en frisch terugkomen...

Hij lachte stil, terwijl hij de voorkamer opzocht. Lore zou hem daar zeker wachten met 't ontbijt.

Lore echter was er niet. Zij sliep vast nog. De koffie stond er al lang en was koud geworden. Brood stond er ook. Maar Lore had niet, als vroeger, boterhammen voor hem klaargemaakt. Een vluchtig onderzoek zei hem, dat 't botervlootje leeg was.

Een gevoel van ergernis kwam bij hem op. Was hij dan een onmensch? Waarlijk, hij zou ook liever honderdduizend te verteren hebben dan de drieduizend mark, die zijn betrekking opleverde! Maar hij droeg zijn lot geduldig; hij vond zijn geluk in hard werken voor Lore en de kinderen. Zij echter — de meest gewone huiselijke behoeften verzorgde zij niet,

Driftig snelde hij naar de keuken.

— Bertha!

Bertha antwoordde niet. Zij was niet in de keuken. Och ja, alles in huis ging holderdebolder.

Toen hij over de gang terug liep, drong een luid gejammer tot hem door. 't Kwam uit de badkamer. 't Was Elsje.

— Hij knijpt mij, Bertha! Hans knijpt mij!

Bertha scheen daarnaar niet te luisteren.

— Houd je mond, knul! kommandeerde Hans. — Wil je eens dadelijk zwemmen? Anders zal je de duivel!....

Klets!

't Klonk als een oorveeg. Dadelijk daarop een schreeuw, geplas, brullend gelach.... De vader rukte de deur van de badkamer open. In 't midden van 't vertrek zat Bertha op een stoel, kleeren verstellend In de tot den rand gevulde badkuip stond Hans en lachte als een bezetene, terwijl Elsje proestend en huilend in 't water spartelde en water inslikte.

— Bengel! Wat voer je uit? Waar haal jij die woorden vandaan?

Hans trok dadelijk een boos gezicht, en handtastelijke argumenten waren noodig om den vijfjarigen stijfkop tot rede te brengen. Hij had die mooie woorden van „oom Chris" — dat was de onderofficier, die in de keuken Bertha kwam zoenen. En oom Christiaan had gister Hans meegenomen naar de zwemschool, terwijl Bertha met Elsje in 't park bleef wandelen. Later hadden oom Chris en Hans de dames weer opgezocht. Toen had Bertha zich weinig meer om de kinderen bekommerd. Hans was met Elsje in de boomen gaan klauteren, en ze hadden daarbij hun kleeren aardig toegetakeld. Maar Bertha zat die kleeren nu te herstellen; ze had de kinderen gezegd, dat ze zoo lang maar in 't bad moesten blijven.

— Waarom trek je hun de Zondagsche kleeren dan niet aan? riep Langhammer toornig.

Bertha begon dadelijk te snikken, zooals gewoonlijk.

— Dit zijn toch de Zondagsche kleeren, meneer!

— En de andere?

— Ze hebben immers geen andere meneer!

— Geen andere?.. Hm! zoo, zoo! Nu, ... ik zal de kinderen wel in de kleeren helpen. Ga jij zorgen, dat ik dadelijk boter krijg bij mijn brood. Gauw wat!

Bertha snelde naar de keuken en Langhammer kleedde de tweelingen aan, zoo goed dat ging, en nam hen mee naar de huiskamer. 't Was al over negen, maar nog ontdekte hij geen boter.

— Bertha! schreeuwde hij door de deur, in de richting van de keuken. — B-o-t-e-r!

Uit de keuken antwoordde luid snikken. Na een poos kwam Bertha te voorschijn, bloedrood, nat van de tranen — maar zonder boter.... De muizen hadden ze opgegeten, beweerde zij. Er waren zooveel muizen in huis, dat wist meneer immers wel!

— En de vallen dan, die ik pas gekocht heb?

O, mevrouw had de vallen opgezet. Als meneer maar eens wilde kijken.

Hij ging op muizenvallen inspectie. Een stond onder de etenskast, een ander onder de keukentafel, een voor het muizengat in den hoek. Alle waren gespannen ... en in alle ontbrak het spek.

---

fiende of Genius"..... de vrouw en de wereld zijn de vijanden van het genie!

Ik bewaar van deze zeker niet onbeduidende figuur de heugenis van een mengeling sentimentaliteit en bitterheid, het leven van de kleinen der aarde idealiseerend, om dat van de grooten der aarde te scherper te kunnen kritiseeren. Ik denk aan haar, als ik Marie Corelli lees, maar ze was minder langdradig en vervelend en werkte niet met modieuse buitensigheden. Het Fransche kunstenaarsbloed deed zich gelden.

Wij wisten van Ouida (mejuffrouw de la Ramée), dat zij persoonlijk weinig levensgeluk smaakte, dat zij grillig en ijdel was en slecht financierde. Bij haar dood, een paar jaar geleden, werden haar verdiensten als schrijfster herdaacht, maar, zooals ik zeide, we waren haar bijna vergeten. En nu komt er nog een „nagelaten roman". „Bewerkt en voltooid door C. Thieme, geauthoriseerde uitgave".

Dat „geauthoriseerd" zal hier wel de beteekenis hebben, dat aan Berner Conventieplichten werd voldaan. Waar de auteur dood is, kan het niet anders beduiden. Misschien is 't enkel ook maar een versiersel, zooals „oorspronkelijk", „naar het leven" en d.g.l. Ik herinner mij „geauthoriseerde" vertalingen te hebben gelezen, die zeker niet geauthoriseerd zouden zijn, had de schrijver kunnen weten, hoe slecht ze waren.

Wie C. Thieme is — dame of heer — weet ik niet, en geen voorbericht of iets van dien aard geeft nadere verklaring omtrent de „voltooiing", bijv. of deze verband houdt met gevonden aanteekeningen of andere wijzigingen, door de schrijfster bij haar leven verstrekt. De vertaling is zeer goed leesbaar, en de voltooiing geeft eene uit den roman zelf voortvloeiende oplossing en verzoening van twee strijdende partijen door het huwelijk van twee telgen, die door hunne opvattingen en handelingen waarborg geven voor een bevredigende toekomst. Het is hier de toekomst van het rijk „Helianthus", welke in handen is van prins Elim, die de fouten der dynastie zal verbeteren en tevens rechtvaardigheid doen geschieden aan Ila, de dochter van den verongelijkten volksman en patriot, door wiens toedoen het rijk werd gevestigd.

Tezamen beloven zij, „als eersten plicht" de beveiliging van het hoogste goed der natie: de vrijheid.

Sommige lezers zullen misschien aan het slot de opmerking maken, dat 't wel zoo consequent zou zijn als prins Elim aan die natie de meer volledige vrijheid had gelaten, haar eigen lot te bepalen — maar sympathie voor de republiek ligt niet in 't verlengde van de door beiden getrokken lijnen.

„Helianthus" is de geschiedenis van een modernen staat, waarin verschillende elementen elkaar bestrijden. Er is veel in, dat aan andere dergelijke romans over denkbeeldige staten herinnert.

Soms denkt men ook aan „Majesteit", — zonder de schitterende woordfantasieën van Couperus.

't Is moeilijk te zeggen, met welke bedoeling een schrijfster, die de aandacht van 't publiek heeft, haar dertigsten of veertigsten roman schrijft. Hoofddoel zal wel zijn, nog eens 'n boek te maken. Nevendoel was in dit geval, als in zoo menig boek van Ouida, te doen wat een enkel met den mond werkende juffrouw noemt: de waarheid eens zeggen. En die „waarheid" moest hier gebracht worden tot aan „allerhöchsten Stelle".

Het verhaal zelf verveelt gauw, wijl men door de keuze der stof telkens wordt herinnerd dat 't fictie is. De lezer zoekt naar modellen in de werkelijkheid, en dan ontdekt hij spoedig, dat er geen eigenlijke modellen zijn. Werd Italië tot voorbeeld genomen, of Griekenland? Wie waren bedoeld met de potentaten van andere rijken, welke genoemd worden? Soms merkt men aan een zin, op wien der werkelijk levenden het gemunt is, maar de vergelijking wordt nooit volgehouden, en ten slotte komt men tot de conclusie, dat historische gegevens, on-dits, hofanecdotes en eigen verbeeldingskracht samengewerkt hebben tot een kritiek op de moderne monarchie, op maatschappelijke toestanden en conventioneele gebruiken.

Zonder er 'n schandaalroman van te maken door den lezer in den waan te brengen, dat hij de wezenlijke, vermomde geschiedenis krijgt van bestaande personen, wist de schrijfster de aandacht voor het weinig origineele of boeiende verhaal te prikkelen door scherpe — soms scherpzinnige — opmerkingen, die geloosd worden met de gemakkelijkheid van iemand, die niet gewoon is tegengesproken te worden en er absoluut niets om geeft, zoo dit al eens gebeurt. Hare in- en uitvallen krijgen kracht door het apodiktisch generaliseerende, dat weerklank vindt in hoofden, waar geen eigen gedachten tot tegenspraak voorhanden zijn.

„De vrouw en de wereld zijn de vijanden van het genie"... Ja, ja, zoo is 't!

„Zooals de meeste heerschers at hij veel, doch dronk weinig"... Ja, ja, zoo is 't ook! en de knikkende lezer, aldus in 't leven der koningen ingewijd, vergeet geheel de tallooze anecdoten omtrent de matigheid in spijs, luidkeels rondgebazuind op rekening van gekroonde hoofden, — alsmede de tallooze andere, van oor tot oor gefluisterd omtrent hooggeplaatste liefde voor de „pagne."

Zooals gewoonlijk in boeken van dit slag wordt er dikwijls met eenig gewicht gezegd, wat velen denken en iedereen weet. Maar men vindt toch ook menige opmerking, oorspronkelijk van inhoud of opmerkelijk van vorm. Een paar voorbeelden uit vele.

Er is sprake van pogingen eener machtige mogendheid om een andere te verlokken tot een koloniaal avontuur:

„Impenia had ook Helianthus weten te bewegen zich gereed te maken voor een poging om zijn bevolking gelegenheid te geven tot koloniseeren en de zegeningen der beschaving in onbeschaafde streken te brengen.

Ongelukkigerwijze veranderde Imperia evenwel van gedachte, of liever van regeering. De algemeene verkiezingen brachten een andere partij aan het bewind en deze had in 't geheel geen plan op dergelijke beschavingsavonturen. Bovendien keek Gallia boos en het nieuwe ministerie van Imperia hechtte bovenal aan een goede verstandhouding met Galdia en liet Helianthus aan zijn lot over.

En zoo rolde men de vaandels weer op als parapluies en borg ze weg. De pers stopte Bellona en de vaderlandsliefde weer in een lade van haar schrijflessenaar en haalde het pak met de Algemeene Menschenliefde uit een andere te voorschijn, voor even roerend schoone artikelen. Alleen de leveranciers voor leger en vloot waren tamelijk tevreden; ze hadden winst gemaakt; ze hadden hun mandaten voor betaling ontvangen en de eenige teleurstelling was, dat dit zaakje nu niet drie, vier of meer jaren zou duren en zij nog meer konden leveren"...

Over een gratie-verleenen in 't grootter gelegenheid van de geboorte van een prinsje zegt zij o.a.:

„Die veroordeelden waren rechtvaardig gestraft of beboet, of ze waren het niet: in het eerste geval had er geen verandering moeten plaats grijpen, in het tweede had men niet mogen wachten op de geboorte van zoo'n kind. Dit gebruik maakt de wet belachelijk en de rechters tot ledepoppen."

Tot slot een even rake, doch meer origineele opmerking over de vrouwen, die door de politieke loopbaan van haar man mee zijn opgevoerd tot een plaats in de maatschappij, waar ze zich niet thuis gevoelen:

„In de groote wereld der hoofdsteden van den tegenwoordigen tijd, die half reactionnair en half revolutionnair is, zien wij zeer vaak lotgenooten van madame Ogier, uitstekende vrouwen, trouwe helpsters van hun heer en meester in de eerste moeilijke jaren van diens carrière. Later zitten ze dien heer en meester min of meer in den weg en voelen dat wel. Toch houden ze krampachtig vast aan haar rechten als vrouw en haar plaats in de groote wereld, dragen haar schitterende juweelen met een zwaar hoofd en hart, outsieren de positie van haar begaafde echtgenooten en werpen een schaduw op hun toekomst"...

Hier hebben wij de echte Ouida, in haar meedogenlooze, bittere kritiek van hare sekse-genooten, welke een der voornaamste kenmerken is van haar werk. Wel interessant, aan dat werk nog eens te worden herinnerd, met de geruststellende zekerheid er bij, dat nagelaten romans niet in zoo grooten getale voor den dag komen als onbekende werken van in trek zijnde oude schilders.

H. J. STRATEMEIJER.

Och ja, mevrouw was zoo verstrooid, dat wist meneer immers wel!

Ja, hij wist 't; mevrouw was zoo verstrooid, dat hare kinderen gescheurde kleeren moesten aantrekken en werden overgelaten aan een dienstmeisje en een onderofficier, en dat muizen ongestoord de boter oppeuzelden.. Waarachtig een mooi huishouden — een pracht van een huwelijk . . . neen, een ongelukkig huwelijk!.

Zonder ontbijt en woedend ging Frits naar zijn kantoor. Onderweg dacht hij weer aan de driehonderd mark, en die deden zijn toorn verbleeken. In een winkel bestelde hij boter, tien pond tegelijk, dat scheelde een stuiver op 't pond.

Hij kwam voorbij den winkel van Wengheim, in heeren-, dames- en kinderconfectie. Daar trad hij binnen. Hij wist wel niet precies de maat van broertje en zus, en Wengheim was schreeuwend duur. Maar overmorgen moesten de tweelingen op hun verjaardag behoorlijk voor den dag komen, en hij had toch driehonderd mark extra....

— —

Mevrouw Langhammer stond tegen tien uur op, en terwijl zij de versch gezette koffie dronk, vertelde Bertha haar snikkend het ongeluk met de kinderen en daarna, met stralend gezicht, dat meneer zoo'n mooie partij boter had doen sturen.

De kinderen dolden onderwijl wat in de kamer rond; doch mama scheen niets te hooren. Zij staarde vers r oid in de ruimte; nu en dan schreef zij met de vingers onzichtbare cijfers op het tafelkleed en maakte er streepjes onder, alsof zij optelde en aftrok. Plotseling sprong zij op, haalde uit een lade een zorgvuldig ingewikkeld pak te voorschijn, bracht dit, evenals haar naaimachine in de slaapkamer en sloot zich daar op.

Om twaalf uur kwam haar moeder, mevrouw Werner, op bezoek. Lore ontving haar in de woonkamer.

Mevrouw Werner had gister-avond haar kransje gehad, en toevallig was daar over niets anders dan ongelukkige huwelijken gesproken.

En in al die opgesomde gevallen hadden de vrouwen schuld. Er waren bijvoorbeeld jonge vrouwen, mooi, talentvol en met goeden smaak, die vlijtige en solide mannen hadden. Toch waren die mooie talentvolle vrouwen van smaak ongelukkig in haar huwelijk. Waarom? Omdat zij niet huishoudelijk waren. O, er waren voorbeelden, voorbeelden, die....

— Ik merkte 't wel, zoo besloot mevrouw Werner haar relaas, zuchtend, — ik merkte wel, dat ze op jou doelden! Lore. En zeg nu zelf... (rondziende door de kamer) God, wat ziet 't er hier weer uit!

Lore antwoordde niet. Zij knikte en glimlachte slechts, en plotseling riep zij uit: „Tweehonderd drie- en-negentigvijftig!" waarna zij opsprong, naar de slaapkamer snelde en haar moeder liet zitten.

Wat deed zij in die kamer? Huilen? Of slapen?

Mevrouw Werner zuchtte en streek haar kleinkinderen over 't hoofd met medelijdend gebaar. Daarna zette zij Hans en Elsje tegen het deurkozijn, waar op elken verjaardag hun groei werd aangeteekend, haalde een touwtje uit haar zak en mat de kinderen van 't hoofd tot de voeten, om 't middel, van hals tot pols — zelfs de omtrek van 't hoofd interesseerde haar. En telkens maakte zij een knoop in het touw.

— Maar oma, riep de kleine Else verbaasd, — 't is toch niet jaardag!

Grootmama knikte droevig.

— Juist daarom! Arme schapen!

Na een zeer pathetische liefkoozing ging zij heen. Op de trap ontmoette zij de andere grootmoeder, mevrouw Langhammer. Beide moeders bleven een oogenblik tegenover elkaar staan, wisselden smartelijke blikken en drukten elkaar plechtig de hand, alsof ze wederkeerig elkaar condoleerden.

Mevrouw Langhammer vroeg niet eens naar haar schoondochter. Zij nam de kinderen mee. Die „arme wurmen" moesten toch eens in de lucht! Zij kocht voor hen een zak bonbons en ging toen met hen in een tweeden winkel. Daar echter viel niets te snoepen — alleen waren de menschen er heel nieuwsgierig Ze wilden absoluut weten, hoe groot Hans en Else waren. Bertha dwaalde inmiddels door de straten om boodschappen te doen, alle ver van huis — maar dicht bij de kazerne.

— —

Lore had een kleedingstuk tegen de deur van de slaapkamer gehangen, opdat men 't tikken van de machine niet zou hooren. Zij naaide met koortsachtige haast. Zij zat nu al vijf maanden zoo ter sluiks te naaien; rokjes en broekjes, kieltjes en schortjes, allemaal kindergoed.

O, Fritz moest 't nog eens zeggen, dat hij recht had het huishouden te regelen, omdat hij 't geld daarvoor verdiende! Direct had hij 't wel niet gezegd, maar Lore had 't toch uit zijn woorden verstaan. En nu.... wat zou hij diep beschaamd zijn, als zij overmorgen, op 't groot verjaarsfeest, de 293 mark 50 pfennig neertelde: haar verdiend geld in vijf maanden!

Lore glimlachte en leunde een oogenblik om uit te rusten in haar stoel.

Niets zou zij van 't geld voor zich-zelf behouden; alles zou hij hebben, die tyran! Een badreis moest hij daarvoor maken — hij had dat wel noodig. De dokter had 't haar gezegd: haar man had zich wat overwerkt. ....

Kloppen aan de deur stoorde haar gepeins.

— Bertha is er niet! zei mama Langhammer op een toon van verwijt. — Ik heb de kinderen weer thuis gebracht. Ik moet nog een visite maken. Adieu!

Lore wachtte, tot zij weg was. Toen gaf zij de „schatjes" speelgoed en naaide verder.

Jammer, dat 't niet rond driehonderd mark was! Maar Wengheim betaalde slecht. Als zij alles goed narekende, verdiende hij op zijn confectiekleeren zeker 50 pro cent. Een mooi zaakje!

Misschien zette zij later zelf een winkel op, als zij met Fritz gesproken had. Waren ze eerst maar verzoend... o, na de de badreis zou dat van zelf gaan!

— Mama! riep Hans in de gang. — Maatje?

— Ja? vroeg zij verstrooid.

— Zijn wij nu schatjes, ma?

— Ja, ja!

De naaimachine tikte voort. Vandaag nog zou Lore met haar taak gereed komen. Na het eten, als Fritz weer op zijn bureau zat, zou zij naar Wengheim gaan om 't laatste werk af te leveren en zich te laten betalen. En dan....

— Maatje?

— Ja?

— Komen de muisjes aan de boter?

— Ja, ja! Stil nu even!

De machine tikte en ratelde; verder hoorde men niets. Eindelijk — klaar! 't Werd tijd ook; Lore voelde zich zeer vermoeid.

Zij pakte het gemaakte kindergoed bij een, deed de sporen van haar naaiwerk verdwijnen en ging in de huiskamer om een boterham voor zich te maken. Ze had honger gekregen.

In de open deur bleef zij staan, als versteend. De vloer, de kast, stoelen — alles was met boter besmeerd. Ook de kopjes der tweelingen. En dan de kleeren. Die zagen er uit!

— Hans! schreeuwde Lore.

De kinderen zaten in een hoek en wreven elkaars gezichten in. En Hans keek lachend naar zijn moeder.

— Maatje, ziet u wel? Wij hebben muisje in den boterpot gespeeld.

Lore voelde, dat er iemand achter haar kwam. Zij wendde zich om en zag Fritz. Bertha's verhit gelaat blonk in de verte, besproeid door tranen.

Fritz echter zei niets.

Dien avond kwam hij heel laat van 't bureau en ging dadelijk naar bed. Lore had reeds voor hij kwam de naaimachine in de salon gebraccht; daar kon zij werken zonder dat 't hinderlijk geraas doordrong tot de slaapkamer. Bij Wengheim had zij nieuw werk meegekregen: drie stel kleeren voor een jongen en een meisje. Dat moest op zijn laatst overmorgen worden afgeleverd.

Lore triomfeerde: zij zou nu zeker 300 mark hebben, overmorgen.

Om half vier in den morgen ging zij te bed. Om vier uur stond Langhammer op; hij moest nog iets aan zijn werk voor Knauer en Zoon veranderen, eer hij de driehonderd mark kon ontvangen.

Wat sliep die luie Lore weer vast!

De groote verjaardag was daar. Ze bouwden voor elkaar stapeltjes geschenken op, zooals ze dat gewoon waren, elk op een afzonderlijk tafeltje in de salon, dat dan zorgvuldig werd toegedekt. De verrassingen mochten niet onthuld worden, eer papa een sein gaf met de tafelschel.

De kinderen wachten bij Bertha in de keuken, en de grootmoeders stonden zwijgend, met treurig vriendelijke gezichten toe te zien, hoe Fritz en Lore op elkaar toe traden. Beiden zochten vergeefs naar woorden; dus staken ze elkaar de handen toe, beide gevuld met de heimelijke verdienste. Nu kwamen er ook woorden — bij man en vrouw dezelfde:

— Voor je badreis!

Verbaasd vragend keken ze elkaar in 't gezicht. Maar ze geneerden zich voor de moeders.

— Straks, als wij alleen zijn!

Fritz gaf het sein en de lievelingen stormden naar binnen. De cadeaux werden onthuld.

Op het tafeltje van Fritz lag een mooi blauw pak met overjas en muts voor Hans en een mooie blauwe jurk met manteltje en muts voor zus.

Op het tafeltje van grootmama Werner een dito dubbel stel in 't rose, op dat van grootmama Langhammer een dito stel in flanel.

De drie milde gevers staarden elkaar aan en barstten plotseling in lachen uit,

Lore echter schreeuwde 't uit.

De vijftig percent winst van Wengheim! dacht zij met schrik. Ze was sprakeloos.

Fritz nam haar hand in de zijne en drukte haar hoofdje tegen zijn borst.

— Wat scheelt er aan, Lore? Heeft iemand je iets gedaan?

In haar welde iets op als woede. En zij barstte uit:

— En ik heb daarvoor al dien tijd zitten tobben en zwoegen. Twee nachten doorgewerkt om de bestelling af te krijgen. Driehonderd mark moesten daarmee vol worden. Hij betaalt zoo slecht, die Wengheim!!

Allen keken verrast op,

— Wengheim?

Lore knikte snikkend.

— Ach ja, ik heb 't allemaal genaaid, Ik, ik, ik! En een belachelijk loon heb ik er voor gehad. Hij verdiende er wel vijftig percent aan — aan mijn werk! 't Is zonde van 't geld!

's Avonds toen zij met haar man alleen was bracht zij plotseling het huishoudboek, dat wel een half jaar door Bertha was bijgehouden onder toezicht van meneer.

Dicht naast elkaar gezeten, rekenden de echtgenoeten. En ze ontdekten dat ze in den tijd, gedurende welken Lore had genaaid voor Wengheim, juist driehonderd meer in 't huishouden gebruikt hadden dan vroeger in een zelfde periode.

Lore was vernietigd. Fritz echter lachte en drukte haar aan zijn hart.

— Ja, kind, zoo gaat 't, als twee aan denzelfden wagen trekken, elk een anderen kant uit.

— O, Fritz, wees niet boos! Ik meende 't toch zoo goed en...

Hij kuste haar verdriet weg.

— En de badreis maken wij nu samen.

Stralend van blijdschap zag ze hem aan.

— O Fritz, wil je heusch?

Natuurlijk! Anders denken de mensch n nog, dat wij werkelijk een ongelukkig huwelijk leiden.

## SCHAAKSPEL.

(Redacteur: J. W. te Kolsté, te 's Gravenhage).

Probleem No. 2108,
van H. Kühne, („Deutsche Schachzeitung".)

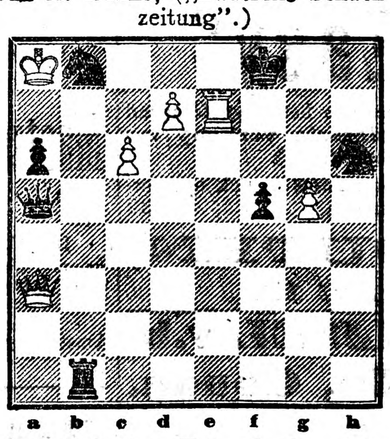

Wit: Ka8, Da3, Te7, c6, d7, g5 = 6 stukken.

Zwart: Kf8, Da5, Tb1, Pb8, Ph6, a6, f5 = 7 stukken.

Wit begint en geeft mat in 2 (twee) zetten.

Probleem No. 2109,
van F. Reimann („Deutsches Wochenzeitung".)

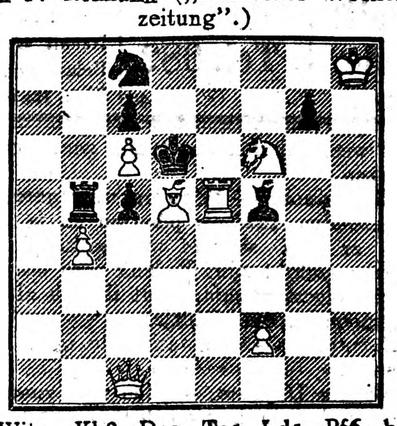

Wit: Kh8, De1, Te5, Ld5, Pf6, b4, c6, f2 = 8 stukken.

Zwart: Kd6, Tb5, Lf5, Pc8, c7, c5, g7 = 7 stukken.

Wit begint en geeft mat in 3 (drie) zetten.

Oplossingen worden ingewacht binnen een week onder motto „Schaak" aan het bureau van dit blad. Over twee weken worden de oplossingen bekend gemaakt.

Oplossing van probleem No. 2104, van Bennet (Wit: Kb3, Da2, Lc3, Lg2, Pa6, Pd8, f4, g3. Zwart: Kd5, De4, Th7, Lc1, b5, d6, f5). 1. Lg7, enz.

Oplossing van probleem No. 2105, van Volkheimer (Wit: Kc6, Lc2, Le1, Pe4, d2, f5. Zwart: Kd4, f6, h5). 1. Pc3, enz.

Goede oplossingen ontvangen van Ignotus, A. E. E., B. C. M. Savi en G. Schous, te 's-Gravenhage, alsook van H. te Voorburg.

Van no. 2104 alleen: van P. v. M. te Rijswijk. Van no. 2105 alleen van J. Emerins en B. J. Beumer te 's-Gravenhage.

### Correspondentie.

B. J. B. In No. 2101 volgt op 1. Pd8, c2; 2. Pe6† enz. En op 1. Pd8, Th6; 2. Le3† enz.

### Spaansche partij.

(Gespeeld in het meestertournooi te Budapest, 20 Juni 1913). (Annotaties van Carl Schlechter in de „Deutsche Schachzeitung".)

| Wit: G. Marco. | Zwart: G. Breyer. |
|---|---|
| 1. e2—e4 | e7—e5 |
| 2. Pg1—f3 | Pb8—c6 |
| 3. Lf1—b5 | a7—a6 |
| 4. Lb5—a4 | Pg8—f6 |
| 5. Pb1—c3 | d7—d6 |
| 6. d2—d4 | e5 × d4 |
| 7. Pf3 × d4 | Lc8—d7 |
| 5. Pd4 × c6 | ..... |

Meer gebruikelijk is Lc6. Evenwel is voor de hier gekozen voortzetting ook veel te zeggen, daar wit, als zwart met den pion b7 terugslaat (in een partij van de match Lasker—Tarrasch geschiedde beter Lc6:) een sterken druk op het punt c6 krijgt.

| | |
|---|---|
| 8. ..... | b7 × c6 |
| 9. o—o | Lf8—e7 |
| 10. b2—b3 | o—o |
| 11. Lc1—b2 | g7—g6 |
| 12. Dd1—e2 | Pf6—h5 |

Beter is direct Te8 benevens Lf8.

| | |
|---|---|
| 13. De2—c4 | Dd8—e8 |

Gedwongen, want op c5 wint wit door 14. Ld7:, Dd7: 15. Pd5 benevens Dc3.

| | |
|---|---|
| 14. f2—f4 | Le7—f6 |
| 15. Ta1—e1 | Ph5—g7 |
| 16. Pc3—d1 | Lf6 × b2 |
| 17. Pd1— × b2 | De8—b8 |
| 18. h2—h3 | Db8—b6† |
| 19. Kg1—h2 | Ta8—e8 |
| 20. Pb2—d3 | Pg7—e6 |
| 21. f4—f5 | Pe6—d8 |
| 22. g2—g4 | Te8—e7 |
| 23. e4—e5 | ..... |

De aanval gaat van een leien dakje.

| | |
|---|---|
| 23. ..... | Db6—a5 |

Indien 23. ..... de 24. Pe5:, Da5; dan 25. Df4.

Stand na 23., ..... Db6—a5.

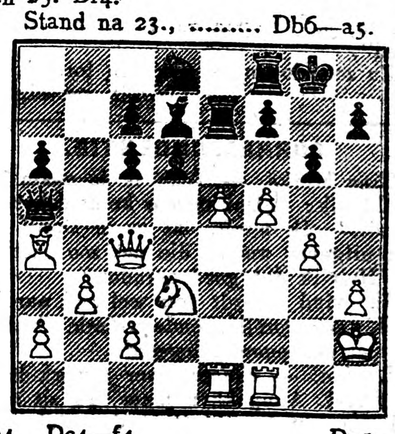

| | |
|---|---|
| 24. Dc4—f4 | Da5—c3 |
| 25. f5—f6 | Te7—e8 |
| 26. Df4—h6 | Pd8—e6 |
| 27. e5 × d6 | opgegeven. |

En dreigt: 26. Te6: benevens Dg7 ±.

## Rubriek voor de leugd.

### De drie ontevreden duiven.

Ze heetten Rikoe, Koeri en Koeroe. De laatste werd bij verkorting maar steeds Kroe genoemd.

Ze woonden met wel honderd andere duiven, in een groot hok, een zoogenaamden duiventoren. Dat stond bij een oud kasteel. Het dak was van leien en er stond een vergulde windwijzer bovenop.

In den zomer vlogen de duiven ver in 't rond om voedsel te zoeken. Dan streken ze vaak neer op de akkers van de boeren en deze waren volstrekt niet op zoo'n bezoek gesteld. Die groote zwerm duiven kon heel wat schade aanrichten.

In den winter, als er niets te halen was op de akkers, kwam er elken morgen en avond een knecht met een bak vol zaad om ze te voeren. Ook zorgde hij dan voor drinkwater. De duiven wisten op een prik, wanneer hij komen moest. Dan vloog de gansche zwerm klapwiekend uit den toren en streek op het plein voor 't kasteel neer. Dat was een gezellige drukte. De kinderen van den baron, die het kasteel bewoonde, kwamen naar buiten, of als 't te koud was, gingen ze voor de ramen staan om naar den koerenden troep te kijken.

Als dan de knecht weg was, bleven de duiven nog een tijd rondtrippelen om de laatste korreltjes op te zoeken en dan gebeurde 't wel eens, dat er een paar ruzie kregen en duchtig aan 't vechten raakten. Ze beten elkaar in den nek en trokken de veeren er uit. En onderwijl snapte een derde de lekkere korreltjes weg.

Maar gewoonlijk konden ze 't nog al met elkaar vinden en hadden ze een gezellig leventje. Zelfs kwamen er wel duiven van tillen uit den omtrek om bij de groote familie in den toren hun nest te maken en er te blijven wonen.

Maar zooals het gewoonlijk gaat, overal zijn voor en na ontevreden lui. Ook hier bij de duiven was dat het geval. De heer en mevrouw Rikoe—Koeri hadden altijd wat te mopperen en de jongeheer Kroe deed daar dapper aan mee.

Dan weer kregen ze in den winter geen eten genoeg, dan weer was 't water te koud en dan weer moesten ze in den zomer te ver vliegen om wat van hun gading te vinden.

„Je bent bak-af voor je zoo'n akker bereikt hebt", klaagde Rikoe.

„En als je er bent, loop je nog kans dadelijk door den boer weggejaagd te worden", voegde Koeri er aan toe.

„En als je 's winters niet precies op etenstijd thuis bent, krijg je meestal niemendal", riep Kroe, die dat al een paar keer overkomen was.

„'t Is hier niet om uit te houden", begon Rikoe weer.

„Je gaat hier dood van verdriet", riep z'n vrouwtje.

„'t Begint me hier knapjes te vervelen", voegde Kroe er bij.

Zoo was 't haast iederen dag. In 't eerst hoorden de andere duiven er weinig naar, maar per slot van rekening werden ze dat eeuwige geklaag moe. Sommigen zeiden hun eens behoorlijk de waarheid.

„Jullie moest je schamen", riep op zekeren dag de oude duif Meelnek, die zoo genoemd werd om de fijne witte veertjes in den nek, die zonderling afstaken tegen het overigens donkere vederkleed. „Jullie moest je schamen. Heb je hier geen heerenleventje? Een huis om van te watertanden, gezelschap in overvloed en zeer voldoend eten. Wat wil je nog meer?"

„'t Is me 't huisje wel", zei Rikoe.

„En 't gezelschap kunnen ze cadeau krijgen", smaalde Koeri.

„Ik rammel haast voortdurend van den honger", riep Kroe.

De oude Meelnek draaide hen den rug toe. Met die lui was gewoon weg niet te praten.

„Ik denk er hard over om te verhuizen", zei Kroe op zekeren dag, toen hij met Rikoe samen op een korenschoof zat. Koeri was met enkele andere duiven wat verder aan 't pikken.

„Je hebt groot gelijk", antwoordde Rikoe. „Ik zou ook wel eens wat van de wereld willen zien, maar 'k weet niet of mijn vrouw er zin in heeft. Hier zie je niets."

Dien avond sprak hij er met Koeri over, die dadelijk het plannetje verrukkelijk vond. Ze had er al lang over willen praten, maar ze durfde er niet over te beginnen. Maar nu haar man en Kroe er ook wel zin in hadden, vond zij dat ze maar hoe eerder hoe beter de wereld moesten in gaan.

Den volgenden morgen vlogen ze met hun drieën naar een akker en hielden zich een beetje a part. Ze wilden over het plan eens kalmpjes samen praten.

„Als we weggaan, dan liefst een flink eind", zei Kroe. „Ik zal liever dit volkje niet meer ontmoeten."

„Dat zijn we volkomen met je eens", antwoordden Rikoe en Koeri.

„Wat zou je er van denken als we morgenochtend eens vroeg op reis gingen?" vervolgde Rikoe. „Me dunkt, dat we dan tegen den avond wel een geschikt verblijf zullen gevonden hebben."

Zijn vrouw trippelde van zenuwachtige opgewondenheid in een kringetje rond. Kroe vond het best.

Ze spraken dus af den volgenden ochtend te vertrekken.

Dien avond gingen ze vroeg ter ruste. Maar als je denkt, dat ze spoedig sliepen, heb je het mis. Elk oogenblik begonnen ze weer met elkaar te fluisteren. En toen later de andere duiven in den toren kwamen en zij van het gespraat niet in slaap konden komen, was 't een voortdurend gemopper.

„Hou toch je mond!" klonk het van links en rechts. Maar juffrouw Koeri had telkens nog wat aan haar man te vragen en 't was al heel laat, toen ze eindelijk ook onder zeil ging.

Toch waren ze den volgenden morgen al vroeg bij de hand, zoodat de andere duiven vreemd opkeken, toen ons drietal zich gereed maakte om op te stappen.

„Wat mankeert jullie toch?" vroeg er een. „Jullie zit den heelen nacht ons te hinderen en nu 't ternauwernood licht is en nog geen enkele fatsoenlijke duif er over denkt om op te staan, begint het leven al weer.

„Als je dan precies weten wilt, wat we van plan zijn", zei Rikoe, „dan wil ik je dat wel vertellen. We gaan straks op reis en je ziet ons waarschijnlijk niet weer".

„Wat?" riepen de duiven, en nu waren ze allemaal ineens klaar wakker. „Wat? Willen jullie weg?"

„Dat is ons plan", zei Kroe, „en nu verzoek ik ieder, zich met zijn eigen zaken te bemoeien."

De anderen zwegen, dat wil zeggen, ze mopperden wat onder elkaar en Kroe hoorde duidelijk, dat ze het schande vonden. Maar hij was zoo vrij er zich niets van aan te trekken.

Een oogenblikje later zei Rikoe:

„Ziezoo, luidjes, we vertrekken. Ik wensch jullie verder veel genoegen".

„Adi!" riep Koeri, terwijl ze haar man volgde.

„'k Wil je groeten", bromde Kroe. „'k Ben blij, dat ik uit dien babbeltroep wegga".

„Wij niet minder!" riepen de anderen. „Zulke nachtbrakers en rustverstoorders, zulke mopperaars kunnen we missen. Goeie reis, meneer Kroe!"

Weg vlogen ze.

„Die lui hebben geen opvoeding gehad", zei Rikoe.

„Bij het scheiden van de markt leert men zijn mannetjes kennen", voegde Kroe er bij. Hij vergat, dat hij ook onaangename dingen had gezegd.

Na een goed half uur gevlogen te hebben, kwamen ze bij een eenzamen roggeakker. 't Graan stond al op hokken en ons drietal viel er gulzig op aan.

„Hier jagen ze je ten minste niet weg", zei Rikoe.

„'k Wou, dat ik al veel vroeger gegaan was", voegde zijn vrouw er aan toe.

Na een half uurtje gegeten en gerust te hebben, gingen ze weer verder, altijd in dezelfde richting.

Weldra kwamen ze aan een klein dorpje. 't Lag zoo lief tusschen het geboomte, dat het echtpaar Rikoe—Koeri wel plan had zich er te vestigen. Maar Kroe riep: „Neen, geen kwestie van. Hier loopen we steeds nog kans met dat lompe volk uit den duiventoren in aanraking te komen. Hoe verder we reizen, hoe mooier de dorpen worden".

Men trok dus weer verder. Maar van de bewering van Kroe was niet veel te merken. Weldra kwamen ze op een onafzienbare heide. Ze waren er zelf verbaasd over, zoo weinig ze nu te zien kregen. Vooral Koeri was er niet bijzonder over te spreken.

„We zijn vast verdwaald", klaagde zij.

„Heelemaal niet!" riep Kroe. „Laten we maar wat hooger gaan vliegen, dan hebben we ruimer vergezicht".

Zoo gezegd, zoo gedaan. Ze vlogen heel hoog door de lucht en hun scherp oog bemerkte weldra, dat er in de blauwe verte een torenspits boven het geboomte uitstak, dat de heide omzoomde.

„Waar een toren is wonen ook menschen", zei Rikoe. De anderen waren dat met hem eens en vol moed vloog het er op af.

Na een goed kwartier zagen ze groene akkers en te midden daarvan een vriendelijk dorpje. De slanke toren verhief zich hoog in de klare lucht en de weerhaan blonk als goud.

## St. Nicolaas Cadeaux.

Grooté sorteering VOGELKOOIEN en VOLIÈRES, GEHEEL VERTINDE, WELKE NIET ROESTEN, MASSIEF KOPER welke niet gepoetst behoeven te worden. Zuiver en ZINDELIJK. PAPEGAAIENKOOIEN, VOLIÈRES, KOOIHANGERS, STANDAARDS, TAFELS, AQUARIUMS in verschillende maten, enz. 1é klas KANARIES, goed doorzingende vogels welke niet bij andere wildzang zitten. 60

**Filiaal van**

**J. F. Riem-Vis**

**Boekhorststraat no. 10**

:: :: **bij de Markt.** :: ::

DAT ONZE GLASPINCE-NEZ

## „So-Easy"

zich verheugt in de gunst van het lorgnetdragend publiek, bewijst **de kolossale verkoop** van dit zoo goede en goedkoope artikel.

Het beste en goedkoopste adres is, ook op voorschrift van H.H. Oogartsen: 30

**H. J. VAN HOUTEN,**

*Opticien, Weimarstraat 19a.*

**N.V. „Reederij DE IJSEL v.h. C. G. v. d. GARDEN", Gouda.**

De Directie geeft hierbij kennis, dat zij van MAANDAG 10 NOVEMBER 1913 af een **Dagelijkschen Motordienst** zal onderhouden tusschen

**Delft - Den Haag - Leiden - Gouda - Utrecht**

**en tusschengelegen plaatsen v.v.**

**Agent voor Den Haag en Delft:**

**G. TETENBURG Jr., Bierkade 4, Tel. 982.**

**Afvaart van Den Haag 3 uur n.m. precies.** 40

**VRAAGT bij uwen Leverancier**

**de smakelijkste aller Worstsoorten**

van de N. V. Eerste Geldersche Vleeschwarenfabriek **Vorden** (G.)

**Let op het loodje, dat aan elke worst bevestgd is.** 20

Onder voortdurende contrôle van Dr. BASENAU te Amsterdam.

**ONTVANG- EN BETAALKANTOOR**

**ROTTERDAM.**

Verkrijgbaar 5 pCt. **Deposito-Obligatiën** in stukken van f 1000, f 500, f 250 met coupons verschijnende 1 Februari tot 1 Augustus tot den koers van **100½ pCt.**, na vijf jaar inwisselbaar à pari. 30

**4½ pCt. PANDBRIEVEN 4de Serie**

**Crédit Hypothécaire Agricole & Urbain d'Egypte**

**gevestigd te Brussel.**

**Maatschappelijk Kapitaal Frs. 10,000,000**

**geheel geplaatst en waarop 10 pCt. gestort.**

De Ondergeteekende bericht, dat zij tot den dagelijks genoteerden koers afgeefster is van bovengenoemde pandbrieven in stukken van **Frs. 2000.—, Frs. 1000.— en Frs. 500.—** 44

Amsterdam, 15 November 1913. **INCASSO-BANK.**

**Het Onderling Crediet.**

**OPGERICHT 1865.**

**Toerijstuin No. 10, Rotterdam.**

Verleent **Credieten** aan handelaars, winkeliers, industrieelen, enz.
Opent **Rekening-Courant** met Rentevergoeding.
Neemt **Gelden à Deposito.**
Belast zich met **Incasseeringen.**
Sluit **Beleeningen en Prolongatiën.** 30

**MODE-ACADEMIE.**

**PIET HEINSTR. 103.** Hoofdcursus der Mode Vakschool-Vereeniging
**DEN HAAG.** *Goedgek. bij Kon. Besl. 12 Aug. 1909 no. 48.*

Grondig onderricht voor Dames in **Maatknippen** en **Costuumnaaien.** Allen die aan een Cursus deelnemen, kunnen eenige der nieuwste Costuums voor zich zelf vervaardigen. **Daglessen.**

**Speciale lessen** voor een klein aantal Dames en **avondlessen.**
Opleiding voor de Diploma's der Mode-Vakschool-Vereeniging.
Gelegenheid tot plaatsing **Intern.** Vraagt prospectus bij
26 *De Directrice* Mej. J. STRIJBOS.

**J. A. DE GRUIJTER**

**Obrechtstraat 196 - Te. 3640.** 30

**Electrische Installatiën**

**volgens voorschrift v/h. Gem. Electr. Bedrijf.**

**Opgaven en teekeningen kosteloos.**

**Kunsttanden vanaf f 1.-** en met garantie

**Absoluut pijnloos** trekken van tand of kies, vanaf **f 1.-**

H. W. Valkenaar, C. J. B. M. Evers, G. H. Dunnewold, Arts.

**Mond- en Tandartsen.**

**WAGENSTRAAT No. 19,** naast de firma Pander.

**SPREEKUREN: Werkdagen van 10—4 uur en 7—8 uur. Zon- en Feestdagen van 11—2 uur.** 30

**Albrecht Soeurs,**

voorheen Coupeuses van Maison BRAND.

**Costumes Tailleur.**

**Amazones, Robes, Blouses,** matige prijzen.

***ELANDSTRAAT 8.***

**Tramhalte 2—3—5.** 20 **Teleph. H. 6848.**

**G. UBBINK,**

**Fred. Hendriklaan 64G. Bentinckstraat 109.**

**Telefoon Schev. 544.** 24

**COMPLETE MEUBILEERING.**

Extra aanbieding in Linoleums, Karpetten, Leidsche wollen Dekens, Tafelkleeden enz. enz.

Doorgedrukt Linoleum (inlaid) 2 M. breed, vanaf f 2.75 per Meter.


„Laten we in den toren gaan wonen!" riep Kroe. „Dat is wat anders dan ons oude huis. We zouden moeilijk een deftiger woning kunnen krijgen".

„Ja, ja!" riepen de anderen, „dat is goed".

En zoo vlogen ze naar den toren".

(Wordt vervolgd).

### CORRESPONDENTIE.

Tine Morks, — Toen ik je naam las, dacht ik: „Dat meisje komt zeker uit Dordt." Ik meen, dat er in Dordt ook een uitgever woont, die net zoo heet als jij. Heb ik dat goed geraden?

Ik vind Dordt ook wel een aardige stad, zoo gezellig ouderwetsch. 'k Heb er met genoegen gelogeerd.

Lupine. — Klagen over t werk helpt niet veel. Aanpakken maar. Ik zit soms ook voor een berg en denk dan wel eens: Hoe kom ik er door! Maar per slot van rekening moet het toch gebeuren en dan ga ik maar met frisschen moed aan den gang.

Victor Laforêt. — Je bent zeer welkom in mijn raadselclub. Hoe grooter die wordt, hoe liever ik 't heb.

Nathan de Wilde. — Geen enkel kind kind heeft zich laten foppen met dat telefoonpaalraadsel. Vroeger zijn er wel eens kinderen ingeloopen, maar ze schijnen tegenwoordig slimmer te zijn.

Jan de Voogd. — Ja, de winkels beginnen er al lekker uit te zien. Ik denk wel eens: waar blijft toch al die zoetigheid?

Maar de Hagenaars zijn voor geen klein geruchtje vervaard en als ze mekaar helpen, komen ze er wel mee klaar.

Door dat warme weer zijn enkele boomen en planten heelemaal van de wijs. Als er nu maar eens een enkel vorstje kwam, wisten ze, dat het winter gaat worden.

L. v. d. Vaart. — Je bent me voor geweest met het bezichtigen van het vredespaleis. Ik denk, dat ik moet wachten tot de Kerstweek, want eerder zal ik wel geen tijd hebben.

Je boek ken ik nog niet. En dat er kasteelen waren, die men het „nest" noemde, wist ik ook niet. Wel heb ik vaak namen van kasteelen gezien, die op „horst" eindigen en dat woordje beteekent eigenlijk ook nest, nl. het nest van een grooten roofvogel. zooals een arend.

Willem Schild. — Natuurlijk mag je mee doen. Je broer heeft een mooi cadeautje gekregen, want daar kunnen altijd een stuk of wat jongens tegelijk plezier van hebben. 't Was Zondag echt weer om er mee te spelen.

Witte duif. — Juist om den kinderen in die donkere vacantiedagen met die lange avonden wat te doen te geven, heb ik tegen de Kerstvacantie een wedstrijd uitgeschreven. Dan heeft ieder dus tijd.

Die onvoldoende cijfers zijn nog zoo erg niet. Je kunt dat langzamerhand wel weer inhalen en 't zijn geen hoofdvakken.

B. Tonnon. — Ik ga nu weer geregeld ingezonden raadsels plaatsen en je hebt me er een stuk of wat gestuurd, die zeer geschikt zijn. Bedenk eens een anderen bloemennaam, want ik heb al een anemoon en een viooltje.

Jasmijn. — Je anecdote wordt geplaatst.

Beppie Duykers. — Zoo zoo, gaan de kleine heeren nog op de bewaarschool? Ja, dan zijn ze nog wat klein om op reis te gaan, ten minste als mama niet mee gaat.

Knabineto. — Met genoegen las ik het goede nieuws en ik hoop van harte, dat de verwachtingen vervuld zullen worden Blijf maar moed houden.

Heidebloempje. — Van het vrij hebben op school hoorde ik nog niets. Ik ben er dus wel een beetje bang voor, dat het op teleurstelling uitloopen zal. Me dunkt, dat eene dagje mochten jullie er nog wel bij hebben.

Sprinkhaantje. — Zulke springertjes zijn wel een beetje lastig, vooral wanneer de ouders eens een poosje rustig willen zitten. Ze kunnen wel eens erg moe zijn.

Dan moet je maar in een ander hoekje van 't huis gaan spelen, of bij mooi weer maar naar buiten toe.

Hein Guyt. — Ik heb je er maar bij geschreven. Hoe meer van die guiten er komen, hoe aardiger ik het vind.

Wim Hajenius. — Ja, vent, de Betuwe kan ook erg waterachtig zijn, vooral in den winter. Dan lijkt het soms één groote waterplas, wanneer men op den hoogen Veluwerand staat. Dat komt, doordat dan de uiterwaarden geheel onder water staan. En de Linge, die in den zomer haast niets beduidt, is dan een rivier van wat ben je me.

Toch is de Betuwe een mooi land en ik heb er vaak met genoegen groote wandelingen en fietstochten gemaakt.

Paaschlam. — Dat kan een groot verschil geven, of men in de eene plaats is of in de andere. Die Zondag was hier triest en nat. Net weer om je in huis 't maar zoo gezellig mogelijk te maken Men kan zich dan haast niet voorstellen, dat het in andere plaatsen wandelweer is.

M. en W. v. d. Berge. — Jullie bent dan wel gelukvogels. Op die manier zul je wel gauw een bibliotheek bij elkaar krijgen, vooral als Sinterklaas ook nog een duit in 't zakje komt doen.

Hollandsche jongen. — 'k Hoop, dat jij een kerel zult zijn, zooals je schuilnaam is. Houd je maar dapper bij onzen aanstaanden wedstrijd.

E. de Poorter. — Zooals 't jou gingaat het een groot aantal kinderen. Ze zien de raadsels niet. Ik wed dat er nog wel 200 in Den Haag zijn, die niet eens weten dat er een kinderrubriek in „De Avondpost" is.

W. de Bakker en J. Wieffering zijn beiden welkom.

Aster. — Emma van Beyen is een mooi boek. Ik denk dat je er heerlijk van zult genieten.

Freddie. — Nu weet ik al meer van je. Je houdt ook van teekenen. Je hebt me nog al geen aardige kampong geteekend met al die rijstschuren en die klappers! Je raadsels zal ik bewaren.

Zie zoo, nu is mijn courant vol. Vele groeten aan allen.

Jullie toegenegen

B. VAN HAGE.

### Oplossingen der Raadsels.

**Rubriek A.**

1. Ik had eerst gedacht de namen allemaal op te schrijven. Maar daar komt me juffrouw Knabineto aan met meer dan honderd namen! En ook andere kinderen hadden er een vracht van wat ben je me! Ik had nooit kunnen denken, dat er met eenvoudige luciferstokjes zooveel namen te leggen waren.
2. Een koekoek.
3. De letter h.
4. In Amsterdam zegt men tegen een telefoonpaal niemendal.
5. Potlood.

**Rubriek B.**

1. Een ganzeveer. De vleugelslagpennen van de ganzen en ook van de zwanen werden vroeger gebruikt om er pennen van te maken.
2. Oorvijg.
3. Letterzetter.
4. Redder.
5. Onschuld.

Goede oplossingen kwamen in van:

**Rubriek A.**

Freddie — J. Wieffering — W. Bakker — Paaschlam — P. Berg — Sprinkhaantje — H. Rijshouwer — A. Rijshouwer — Blondkopje — Knabineto — B. Duykers — A Lehnen — H. Kool — P. v d. Hurk — D. v. d. Hurk — H. J. Isbrücker — W. Schild — Witte Sering — Roodkapje — V. Laforêt — J. de Voogd — Nathan de Wilde — J. v. d. Glas — B. Westerink — N. Roelofsz — T. Morks — Katalina — M. Bloeme — W. Steenweg — M. en G. Martens — H. Hoogezeil — G. Hauff — W. v. Laren — S. de Rishemont, allen te 's-Gravenhage.

Tony te Leiden — G. Brand te Rotterdam — H. Albarda te Dieren — C. Littooy te Loosduinen — W. Rolvink te Hoorn — G. Rink te Culemborg.

**Rubriek B.**

E. de Poorter — M. v. d. Berge — W. v d. Berge — Hollandsche jongen — H. Guyt — G. Ilsen — M. v. Berckel — Heidebloemje — Edelweisz — Meidoorn — N. Bruyn — Jasmijn — H. Kool — B. Tonnon — Blauwe druif — Witte druif — Bruinoog — Vergeet-mij-nietje — L. v. d. Vaart — Moppie — Poppie — Lupine — A. Droste — Aster — B. Hall — J.v. As — H. Taal — M. Hazenberg — W.de Weijer — H. Wolters — Dolly en Polly, allen te 's Gravenhage.

L. J. de Broekert te Koudekerke — J. C. Littooy te Loosduinen — J. v. As te Haarlem — W. Hajenius te Goes — A. Rolvink te Hoorn — N. Rink te Culemburg — Professor te Wageningen.

De prijs viel ten deel aan Roodkapje.

### Nieuwe raadsels.

De raadsels van rubriek A zijn voor kinderen beneden 10 jaar, die van rubriek B voor oudere kinderen. Wie goede oplossingen inzendt, heeft kans een prijs te verdienen, want elke week wordt onder de inzenders een prachtig boek verloot. Wanneer men maar drie van de vier raadsels heeft kunnen vinden, moet men toch de oplossingen maar inzenden, want die kinderen komen ook nog voor de belooning in aanmerking.

**De oplossingen moeten uiterlijk Woensdagmiddag 4 uur op het Bureau van „De Avondpost" zijn, en geadresseerd worden aan den raadselredacteur B. VAN HAGE.**

**Rubriek A.**

1. (Ingezonden door G. Wilson).

Ik ben een jongensnaam van vijf letters, die met een F begint. Neem de twee voorste letters weg en voeg er één bij, dan hebt ge weer een jongensnaam. Neem de achterste en de voorste letter weg en voeg er weer één bij, dan hebt ge nog een jongensnaam.

2. (Ingezonden door G. Ilsen.

Zoek de verborgen diernamen:

Het paard is al eeuwen lang een huisdier.

De meeste personen van het gezelschap hadden alleen den slag gehoord.

Hij had de rest van de pruimen opgegegeten.

3. Zwart ben ik als roet,
Ge kent me zeker goed;
Warm is mijn vaderland;
Word ik omgekeerd gelezen,
Dan zal ik zeker welkom wezen
Tijdens de droge zomerdagen;
Wie moet nu naar mijn naam nog vragen?

4. Met b ben ik gevaarlijk,
Met p ben ik lekker,
Met l ben ik nuttig,
Met m ben ik vochtig,
Met v ben ik luchtig,
Met t ben ik kleverig,
Met W ben ik... van alles.
Ra, ra, wat is dat?

5. (Ingezonden door G. Hendriks).

„Ik heb mijn eigen vader zien slachten", zei een jongen.

„En ik", zei een ander, „ik heb mijn eigen vader zien doopen".

„Baas boven baas", zei een derde, „ik heb mijn grootvader het lezen hooren leeren."

Hoe kan dat toch?

**Rubriek B.**

1. (Ingezonden door Dahlia).

Maak van de onderstaande letters een vierlettergrepig woord, dat met een S begint:

Scheervoegtsnoer.

2. (Ingezonden door G. Heldoorn).

Welke vogel is zonder kop een tijdperk?

3. (Ingezonden door B. en J. Tonnon).

Mijn eerste liep in de keuken
En had mijn tweede bij 't oor;
Mijn eerste liet los en, o, menschen!
Mijn tweede ging er van door.
„Kijk", zei mijn eerste, „dat gebeurt me niet veel,
Nu is mijn tweede ineens het geheel."

4. (Ingezonden door A. Droste).

Een Fransch raadsel.
Je suis dans le chat
Je ne suis pas dans le rat
Je suis dans le cheval
Je ne suis pas dans l'animal.
Qui suis-je?

(Ingezonden door Edelweisz).

Ik tel 10 letters bij elkaar,
Wilt ge mij vinden? Zoek dan maar:
1—9—5 heeft ieder dier
Een voedzaam eten is 3—4.
Een aardig dier is 5—6—7.
Een 1—3—3—2 doet ieder beven.
Een geestig mensch is 10—6—2;
Een 1—8—7 leeft in zee.
2—3—4—10 moet ieder zijn
Zoo rijk en arm, als groot en klein.
Zijt ge nu tot raden gereed?
Zorg dan maar, dat ge gauw 't weet.

### ANECDOTEN.

(Ingezonden door „Edelweisz").

**Hij had al een spijker.**

Tante: (bij den vogelkoopman) „Heb je nu een kooitje, om 't vogeltje in te doen?"

Neefje: „Neen tante, maar wel een spijker om het op te hangen."

**Twee zienswijzen.**

„Ja", zei de vader, toen hij voor het eerst zijn eerstgeborene zag, „'t is een flinke jongen, maar ik vind hem verschrikkelijk leelijk."

„Och", zei de buurvrouw een oogenblikje later. „Wat een dot van een kindje! Net z'n vader!"

**Op school.**

„Wil je een goeden stijl schrijven jongens, schrijf dan evenals gij spreekt."

Een stem van de achterste banken:

„Maar wat moet Dirksen dan doen, meester, die zoo verschrikkelijk door den neus praat?"

**Een lichtpunt.**

Pietje (een opstel schrijvend): „In Afrika is het zeer heet en er er zijn veel giftslangen en andere gevaarlijke dieren, maar onderwijzers zijn er niet veel....."

**Van een advertentie.**

„Te koop: een mooie piano van een bekend componist op rolletjes en gebeeldhouwde pooten."